

TITANIUM

Titan'daki potansiyeli gören bilgisayar sektörünün önde gelen isimleri Macrohard ve Outtel, 2000 yılına damgasını vuracak bir projeye imza atmak üzereler: Titanic 2000 adı verilen bu proje kazıkla-kazan prensibiyle çalışıyor ve "işletim sistemi" olarak Titandows kullanıyor. Bu yeni işletim sistemi sadece Titanium işlemcili bilgisayarlarda çalışacak.

Bu sistemi kuran biri 2000 saat içinde sisteme yeni bir üye kazandırmak zorunda. Bunu başaramazsa batıyor. Sisteme dahil olmanın maliyeti 2000 \$ olacak. Ancak ileride çıkması beklenen "servis paketleriyle" bu rakamın daha da artması bekleniyor. Bu sistem bölgesel sorunlara (Bug'lara) neden olacak ve bunları düzeltebilmek için bu yamaları yüklemek gerekecek.

Titanic 2000'in tüm dünya çapında yaygınlaşması için her ülkede temsilcilikler kurulacak. Bu temsilciliklerin başına o ülkenin en başarılı titancısı getirilecek, en başarılı titancı seçilirken sisteme en fazla

üyeyi kazandırmak dikkate alınacak. Bu arada başarılı titancılar da ödüllendirilecek, eninin boyuna orantısı en yüksek olan titancıların heykelleri dikilecek. Heykellerin yapımında başarısız titancılar görevlendirilecek.

Titanic 2000'in başka faydaları da olacak. Dünyanın en enli titancısı için Mısır'da bir piramit inşa edilecek. Bu piramitin yapımında iflas etmiş titanzadeler çalıştırılacak. Büyük macera adamı, ünlü Türk gezgini Saadetitan Teksoy Mısır'da piramitleri "keşfederken" keşfedilecek ve Titan kralı "Titankamon" ilan edilecek, bir daha da geri dön(e)meyecek.

Radyolarda, televizyonlarda Titanium reklamları yapılacak, Titan sayesinde köşeyi dönmüş insanların belgeselleri yapılacak, filmler çekilecek, diziler çevrilecek. "Titan'dan önce nasıldınız, şimdi nasılsınız?" konulu yarışmalar düzenlenecek.

Titanzadeler "Antititanium" cephesini oluşturacak, Titan oynamak günah mıdır, yoksa mübah mıdır sorusuna cevap bulmaya çalışacaklar.

Okullarda Titanium dersleri okutulacak, öğrenciler her sabah Titanium andım okuyacaklar: "Titancıyım, yalancıyım, tembelim, ilkem eşimi dostumu kazıklamak, kısıyoldan köşe dönmek, bir koyup üç almak, parayı, imajı özümünden çok sevmektir. Ülküm zengin olmak,

şan şöhret sahibi olmaktır.

Ey büyük Titankamon! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe hiç durmadan yürüyeceğime and içerim. Varlığım Titanium varlığına armağan olsun. Ne mutlu Titan'cıyım diyene".

Böyle bir dünyada insanlar çok iyi bilgisayar kullanmış, güncel gelişmelerden haberdar olmuş kimin umurunda, ne işe yarayacak, birkaç kişinin zevklerini tatmin etmek ve birkaç kişinin cebini doldurmak dışında?

2000 yılı için bu kadar karamsar tablolar çizmek belki pek doğru değil. Ancak günümüzde yaşananlara gözatınca durumun aslında ne kadar vahim olduğunu, birazcık akli olan herkes anlayabilir. Hayat hiçbir zaman bu kadar anlamsızlaştırılmamıştı, bazı değerler hiçbir zaman bu kadar yozlaştırılmamıştı, ve insanlar hiçbir zaman bu kadar aptallaştırılmamıştı. Para ve imaj uğruna her şey yapılır oldu. Böyle bir dünyada insanlar çok iyi bilgisayar kullanmış, güncel gelişmelerden haberdar olmuş kimin umurunda, ne işe yarayacak, birkaç kişinin zevklerini tatmin etmek ve birkaç kişinin cebini doldurmak dışında? Emek ve ahıntıyla bir şeyler üretmedikten ve paylaşmadıktan sonra...

Ufuk Yamankılıçoğlu

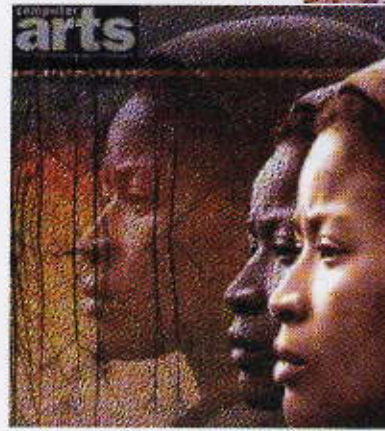
Hayat hiçbir zaman bu kadar anlamsızlaştırılmamıştı, bazı değerler hiçbir zaman bu kadar yozlaştırılmamıştı, ve insanlar hiçbir zaman bu kadar aptallaştırılmamıştı.

Mart

Chip CD-Rom'u Şubat ayından itibaren her ay yeni bir ana başlığa sahip. Bunun yanı sıra Mart ayı itibariyle, gerek okuyucularımızın oldukça büyük bir çoğunluğunun Windows 95 kullanması, gerekse Microsoft firmasının Windows 3.1 uygulamalarını desteklememe kararı alması sonucunda, artık Windows 3.1 sürümü için daha az yer ayıracağız. Bu ayki cd konumuz ise ART Gallery. Computer ART türünün en güzel örneklerinden seçilen 3d grafikleri sizler için biraraya topladık; Pop Art ve Dijital ilüstre edilmiş birçok resmi bu ayki Chip CD'sinde bulabilirsiniz. CD'de yer alan diğer bölümlerse; Internet, Araçlar, Grafik, Casino, Oyunlar ve CHIP TV. Internet bölümümüzde bu ayın dikkat çekici programlarından olan HyperCam 1.16'ekranda hareketleri AVI formatında kaydeden bir program. Grafik bölümünde ise Adobe Photoshop mantığıyla hareket eden Image Technician 32+ profesyonel efektleriyle dikkat çekiyor. Araçlar bölümünde yer alan Info Recall 7.0, çok başarılı bir bilgi alma ve yaratma programı (Intel 82371xB INF Update Installer).

Windac 32 CD kopyalama progra-

mı ise bir cd recorder ile uyumlu çalışarak yeni bir cd-rom oluşturabilen becerikli bir program. Bunun dışında bu ay Art Gallery cd içerisinde yer alan Casino programları, Internet üzerinden kredi kartınızla eğlenceli saatler geçirmenizi sağlayacak. Oyunlar bölümünde Actua Soccer 2 ve Die By The Sword gibi yeni ve güzel birçok oyun yer alıyor. Bu oyunlardan bazılarını oynayabilmeniz için Microsoft'un DirectX sürücülerine ihtiyacınız olacaktır. Eğer yüklü değilse DirectX'in son sürümü olan 5.0'ı araçlar menüsünde bulabilirsiniz. CHIP TV bölümündeki en yeni ve en son vizyona girecek olan filmlerin fragmanları ise her zamanki gi-

bi yine www.sinema.net işbirliği ile özenle seçilip hazırlandı. Bu bölümümüz ile daha Türkiye'de vizyona girmemiş filmlerin fragmanlarını izleme şansına sahip olacak ve hangi filme gideceğinize önceden karar verebileceksiniz.

CD'nin Kullanımına Gelince: Bilişildiği gibi CHIP CD-ROM Türkiye'nin müziği ve grafikleri her ay yeni bir arabirimle hazırlanan tek uygulaması. İçerisinin CHIP yazı işleri tarafından özenle seçilerek hazırlandığı CD ROM'un arabirimi ise her ay olduğu gibi bu ay da Young Multimedia tarafından hazırlandı. Kullanım kolaylığı ön planda tutularak hazırlanan arabirimde herhangi bir bölüme girdiğiniz zaman ekrandaki 4 tuş yardımı ile tüm kontrolleri yapabiliyorsunuz. Bir programı seçtikten sonra ekranda yer alan disket simgesi ile o programı sabit diskinize kurabiliyorsunuz. Kurulum sırasında CHIP-CD arabirimi Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Arabirimdeki çarpı simgesi bir önceki menüye dönmenizi sağlıyor. Ana bölümdeki çarpı simgesi ile ise CD arabiriminden çıkabiliyorsunuz. Yukarı ve aşağı ok tuşları ise kutuya sığmayan diğer programlar arasında dolaşmanızı sağlıyor.

BİLGİSAYARINIZI

ÖLÜME

TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Keleş Dede Mh. Pınar Sk. No: 2/2-A Üsküdar/İST.
Tel: (0216) 342 56 87 - Fax: (0216) 310 82 65

Gündemdekiler

HABERLER

İnternet'te Sensormatic Güvenliği

İnteraktif sayfalarıyla güvenlik ihtiyacına çözümler sunan Sensormatic Güvenlik Sistemleri, Türkiye'de. Sensormatic Güvenlik Sistemleri'nin yer aldığı İnternet sayfalarında, perakende sektöründe kayıplara çözümler, işletmelerde güvenlik sorununa çözümler, firma hakkında bilgi ve Sensormatic servis ve yetkili satıcılarının adresleri bulunuyor. Ayrıca Sensormatic Türkiye İnternet sayfalarından Amerika Sensormatic sayfalarına da bağlanmak mümkün. Sensormatic Amerika İnternet sayfalarına bağlandığınızda ise, İnteraktif sistem uygulayıcısı, bilgi verdiğinizde

size en uygun sistemi belirleyebiliyor. Sensormatic İnteraktif Sistem Uygulayıcısı'nı Amerika İnternet sayfalarında, kartlı geçiş bölümünde bulabiliyorsunuz. Sensormatic'e <http://www.sensormatic.com.tr> adresinden ulaşabiliyorsunuz.

Öğrenim Kurumlarına Özel

Ticari paket programları üreten Link, öğrenim kurumlarına özel bir kampanya başlattı. Üniversiteler ve yüksekokulların ilgili bölümleri ile ticaret liseleri ve yetkili eğitim merkezlerine yönelik bu etkinlik, Link'in Entegre Paket Programıyla ilgili.

Paketin kapsamını, muhasebe, stok, cari, fatura, senet çek, irsaliye, ente-

grasyon ve mali tablolar oluşturuyor. Link bu paketi, yukarıda saydığımız eğitim kurumlarına ücret-

siz olarak sunuyor. Karşılık olarak da Link'in istediği, uygulamalı muhasebe derslerinde Link Ticari Paket Programı ile ders verilmesi. Daha fazla bilgi için Link'in (212) 275 71 41 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

İndirim!

Hewlett Packard, DeskJet 890C yazıcısının fiyatında yüzde 22'ye varan indirim yaptı. HP'nin, nokta başına 16 mürekkep damlacığı aralığını mümkün kılan PhotoREt II teknolojisini kullanan DeskJet 890C yazıcısı, fotoğraf kalitesinde renkler, yüksek baskı hızı, uzun kullanım ömrü ve ağ bağlantı seçenekleri sunuyor. HP ColorSmart II yazılımı da kullanıcıların renk dengelemek ve yazıcılarını optimize etmek zorunda kalmaksızın renkleri etkin bir biçimde kullanmalarına olanak veriyor. Siyah metin baskı hızı 9 ppm olan yazıcı, dakikada 5 renkli sayfa üretebiliyor. DeskJet 890C Windows NT 4.0, Windows 3.1x ve Windows 95 baskı yazılımları ile gelirken, DOS baskısını da destekliyor. Daha ayrıntılı bilgi için (212) 277 00 77 no'lu telefonu arayabilirsiniz.

Canon'la Fransa '98 Dünya Kupası Seyahati

Hesmak Bilgisayar, Canon'un bu yıl Fransa '98 Dünya Kupası sponsoru olması nedeniyle, 1 Şubat 30 Nisan tarihleri arasında bir etkinlik düzenledi. "Ofisinizi Canon Bubble Jet Yazıcılarla Donatın, Çalışma Hayatınıza Rahatlık, Şansınıza Şans Katın" sloganı çerçevesinde düzenlenen etkinlik dağıtıcılar, bayi ve mağazalar ile son kullanıcılara yönelik olarak üç kategoriye ayrılmış. Dağıtıcılar ve bayi-ler Hesmak Bilgisayar'ın vereceği kuponlarla Fransa '98 Dünya Kupası seyahatine katılabilecekler. Bayilere yönelik kuponları toplayan bayilere ayrıca, Kettle müzik seti, 37 ve 51 ekran televizyon ve buzdolabı hediye edilecek. Son kullanıcılar kategorisinde ise, yapılacak çekilişle 1 kişi Fransa

'Dünya Kupası Finallerine gitme hakkını elde ederken, ayrıca yine çekilişle belirlenen 5 kişiye Sony televizyon, 10 kişiye müzik seti ve 100 kişiye hesap makinesi hediye edilecek. Son kullanıcının hediye çekilişine katılabilmesi için, 15 Şubat ile 9 Nisan 1998 tarihleri arasında Canon Bubble Jet Yazıcı almaları ve satıcı tarafından imzalanıp doldurulmuş garanti belgesi ve nüfus cüzdanı fotokopisi ile birlikte açık adres ve telefon numarasını en geç 30 Nisan akşamına kadar firmada olacak şekilde kapalı bir zarf içinde Hesmak Bilgisayar'a göndermesi gerekiyor. Daha fazla bilgi için (212) 296 33 04 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

Bigfoot Macera Seyahati

Karma ve sabit disk üreticilerinden Quantum, Karma müşterilerini ödüllendirmek üzere bir organizasyon hazırladı. Türkiye ile birlikte tüm Avrupa'daki Karma müşterilerinin de katılacağı bu organizasyon sonunda kazananlar, Haziran 1998'de Kanada'da British Columbia'da bir hafta sürecek bir seyahate katılacaklar. "Karma Bigfoot Macera Seyahati"ne katılacak 45 kişiden biri olmak için yapılması gereken ise, 9 Şubat ile 30 Nisan arası, Bigfoot sabit disk sürü-

cülerini satın almak. Ne kadar çok Bigfoot sabit disk sürücü satın alırsa, şans o kadar yüksek. Quantum Bigfoot sabit disk sürücülerde Quantum Fireball teknik norm teknolojisi kullanılıyor. Bigfoot, PRML okuma kanalı, yüksek dahili veri hızı, MR kafaları ve ultra ATA arabirimi (TX) kapsayan en son teknolojik özelliklere sahip. Bütün PC'lere monte edilebilen Bigfoot, ara destek levhasına ihtiyaç duymuyor, bu nedenle montajı kolay ve hızlı.

Büyük, Pahalı ve Hızlı

■ Intel'in yeni Pentium II "Slot 2" tasarımı ile tanıştınız mı? 450 Mhz'e kadar hızla çalışabiliyor ve 2 Mb'da Cache hafızaya sahip. Fiyatı da 3000 \$ civarında. AMD ve Cyrix'i dikkatli olun. Bu yatırım düşük fiyatlı bilgisayarlar pazarında Intel'e gerekli olan finansmanı sağlayabilir.

DVDS Geleceğin Teknolojisi'ne Köstek

■ Digital Versatile Disk, teknik standartlarda ortak bir nokta belirlenememesinden dolayı bilgisayar endüstrisine bir türlü adapte edilemiyor. Yeni disk depolama teknolojisi şimdilik bir başka bahara kaldı gibi gözüküyor.

QuickTime Internet Standardı Olarak Belirlendi

■ Uluslararası Standartlar Organizasyonu, Apple'ın QuickTime adlı video formatını, Internet üzerinde gelişen çoklu ortam için standart anahtar elemanlardan biri olarak seçti.

Grafikler Değişiyor

■ Intel'in yeni çıkaracağı 3D grafik chip'i piyasayı sarsacak. Teknoloji devi olan Intel grafik marketine yeni chip'i olan i740 ile giriyor. Araştırmacılar ufak rakiplerin hemen buna karşın savunmaya geçtiğini söylüyorlar.

MS'in Yeni Office'i Artık Daha Geliştirici Dostu

■ Microsoft'un "Office 9." olarak adlandırdığı yeni ofis sürümü ve bunun sıkı Windows NT 5.0 entegrasyonu ile geliştiriciler ve Net üzerinde oldukça başarı sağlayacak gibi gözüküyor.

Şimdi Netscape Nasıl Para Kazanacak

■ Netscape artık Browser'ını bedava dağıtıyor. Peki artık geçen çeyrekte pazar payının %22'sini elinde bulunduran site Hir'i düşmeye başlarsa ne olacak? Sitenin bu ağır trafiği hala devam edecek mi?

HP OfficeJet Pro'lar İçin Yeni Sürücü

Hewlett Packard, profesyonel kalitede renkli ve siyah baskı, kopyalama ve tarama işlevlerinin tümünü tek bir biçimde, yer tasarrufu sağlayarak sunan, tüm renkli HP OfficeJet Pro 1150C yazıcı/fotokopi/tarayıcıları için yeni bir Windows NT 4.0 sürücüsü çıkarttığını duyurdu. Yeni sürücü, <http://www.hp.com/go/officejet-pro> adresinden ücretsiz olarak çekilebiliyor.

Microsoft'tan Bilgiye Yolculuk

Microsoft
Bilgiye Yolculuk

Microsoft, "Bilgiye Yolculuk" adı altında 2 Mart ile 2 Haziran tarihleri arasında gerçekleşecek bir etkinlik düzenledi. Bilgi teknolojilerinin ve Internet kültürünün toplumun her kesiminde yaygınlaşmasına katkıda bulunmayı amaçlayan etkinlik çerçevesinde, Microsoft uzmanlarıyla son kullanıcıların tanışması sağlanacak. Microsoft "Bilgiye Yol-

culuk" etkinliğinin ziyaret edeceği kentler ve ziyaret tarihleri şöyle: Antalya 2 Mart, Mersin 10 Mart, Gaziantep 24 Mart, Denizli 31 Mart, Kayseri 21 Nisan, Eskişehir 28 Nisan, Trabzon 12 Mayıs, Samsun 28 Mayıs. Bu kentlerdeki etkinlikler, üniversite öğrencilerinden, ev hanımlarına ve serbest çalışanlara kadar herkesin, küçük ve orta boyutlu işletmelerden büyük bilgisayar ağına sahip firmalara kadar tüm kuruluşların katılımıyla gerçekleşecek. Tüm bu toplantılarda, Microsoft'un eğitim ve iş odaklı bilgi işlem ve Internet alanlarındaki en son teknolojileri ile yeni dönem strateji, ürün ve hizmetleri tanıtılacak.

Progress ve Starbase Anlaşması

Progress Yazılım ve StarBase şirketi, Roundtable TSMS'in (Total Software Management System) dünya çapında dağıtımına yönelik yeni bir anlaşma yaptılar. Bu anlaşmaya göre, Progress Roundtable TSMS'i satmaya ve desteklemeye

Power Computing Kapandı

Geçen yaza kadar 1990'ların en hızlı gelişen bilgisayar firması olarak kabul edilen Power Computing firması, Apple Macintosh Clone'u üretiminden Wintel üreticiliğine geçişi tam olarak beceremeyince kepenkleri kapadı. Aralık ayında Wintel makinelerin üretimini parça sıkıntısı yüzünden durduran firma bu yılın başında tekrar üretime geçeceğini duyurmuştu ama olmadı.

Microsoft Encarta'da Collier'in İçeriğini Kullanacak

Microsoft kendi Encarta CD-ROM'unda Collier'in ansiklopedisinin içeriğini kullanmak için anlaşma yapmaya hazırlanıyor. MS, en büyük Multimedya başarısı olan Encarta'yı okullara satmayı planlarken Britanika ve Amerikana arasında bir ansiklopedi olan Collier'den de yararlanmayı planlıyor.

Barbie'in İçindeki Intel

Intel, Mattel ve daha birçok oyuncak firması ile birlikte çalışıp interaktif oyuncaklar geliştirmek için bir standart oturtmaya hazırlanıyor. Oyuncaklar bir PC'ye bağlanacak ve aileler ya da çocuklar tarafından konuşmak için programlanabilecek. Bu stratejik atığın sebebi olarak Intel'in PC dışındaki sektörler için de chip üretimini geliştirmeye çalışması gösteriliyor.

List 2000'nin Kampanyası

List 2000 Bilişim Teknolojileri A.Ş., yeni bir kampanya başlattı. Bu kampanya sayesinde, ayda sadece 15 milyon lira ödenerek bir web sitesine sahip olunacak ve bir yıl boyunca web sitesi ücretsiz host edilecek. Kampanyadan yararlanarak List 2000'de web sayfası yaptıran herkes üç hafta boyunca 24 saat ücretsiz reklam olanagından yararlanacak. Kampanyada dial up bağlantısı; aylık sınırsız kullanım 38 dolar, üç aylık sınırsız kullanım 114 dolar, yıllık sınırsız kullanım 380 dolar olarak belirlendi.

Dönüşüm Sanal Market

Ürün yelpazesinde Exper ve Apple bilgisayarlarının yanı sıra, Philips, Sony ve CTX ekranlar, Umax tarayıcılar, HP, Epson ve Canon yazıcılar, multimedia donanımları, hard disk, kartuş disk, CD yazıcı gibi ürünleri barındıran ve basit bir kullanıcı arayüze sahip Dönüşüm Sanal Market, "www.donusum.com" adresiyle hizmetinizde. Bu adresle, dilediğiniz konfigürasyonu yan ürünler ve

CD'lerle birlikte oluşturabilirsiniz. Fiyatlar ve ürünlerin sürekli güncellendiği Dönüşüm Sanal Market'te 5 ana reyon var: Bilgisayar, Aksam, Profesyonel Yazılım, Sarf Malzemeleri ve CD'ler. Bu reyonlarda dolaşp, istediğiniz ürünlerin fiyatlarını görüp istediğiniz miktarları alışveriş arabasına yüklüyorsunuz. Alışverişi bitirdiğiniz zaman, Siparişi Bitir düğmesine basıyorsunuz. Karşınıza bir proforma fatura çıkıyor. Daha sonra ödeme seçeneğini belirtiyorsunuz. Faturayı, 1+9 taksit ile dolar ya da kur garantisi ile 1+2 taksitle TL bazında ödeyebiliyorsunuz. Peşin alım yapmak isteyenler içinse Dönüşüm'ün indirimi var. Kredi kartı seçğinde ise, Dönüşüm "Kredi Kartı ile Alışverişi Teşvik" indirimi hazırlamış. Siparişleriniz evlerinize teslim ediliyor. Daha fazla bilgi için; "www.donusum.com" adresine başvurabilirsiniz.

Internet'te Kendi Mağazanızı Kendiniz Açın

Internet'te yeni bir sanal alışveriş merkezi açıldı. Bu sitenin farkı, isteyen herkesin Internet Market'te ücretsiz olarak kendi mağazasını açabilmesi. Bunun için yapmanız gereken tek şey, sanal mağazanızın özelliklerini belirtmeniz ve ürünlerinizi tanımlamanız. Mağazanızın içeriğini oluşturmakta yaratıcılığınıza sınır konulmuyor. Internet Market müşterileri, aradıkları ürünleri açılmış olan mağazaların içeriklerini inceleyerek veya tüm Market'te arama yaptırarak bulabiliyorlar. Internet Market'te mağazalar; Ürünler, Hizmetler, Bit Pazarı, Oto Pazarı, Kiralık Makine, Emlak Borsası, Ev Hayvanları, Koleksiyon ve Bilet olmak üzere 9 başlıkta toplanmış. Sitenin yapısı,

müşterilerin marka, fiyat, ürün karşılaştırmasını kolayca yapabilmesine ve üreticiyle doğrudan buluşmasına olanak vermek üzere düzenlenmiş. Internet Market'te müşteriler kredi kartı ile ödeme, banka havalesi, teslimatta ödeme ve eve teslim gibi seçeneklere sahipler. Internet Market'in adresi: www.internetmarket.com.tr.

Bilette Kuyruğa Son!

Galatasaray Spor Kulübü, yeni bir uygulama başlattı. İlk kez Galatasaray-Fenerbahçe maçında uygulanan Internet'ten bilet alımı sayesinde, futbolseverlerin Ali Sami Yen Stadı'na giderek kuyruğa girmelerine artık gerek kalmıyor. İsterse dünyanın öteki ucunda oturan bir futbolsever, Ali Sami Yen'deki karşılaşmalar için Internet aracılığıyla bilet rezervasyonu

yaptırabilecek. Bu uygulamadan yararlanabilmek için Internet bağlantısının yanı sıra Mastercard, Visa veya American Express gibi yaygın kredi kartlarından birine sahip olmak gerekiyor. Kredi kartı numarasını giren futbolsever o andan itibaren rezervasyonunu yaptırmış oluyor ve ayırttığı bilet bedeli belirtilen kredi kartından çekiliyor. Karşılaşmadan 48 saat öncesine kadar Internet aracılığıyla bilet satışı sürecektir. Bilet rezervasyonunu Internet aracılığıyla yapan futbolseverler biletlerini Şeref Tribünü önündeki "Internet Gişesi"nden alarak maça girebilecekler. Galatasaray Spor Kulübü'nün web adresi: www.galatasaray.org.tr

Adres Değişikliği

■ Vega Bilgisayar taşındı.

Yeni adres:

Oya Sokak, Yıldırım Apt. No: 2/4

Gayrettepe-İstanbul

Tel: (212) 213 91 13

Faks: (212) 213 91 90

İKÜ'de Sertifikalı Kurs Programı

Istanbul Kültür Üniversitesi, bilgisayar sistemleri ve programları üzerine sertifikalı kurs programı başlattı. Kurslar uygulama ve sistem programcılığı ve iletişim konularını içeriyor. Uygulama programcılığında Delphi 3 ve RPG/400 dilleri iki ayrı kurs olarak veriliyor. Borland'ın son 4GL ürünlerinden olan Delphi, Windows ortamında Client/Server uygulamalar geliştirmek için en uygun

ortamı sağlayan ve yaygın olarak kullanılan bir dil. Delphi 3 her türlü veri tabanı ile çalışabiliyor. İKÜ'deki Delphi kursunda server olarak AS/400, veritabanı olarak DB2 öğretiliyor. RPG/400 ise, AS/400 üzerinde uygulama yazılımı geliştirilen ve gerek hızı, gerekse AS/400'e uyumu nedeniyle firmalar tarafından çok kullanılan dillerden biri. RPG/400 kursunda, RPG

dilinin yapısı ve RPG ile yapısal programlama teknikleri anlatılıyor. Aynı program kapsamında verilen bir diğer kurs ise, CL dili ile AS/400 sistem programcılığı. İKÜ'nün son kullanıcılara yönelik kursları da var. Bunlar hafta sonlarında iki günlük hızlandırılmış kurslar olarak veriliyor. Son kullanıcılara yönelik bu programın içeriğinde, Word, Excel ve AS/400 var. Daha detaylı bilgi için (212) 639 30 24 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

Yağmur Siber Kafe

Beyoğlu Tünel'de yepyeni bir Internet kafe açıldı. Yağmur Siber Kafe'de altı adet Pentium bilgisayar var. Bunlarla isterseniz yazılarınızı yazabiliyor, yazıcıları kullanabiliyor, isterseniz disketteki yazılarınızı lazer çıkışı alabiliyorsunuz. Yağmur'un kendi Internet hattını kullanabiliyorsunuz. Inter-

net kullanmayı bilmeyenler için de bir formül düşünülmüş: Kafe'nin garsonları bilgisayar ve Internet konusunda size yardımcı oluyorlar. Ayrıca Yağmur, Uluslararası Internet Kafeler Birliği üyesi. Bu da Yağmur Siber Kafe'nin kalitesini koruyacağını bir garantisiz! Yağmur haftanın her günü sabah saat 11.00'den akşam 23.00'e kadar açık. Yağmur'da sadece Internet yok. Çeşitli etkinlikler de düzenleniyor. Örneğin, Yağmur'da ayrıca her ay bir ressamın eserleri sergilenecek. Yağmur Siber Kafe'de, Internet seminerleri de verilecek. Başlangıçta iki ayrı sınıf halinde ve 2x2 ders saati olarak uygulanacak olan se-

minerler, Internet'e yeni başlayanlar için. Ayrıca bu seminerler, ayda bir olmak üzere, "Internet For Beginners" başlığı altında İngilizce olarak da sunulacak. Seminer her yaştan insana açık: Çarşamba ve Cumartesi olmak üzere haftada iki gün veriliyor. Seminerler altı kişilik gruplar halinde ve her kişiye bir bilgisayar düşecek şekilde düzenlenmiş. 4 saatlik seminer, gerekli malzemeler, ders notları ve kahve için kişi başına ödemesi gereken miktar ise 40 dolar.

Yağmur Siber Kafe'nin adresi: Beyoğlu, Asmalı Mescit Şeyhbander Sokak, No: 18 Tünel İstanbul
Tel: (212) 292 30 20

Titanic ve Alpha'nın Galası Yapıldı!

Yapımında "Digital Alpha Server 4100" kullanılan, James Cameron'un yönettiği Titanic filminin galası, Lutfi Kırdar Kongre Merkezi'nde yapıldı. Titanic filminin her karesi Digital AlphaServer 4100'le yapılmış. Filmi yapmaktaki amacını, "...geminin dramatik yokoluşunu değil, kısa ve şanlı yaşamını anlatmak...", olarak vurgulayan James Cameron'un belirttiğine göre, 3 saatlik bu dev prodüksiyonun her karesi için, AlphaServer 4100'le yaklaşık 2,5 saat çalışılmış.

Digital Alpha Server 4100 ülkemizde de TEMOS projesi kapsamında kullanılacak. Bu proje hayata geçmeye başladığında her Telekom mü-

dürlüğüne 1 AlphaServer 4100 sistemi kurulacak. Telekom müdürlüklerinde kullanılacak her bir AlphaServer 4100 sistemi kuruluşlara, 2 adet 300 MHz'lik Alpha işlemci, 128 MB bellek ve 6 GB disk içerecek şekilde teslim edilecek. AlphaServer 4100 sistemi ile birlikte her Telekom müdürlüğünün ilerişim ve ağ altyapısı da Digital tarafından yapılacak ve bu kapsamda Türk Telekom'un tüm abone hizmetleri AlphaServer 4100 ve bağlı çevre birimlerinde yürütülecek.

Düşük Maliyete Çok Çözüm

Netsis, Prevasive Software'in yeni ürünü Btrieve Pro V7.0'in tanıtımını yaptı. Btrieve Pro V7.0, tek entegre mikrokernell veritabanı parçasından iş gören ve iletişim kurulabilen, veri girişi çözümü sunan bir veritabanı. Bu yeni entegre yapı, istemci/sunucu paket uygulamalarının girişini, hız ve yüksek üretim kapasiteli iş veri tabanı ve sanayi standartlarında raporlama, karar destekleme özellik-

lerine sahip SQL veritabanı ile birlikte tek bir veri tabanından sağlıyor. Yeni yapı, 10.000 ISVs, VARs ve OEMs paker istemci/sunucu uygulamaları tarafından kullanılan önceki versiyonlardan Btrieve 6.15 ve Scalable SQL'in tüm olanaklarını da içeriyor.

Bilgi için: Netsis

Tel: (212) 276 68 66

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Harici Baskı Hizmet Birimi

HP, yeni ürünü 10/100Base-TX iletişim ağı ortamlarına yönelik JetDirect 300X harici baskı hizmet birimini tanıttı. JetDirect 300X baskı hizmet birimi ve HP Web JetAdmin 3.0 çevre donanımı yönetim yazılımı yüklenerek, ağ yazıcıları için harcanan zamanda büyük tasarruf sağlanabiliyor. HP JetDirect 300X, ağ yöneticilerinin HP ve diğer üreticilerin tüm renkli ve monokrom yazıcı-

larını iletişim ağına bağlamalarına olanak veriyor. LAN yöneticileri HP Web JetAdmin 3.0'ı kullanarak farklı platformlardaki ağ yazıcılarını uzaktan kurabiliyor, konfigüre edebiliyor ve yönetebiliyorlar. Web JetAdmin 3.0 aynı zamanda ağ yöneticilerinin standart yazıcı-MIB uyumlu veya gömülü Web içeriği bulunan yazıcıları otomatik olarak tanıyıp yönetmelerine de olanak veriyor. 10Base-T ve 100Base-TX bağlantıları ile toplam sahip olma maliyetini büyük oranda azaltan JetDirect 300X, 2 MB flash hafızaya sahip.

Bilgi için: Hewlett Packard

Tel: (212) 277 00 77

Fiyatı: Belli değil.

Sınırsız Renkte Görüntüler!

Escort, Nec'in yeni ürünü 100 derece görüş açısına sahip, düz kare ekran üzerinde köşelere kadar net ve tam görüntü veren, likit kristal Nec LCD 410 monitörlerini piyasaya sundu. Nec LCD 410 çok hafif ve az yer kaplıyor. LCD teknolojisindeki 14.1" TFT renkli ekrana sahip Nec LCD 410'un, aktif görüntü alanı 286x214 mm. Çalışırken 30w, uyku modundayken 8 w'un altında enerji tüketen monitörün, diğer teknik özellikleri ise

şöyle: 0.093x0.279 Pixel-Pitch ve 0.279x0.279 Dot-Pitch çözünürlük, 1024x768 çözünürlükte 75 Hz, 56.2 veya 85.1 Hz dikey tarama frekansı, 24.8 yada 60 kHz yatay tarama. Ayrıca, On Screen Manager özelliği bulunuyor ve VESA DPMS, Plug&Play, TÜV GS, TCO 95, CE standartlarını da destekliyor.

Bilgi için: Escort

Tel: (212) 212 07 50

Fiyatı: 2840 \$ + KDV

Atölye Yönetimi

Diyalog'un üretim-lojistik-finance yazılım seti diyalog d/7000'e yeni bir modül eklendi. Atölye Yönetimi modülü ile fabrika içi bilgi toplama ve MRP-II entegrasyonu kolaylaşıyor. Modül tüm sistem ile entegre olmasının yanı sıra tek başına da kullanılabilirliği için her büyüklükteki imalatçı firmaya hitap ediyor. Bir iş merkezinin aylık arıza tablosu veya durma nedenlerine göre analizi, bir iş emrinin yapılması esnasında meydana gelmiş olaylar, üretim ve durma sürelerinin analizi, durma nedenlerinin zaman ekseninde süre ve sıklık analizleri, operasyon-iş merkezi-iş emri-operator bazında analizler, operatör-durma nedeni ilişkisi analizi- "kim hangi iş için, hangi istasyonda, ne zaman, ne kadar çalıştı" analizleri gibi özellikleri sayesinde Atölye Yönetim modülünde iş merkezlerinin faaliyetleri tüm detayları ile izlenebiliyor. Modülü, iş emirlerinin veya günlük çalışma föylerine operatörlerin yazdığı bilgilerin programa doğrudan işlenmesi, tesis içine yerleştirilecek PC temelli terminallerden bilgi girişi ile ve tesis içinde endüstriyel veri toplama terminaleri kurmak yolu ile üç farklı şekilde kullanmak mümkün. Atölye Yönetimi ile diğer diyalog/7000 modülleri entegre çalışabildiği için elde edilen bilgiler on-line olarak firmanın üretim veri tabanında yerlerini alabiliyor, istenirse grafik ortamda da canlı olarak izlenebiliyor.

Bilgi için: Diyalog

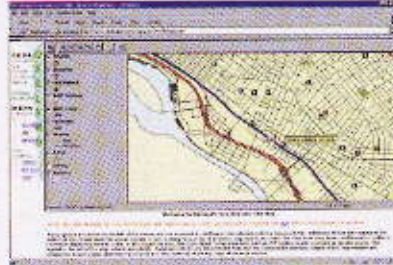
Tel: (212) 213 71 73

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor. ▶

Autodesk MapGuide 3.0

Autodesk, hem Microsoft hem de Netscape web tarayıcıları için gerçek anlamda istemci içeren GIS (Coğrafi Bilgi Sistemi) yazılımı Autodesk MapGuide'in yeni sürümünün duyurusunu yaptı. Autodesk MapGuide, grafik ve grafik olmayan veriler arasındaki ilişkileri kullanarak, dinamik, etkileşimli, harita tabanlı web siteleri hazırlamak için geliştirilmiş bir yazılım. Internet/Intranet ortamlarında "akıllı haritalar" hazırlamaya, yayımlamaya

ve görüntülemeye yarayan Autodesk MapGuide 3.0, harita üzerinde hem vektör hem de raster bilgiyle çalışma olanakları sağlıyor ve halihazırdaki

Netscape Navigator ek modülünün yanı sıra, Microsoft ActiveX görüntüleyicisi sayesinde Microsoft Internet Explorer içinde de çalışabiliyor. İki platformda da (Microsoft ve Netscape) uygulama geliştirme olanaklarının yanı sıra, 75 yeni API (uygulama geliştirme arabirimi) komutu da Autodesk MapGuide 3.0'in yenilikleri arasında.

Bilgi için: Sayısal Grafik

Tel: (212) 293 04 23

Fiyatı: Belli değil.

Raster Görüntülerde Yeni Yaklaşımlar

Haritacılık, GIS, AEC ve Mekanik Uygulama alanlarında çalışanlara bir duyuru: Artık, AutoCAD komutlarını kullanarak renkli, tekrenk veya gri tonlu raster görüntüleri işleyebilir, raster görüntüleri düzenleyebilir (piksel değerlerini ayarlayarak, istenmeyen görüntü bölümlerini kaldırarak, seçilen bölümleri değiştirerek), değişiklikleri saklayabilir ve raster görüntüleri hızlı ve hassas bir şekilde

vektör nesnelere çevirebilirsiniz. Bütün bunları Autodesk CAD Overlay R14 mümkün kılıyor. Autodesk CAD Overlay, paftadan taranmış çizimler, hava fotoğrafları veya uydu fotoğrafları gibi raster görüntüleri AutoCAD çizimleri ile birlikte kullanmada, proje tasarımında, çiziminde ve sunumunda yeni ve etkili yöntemler sunuyor. Örneğin bir inşaat mühendisi, çizimini hava fotoğrafının üstüne oturtarak projeyi çok daha gerçekçi koşullarda oluşturabilir ve sunabilir.

CAD Overlay, AutoCAD Release 14 "Image Support Module" ile gelen raster desteğini daha da zenginleştirerek, AEC, haritacılık ve genel CAD kullanımında raster görüntülerle çalışmada yeni işlevler sunuyor. CAD Overlay, AutoCAD Release 14 ve

AutoCAD Map R2.0 yazılımlarının üzerinde çalışıyor ve Softdesk 8 AEC gibi diğer üçüncü parti uygulama yazılımları ile birlikte de kullanılabilir. CAD Overlay, renkli veya gri tonlu raster görüntülerin AutoCAD içinde görüntülenmesi, düzenlenmesi, diğer formatlara çevrilmesi ve saklanması için de işlevler içeriyor. Sistem gereksinimleri ise şöyle; Intel Pentium (90 MHz veya daha üstü öneriliyor), 32 MB RAM, 150 MB disk alanı, 1024x768 SVGA görüntü kartı, CD-ROM sürücü, İşaretleme cihazı (fare veya tablet), Çizici veya yazıcı (seçimlik). İşletim sistemi olarak da Windows NT 3.5 1/4.0, Windows 95 gerekiyor.

Bilgi için: Sayısal Grafik

Tel: (212) 293 04 23

Fiyatı: Belli değil. ▶

"Gördüm-Duydum-Konuştum"

Albim, görüntülü konferansa hazır notebook Mitac 5031'i tanıttı. Mitac 5031, görüntülü konferans için gerekli video capture entegreleri ana bord üzerinde, LinkTEL görüntülü konferans yazılımı standart ve kolaylıkla takılıp çıkarılabilen CDD kamerayı ise seçmeli olarak kullanıcıların hizmetine sunuyor. Diğer özellikleri ise şöyle: 13.3" aktif XGA LCD, Pentium 233 MMx'e kadar işlemci seçe-

neği, 32 MB EDO veya SDRAM bellek, hard disk 2100 MB 2.5", 512K cache bellek, Intel TX entegreli ana bord, 4 MB VGA bellek, Li-lon pil, 20X CD sürücü, 3D ses, mikrofon ve çift hoparlör, TV'den görüntü, 87 tuşlu Win 95 klavye, USB çıkışı, 2 adet PCMCIA II çıkışı (ZV port ve Card Bus desteği.)

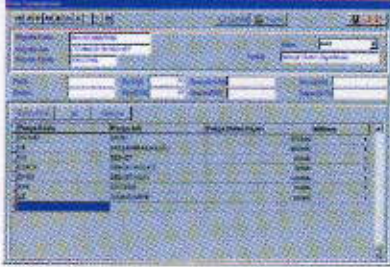
Bilgi için: Albim Bilgi İşlem

Tel: (216) 349 33 51

Fiyatı: 4486 \$ + KDV

Üretimde Yönetim

Melsoft, üretim reçeteleri tanımlamalarından doğrudan üretime, fason üretim işlemlerinden detaylı üretim stok raporlarına kadar ince detaylarla hesap yapabilen Otomasyon programına entegre çalışacak olan Üretim Yönetimi'ni piyasaya sürdü. Program detaylı bir üretim planlaması yaparak üretim maliyeti çıkartabiliyor. Böylece firmalar herhangi bir müşteriye teklif verirken, teklif verdikleri ürünün ön maliyet hesaplamalarını ve planlamasını anında önlerindeki ek-

randan hesaplayıp, karşısındaki müşteriye bildirebiliyorlar. Kesin bilgilerden ve hesaplamalardan yararlandıkları için de ürünün üretim aşamasından son anına kadar hesaplamalarda herhangi bir sapma yaşamıyorlar. Programın bir de fason üretim ayağı var. Bu modül, üretimini başka firmalara yaptıran firmalarda üretim takiplerini detaylı bir şekilde inceleme imkanı sunuyor. Windows 95 ve NT altında çalışan programda tamamı Türkçe, detaylı bir yardım menüsü ve tüm pencerelerde balon yardımı var. Balon yardımı ile kullanıcı mouse ile üzerinde durduğu tuşun/alanın ne işe yaradığını anında öğrenebiliyor.

Bilgi için: Melsoft Yazılım
Tel: (212) 213 48 91
Fiyatı: 4000\$+KDV

Küçük Pentium 333 Masaüstü

Tulip Computers International, sadece 12 cm'lik bir yüksekliğe sahip Intel'in 333 Mhz Pentium II işlemci SMaRT masaüstülerini ürün yelpazesine eklediğini duyurdu. Bu sistemin girişile Tulip, güvenilirlik, yönetilebilirlik ve servis verilebilirlik teknolojilerine sahip NLX tabanlı desktop çizgilerini de genişletti.

Tulip Vision Line sd modellerinin sd cabinetleri küçük, kolay genişleme, dock özellikli anakartları ile sürekli ilerleyen teknolojiye de ayak uydurabilme özelliğine sahip. Tulip Vision Line masaüstü modelinde yer alan SMaRT desktoplar, network yönetiminde kolay yönetimin yanı sıra uzak erişimli konfigürasyon, uzak erişimli yazılım yüklemesi, genişleme, iş saatlerinde bakım, problem çözünürlüğü gibi yönetim servisleri ile merkezi kontrol imkanı sağlıyor. USB konektörleri i-

le anında tak-çalıştır özelliği değişik ek birimler için bağlantı sağlarken, SMaRT desktopların genişleme özellikleri hızlı ethernet adaptörü içeriyor ve 10 MB/s'

ye muntazam bir geçiş imkanı veriyor. Tulip Vision Line masaüstü modelinde yer alan Pentium II işlemci sd modeller, 333 Mhz'lik hızı, 4.0 GB'lık hard disk sürücüsü, 32 hızlı CD-ROM, 64 MB SDRAM hafıza, Fast ethernet (10/100), 4 MB'lık AGP grafik kontrolü, USB, Sound on-board, wake-up on LAN desteği ve Windows NT workstation 4.0 ön yüklü olarak hizmete sunuluyor.

Bilgi için: Tulip Computers Türkiye
Tel: (312) 437 47 42
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Nihayet Kablosuz Klavye

Escort Computer masa üzerinde çalışırken kablo karışıklığının bir ölçüde önüne geçen kablosuz klavyeleri pazara sundu. Farklı iki modelde ve iki farklı renk seçeneğinde infaruj (kab-

losuz) klavyelerin üzerlerinde taşıdıkları track point mouse ile bilgisayara ayrıca bir mouse bağlamaya da ihtiyaç kalmıyor. Özgürce çalışmak isteyenler için ideal bir ürün. Bu iki modelin özellikleri ise şöyle:

WK1 Airkey Modeli : (Sadece beyaz renk seçeneği mevcut). Türkçe Q 84 tuş, PS2 uyumlu, üzerinde dahili track point mouse, düz açılı ile 9 metre +/- 30 derece ile 4.5 metre uzaklıkta çalışabilme, normal kullanım ile 3 ay batarya ömrü, 350x161x28mm boyutlarında, 550 gram klavye ağırlığında, çalışırken 0 derece ile +50 derece sıcaklık.

WK2 5110 Modeli : (Siyah ve beyaz renk seçeneği bulunuyor). Türkçe Q

87 tuş, PS2 uyumlu, üzerinde dahili track point mouse, 5 metre çalışma mesafesi, normal kullanım ile yaklaşık 3 ay batarya ömrü, 380x185x28 mm boyutlarında, 600gram klavye ağırlığı, çalışırken 0 derece ile +50 derece arası sıcaklık.

Bilgi için: Escort
Tel: (212) 212 07 50
Fiyatı : WK1 Airkey 78\$
WK2 5110: 53\$ ▶

Hatasız Protokol olmaz

Protokol üzerindeki daha önceki çalışmalarını geliştiren ProtoSpeed, web tabanlı uygulamalar için ilk protokol hata ayıklayıcısı olma özelliğini elde etti. Ürünün amacı dağıtık web nesnelerindeki ve web uygulamalarındaki hatalı protokolleri bulup ortaya çıkarmak. Yapılan incelemelere göre web istemcileri ve web sunucuları oluştururken meydana gelen problemlerin yaklaşık %60'ı protokol kaynaklı. Eskiden bu problemleri ortadan kaldırmanın tek yolu, uygun nesneleri yerleştirmek ve bu nesnelerin doğru olup olmadığını test etmektir. Böyle bir çalışma gün-

ler, haftalar ve hatta aylar alabiliyordu. Active X, Java, HTML, Dynamic HTML, CGI, PERL gibi çoklu eleman içeren bir uygulamada, problemi uygulamanın herhangi bir yerinde olabilir. ProtoSpeed'in tasarım amacı, kullanıcıya sonucu ve istemci arasındaki protokol tabakasıyla etkileşimde bulunabilme imkanı vererek, çalıştırılmış veya çalıştırılmamış uygulamalarda birçok protokolün ve Java appletlerinin hata ayıklamasının eş zamanlı yapılabilmesini sağlamak. ProtoSpeed, belirli bir TCP/IP portuna takılan bir dizi probe sunuyor. Bunlar sayesinde kullanıcı, veriyi kablo üzerinde gidiyormuş gibi görebiliyor. Network olay yöneticisi, veriyi network'ün herhangi bir yerinde geçiş halinde görüntülemeyi sağlıyor. Geliştiricilere ve diğerlerine herhangi bir anda trafik akışını kesme ve inceleme veya protokol değiştirme imkanı vermek için ProtoSpeed'de karma ve izleme noktaları gibi özellikler de yer alıyor. Ayrıca ProtoSpeed, kasıtlı veya kasıtsız bir şekilde virüs içeren kötü niyetli appletleri bulup ayıklayabiliyor.

Bilgi için: Progress
Tel: (212) 288 01 33
Fiyatı: 995 \$ + KDV

Fotoğraf Kalitesinde Baskı

Lexmark 1200x1200 dpi çözünürlükte ve gerçek görüntü kalitesinde baskı yapabilen ürünü Lexmark 7000'i kullanıma sundu. Dakikada 8 sayfa siyah-beyaz, 3 renkli sayfa basabilme özelliğine sahip Lexmark 7000, fotoğraf kalitesinde baskı görüntüsü veriyor. A4, A5, B5, etiket, zarf, tebrik kartı, transparan, T-shirt baskı ve fotoğraf kağıdına baskı yapabilme olanağına sahip olan

ürünün, 150 sayfalık kağıt besleme ünitesi bulunuyor. Windows ve MS-DOS altında Türkçe fontları basabilen Lexmark 7000'in bir de kampanyası var. Bu arada ürünü satın alanlara, ürünle birlikte fotoğraf makinesi ve Lexmark PhotoCollection ve Live Pix CD'leri de hediye olarak veriliyor.

Bilgi için: Pera Bilgi İşlem
Tel: (212) 221 12 82
Fiyatı: Kampanya süresince 399 \$

Extra Güç

İhlas Bilgi İşlem'den yeni bir notebook: Extensa 390. MMX teknoloji Pentium işlemci, yüksek kapasiteli hard disk ve 128 MB'a artırılabilen sistem hafızasına sahip Extensa 390, Zoomed Video ve Card Bus desteği, CD-ROM sürücüsü ve 16-bit stereo ses düzeni ve hoparlörlerle multimedia dünyasının tüm özelliklerini de içinde barındırıyor. Yerleşik Infrared data transfer özelliği sayesinde kablolu bağlantıya ihtiyaç duymayan Extensa 390'ı, port çoğaltıcı ile diğer masaüstü aygıtlarınıza (yazıcı, alternatif monitör ve diğer aygıtlar) bağ-

layabiliyor ve bir başka bilgisayara kablolu dosya transferi yapabiliyorsunuz. Extensa 390'ın sahip olduğu diğer özellikler ise şöyle: Intel 150 MHz Pentium işlemci, MMX teknoloji, 32 KB dahili L1 Cache: 12.1" yüksek kontrastlı DSTN renkli LCD, 800x600, 16.7M renk, TMED teknoloji 64-bit grafik hızlandırıcılı PCI Bus video, 2 MB (EDO) video hafızası, aynı anda LCD ve CRT ekran desteği, harici CRT'de titreşimsiz, 1024x768, 64 K renk, 64 bit hafıza veriyolu, 16 MB EDO RAM, DIMM'lerle 128 MB'a artırma imkanı, 256 KB Flash BIOS, Shadow RAM destekli, 256 KB L2 Cache, 1.6 GB veya daha daha yüksek kapasitede E-IDE HDD, yerleşik 20x (max) CD-ROM sürücü, harici 1.44 MB, 3.5" FDD.

Bilgi için: İhlas Bilgi İşlem
Tel: (216) 317 96 50
Fiyatı: Modele göre değişiyor. ▶

Konfeksiyon Üretiminde “Anahtar Çözüm”

Ya-ge Yazılım, “Türk tipi konfeksiyon üretim takibi” için yazılmış Wintex97 adındaki programı piyasa sundu. Örme, dokuma, deri, triko, ayakkabı konfeksiyon üretimini planlayan ve takip eden Wintex97’nin tamamı Türkçe. Programda tek ekranda bütün detayların takibi mümkün. Sipariş kartından ilgili bütün detaylara erişilebiliyor. Anormal durumların elektronik posta olarak yollandığı programda, aniden bilgisayarda ziller çalmaya başlıyor ve ona göre gecik-

melere anında müdahale edilebiliyor. Wintex97, modem aracılığıyla işlerin ofis, ev ya da telefon hattı olan herhangi bir yerden fabrikaya bağlanarak takip edilmesine ve fabrika ya da ofislerin çok ucuz bir maliyetle on-line birbirine bağlanmasına olanak veriyor. Ayrıca müşteriler de Internet üzerinden üretim birimine bağlanıp, üretim biriminin belirlediği sınırlar içerisinde kendi siparişlerinin son durumlarını öğrenebiliyorlar. Program Logo Gold ve Link ile entegre olmak üzere tasarlanmış. Wintex97, MS Windows altında yazılmış, 32 bit Client/Server teknolojisini kullanan, Microsoft SQL Server, Oracle, SyBase ve diğer uyumlu veri tabanı programları güvencesinde çalışıyor.

Bilgi için: Ya-Ge Yazılım Geliştirme

Tel: (212) 274 40 72

Fiyatı: 15.000 \$’dan (5 kullanıcı) başlıyor.

Siberuzay’da Sözlüksüz Kalmayın

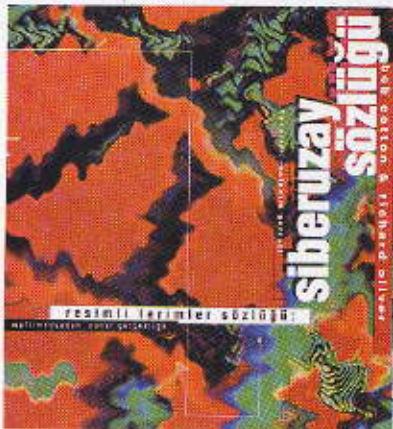
Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, Siberuzay Sözlüğü adı altında, Arcade oyunlarından yapay zekaya, data superhighway’lerden DTP’ye, video grafikten sanal gerçekliğe kadar geniş kapsamlı bir içeriğe sahip, resimli terimler sözlüğünün duyurusunu yaptı. Abecesel sırayla düzenlenen Siberuzay Sözlüğü, değişik biçimlerde

bilgilendirme ve erişim düzeyleri sunuyor: Çapraz göndermeler, maddeyle ilgili önemli konulara göndermeler, sözlük tanımlarının ekleri olan, temel terimler ve kavramlarla ilgili resimli yazıların göndermeleri, okunması önerilen Kaynakça bölümünde yer alan kaynaklar için göndermelerin hepsi çeşitli işaretlerle belirlenmiş ve böylece istediğiniz kavram için istediğiniz kadar bilgiye sahip olabileceğiniz de sağlanmış. Siberuzay Sözlüğü’nde, anlaşılır biçimde, kısa ve öz bir şekilde açıklamalarıyla 800’ü aşkın madde, madde kapsamındaki önemli konulara ve ürünlere ilişkin aydınlatıcı yazılar, örnek resimler ve geniş bir kaynakça bölümü var. En son yazılım ve donanımlara ilişkin bilgiler, yüzlerce renkli fotoğrafla destekleniyor.

Bilgi için: Yapı Kredi Yayınları

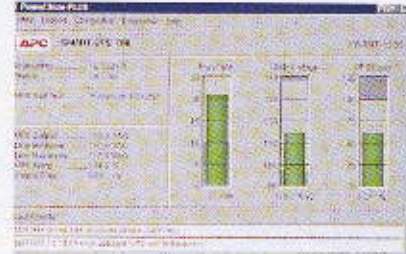
Tel: (212) 252 47 00’dan dahili -431

Fiyatı: 5.000.000. TL.

Windows NT Ortamında UPS Yönetimi

American Power Conversion, kesintisiz güç kaynağı yönetim yazılımı PowerChute plus’a yapılan güncellemeleri duyurdu. Zaman kısıtlaması yönünden, bu gelişme kurulum ve güncellemeleri kolaylaştırarak, sistem yöneticilerinin çoklu network sunucuları için uzaktaki APC UPS verilerini tek bir terminalden kolayca konfigüre edebilmelerini sağlıyor. Kullanıcılar artık standart bir konfigürasyon dosyası yaratarak, bu dosyayı uzaktan başka bir terminale ya da sunucuya gönderebilecekler. Kullanıcılar anormal güç problemleri hakkında uyarıları Lotus Notes, cc:Mail ve Microsoft Exchange’de de mevcut olan basit posta transfer protokolü (SMTP)

gateway’leri aracılığıyla tercih ettikleri e-mail yazılımından alabilir, Microsoft NT performans monitöründen gerçek zamanlı güç verilerini grafiksel olarak görebilirler. Bu yöneticiye, UPS’in güç durumuna hızlı bir göz atma olanağı ve güç anormalliklerinin teşhisinde kolaylık sağlıyor. Yöneticiler PowerChute plus v5.1 ile birlikte, APC UPS verilerini düzenlemek ve denetlemek için kullanımı kolay yeni bir kullanıcı grafik arabirimi de kullanabilecekler. PowerChute plus v5.1 for Windows NT, APC Smart-UPS’ler ile birlikte ücretsiz olarak verilecek, ayrıca güncellemeler ücretsiz olarak APC’nin “www.apcc.com” adresindeki web sitesinden de download edilebilir. □

Bilgi için: APC

Tel: (212) 230 71 56

Sarı Zeybek "Atatürk'ün Son 300 Günü"

Atatürk üzerine yazılmış en iyi kitaplardan biri olan Sarı Zeybek Can Dündar tarafından hazırlanmış ve kaleme alınmış. Eserin doğuşu 80'li yıllarda Savarona'ya dayanıyor. Savarona ile ilgili hikayenin ayrıntılarına girdikçe Can Dündar, şimdiye kadar bildiğimiz tanıdığımız Atatürk'ten çok daha farklı bir Atatürk'le karşılaşmış. "Okulda anlatılanlar kadar güçlü ve heybetli değildi belki, ama sıcak ve yakındı. Hasta yatağında doktorlara küçük yalanlar söyleyecek kadar muzip, korumaları atlatıp, saraydan kaçarak sahil meyhanelerinde horon tepecek kadar yalnız, hayatını ortaya koyup yurt gezisine çıkacak kadar gözüppek, ölüm döşeginde nutuk dikte ettirecek kadar güçlü, Ankara'ya başkentine gidemeyince ağlayacak kadar insandı." şeklinde tanımlıyor Ata'yı. Şimdiye kadar okullarda okutulanlar dahil Atatürk ile ilgili tekdüze yayınlar varken

bu eser ile Atatürk'ün yanından hiç ayrılmayan yaverlerinden biri gibi son 300 gününü sanki beraber yaşıyorsunuz. 2 CD üzerinde yer alan bu sette iki CD de tamamen Sarı Zeybek'e ayrılmış. 2. CD birincinin devamı olarak 25 Temmuz Atatürk'ün Dolmabahçe'ye gelişiyle başlıyor. Diğerine ek olarak bu CD'de Dolmabahçe'nin Quicktime VR görüntüleri de yer alıyor. CD'de son 300 günü boyunca yaşadığı ilginç olayları, hastalığının gün ve gün ilerleyişini ve buna çaresiz kalan Atatürk ile doktorları sanki yanla-

Quicktime VR 3D tekniği ile Anıtkabir'de ve Dolmabahçe'de dolaşmak, etrafı inceleyebilmek mümkün oluyor. Anıtkabir'in belli noktalarında özel bir teknikte çekilmiş fotoğraflar sanki oradaymışsınız hissini uyandırıyor. Sürekli görüntüler ile desteklenen ve çok akıcı bir ses tonuyla anla-

Sarı Zeybek Atatürk'ün son 300 gününü fotoğraflar, filmler ve yaşadığı ortamların 3 boyutlu görüntüleriyle izleyiciye sunuyor.

onun hep üstü örtülü geçilmiş insan yüzünü anlatan Sarı Zeybek eserini okurken makyaj yapıp giittiği son balodan, kabus gördüğü gecelerdeki rüyalarına, Paris'ten gönderilen golf çorapları ve boyunbağına kadar her şeyi öğrenebiliyorsunuz.

Bugün ise bu eser çok başka bir medyada daha farklı bir şekilde tekrar karşınıza geliyor. Multimedyanın gücünden ve nimetlerinden sonuna kadar yararlanılarak Doğan Multimedia tarafından bilgisayar ortamına aktarılan

ındaymış gibi izleyebiliyorsunuz. İsterseniz CD'de tamamı yeralan Sarı Zeybek kitabını okuyabiliyor, yine başka bir bölümden anahtar kelime kullanarak kitapta arama yapıp ona göre bulunan bölümleri inceleyebiliyorsunuz. Bir daktilo şeklinde tasarlanmış bölümde kelimeyi yazıp Enter'a basmanız bunun için yeterli oluyor. Ayrıca kitabı okurken içinde farklı renklerle belirtilmiş Linkler ile o kişi hakkında daha detaylı bilgi alabiliyorsunuz. İçimizden biri bölümünde Atatürk ile ilgili çeşitli fotoğrafların yer aldığı bir de albüm bulunuyor. Çok sık yayınlanmayan bu özel fotoğraflar Ata'nın günlük yaşamından ve bizler arasındaki fotoğraflarından alınmış. Türkiye'de ilk kez kullanılan

ılan olayları bir çırpıda dinleyip bitirdikten sonra, Ata'ya daha başka bir gözle bakacak, onun büyük bir komutan ve devlet adamı olmasının yanında aslında ne kadar sade bir insan ve içimizden biri olduğunu anlayacaksınız. Herkesin arşivine bulunması gereken bir eser. Windows 95 altında çalışan bu CD çalışabilmek için ise 8 Mb hafıza, 8x CD-Rom ve 16 bit ses kartına sahip Pentium işlemcili bir bilgisayara ihtiyaç duyuyor.

Bilgi İçin: Doğan Multimedia

Tel: (0212) 505 64 05

Faks: (0212) 505 64 13

Fiyat: 4.000.000 TL ▶

ViaGrafix ile Bilgisayar Eğitimi

Viagrafix firmasının eğitimde pratğin teorige göre daha etkili olduğunu göz önüne alarak çok geniş bir yelpazede CD-Rom üzerinde ürettiği interaktif eğitim CD'leri Windows 95, 3.1 ve NT'den Excel, Word Access ve PowerPoint'e, Internet, Visual Basic ve C++'dan CorelDraw, Lotus Notes ve DesignCad'e kadar her türlü progra-

mi kapsıyor. Tüm eğitim CD'lerinin çalışma prensipleri aynı ve çalışmalarını için Multimedia bir PC yeterli oluyor. Öğretilecek olan yazılımı simüle eden program bunun için programın yüklü olma şartını da aramıyor. Böylece herhangi bir programı öğrenmek için onu almak durumunda kalmıyorsunuz. Her programda, anlatılan yazılım ile ilgili kısayol tuşlarını ve işlemleri gerçekleştirmek için neler yapmanız gerektiğini, kullanılan terimlerin ne anlama geldiğini, ve üretkenliği arttırmak için neler yapmanız gerektiğini öğreniyorsunuz. Çoğu kurs orta-

lama 4-6 saat arasında tamamlanabiliyor. Fakat tabii ki kursu bir seferde bitirmeniz gerekmiyor. Daha sonra kaldığınız yerden devam edebiliyorsunuz ve bitirdiğiniz yerler işaretleniyor. Programı ilk çalıştırdığınız zaman bir pencereden her bölüm içinde nelerin öğretildiğini görebiliyorsunuz ve doğrudan o konuya gidebiliyorsunuz. Eğitim boyunca arada ekrana konuyu anlatan kişinin videosu geliyor. Yine tüm eğitim boyunca tam interaktif olan yazılım ile gerekli tüm kliklemeler size yaptırılıyor. Böylece daha çok akılda kalması sağlanmış oluyor. İstenirse interaktif CD'lerin yanında video üzerinde de öğretici kasetler temin edilebiliyor.

Bilgi için: Mayor

Tel: (0212) 273 11 00

Faks: (0212) 273 11 87

Fiyat: Yazılıma göre değişiyor

Eğitim serilerinin tamamında tam etkileşimli bir arabirim yeralıyor.

Bilden: ÖSS Sınavları CD'si

Bilgisayar üzerinde eğitim yazılımları denilince ilk akla gelen isimlerden biri olan Bilden'in yaklaşan ÖSS sınavı için üniversiteye hazırlanan lise öğrencilerine yönelik piyasaya sürdüğü CD, 1988 yılından 1997 yılına kadar olan tüm ÖSS sınavlarını kapsıyor. Program ilk çalıştırıldığı zaman üç bölümden oluşan ana menü ekrana geliyor. Buradan Bilden'in diğer ürünleri hakkında bilgi alınabiliyor, kaç doğru yaptığınızda kaç puan alacağınız sözel, sayısal ve eşit ağırlıklı olarak hesaplanabiliyor ya da testlerin olduğu bölüme geçilebiliyor. Testlerin olduğu bölümde 88 ve 97 yılları arasındaki sayısal ve sözel testlerden biri seçilip direkt çözmeye başlanabileceği gibi son seçenek olarak yer alan deneme sınavı ile bunlar arasından karışık olarak seçilen sorulardan oluşan bir sınava girebiliyorsunuz. Sınava başladığımız gibi süre işlemeye başlıyor ve her testten çıkışınızda doğru-yanlış ve puan durumu

munuz belirtiliyor. Daha sonradan yine aynı testi açtığınızda isterseniz kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Diğer soruya geçmek içi mutlaka soruyu çözmeniz gerekiyor. Ok tuşları ile bir sonraki soruya geçip daha sonra tekrar geri dönebiliyorsunuz. İsterseniz o ana kadar verdiğiniz cevapları toplu halde görüp doğru-yanlışları kontrol edebilirsiniz. Yine çok iyi bir özellik olarak tüm yıllarda testlerde yeralan soruların açıklamalı çözümleri de CD'de yer alıyor. Bir soruyu çözemediğiniz zaman bunun doğru çözümünü görme şansınız oluyor. ÖSS için geri sayım başlamışken böyle komple bir setten yararlanarak kendinize deneme sınavları yaratıp şansınızı artırabilirsiniz. Tüm üniversite sınavına gireceklere CHIP'ten başarılar.

Bilgi İçin:Bilden

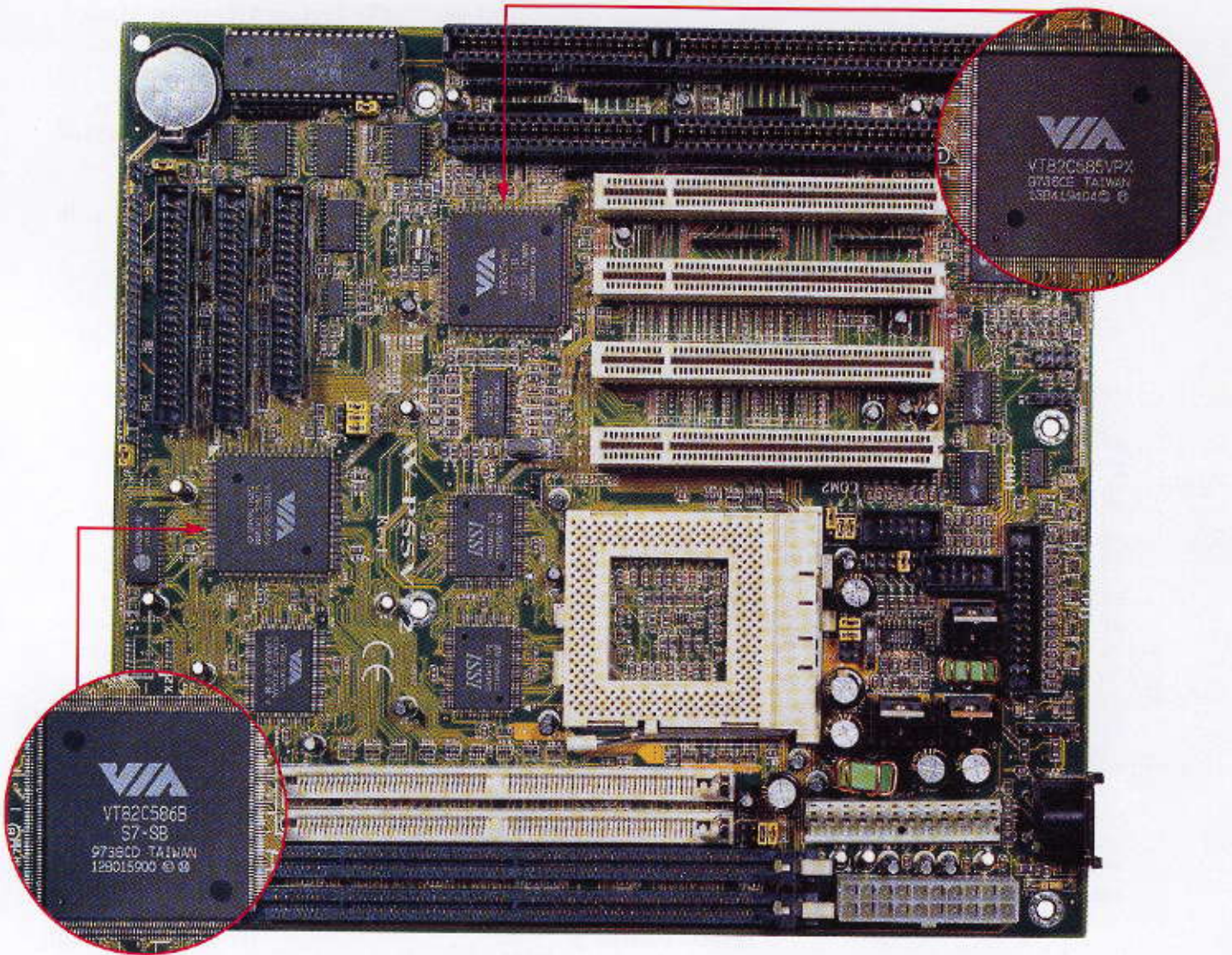
Tel: (0212) 230 51 82

Faks: (0212) 240 56 23

Fiyat: 25\$+KDV

Şık hazırlanmış test arabiriminden her çıkışta durum değerlendirme ekranıyla karşılaşılır.

Küçük Süper CHIPler

Bilgisayar pazarına sürekli, daha yüksek performans vaadeden, yeni aygıtları destekleyen yeni chipsetli anakartlar geliyor. Kullanıcılar da ne alacaklarını şaşıyorlar. CHIP sizi chipset karmaşasından kurtarıyor.

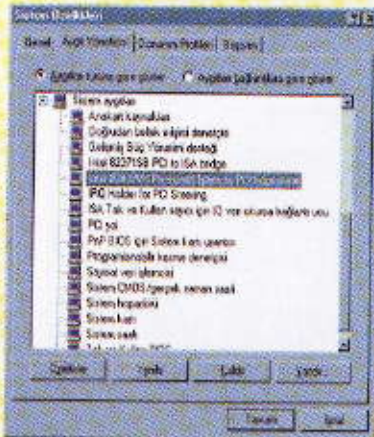
İçerik

- ▶ Chipset: Anakartın kalbi
- ▶ Güncel chipsetlerin karşılaştırması
- ▶ Anakart satın alırken cevaplanması gereken en önemli sorular
- ▶ Geleceğe Bakış

P C'nizi hangi chipsetin yönettiğini biliyor musunuz? Intel'in VX'i, HX'i, TX'i, LX'i mi, yoksa VIA, ALI ya da SIS'in herhangi bir chipseti mi? Anakartınızın chipsetini bilmiyorsanız bu pek de hayret edilecek bir şey değildir: Zira anakartlar PC'lerin merkezi parçası ve chipsetler de bunların en önemli yapıtaşı olmalarına rağmen, bilgisayar ticaretinde (özellikle de bilgisayar ilanlarında) anakartın üreticisi ve kullanılan chipsetin hiçbir önemi

PC'nizdeki CHIPset

Anakartınızda hangi chipsetin olduğunu öğrenmek istiyorsanız sağ fare tuşu ile masaüstündeki "Bilgisayarım" sonra da "Özellikler" simgesine tıklayın. Aygıt Yöneticisi - Sistem Aygıtları simgelerine tıklayın. Bu alanda normalde diğer anakart bileşenleri yanında chipset de listelenir. Intel chipsetlerde PCI to ISA Bridge'in numaraları da gösterilecektir.

Windows 95'in Aygıt Yöneticisi'nde Sistem Aygıtları altında anakartınızda hangi chipsetin bulunduğunu görebilirsiniz, resimde Intel'in VX chipseti görülüyor.

yokmuş gibi hareket ediliyor. Ancak bazı küçük ilanlarda, yedek parça listesinde chipsetler belirtiliyor. Bu garip kısaltmaların ne demek olduğunu bilerseniz ihtiyacınız olan anakartı satın alırsınız, böylece hem istediğiniz performansı elde edersiniz, hem de geleceğe doğru yatırımı yaparak paranızdan tasarruf edebilirsiniz.

Chipset Nedir?

Günümüzde anakart chipseti denince PC'deki her bir bileşeni birlikte kumanda eden bir grup chip akla gelir. Bu chiplerden bazıları bellek yönetiminden sorumlu Memory Cache Controller (denetleyicisi), ISA ve PCI veriyolları arasındaki veri akımını yöneten PCI to ISA Bridge, ve arabirimlerdeki veri trafiğini kontrol eden System I/O chipidir.

Bu bileşenlerin fiziksel olarak tek bir, iki veya daha fazla chipe entegre edilmiş olması üreticinin tercih ettiği mimariye bağlıdır. Buna rağmen anakartınızın üzerine bakarak chipsetini tespit edebilirsiniz. Tabii bunun için her bir üreticiyi, ürün adlarını veya numaralarını bilmeniz gerekiyor. Aynı chipsete sahip anakartlar arasında performans olarak çok bir fark yoktur. Sadece donanım ve sistem sağlamlığında değişiklikler vardır. Ancak chipsetler anakartlardaki ayırdedici özelliklerden en önemlisidir.

Denetleyiciler

Bir chipsetin kalitesi büyük ölçüde, her bir bileşeninin diğer bileşenlerle olan iletişiminin ne kadar gelişmiş olduğuna bağlıdır. Sistem performansındaki en büyük etken Memory Controller'dır. Bu denetleyici belleği en uygun şekilde kullanmalıdır ve bu sırada RAM ve Level 2 Cache modüllerinden sonuna kadar faydalanmalıdır, bunu da kesintisiz bir veri akımıyla sağlar. I/O Controller (giriş/çıkış denetçisi) dışarıyla olan trafiği düzenler. Yeni örnekler burada daha fazla arabirimi yönetebiliyorlar, mesela Ultra DMA/33 veya USB desteği.

Intel - Pentium Chipsetlerde De Güçlü

Büyük bir farkla en önemli chipset üreticisi Intel'dir. Bu chip devri bazı önemli avantajlar getiriyor: Intel sonuçta dünyanın en başarılı yarı iletken üreticisi ve çok büyük bir bütçeye sahip. Ayrıca chipsetin denetlediği çoğu bileşen de yine Intel'in kendisi tarafından üretiliyor: CPU'lar zaten Intel'in egemenliğinde, PCI veriyolu ve şimdi AGP de Intel tarafından geliştirildi. Intel bu bilgi ve tecrübe avantajını Pentium dünyasında o kadar iyi kullandı ki, rakipleri chipset pazarında tutunamadılar bile. Varlığını sürdürebilen birkaç önemli chipset üreticisi ise SIS, VIA ve ALI de kendi tasarımlarıyla dev rakipleri Intel'in pazar payını biraz olsun düşürmeye çalışıyorlar.

FX: Triton Ailesinin Atası

İlk ve düşük performanslı Pentium chipsetlerinden (Mercury ve Neptun) sonra Intel chipsetlerin başarılarla dolu tarihi FX ile başladı, buna Triton da deniliyordu. Bugünkü kıstaslara göre performansı daha çok vasat bir düzeydeydi, ancak ilk çıktığı zaman çok büyük bir aşamaydı. FX ile Triton ailesinin öne açıldı ve Intel pazara hakim oldu. EDO-RAM'i destekleyen ilk chipset olarak bu yeni bellek türünün standart RAM olarak kabul edilmesinde en büyük paya sahipti.

HX: Socket 7 İçin Intel'in En İyi'si Mi?

Intel'in bir sonraki chipseti Intel'in Socket 7 chipsetleri için bir klasik oldu: HX, oldukça hızlı ve 512 MB Cacheable Area (önbelleklenebilir alan) ile bellek yoğunluklu uygulamalar için de uygun. Ancak çoğu üretici mali nedenlerden ötürü anakartlarına çok düşük kapasiteli TAG RAM'ler entegre ediyor. Bu yapıtışı Level 2 Cache'nin adreslenmesinden sorumlu, bu yüzden HX chipsetli çoğu anakartta önbelleklenebilir alan ilk başlarda sadece 64 MByte'ta kaldı. Kullanıcı olarak tüm 512 MB'ı kullanmak istiyorsanız bu belleği terfi etmelisiniz. 64 MB ve daha az RAM'e sahip kullanıcılar için bir problem yok.

HX ne Ultra-DMA/33'ü ne de SDRAM veya ACPI güç yönetimi fonksiyonlarını desteklemesine rağmen HX anakartlar halen rağbet görüyor, özellikle de yüksek performansı ve Server alanında önemli ECC (Error Correction Code) yüzünden. HX aynı zamanda çift işlemci desteği de sağladığı için NT altında özel bir çift işlemcili anakartla ek bir performans artışı da sağlamak mümkün.

VX: SDRAM'e Rağmen Hayalkırıklığı

HX'in takipçisinden çok şeyler bekleniyordu, ancak VX bu beklenti-

Temel Bilgiler

Level-2 Cache: İşlemci için sık kullanılan verileri hazır tutan ve böylece sistem performansını oldukça artıran hızlı önbellek. Daha hızlı olan Level-1 Cache ise CPU'da bulunur.

Cacheable Area: Cacheable Area, anabelleğin (RAM) Level-2 Cache tarafından önbelleklenebilir bölümüdür. Özellikle Windows 95 altında tüm RAM önbelleklenebilir alan içerisinde bulunmalıdır, aksi halde performans kayıpları çok yüksek olacaktır.

PCI to ISA Bridge: Bu entegre PCI ve ISA veriyolları arasındaki veri trafiğini düzenler ve her chipsetin çok önemli bir parçasıdır.

Linear Burst: Özel olarak Cyrix işlemciler için tasarlanmış, CPU ve Cache arasındaki bir veri alışveriş yöntemidir. Linear Burst ile Cyrix işlemciler daha hızlı çalışırlar.

ECC: Error Code Correction, RAM modüllerindeki ekstra bitlerin yardımıyla bellek hatalarını önlemek için bir yöntemdir. Bu özellik sistem güvenliğini artırır.

ACPI: Advanced Configuration & Power Interface yeni bir enerji tasarruf standardıdır, böylece özel uyku modlarıyla PC'nin Boot aşamasını geçmek mümkün olacak (On now).

AGP: Accelerated Graphics Port özel olarak grafik kartları için tasarlanmış, PCI veriyolunun bir alternatifi. Grafik kartı AGP portundan doğrudan sistemin anabelleğine erişebilir ve böylece detaylı 3D grafiklerini oldukça hızlandırabilir.

Ultra-DMA/33: E-IDE aygıtlarının (mesela sabit diskler) saniyede 33 MB'a kadar bir veri transfer hızına

ulaşabildikleri yeni bir protokoldür, tabii yeterince hızlılarsa.

USB: Universal Serial Bus, saniyede 12 MB'a kadar veri transfer edebilen yeni ve hızlı bir arabirimdir. USB ile bir sırada arka arkaya 127 aygıt birden bağlanabilir.

Northbridge: Chipset dünyasında hafıza, ön bellek ve PCI Controller gibi ana veriyolu kontrollerini belirtir. Northbridge birden daha fazla chip içerebilir. Yer alan chipset birincil veya en büyük northbridge Chip'i üzerinde yer alan sayılardan sonra isimlendirilir. Örneğin: "FW82439HX" Intel 430HX PCİset'ine karşılık gelmektedir.

Southbridge: Chipset dilinde bu peripheral ve EIDE ve seri port kontrolleri gibi kontrolleri belirtir. Southbridge genellikle sadece bir chip içerir ve birçok chipset arasında değiştirilebilir avantajına sahiptir. Sis 5513 ve Intel PIIX'de olduğu gibi.

BEDO: Burst Enhanced Data-Out RAM - EDO, sadece biraz daha hızlı.

SDRAM: Synchronous Dynamic RAM - Hafıza veriyolunda senkronize çalışan bir RAM. SDRAM'ler 8, 10, 12 ns hızlarla ifade edilirken standart DRAM'ler 60,70 ve 80 ns hızlarda kalmaktalar. Pratikte yeni 3.3 volt,

168 pinlik önbelleksiz DIMM modülleri olan SDRAM'lerin içinde paketlenirler ve yavaş yavaş EDO ve FPM'lerin yerini almaya başladılar.

DIMM: Dual In-Line Memory Module - Genellikle bir çok Socket 7 ve Slot 1 anakartta bulunan 168 pinlik, 64 bit/72 bit/80 bit modüllere verilen addır. 168 pinlik DIMM, SDRAM, EDO, FPM ve BEDO RAM olabilir ve her zaman 3.3V olan DIMM'ler 5V'luk SIMM'ler ile beraber kullanılamazlar.

FPM: Fast Page Memory - Birçok 386, 486 ve P5 anakartlarda bulunan hafıza çeşididir. Bir çok FPM 60, 70, 80 veya 100 ns hızına sahiptir ve genelde 5v 30-pin ya da 72 pin SIMM'lerin içinde paketlenirler.

SLOT1: Pentium II işlemcinin (Single Edge Connector-SEC) bağlantı modülü için Intel patentli anakart bağlantısıdır. Pentium II işlemci ve soğutucu, plastik raylar vasıtasıyla Slot 1'e takılabilmektedir. Slot 1'den Socket 8'e dönüştürücüler sayesinde Pentium Pro işlemciler de Slot 1'e takılabilmektedir.

SOCKET 8: Pentium Pro işlemciler için Intel patentli anakart bağlantısıdır. Socket 8 (Zero Insertion Force - ZIF) sayesinde işlemci takılması ve kurulumunu birçok plastik parça ve kullanım kılavuzu gerektiren SLOT 1'in aksine basit ve çabuk bir hale getirmektedir.

SOCKET 7: Intel tarafından tasarlanan ve AMD K5 ve K6, Intel Pentium, Pentium MMX, IDT C6, Cyrix/IBM 6x86, 6x86L ve 6x86MX işlemciler de dahil olmak üzere her P54C veya P55C işlemcinin takılabileceği bir endüstri standardıdır. Socket 8'de olduğu gibi bu da ZIF özelliği içermektedir.

leri karşılayamadı. Gerçi VX, SDRAM DIMM'lerini ilk destekleyen chipsetti, ancak bu RAM'ler piyasaya yeni çıktığı için fiyatları "normal" EDO ve FPM-RAM'lerden çok daha yüksekti. SDRAM ayrıca ancak 66 MHz'in üzerindeki sistem veriyolu frekanslarında performans avantajları sağlayabiliyor, yani bu durumda hiçbir ek performans söz konusu değildi.

Ayrıca önbelleklenebilir hafıza alanı da FX zamanlarındaki gibi maksimum 64 MB'a indirilmişti. VX chipsetler ayrıca ancak 128 MB RAM kullanabiliyor ve çift işlemci ve ECC desteği de sağlamıyor. Yüksek belleğe ihtiyaç duyan kullanıcılar için bu bir problem değildi, ancak ortalama

bellek transfer hızı da HX kadar yüksek olmadığı için, HX'ler bugün daha fazlasını veriyor.

TX: Pentium II'nin Kurbanı

Intel'in son Socket 7 chipseti günümüzde pazara hakim durumda. En modern teknolojinin bir ürünü olarak hızlı TX chipseti doğal olarak SDRAM, Ultra-DMA/33 ve enerji tasarruf standardı ACPI'yi destekliyor.

TX için başlangıçta bir problem vardı, PIIX-4-Bridge'i (PIIX=PCI ISA IDE XELERATOR, Intel chipsetlerin I/O chipi) 5 Volt yerine 3.3 volt gerilimle beslenmesiydi. Ancak PIIX-4 ISA slotları da beslediği için 5 volta "alışmış" bazı ISA kartları düşük sin-

yal akımları yüzünden çalışmıyorlardı. Ancak bu problemi Intel'e yüklemek doğru değil, zira 2 voltun üzerindeki tüm sinyallerin normalde ISA kartları tarafından algılanması gerekir.

TX chipsetin hayret edilecek başka bir sorunu daha var: Teknolojinin son ürünü olarak 64 MB Cacheable Area çok düşük bir değer. Özellikle Windows 95 altında 64 MB'tan daha fazla RAM takılı olması durumunda performans artışı yerine korkunç bir performans düşüklüğü yaşıyor: Windows 95 belleği "yukarıdan başlayarak" adreslediği için çoğunlukla önbelleklenmemiş bellek alanlarını kullanır. Sonuç olarak sistem perfor-

Socket 7 Chipsetleri (Pentium MMX, K6, 6x86MX)

Üretici	Intel	Intel	Intel	Intel	ALI	ALI	ALI
Kod Adı	Triton	Triton 2	Triton 3	Triton 4	Aladdin 4	Aladdin 4+	Aladdin V
Chipset	82430FX	82430HX	82430VX	82430TX	M1531	M1531	M1541
PCI to ISA Bridge	PIIX (82371FB)	PIIX3 (82371SB)	PIIX3 (82371SB)	PIIX4 (82371AB)	M1533	M1543	M1543C
FPM	var	var	var	var	var	var	var
EDO	var	var	var	var	var	var	var
SDRAM	yok	yok	var	var	var	var	var
max. L2 Cache	512 KB	512 KB	512 KB	512 KB	1024 KB	1024 KB	1024 KB
max. RAM	128 MB	512 MB	128 MB	256 MB	1024 MB	1024 MB	1024 MB
max. Cacheable Area	64 MB	512 MB	64 MB	64 MB	512 MB	512 MB	512 MB
Ultra-DMA/33	yok	yok	yok	var	var	var	var
USB	yok	var	var	var	var	var	var
AGP	yok	yok	yok	yok	yok	yok	var
ECC	yok	var	yok	yok	var	var	var
Linear Burst (Cyrix)	yok	yok	yok	yok	var	var	var
75 MHz	yok	resmi değil*	yok	resmi değil*	var	var	var
83 MHz	yok	resmi değil*	yok	resmi değil*	var	var	var
100 MHz	yok	yok	yok	yok	yok	yok	var
Asenkron PCI Saat Çevrimi	yok	yok	yok	yok	pseudo**	pseudo**	pseudo**
Çift işlemci desteği	yok	var	yok	yok	yok	yok	yok

pseudo**= PCI veriyolu sabit bölenle: 2,5 (75 MHz'de = 30 MHz PCI; 83 MHz'de = 33 MHz PCI)

TX Veya LX Chipsetli Yeni Anakartı Olanlar Dikkat: Sürücülerini Yükleyin!

Yeni bir PC'ye Windows 95 kuran biri hiç beklemediği ve bilmediği konfigürasyon problemleriyle uğraşmak zorundadır. Bunun en büyük nedeni Windows 95'te bulunmayan TX veya LX chipsetli anakartlardaki PIIX-4 Bridge desteğidir.

Burada sürücü desteği yoktur, bu yüzden anakartınızın chipseti ve kaynakları Windows 95 tarafından algılanamaz ve çok büyük bir performans kaybı söz konusu olur. Bu yüzden bu ayki CHIP CD'sinde de bulabileceğiniz Intel'in 82371xB

INF Update Installer adlı PIIX-4 güncellemesini yükleyin. Bu güncellemeyi kurduğunuzda artık PCI to ISA Bridge sistem tarafından algılanacak ve doğru olarak kurulacaktır.

Bu Update'in başka bir artışı da Windows 95 altında sabit diskin Ultra-DMA/33 modunun da etkinleştirilmesi. Gerçi çok az sabit disk PIO-4 modunun sınırlarına erişebiliyor, ancak günümüzde kim sistem performansından biraz olsun feragat etmek ister?

SIS	SIS	SIS	SIS	VIA	VIA	VIA
5571	5581/2	5597/98	5591	Apollo	Apollo	Apollo
				VPX/pro	VP2/97	VP3
5571	5581/2	5597/98	5591	82C585	82C595	82C597
Chip'te	Chip'te	Chip'te	Chip'te	82C587	82C586B	82C586B
var	var	var	var	var	var	var
var	var	var	var	var	var	var
var	var	var	var	var	var	var
2048 KB	512 KB	512 KB	1024 KB	2048 KB	2048 KB	2048 KB
384 MB	384 MB	384 MB	768 MB	512 MB	512 MB	1024 MB
384 MB	128 MB	128 MB	256 MB	512 MB	512 MB	1024 MB
yok	var	var	var	var	var	var
var	var	var	var	var	var	var
yok	yok	yok	var	yok	yok	var
yok	yok	yok	var	yok	var	var
yok	var	var	var	var	var	var
var	var	var	var	var	yok	yok
yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
var	var	var	var	var	yok	yok
yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok

resmi değil* = Overclocking mümkün, ancak üretici tarafından desteklenmiyor

Digital Video Editing with

Q-EditBAY

The superior solution for professional Quality digital video editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt, maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak
hareketli görüntülerin 25 kare/sn.
smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV
still store, tek kare görüntü yakalama
24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA&Bus
mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı,
768x576 PAL Video

999\$

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında, tatil anılarınız ve özel günlerinizde, bilgisayar tasarımları, animasyon ve 3D grafiklerinizi video'ya kayıt işinde

BROADWAY

realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI veya Mpeg formatında capture ve kayıt imkânı.

Harddisk üzerine video kayıt, montaj
Mpeg film ve Video CD hazırlama
Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

www.megavizyon.com

HX, Intel'in Socket 7 chipsetleri arasında en başarılı olarak kabul ediliyor.

manısı %40 azalır.

Intel bunu, TX'in ahlında başlan-gıta bir Notebook chipseti olarak ta-sarlandığını ve Notebook'larda 64 MB'tan daha fazla RAM kullanılma-yacağını düşündüklerini söyleyerek açıklıyor. Ancak Intel'e göre bu pek de mühim değil, zira onlar şimdi Pentium II'lerini nasıl satacaklarını düşünüyorlar, TX'in eksiklikleri umurlarında değil, onlar tüm dünya-nın Slot-1 sistemleri satın almasını istiyorlar. Yani resim işleme veya vide-o montaj gibi bellek yoğunluklu uy-gulamalarla çalışanlar Socket 7 sis-temlerde HX'i tercih etmeli, veya In-tel yerine başka bir chipset üreticisi-ni tercih etmeli.

SIS - UMA'yla Başarısız

Intel'in en eski rakibi SIS, chipset pazarında birkaç yıla dayanan bir araştırma ve geliştirme tecrübesine sahip. Bu üreticinin "spesiyalitesi" Unified Memory Architecture (UMA). Son kullanıcı pazarı için ta-sarlanmış bu teknolojiye tek bir chipten oluşan 5597 ve 5598 chipset-leri bir de grafik denetleyicisi enteg-re edilmiş. Bunun arkasında yatan fikir grafik verilerinin kolayca anabel-leğe aktarılması, böylece kullanıcılar pahalı bir grafik kartı satın almak zo-runda kalmayacaklardı. Ancak bu pratikte beklenen başarıyı yakalayamadı, çok yavaş kaldı ve UMA pazar-da bir türlü tutunamadı.

5581 ve 5582 modelleri yapı olarak aynı, ama UMA özelliğine sahip de-

giller. Performansları yaklaşık olarak TX seviyesinde. Cyrix işlemciler (bu kadar rekabet olacak artık) Linear Burst modunu kullanıp Intel chipset-li anakartlardakinden daha yüksek performans gösterebiliyor (yandaki kutuya bakınız).

ALI: Alaadin'in Sihirli Lambası

ALI pazarda Aladdin chipset ailesi ile temsil ediliyor. Yeni modelleri IV ve IV+ arasındaki tek fark IV+ chip-setinde ek olarak anakart mimarisini basitleştiren ve böylece ucuzlatan bir tane Multi-I/O entegresi daha bulun-ması.

Ortalama veri transfer hızı olarak Aladdin IV modelleri yine aynı şekil-de TX ile yarışabiliyor. 1 MByte Le-vel-2 Cache ve 512 MB önbellekle-nebilir hafıza alanı terfi için gerekli alt-yapıyı ve hızlı bir bellek erişimini sağlıyor, yani rahatlıkla tavsiye edile-bilir.

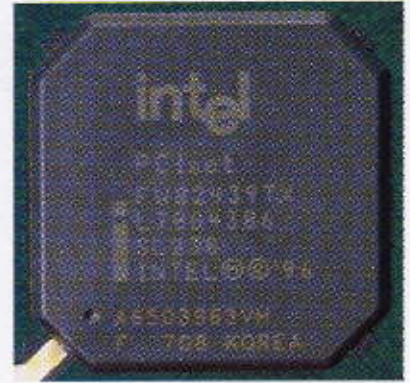
Ancak Aladdin chipsetli anakart-larda da HX'te olduğu gibi bellek ter-fisinden önce Tag-RAM'i de terfi et-mek gerekiyor.

Aladdin 83 MHz'e kadar sistem ve-riyolu saat frekanslarını destekliyor, PCI veriyolu asenkron olarak, PCI spesifikasyonlarını aşmamak için, 33 MHz ile sınırlı (yandaki kutuya baki-nız). Bir sonraki model Aladdin V ile yine 100 MHz sınırına ulaşmak iste-niyor, elbette tam entegre edilmiş AGP ile.

VIA: En Dişli Takipçi

Intel'in teknolojik gelişme olarak en öndeki rakibi AMD ile işbirliği ya-pan VIA. VIA'nın chipset ailesinin adı Apollo. Apollo VPX, VPXpro ve VP2/97 chipsetleri özellikle 2 MByte'lık oldukça büyük Level-2 cache ile önplana çıkıyorlar, ancak bu büyüklükteki bir cache genelde çok düşük bir performans artışı sağlı-yor. HX ve ALI chipsetlerde olduğu gibi Apollo'lar da 512 MB büyüklü-günde Cacheable alana sahipler.

VIA'nın en yeni chipseti Apollo

Yeni Pentium anakartların çoğunda Intel'in TX chipseti bulunuyor.

VP3 gerçi sadece 1 MByte'lık Level-2 Cache'e sahip ve bununla 384 MB önbelleklenip adreslenebiliyor. An-cak Apollo VP-3'un gelecekteki em-plemantasyonlarında 2 MByte Level 2

Cyrix CPU'lar: Intel Chipsetlere Alerjileri Var

Cyrix işlemciler garip bir şekilde Intel chipsetli anakartlara takılınca bazı dezavantajlara sahip oluyor. Intel'e CPU'daki Level-1 Cache ve anakarttaki Level-2 Cache arasın-daki veri transferi metodunda or-tak haklar konusunda anlaşmaya varılamadığı için, 6x86 ailesinin iş-lemcileri (MX takipçileri de) lisans nedenleri yüzünden çoğunlukla bir saat çevrimi beklemek zorun-dalar. Bu yüzden bu işlemcilerde küçük bir performans kaybı sözko-nusu. AMD buna karşın daha şans-lı. Zamanında Intel'e bir Cross Li-cence anlaşması yapıldığı için, AMD'nin işlemcileri bundan etki-lenmiyorlar.

Ancak diğer yandan da Cyrix iş-lemcilerde, Intel olmayan chipsetli anakartlara takıldıklarında bir per-formans artışı elde edileceğini söy-lemek mümkün: BIOS'ta özel ola-rak Cyrix işlemciler için tasarlan-mış Linear Burst etkinleştirildiğin-de 6x86MX'ler yaklaşık olarak %7 daha hızlı çalışıyorlar.

Overclocking: Korkmaya Değer Mi?

Kısa bir süre öncesine kadar gizli bir tüyo olan CPU-Overclocking'i bugün herkesin dilinde dolaşıyor. Overclocking'te özellikle sistem hızının 66'ten 75'e hatta 83'e yükseltilmesinin performansı özellikle arttırdığı söyleniyor. Ancak yine hatırlatım, bu işlem çok riskli ve donanım, özellikle de işlemciye büyük hasar vermek söz konusudur.

Doğru frekansları bulabilmek için eskiden Jumper ayarlarıyla oynamak gerekiyordu, bu da oldukça riskli bir işti. Günümüzde ise çoğu üretici yükseltilmiş Bus frekansları için Jumper ayarlarını anakartın üzerindeki yazılarla veya anakartın kitapçığında belirtiyorlar.

Overclocking bugüne kadar bir noktada özellikle problemliydi: PCI veriyolu çoğunlukla problemler çıkarıyordu - ve kimin aklına gelirdi ki - ve sistem güvenliğini tehlikeye düşürüyordu, sık sık kilitlenmeler yaşıyordu. Bunun nedeni bu veriyolunun senkron, yani veriyolu hızının tam yarı hızında (66:2 = 33 MHz) çalışması. Yani veriyolu hızı 75 veya 83 MHz'e yükseltildiğinde PCI veriyolu da 37.5 ve 41.5 MHz saat frekansında çalışır, bu değerler de bazı SCSI denetleyicileri ve grafik kartları için oldukça yüksektir.

Bu yüzden günümüzde bazı anakart üreticileri asenkron bir PCI veriyolu ile çalışabilen anakartlar sunuyorlar.

Bunlarda PCI veriyolu, veriyolu frekansından bağımsız olarak her zaman 33 MHz ile çalışır. Gerçi böylece gerekli güvenlik sağlanmış olur, ancak bu durumda da işlemci veya PCI veriyolunu kullanan başka herhangi bir bileşen daha uzun bir süre (devir) beklemek zorundadır, bu da performansı düşürür, yani bu durumda bu işi neden yaptığınızı bir kere daha sorgulamak durumunda sizsiniz.

Bazı anakartlar da bir ortayol izliyorlar, bunlar PCI veriyolunu "pseudosynchron" çalıştırıyorlar. "Synchron" çünkü PCI veriyolu doğrudan veriyoluna bağlı, "pseudo" çünkü çarpan (daha doğrusu bölen) artık 2.5. 75 MHz'de PCI bileşenleri 30 MHz ile ve 83 MHz'de ise normal 33 MHz ile işletilirler. Zavalı CPU'lar.

Ancak şunu da belirtmekte fayda var: Bu şekilde elde edilebilecek bir performans artışı ancak Benchmark programları ile tespit edilebilir, pratikte pek bir performans artışı görülemez. Yani sistem performansını birazcık olsun arttırabilmek için tüm sistem güvenliğini tehlikeye atmaya değer mi değmez mi sorusunu her kullanıcı kendisi oturup cevaplamalı. İşlemci üreticileri (ve onun bora-zancıları) ise birkaç Overclocker'a ellerinde kalan işlemcileri satabilmenin mutluluğunu yaşayacaklardır.

Cache'e ve 1024 MB önbelleklenebilir bellek alanına sahip olması tasarlanıyor.

Apollo VP-3'ün en önemli özelliği AGP desteği. AGP - tıpkı Intel'in MMX'i teşvik etmesi gibi - her PC sisteminde bulunması gereken bir standart olacak gibi görünüyor ve VIA'nın VP3 chipsetiyle Socket 7 işlemcilerinde de AGP desteği sağlamasını, Socket 7'nin gelecekle uyumlu olabilmesi için çok önemli bir deneme olarak değerlendirmek gerekiyor.

Opti: En İyi Olabilirdi

Birkaç yıl önce çok kolay bir şekilde Intel'in fiyatlarını kırmış ve çok iyi özellikler sunmuşlardı. Fakat Chipsetlerinde ortaya çıkan problem ve Intel'in PCI'ya inanması ve bu sahne OPTI'den daha hızlı hareket etmesi yüzünden OPTI, Low-End sistem ve anakartlara chipset üreten bir firma olmaktan daha ileri gidemedi. Vendetta adını verdikleri Chipsetleri ise oldukça geç kaldı. Sonuç olarak Vendetta 750 kağıt üzerinde Intel

Hayatınızı kolaylaştırmak için 3 öneri!

1

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında ekileşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonu;

Translator

CEVİRİ

Sadece
220\$

2

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de Internet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

Translator

WEB GÖSTERİMCİSİ

Sadece
170\$

3

Bu iki programa birlikte sahip olmak isteyenlere

indirim

İkisi birden sadece
315\$

Fiyatlara KDV dahil değildir.

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya / Ankara
Tel: 0312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr

430FX ayarında fakat ondan biraz daha fazla özellik içeriyor. 512 MB'a kadar hafıza ve (Unified Memory Architecture - UMA) video ile ECC/parity desteği ve 6 banka kadar 72 pin Ram veya 4 SDRAM modülü desteği ise ekstra özellikleri. Chipsetlerinin satıldığı pakette UMA video kartı ile ses kartı da bulunuyor.

AMD: Via Teknolojisine En Yakın

AMD, VIA ile iki anlaşma yaptı. Her ne kadar basın toplantılarında AMD'nin VP2/97 Chip'ini AMD-640 adı altında üretmek üzere lisansını aldığı duyurulsa da aslında bu Chipset üzerine AMD-640 etiketi vurulmuş VP2/97'den başka bir şey değil ve ikisi de TSMC fabrikalarında yapılıyorlar. Kullanıcılar için birini bulmadığı zaman diğerini alma şansı doğuyor, çünkü 100% uyumlular. Gelecekte AMD, sadece Intel Socket 8 işlemci ürettiği için bu kulvarda Chipset üretmeyi düşünmüyor. Aynı durum SLOT 1 için de geçerli olacak. Yeni Chipsetleri daha tam kesinleşme de 2H97 ile AGP desteği içerecekler. VIA ile yolları ayrılmaya doğru giden AMD'nin VIA'nın Southbridge'i (AMD-645) üzerine hiçbir hakka sahip olmaması ise firmayı

Chipset pazarında biraz zorlayacak gibi duruyor. Chipset işine nasıl girerse girsin AMD'nin AMD-640'ı en azından Intel 430TX ve 430HX kadar iyi olacak gibi görünüyor.

Pentium Pro: Her Şey Eski Gibi

Pentium Pro chipsetlerin geliştirilmesinde çok büyük gelişmeler beklenmiyor. Pentium Pro ilk çıktığında özellikle mimari yeniliğiyle farklılığını gösteriyordu: Level 2 Cache artık anakarta değil CPU'nun kendisine entegre edilmişti, bu yeni mimari kısa sinyal hatları sayesinde performans artışları sağlıyor. Chipset için böylece bu bileşenler arasındaki veri transferini yönetmek görevi de ortadan kalkıyor.

Intel burada anakart gelişimine Orion chipsetiyle başladı; ancak günümüzde bu chipset ender olarak bazı ağ sunucularında bulunuyor. En yeni chipset 82440FX ve kod adı Natoma. Intel yakında Pentium Pro'ların yerine Pentium II'nin gelecekteki daha iyi modellerini çıkarmayı düşündüğü için bu chipset en son Socket 8 chipseti olarak kalacak. Ancak bu süre zarfında bu chipset kullanılmaya devam edecek. Çünkü Pentium Pro mükemmel birçok işlemci deste-

Anakart Hediye Pentium II: Intel'in Yeni Stratejisi

Günümüzde açıkça belli oluyor: Intel, CPU pazarında daha iyi bir stratejik pozisyonu garanti altına almak için bazı finansal sıkıntıları da göze alabiliyor. Onlar için en uygun senaryo şu:

Öyle bir anakart geliştirilir ki üzerinde sadece Intel işlemciler çalışabilir, ve kimseye de benzer işlemci üretme hakkı verilmez. Artık tek bir şey eksiktir: Herkes bu anakartlara sahip olmak, böylece rekabette kimseye en ufak bir şans kalmamış olur. Pentium II sadece Slot-1 sistemlere uyur ve Slot-1 chipsetleri de sadece Intel tarafından üretilir. Bu senaryo günümüzde uygulamaya konuldu bile.

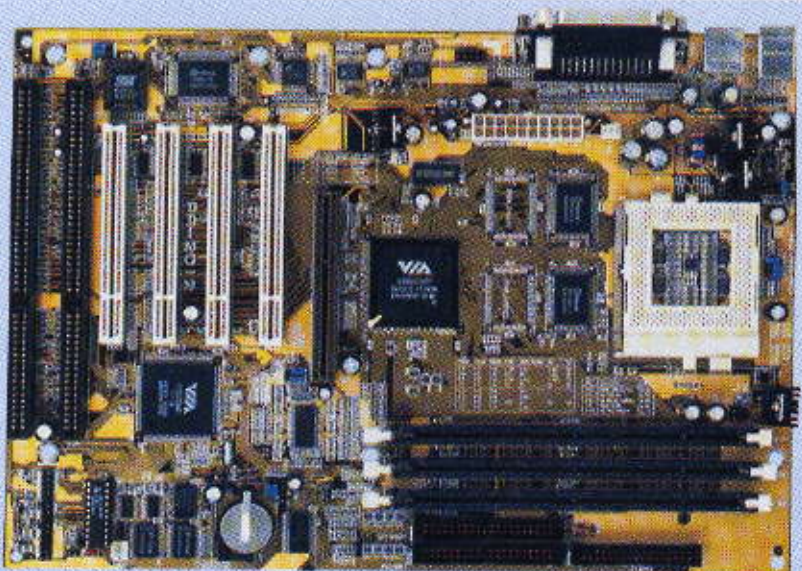
Söylentilere göre Intel, Dell ve Gateway gibi çok büyük müşterilerine Pentium II CPU'larını çok değerli bir "ambalajla" birlikte satıyorlar, anakartın kendisi de işlemcinin yanında hediye olarak veriliyor, hem de hiçbir ek ücret talep etmeden.

Intel benzer bir stratejiyi son kullanıcı pazarında da izliyor. Yurtdışında bazı bilgisayar şirketlerinin Pentium II sistemleri ile ilgili reklamlarında Intel, ilan masraflarının bir kısmını hatta bazen de tamamını karşılıyor. Ancak rakip firmaların adından bile söz edilse Intel desteğini geri çekiyor.

gine sahip. Windows NT altında Server (sunucu) olarak Pentium Pro sistemleri bu yüzden halen talep ediliyor. Intel bu yüzden bu bileşenlerin fiyatlarını düşürmeyi düşünmüyor, ta ki bu yıl içerisinde yeni işlemcilerini piyasaya sürene dek.

Pentium II: Yeni Bir Tekel?

Pentium II chipsetlerde de ilk chipsetin adı Natoma'ydı, Pentium

FIC PA-2012, AGP slota sahip ilk Socket 7 anakartı. Bu anakartta VIA'nın yeni VP3 chipseti bulunuyor.

Anakart Satın Alma Danışmanı

Kullanılan chipsetin özellikleri yanında yeni bir anakart satın alırken dikkat edilmesi gereken başka önemli kriterler de vardır. Aşağıdaki kriterlere dikkat etmelisiniz (sayfa 42-43'deki tabloya da bakınız):

1. Hazır bir kasanız var mı? Varsa hangi formda?

☐ Baby-AT (BAT)

☐ ATX

2a. Hangi CPU'yu kullanacaksınız?

☐ Pentium sınıfı: Socket 7

☐ Pentium Pro: Socket 8

☐ Pentium II: Slot1

2b. Socket 7 Anakartlar:

Anakartın BIOS'u kesin olarak istediğiniz CPU'yu destekliyor mu (kitapçığa bakın)?

☐ Intel Pentium MMX (166, 200, 233 MHz)

☐ AMD K6 (166, 200, 233 MHz)

☐ Cyrix 6x86MX (PR 166, 200, 233)

☐ IDT C6 (180, 200 MHz)

3. Sıkça büyük kaplamalarla (Texture) çalışıyor veya oyun oynuyor musunuz?

☐ Evet: AGP destekli anakart

☐ Hayır: Normal PCI anakart

4. Hangi RAM tipleri destekleniyor? Eski modüllerinizi kullanmaya devam etmek istiyor musunuz?

☐ FPM-SIMM'ler

☐ EDO-SIMM'ler

☐ EDO-DIMM'ler

☐ SDRAM-DIMM'ler (EEPROM'suz)

☐ SDRAM-DIMM'ler (EEPROM'lu)

5. Ne kadar RAM kullanmayı düşünüyorsunuz? Cacheable Area gelecekte de size yetecek mi?

☐ 64 MB ve altı

☐ 128 MB

☐ 512 MB

6. Ne kadar genişleme yuvasına ihtiyacınız var?

☐ RAM slotları

☐ PCI yuvaları

☐ ISA yuvaları

7. Board Overclocking uyumlu olmalı mı?

☐ 75 MHz sistem hızı

☐ 83 MHz sistem hızı

☐ Jumper'sız Board (BIOS'ta frekans ayarı)

☐ LM78 chipi (sıcaklık kontrolü için)

8. PC'niz NT altında Highend uygulamalarda mı kullanılacak?

☐ Çift işlemci desteği (Pentium, Pentium II)

☐ Çok işlemci desteği (Pentium Pro)

☐ Onboard SCSI denetleyicisi

USB bağlantısı ve değişik paralel arabirim modları (ECP, EPP, SPP) günümüzdeki tüm yeni anakartlarda bulunduğu için bunlara dikkat etmeniz gerektiğini söylemenin bir anlamı da yok. Yine Infrared arabirimi IRDA ve yüksek hızlı arabirim IEEE1394 (Firewire) ihtiyaç halinde dikkat edilmesi gereken satın alma kriterleridir.

Pro ile benzer mimari yüzünden bu işlemcilerden tanınan 82440FX adı aynen alındı. Ancak bu chipset günümüzde biraz eskidi: İlk Pentium II sahipleri AGP, Ultra-DMA/33 ve SDRAM desteği olmaksızın ve düşük bir performansla idare etmek zorundalar.

Buna karşın takipçisi LX günümüzde kendi pazarının tartışmasız lideri. PIIX-4 chipiyle, TX chipsetlerde olduğu gibi, FX'lerde eksik olan her şeyi sunuyor. Aynı zamanda sürekli artan bir öneme sahip olan

AGP'yi de desteklediği ve yüksek performans sağladığı için, LX chipseti günümüzde Pentium II müşterileri için tek tercih durumunda.

Slot-1 pazarında Intel'in ilk rakibi Aladdin Pro adındaki chipsetiyle ALI oldu. Ancak bu yeni chipset henüz tam olarak olgunlaşmadı, ve Intel de "ihtiyaç halinde" mutlaka lisans sorunları çıkartacaktır. ALI, Intel'in bilgi ve deneyimine muhtaç olduğu için Slot-1 sistemlerde ciddi bir rakip olamayacak gibi görünmüyor.

Gelecek:

100 MHz'lik Doping

Yakın geleceğe bakıldığında yeni bir anakart satın almak için biraz daha beklemek gerektiğini söylemek yanlış olmaz, zira bunun için iyi sebepler var. LX anakartlı 333 MHz Pentium satın alsanız bile kısa bir süre sonra yine teknolojinin gerisinde kaldığınızı göreceksiniz. Tüm büyük üreticiler Cebit 98 bilgisayar fuarında 100 MHz sistem hızına sahip anakartlarını tanıtmayı planlıyorlar, böylece yıllardır PC mimarisinin sır-

Neden Markalı Anakart?

Uzun süre yeni bir PC satın alırken çoğu kullanıcı sadece CPU'nun hızına dikkat ediyordu, daha sonra da sabit disk kapasitesi ve ekran kartının sahip olduğu RAM miktarı geliyordu. Ancak tüm bu bileşenleri birleştiren merkezi birim olan anakart çoğu kişi için önemsizdi, bu yüzden de üreticisinin de pek bir önemi yoktu.

Günümüzde ise kullanıcılar giderek daha da bilinçleniyorlar ve bir şey satın almadan önce en ince ayrıntısına kadar soruyorlar. Özellikle çok hızlı bir işlemcinin bile çok kötü bir anakarta takıldığında gücünden ne kadar kaybettiğini bilenler ve genişletilebilir, sağlam, geleceğe hazır bir sisteme sahip olmak isteyenler çoğunlukla büyük üreticilerin markalı ürünlerini tercih ediyorlar. Üreticiler de kullanıcıdaki bu karakter değişimine hemen tepki verebiliyorlar.

Mesela büyük bilgisayar firmaları (en azından Amerika'da ve Avrupa'da böyle) bilgisayarlarına No-name standart anakartlar yerine Asus gibi büyük üreticilerin anakartlarını takıyorlar, bizde ise büyük bilgisayar firması diye geçenlerin büyük bir çoğunluğu sistemlerine ne bulurlarsa onu takıyorlar. Diğer büyük anakart

üreticilerinin de adlarını belirtelim bu arada: Abit, Chaintech, Gigabyte, Iwill ve Tyan.

Bu üreticiler gerekli teknik desteği ve BIOS güncellemelerini Internet sitelerinde kullanıcıların hizmetine sunuyorlar. No-Name bir anakart olanlar ise bir problem olduğunda (ki bunların yanında çoğunlukla kitapçı bile birlikte verilmez; belki de yoktur) ortada yapayalnız kalıyorlar. Ayrıca markalı bir anakartta - ve böylece sistemde - terfi etme seçeneği her zaman vardır.

Bu yüzden yeni bir bilgisayar satın alırken mutlaka ama mutlaka anakartın kitapçığını da yanında isteyin, aksi halde ileride bilgisayarınızı terfi edemezsiniz. Çoğu kullanıcı bugün anakartının markasını ve modelini bile bilmiyor, ancak bunun sorumlusu biraz da anakart üreticilerinin kendisi, zira halen açık ve kolayca okunabilir tip tanımlamalarına sahip değiller.

Anakartlarla ilgili en iyi bilgileri ve ipuçlarını üreticilerin Internet sayfalarında bulabilirsiniz. Ayrıca bu Web sayfalarında karşılaşılabilecek problemlerin veya sık soruların soruların cevaplarını da bulabilirsiniz. Yine en güncel BIOS sürümlerini de bu sitelerden indirip yükleyebilirsiniz.

ında bir kambur olarak duran ve gelişmelerin önünü tıkayan sınır berta-raf edilmiş olacak. Intel yeni BX chipseti ile (elbette ki Slot-1 sistemleri için) yeni 350 ve 400 MHz'lik Pentium II işlemcilerini tek gerçek High-end çözümleri olarak sunmayı istiyor.

Ancak Socket-7 anakart üreticileri de uyumuyorlar: AMD de, Las Vegas'taki Comdex fuarında 350 MHz-K6 ve VIA'nın Apollo VP3 chipsetli demo PC'lerini tanıttı. Tüm bu

gelişmelerden sonra gelecek için şunlar söylenebilir: Mart'taki Cebit fuarından sonra yaygın olarak kullanılan tüm anakartların fiyatları çığ gibi düşecek, işlemci fiyatları da düşeceği için terfi ve yeni bir bilgisayar satın almak için acele etmeyin. Özellikle de yine 266 ve 300 MHz hızlarında Intel işlemcilerden farklı bir işlemci (Cyrix veya AMD gibi) satın almaya karar verdiğiniz, satın alacağınız anakart da büyük ihtimalle Intel chipsetli olmayan bir anakart olacaktır.

AUDIO

triple**DAT**

A Tapeless Dream Digital Audio Workstation

- Realtime Multitrack recording
- Audio editing, mixing, mastering
- DAT yedekleme, CD recording
- Cubase datalarını kullanım imkanı
- 32 kanal stereo, simultane 256 kanal
- Ultra fast 64 Bit DSP, realtime effects
- Highspeed performance, Midi support

Today's best
news in digital audio

Video Klipler ve Reklam Filmleri için Mükemmel Ses Kalitesi

Müzisyenler, ses prodüktörleri ve
Ton teknikerleri için ideal kullanım

creamw@re

DİJİTAL RADYO OTOMASYON

Ses kalitesi düşen kasetleri, atlayan
çizilen CD'leri artık kullanmaya paydos!

Yayın odasından, prodüksiyon odasına
müzik arşivinden, reklam, haber ve canlı
yayınlar kadar tam hakimiyet.

Seri ve Güvenilir Dijital Yayın İmkânı

Broadcast Audio Network sistem
İster tek kullanıcı, ister çoklu ortam

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

Ancak AGP o zamana kadar tam olarak desteklenebilirse, Pentium II'nin yüksek saat hızları dışında Slot-1 sistemlerine terfi etmenin pek bir anlamı olmayacaktır. Tüm Socket-7 chipset üreticileri - VIA'nın başlattığı gibi - hararetle bir şekilde AGP'yi Socket-7 sistemlere tam entegre etmek için çalışıyorlar. VIA, SIS ve ALI yeni grafik veriyolunu anakartlarına tam olarak entegre edebilirlerse yarışta önleri açık olacak, aksi halde Pentium II'nin ardında bıraktığı toz ve dumanda kaybolup gidecekler.

Anakartlar Üzerine Sık Sorulan Sorular

SORU: Intel'in Chipset'lerinden daha iyisi var mı?

CEVAP: VIA ve AMD Intel'in en yeni ve en büyük Chipset'i olan 430TX ile yarışmak için bir takım oluşturdular. Chipset'leri, Via Apollo VP2/97 ya da alternatif olarak AMD-640 olarak adlandırmıyor. Triton Chipset'lerde bulunmayan aşağıda sıralanan birçok özelliğin yanında 430TX ile de bir çok benzerlikler içeriyorlar.

Çift işlemci desteği

512 MB'a kadar artırılabilen tamamı önbelleklenebilir hafıza desteği

2048 KB'a kadar pipelined-burst cache desteği

ECC Ram dahil SDRAM, EDO,

BEDO, ve FPM hafıza desteği

DMA-33 Mode 3 EIDE desteği

ACPI güç koruması

Dahili RTC(Real Time Clock-Gerçek Zamanlı Saat Frekansı), fare ve

klavye desteği

SORU: Pentium MMX desteği ne olacak? Bunun için yeni bir TX anakart almalı ya da BIOS'u mu güncellemeliyim?

CEVAP: Hayır, hayır. Intel ne derse desin Chipsetlerin MMX Pentiumların çalışıp çalışmaması ile hiçbir alakası yok. En azından 66 Mhz'lik veriyolu ve 2.5x, 3.0x, ve 3.5x gibi bir saat çarpanı sırasıyla 166, 200 ve 233 Mhz'lik bir P55C'den yararlanmanıza yeterlidir. Aynı zamanda eğer OEM versiyon bir işlemci kullanıyorsanız anakartınızın hem 2.8V'luk hem de 3.3V'luk voltaj regülatörüne sahip olması gerekiyor. Eğer Overdrive bir version kullanıyorsanız zaten işlemci üzerinde 2.8 V regülatör olduğundan sadece 3.3V destekleyen bir anakart da işinizi görecektir. AMD K6 kullanıcıları ise işlemcinin hızına göre değişen değişik voltaj ayarlarına ihtiyaç duyacaklardır. Aynı zamanda bir BIOS güncellemesi de gerekebilir. Bu IBM ve Cyrix kullanıcıları için de geçerli.

SORU: Hangi Chipset'ler 75 ya da 83 Mhz hızı destekliyor?

CEVAP: Anakart üreticileri rutin olarak daha fazla hızları desteklemelerine rağmen Intel, Chipset'leri ile 66 Mhz'in üzerinde hiç bir hızı resmi olarak desteklemiyor. Intel'in bunun için bir nedeni var. PCI özellikleri 33 MHz'i aşmayacak ve asenkron PCI veriyoluna sahip olmayan bir anakart 66 Mhz'den daha yüksek hızlarda problem çıkaracaktır. Tabii burada Intel'in bütün Chipset'lerinin senkron PCI veriyolu içerdiğini söylemeye herhalde gerek yok. 75 Mhz'lik hafıza veri yolu 37.5 Mhz PCI veri yoluna karşılık gelecektir ki bu da Intel'e olmayacak bir şey. Peki o zaman Pentium PC'ler bunu desteklemesken insanlar niye hala 75 Mhz'lik veri yolunda ısrar ediyorlar ki? İşte sebepleri:

► Cyrix ve IBM'in 6x86 PR200+ ve 6x86MX P233 75 Mhz'lik veriyolu is-

tiyorlar

► Intel'in Pentium P54C ve P55C işlemcileri tavsiye edilmese de "overclocked" edilebilip değişik hızlarda çalıştırılabilir. Bu kesinlikle Intel tarafından desteklenmiyor ama bazı kullanıcılar sırf denemek için Intel CPU'larını 266 Mhz'e kadar zorluyorlar.

► Son bir not olarak, bazı SIS Chipset'lerin de olduğu gibi VIA'nın Apollo VPX/97 isimindeki Chipset'i de asenkron PCI veri yolu içeriyor. Pek yeni bir fikir olmasa da bu yolla hafıza veriyolu 75 Mhz'de çalıştırılırken PCI veri yolu 33 Mhz'de tutulabiliyor.

SORU: Pentium Pro ve Pentium II'nin Chipset'leri hangi adla adlandırılıyor?

CEVAP: Şu anda piyasada üç tane ana chipset mevcut. Intel'in 440FX Natoma, 440LX ve 450GX Orion'u. 450KX Mars o kadar popüler değil ve 450GX'i andırıyor. Bunların arasından sadece 440LX, SDRAM, AGP ve ACPI'yi destekliyor. İki işlemci ve 1 GB'a kadar EDO/FPM hafıza desteği ise hepsi tarafından sağlanıyor. 440LX'in dışında bütün Chipset'ler 430HX ve 430VX'lerde de kullanılan PIIX3 EIDE kontrolünü kullanıyorlar. Bu da ATA-33 desteklerinin olmadığını gösteriyor. 440LX ise 430TX'de de olan PIIX4 Southbridge'i kullanıyor. Bu da ona tam Ultra DMA desteği sağlıyor. Son olarak 450GX 4 işlemci ve 4 GB'a kadar hafıza desteklerken, 440FX, 450KX ve 440LX sadece 2 paralel işlemci ve 1 GB'a kadar hafıza destekliyorlar.

SORU: VXPro, VXTwo, HXPro, TXPro Chipset'leri ne anlama gelmektedir?

CEVAP: Bunları kısaca belirtmek gerekirse Intel'in 430VX ve 430HX Chipset'lerinin yavaş kopyaları olarak tanımlanabilir. □

Daniel Wolff'dan derleyen

Ufuk Yamankılıçoğlu ve

Mahmut Karshoğlu

WINDOWS NT 4.0

Anahtarların Efendisi

Windows NT Registry'nin büyükbabası ve Registry Microsoft'un bu işletim sistemi içerisinde tamamen kök salmış durumda. Bu yüzden serimizin bu son yazısında Windows NT 4.0'ın incelikleriyle ilgileneceğiz.

Registry'nin temelleri Windows NT içerisinde bulunuyor. 3.5 sürümünden itibaren Microsoft hiyerarşik konfigürasyon menü sistemini bir editör ile beraber sistemlere entegre etmeye başladı. Çünkü Windows 95'in aksine Windows NT INI dosyalarını okumuyor. Her ne kadar WINNT dizini içerisinde SYSTEM.INI ve WIN.INI dosyalarına rastlanıyorsa da bu dosyalarda yapılan herhangi bir değişiklik, örneğin maxfilecache=4096 komut satırı, hiçbir işe yaramayacaktır. İşletim sistemi bu dosyalara erişim sağlamıyor. INI dosyaları sadece bu dosyalara bilgi yazan programlar tarafından kulla-

nılmak üzere oraya yerleştirilmişler. Yani 16 bitlik Windows uygulamaları için.

Etkisiz INI dosyaları Windows 95 Registry'si ile Windows NT 4.0 Registry'si arasındaki birçok farktan sadece biri. Bu yüzden serimizin bu dördüncü ve son yazısı NT Registry'sinin özellikleri üzerine.

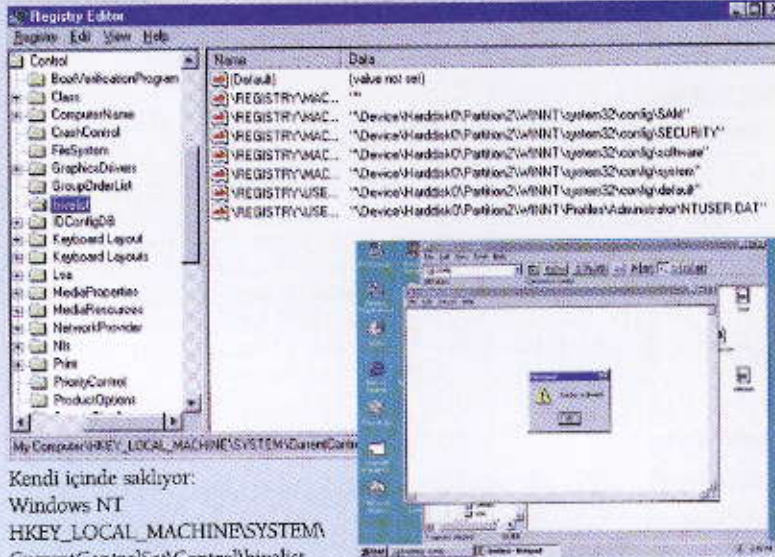
Hives: NT'nin Registry'yi Saklaması

İlk bakışta NT'nin Registry'si Windows 95'teki Registry'ye benziyor. Kullanıcı arabirimi her ikisinde de aynı. Zaten yüzeysel olarak aynıdır. Ancak biraz derine inince bariz farklar

görülebiliyor. Windows NT 4.0 Plug&Play desteği sağlamıyor örneğin. Bu durumda ilgili anahtarlar da yok tabii... NT Registry içinde beş anahtar ile sınırlı kalıyor. Eğer NT içinde Regedit yüklenirse Windows 95'te bulunan altıncı anahtar olan HKEY_DYN_DATA'yı görmek mümkün. Ancak bu anahtar sadece editörde bulunuyor. İçine bakılmak istenirse hata mesajı ile karşılaşılıyor. NT'ye özel Regedt32 ise bu anahtarı göstermiyor.

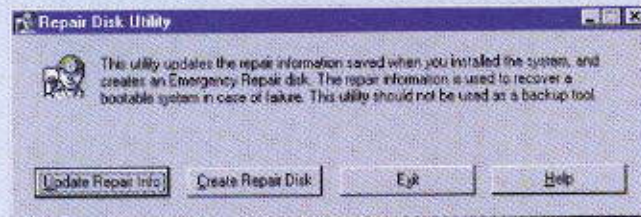
Windows NT özellikle kayıtları tutarken Windows 95'ten çok farklı bir yol izliyor. Windows 95 Registry'yi USER.DAT ve SYSTEM.DAT dosyaları içinde saklarken NT birçok farklı dizindeki dosyaya paylaşıyor.

Windows NT Registry'sinin ilginç yönü HKEY_LOCAL_MACHINE. Orada tüm başlangıç konfigürasyonları ve donanım ayarları bulunuyor. NT bu anahtarı dört ayrı dosyada saklıyor. Bunun sebebi bazı anahtarların açılışta biraraya getirildiği, bazılarının ise başlangıç sırasında hazır olmaları ►

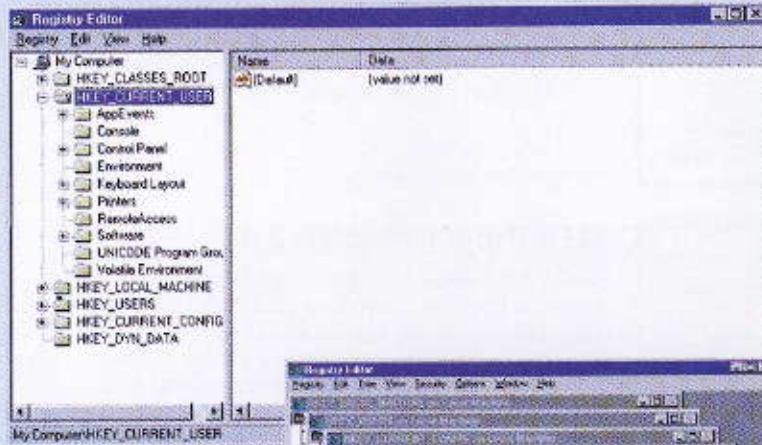

Kendi içinde saklıyor:
Windows NT
HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\KeyboardLayout
altında Registry'yi nerelerde sakladığını tutuyor.

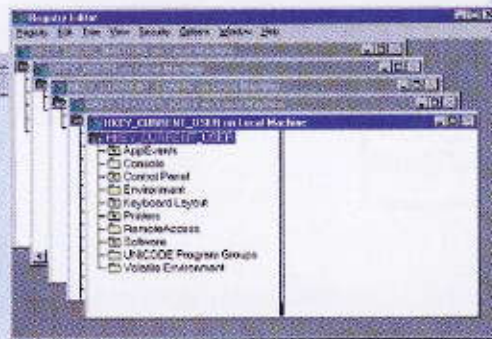
Windows NT'nin Registry'sini kimse göremez.
Kopyalayamaz.

RDISK önemli Registry verilerinin kopyalandığı bir disket hazırlıyor.

Windows NT içerisinde iki tane editör bulunuyor. Regedit ve eski günlerden kalma Regedt32.

gerekliliği. Bu ayrı saklanan yapıya NT programcılar "Hives" (petek) adını veriyorlar.

Kutular arasında NT'nin HKEY_LOCAL_MACHINE içindeki petekleri ve diğer anahtarları sakladığı dizinleri bulabilirsiniz.

Her anahtar için farklı uzantılara sahip birçok dosya bulunuyor. Her birinin farklı görevleri var: Uzantısız olanlar asıl konfigürasyonları saklarken, uzantısı SAV olanlar içinde en son çalışır durumdaki dosyanın yedeği bulunuyor. LOG uzantılı dosyalar ise Registry içindeki değişikliklerin kayıtlarının tutulduğu dosyalar.

WINNTSYSTEM32\CONFIG altındaki LOG dosyaları bilinen LOG dosyalarından farklılar. Asıl LOG uzantılı dosyalar programların kurulumu veya çalışması sırasındaki hata mesajlarının kayıtlarını tutarken ve bir editör ile açılıp incelenebilirken, bu LOG dosyalarını açmak imkansız. Çünkü kilitlenmiş durumdadır.

Bu LOG dosyalarının görevi Registry dosyalarının yazılması sırasında güvenliği sağlamak. Yazım sırasında olası makina kilitlenmesi veya başka bir problem ile karşılaşıldığında, tüm değişikliklerin saklandığı ve işaretlendiği bu LOG dosyaları çok işe yarıyor. Bu kayıt yapıldıktan sonra asıl yazım işlemine başlanıyor. Eğer makina kilitlenirse ve baştan başlatılmak gerekirse, sistem LOG dosyasındaki işareti tesbit edip değişiklikleri yeniden peteklere yazmaya çalışıyor.

Güvenlik: NT Altında Bile Zorunlu

Windows NT altında Registry dosyalarını kopyalamak ve yedeklemek mümkün değil. Eğer denirse bir hata mesajı ile karşılaşılıyor. Yine de NT Registry'si üzerinde bir değişiklik yapılacaksa yedekleme yapmak şart.

Registry'yi yedeklemenin en kolay yolu Regback aracını kullanmak. Ancak bu program ayrıca satılıyor ve oldukça da pahalı.

Bu durumda tek çözüm bir acil durum disketi yaratmak. Gerekli progra-

NT'nin kayıtları saklama yöntemi

Hives (Petekler)	İçerik	Dizin	Dosya İsimleri
HKEY_CURRENT_USER	Geçerli kullanıcı bilgileri	PROFILES\	NTUSER.DAT, NTUSER.DAT.LOG
HKEY_CURRENT_CONFIG	Geçerli konfigürasyon bilgileri	SYSTEM32\CONFIG	SYSTEM, SYSTEM.LOG, SYSTEM.SAV, SYSTEM.ALT
HKEY_LOCAL_MACHINE\SAM	Security-Access-Manager ile ilgili veriler	SYSTEM32\CONFIG	SAM, SAM.LOG, SAM.SAV
HKEY_LOCAL_MACHINE\SECURITY	Güvenlik verileri	SYSTEM32\CONFIG	SECURITY, SECURITY.LOG, SECURITY.SAV
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE	Yazılım bilgileri	SYSTEM32\CONFIG	SOFTWARE, SOFTWARE.LOG, SOFTWARE.SAV
HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM	Donanım profili ve sistem bilgileri	SYSTEM32\CONFIG	SYSTEM, SYSTEM.LOG, SYSTEM.SAV
HKEY_USERS\Default	Kullanıcı ilk kayıt bilgileri	SYSTEM32\CONFIG	DEFAULT, DEFAULT.LOG, DEFAULT.SAV

mın adı RDISK.EXE ve \WINNT\SYSTEM32 altında bulunuyor. RDISK sistem ve yazılım için kullanılan petekleri diske kaydediyor. Ancak bir sorun var ki, o da çok geniş Registry dosyaları disketlere sığmayabiliyor.

NT Kendi Kendini Koruyor

Windows NT konfigürasyon hatalarına karşı kendini koruyan bir mekanizmaya sahip. Eğer bir değeri değiştirirseniz veya sildiyseniz ve hatanızı düzeltemiyorsanız, Windows NT'yi baştan başlatın ve ekrana çıkacak olan uyarıya göre hareket edin. Bu durumda NT siz değişiklikleri yapmadan önceki Registry ile açılacaktır. Eğer bu yöntem bir işe yaramazsa tek çare disketten geri yükleme yapmak.

Regedit ve Regedt32

NT altında iki editör arasında seçim yapma şansınız var. Regedt32 daha eski bir program ve NT'nin eski günlerinden kalma. Regedit 4.0 sürümü ile geldi ve Windows 95'teki ile aynı. Regedit'in kullanımı daha rahat olması rağmen, Regedt32 ile Registry içerisinde daha derinlere inmek mümkün. Sadece bu program ile anahtarla-

rın erişilebilirliği ile ilgili güvenlik ayarlarını değiştirmek veya ağ üzerindeki diğer NT sistemlerin Registry'lerine erişmek mümkün. Buna karşılık Regedit'in de arama fonksiyonu daha gelişmiş.

Ayrıca bazı shareware Registry editörleri de bulmak mümkün.

Aşağıdaki chipuçlarını denemek için Regedit'i kullanmanızı tavsiye ederiz. Her anahtarın tek tek kaydedilmesi gerekmediği için kullanımı daha basit. Regedit'i "Başlat" menüsünden "Run" alt menüsü aracılığıyla yükleyebilirsiniz.

Seri Numarası Kaçtı?

NT'yi yeniden kurmanız gerekti. CD'yi buldunuz ama kutu kimbilir nerelerde? Peki kurulum için gerekli olan seri numarasını nasıl bulacağız?

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE altında Microsoft\WindowsNT anahtarına gelip CurrentVersion'i seçerseniz, sağ pencerede ProductId karşısında rakamları göreceksiniz. Göreceğiniz rakamlar 51581aaaxxxx01537 şeklinde olacaktır. A ve x harfleri yerine sizin kurulum numaranız yer alacaktır.

Firma ve Kullanıcı İsimlerini Değiştirmek

Firma adını yanlış girdiniz veya firmanızın adı değişti. Tabii ki NT'yi baştan kurmayacaksınız.

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE altında Microsoft\WindowsNT'ye gelip CurrentVersion'u çift tıklayın. Sağ Pencerede RegisteredOrganization başlığı altında firmanızı ve hemen alt anahtarda Registered Owner olarak kullanıcı adını bulabilirsiniz. Çift tıklama ile değerleri değiştirebilirsiniz.

Shut Down Seçeneğini Yoketmek

Windows NT çok güvenli. Kullanıcı ismi ve şifresi olmadan sisteme girmek imkansız. Ancak yine de bir güvenlik boşluğu bulunuyor. Server'ı kapamak isteyen kullanıcı bunu açma/kapama düğmesine ulaşmadan da yapabilir. Ctrl-Alt-Del tuş kombinasyonunu kullanarak Login kutusunu açan kullanıcı buradan "Shut Down"ı seçerek sistemi kapatabilir.

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon altında bu-

lunan ShutdownWithoutLogon seçeneğinin değerini 0 yaparak "Shut Down" seçeneğini login kutusundan çıkarabilirsiniz.

Nostalji severler için: Eski Shell

Windows NT de Windows 95 gibi kullanıcı arabirimi olarak Explorer'ı kullanıyor. Program-Manager ise tamamiyle unutulmuş. Explorer'ı sevmeyenler için bir alternatif olarak sisteme dahil edilmiş. Yine HKEY_LOCAL_MACHINE altındayız.

SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon altında Shell'i bulmak gerekiyor. Explorer.exe olarak yazılı değeri program.exe olarak değiştirirseniz bundan sonra sisteme girdiğinizde Program-Manager ile karşılaşacaksınız.

Login Ekranını Koruyucu

NT başladıktan bir süre sonra Login penceresi açılır ve eğer hiçbir şey yapılmazsa bu pencere ekranı korumak amacıyla ekranda gezmeye başlar. Bu sıkıcı koruyucu yerine bir başka ekran koruyucuyu seçebilirsiniz. Bunu yapmak için HKEY_USERS\Default altında ControlPanel\Desktop'a gelin ve ScreenSaveActive'in değerini 1 yapın.

SCRNSAVE.EXE karşısında login.scr değerini göreceksiniz. Çift tıklama ile bu değeri değiştirin. Örneğin ekranın kapkara kalması için black16.scr yazabilirsiniz. Üç boyutlu boruların bulunduğu dosyanın adı ise sspipes.scr. Tüm olası ekran koruyucular WINNT\SYSTEM32 dizininde bulunuyor. Bir başka ilginç değer ise ScreenSaveTimeOut. Ekran koruyucunun kaç saniye sonra başlayacağını belirleyen bu değeri ne kadar kısa tutarsanız koruyucu o kadar erken çalışır. Hemen başka bir kullanıcı gibi bağlanmayı deneyerek yaptıklarınızı test edebilirsiniz.

Login Ekranı için Arka Plan

Ekran koruyucu gibi arka plan resmini de değiştirebilirsiniz. Yeni arka

plan resminin uzantısı BMP olmalı ve WINNT\SYSTEM32 altında bulunmalıdır. Regedit ile HKEY_USERS\Default\ControlPanel\Desktop'a gelip Wallpaper'a iki kere tıklayın. Çıkan kutuya resmin adını yazın. Eğer SYSTEM32 altında değilse yolunu da yazmayı unutmayın.

Otomatik Login

Sürekli yeni konfigürasyonlar deneyip makineyi yeniden başlatmak zaten sinir bozucu ve bir de üstüne sürekli isim ve şifre girmek iyice can sıkıyor. Bu sorun otomatik login ile çözülüyor. HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon altında DefaultDomainName ve DefaultUserName zaten bulunuyorlar. Tek eksik olan DefaultPassword. Bunu da oraya eklemek gerekiyor.

Bunu menüler aracılığıyla yapıp daha sonra değer olarak da kendi NT şifrenizi girmelisiniz. AutoAdminLogin adlı bir anahtar daha yaratıp değerini de 1 yapmanız gerekiyor. Bir dahaki açılışta NT otomatik olarak DefaultUserName'de yazan kişi adına sisteme giriş yapacak.

Dikkatli olunması gereken bir nokta var ki, o da bu şekilde güvenliği önemli ölçüde riske atmış olmanız. Herhangi bir kişi sisteme girebilir. Sonradan Registry'yi değiştirebilmek için sisteme yönetici olarak giriyor olmanız rizikoyu daha da artırıyor.

Sisteme Son Girenin Kaydı

Eğer sisteme son giren kişinin kaydının tutulup tutulmaması o kadar da önemli değilse bu fonksiyonu iptal edebilirsiniz.

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon altında DontDisplayLastUserName adında bir anahtar yaratıp değerini de 1 yaparsanız, bir sonraki Login'de son giren kişinin yazıldığı yer boş kalacaktır. □

Martin Goldmann'dan çeviren
Güçlü Aydoğan

Internet bizim işimiz

- WEB hosting
(1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration
(.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- Internet dersaneciliği (dersane.com)
- Internet'te oyun (oyun.net)
- Internet'te 2. EL
- Internet'te Sanal Market
- Internet'te Mesaj Merkezi

Türkiye'nin En Hesaplı WEB Hosting Server'ı

bilgisayar.NET	YILLIK	E-Mail
Domain Name registration (.com veya .com.tr)	100	-----
Setup	50	-----
1 MB WEB alanı	149	1
5 MB WEB alanı	349	5
10 MB WEB alanı	499	10
20 MB WEB alanı	599	20
50 MB WEB alanı	799	50

www.bilgisayar.net

e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

NT'nin Derinliklerinde

NT, Windows kullanıcılarının bugüne kadar "alışık" olmadığı çok yüksek bir teknolojiye sahip. NT'nin derinliklerindeki özellikler çok yeni değil, ancak buna rağmen ilgi çekmeyi başarıyorlar.

Geçtiğimiz sayıda NT'nin temellerinden bahsetmiştik. Bu ay da biraz derinlere ineceğiz ve NT'nin çekirdeğini yakından inceleyeceğiz. Ayrıca bir işletim sisteminin içsel yapısıyla ilgili hiçbir fikri olmayanlar da bu yazıyı okuyarak bu konuda fikir sahibi olabilirler.

NT'de bazı kullanıcıların dikkatini şu olay çekiyor: Bir yandan sistemde bir yığın hizmet çalışıyor, ancak aralarında bunun farkına varmak mümkün olmuyor. Diğer yandan da sistem "yoldan çıkmış" görevlere karşı Windows 95'in aksine oldukça "acımasız": Yanlış ve baştan savma programlanmış sürücüler dışında NT'yi çökertmek pek mümkün değildir.

NT'nin bu kadar güvenli olmasının en büyük nedenlerinden biri Windows 95 gibi uyumluluk sorunları olmadan geliştirilmiş olması. Bu bileşenlerin çalışma esası, ilgili hakların kesin bir şekilde ayrımı üzerinde yapılandırılmıştır.

Executive, CPU ve Uygulamalar

Windows NT 4.0 işletim sistemi bir yığın bileşenden oluşur. Sistemin en içteki halkası Microkernel, bellek yönetimi, giriş/çıkış sistemi (I/O) ve donanım sürücülerini oluşturur. Executive olarak adlandırılan bu

alandaki bileşenler, uygulama programlarının aksine donanıma doğrudan erişebilir ve kaynakları kullanabilirler. Executive bu amaçla işlemcinin Kernel (çekirdek) modunda çalışır; işlemcinin tüm komutlarının ve diğer hizmetlerinin kullanıma sunulduğu bir kiptir bu.

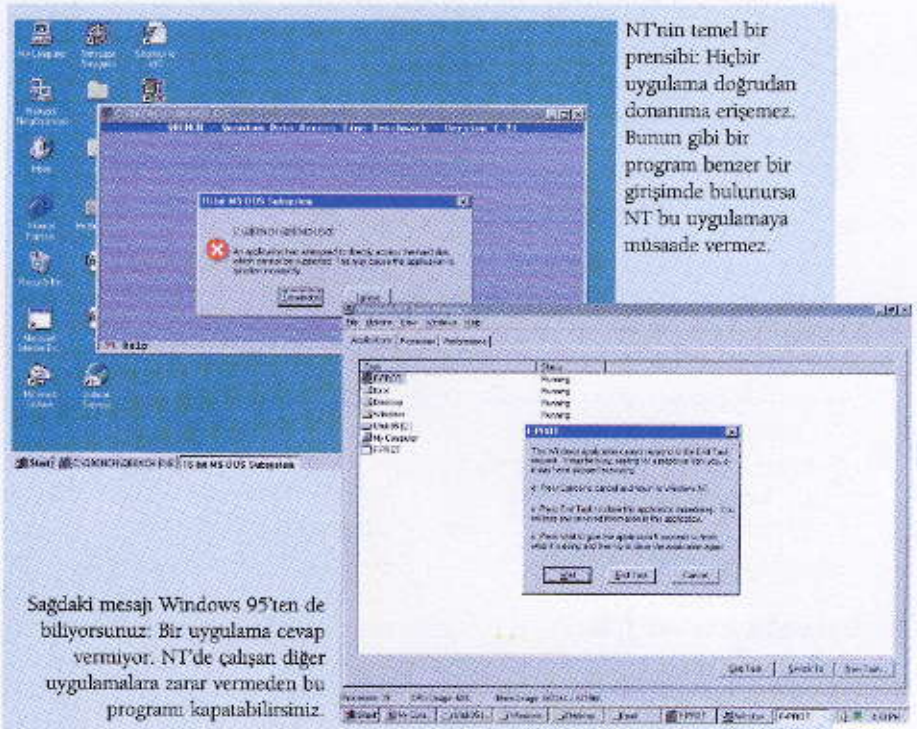
İşletim sisteminin çekirdeği ile uygulamalar arasındaki kesin ayrımı NT, uygulamaları başka, çok daha az imtiyaza sahip bir işlemci modunda, User modunda çalıştırarak sağlar. Bu

İçerik

- NT'nin çekirdeği
- Multitasking'in ayrıntıları
- Kaynak problemlerine son!

mod mesela giriş çıkış operasyonlarına izin vermez ve böylece donanımı uygulamaların doğrudan erişiminden korunmuş olur. Bunu mesela VGA kartına doğrudan erişmek isteyen bir DOS oyunu çalıştırmak iste-

NT'nin temel bir prensibi: Hiçbir uygulama doğrudan donanıma erişemez. Bunun gibi bir program benzer bir girişimde bulunursa NT bu uygulamaya müsaade vermez.

Sagdaki mesaj Windows 95'ten de biliyorsunuz: Bir uygulama cevap vermiyor. NT'de çalışan diğer uygulamalara zarar vermeden bu programı kapatabilirsiniz.

Gerçek 32 Bit İşletim Sistemi

Windows NT, Windows 95'in aksine gerçek, komple 32 bit bir işletim sistemi. Tüm uygulamalar sürücülerine kadar komple 32 bit genişlikte çalıştırılırlar. "Peki NT bu durumda 16 bitlik uygulamaları ve DOS programlarını nasıl çalıştırıyor?" diyeceksiniz. 16 bitlik uygulamalar

öncelikle komple kendileri için tasarlanmış 16 bitlik altsistemde çalışırlar. Bu altsistem çağrılan fonksiyonları Microkernel'e aktardığında 32 Bit'e "Thunking" gerçekleşir. "Thunking" deyimi Windows 16 bit adreslemeden 32 bit adreslemeye geçerken ve tersinde kullanılır.

Multiprocessor Kernel

Windows NT'nin işletim sistemi çekirdeği hesap yükünü birçok işlemciye dağıtabilir. Böylece grafik uygulamaları veya 3D oyunlar gibi zorlu uygulamalarda bilgisayar çok daha hızlı çalışır. NT günümüzde değişik üreticilerin çokişlemcili anakartlarıyla çalışabiliyor, bunlara birden dört taneye kadar Pentium Pro işlemci veya iki tane Pentium II

işlemci takılabilir. Microsoft bu bağlamda değişik çözüm ortaklarıyla çok daha hesaplı bir çözüm üzerinde çalışıyor. Gelecekte büyük projeler için çok büyük bir hesaplama gücü, bir dizi NT sunucusunun birbirine bağlanmasıyla elde edilebilecek.

NT bu tip bir ağda çok önemli bir rol üstlenecek.

de kaybediyor böylelikle. Bu da tüm sistemin kilitlenmesine ve cevap vermemesine neden oluyor. İşte NT'nin en büyük farkı preemptif çoklu görevde: Burada bu tip güvenlik problemleri söz konusu değil. Sistem bir uygulama kilitlendiğinde o programı diğer uygulamalara zarar vermeyecek şekilde sonlandırabiliyor. NT'nin sağlam bir işletim sistemi olmasının nedenlerinden biri de bu.

Ancak NT ve kullanıcıları da bu güvenliğin faturasını yüksek bellek ihtiyacı ile ödüyorlar. Değişik uygulamaların bellek alanlarını da birbirinden ayırabilmek için Windows NT çalışan her program ve iş için bellekte özel bir yer ayırmak zorundadır. Bunu "canlı" olarak da izleyebilirsiniz: Yapmanız gereken tek şey görev çubuğuna (Taskbar) sağ tıklayıp Task Manager'ı açmak ve PROCESS sekmesine girmek. Windows gibi yeni bir Thread açtığınızda pencerenin en sağında ilgili yeni alanın RAM'deki büyüklüğü görüncektir.

Yüksek bellek ihtiyacı NT'yi iyi

donatılmamış makinalarda oldukça frenleyecektir: Fiziksel RAM kalmadığında Windows NT RAM'de yer açabilmek için verileri RAM'den sabit diske aktarmak zorunda kalacaktır (Swap file, takas dosyası). Bu da uzun süreceği için (ne kadar hızlı bir sabit diskiniz olursa olsun) NT kullanıyorsanız, özellikle de birçok uygulama ile aynı anda çalışmayı düşünüyorsanız 16 değil 32, hatta 64 MB RAM ve çift işlemciye ihtiyacınız var demektir. Sadece NT çekirdeğinin kendisi 16 MB RAM'e ihtiyaç duyuyor, diğer uygulamalara da rahatça çalışabilmeleri için en azından 16 MB boş bellek alanı kalmalı.

NT'nin Multitasking'indeki en güzel olay REENTRANT özelliğidir: Program kullanımından sorumlu USER modülü ile grafik modülü GDI'nin (Graphic Device Interface) her biri yeniden giriş özelliğine sahiptir: O anda bu modüllerden birine erişen bir uygulama çıktığında o modül bloke edilmez. Başka uygulamalar bu modülü kullanmaya devam edebilirler. İşte Windows 3.x ve

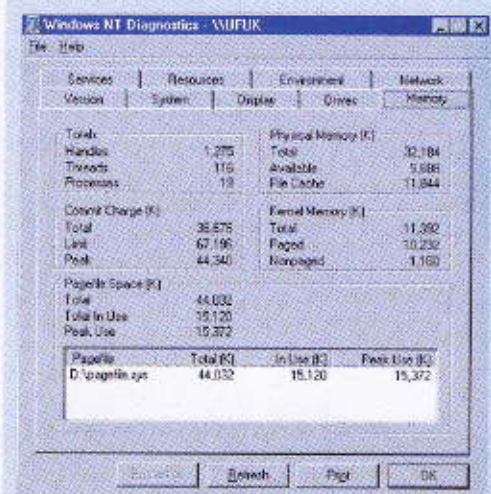
95'te olmayan bu özellik çok korkulan sistem kilitlenmelerine neden oluyor. NT ise çöken görevi kapaup USER ve GDI'yi tekrar sorunsuz bir şekilde kullanıma sunuyor.

NT'de Kaynak Limiti Yok

Windows 3.x'te sürekli kaynak problemleri çıkabiliyordu, zira Windows DOS'un bellek modelini kullanmak zorundaydı. NT'de bu tip problemler yok, zira kaynakları ne 64 KB ne de 640 KByte (Windows 95) ile sınırlı, sınırı belirleyen tek büyüklük sanal bellek.

Windows'ta kaynak (resource) denilince kastedilen boş sabit disk alanı veya RAM değildir. Burada asıl söz konusu olan önemli Windows modülleri USER ve GDI'nin, kendi yönetim verilerini yerleştirebildikleri özel bir bellek alanıdır. Mesela masaüstündeki pencerelerin yönetimi için. Bu bellek tükenirse tüm sistem için bir ölüm sessizliği tehlikesi mevcuttur.

Windows 3.x'teki başbelası bu problem, her ne kadar bellek alanı başına 64 KB'lık kaynak on katına çıkarıldıysa da Windows 95'te de çözülmedi. Zira sabit kaynaklar Windows altındaki DOS'a sıkı sıkıya bağlı.

Sistem diyagnozunun da gösterdiği gibi NT'nin çekirdeği yaklaşık 16 MB RAM'e ihtiyaç duyuyor. Bu yüzden NT yükü bir makina en azından 32 MB RAM takın.

Windows 3.x ve DOS birlikte çalışıyorlar, Windows 95 de DOS'u temel alıyor. Bu da demek oluyor ki Windows, DOS'tan hizmet alabilmek için DOS kurallarına uymak zorunda. Bu kurallar da mesela, DOS'un programın çalışması için önemli verileri gönderebilmesi için her Windows uygulamasının kendi PROGRAM-SEGMENT-PREFIX'ine (PSP) sahip olmasını öngörüyor. Windows'ta gerçi bu PSP, Task Database (TDB) olarak tanımlanıyor, ancak bu fonksiyon PSP'ten farklı değil.

Bu durumda her program yaklaşık yarım KB bellek işgal eden kendi TDB'sine ihtiyaç duyuyor. Ancak tüm bunlar da Low Memory'deki 640 KB'm içerisinde gerçekleşmek zorunda, böylelikle DOS bilgileri işleyebilir. Bilgisayarınızda bazı programlarla sorunlar yaşıyorsanız büyük ihtimalle 640 KB'lık bu bellek alanının sisteminizde 500 KB'a kadar düşmesi bunda etkili oluyordur. 640 KB'lık bu geleneksel bellek alanını (AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS dosyalarında değişiklikler yaparak) mümkün olduğunca yüksek tutmaya çalışın. Sistemde aynı anda çok fazla uygulama çalışıyorsa TDB için Low Memory'de öngörülmüş bu yer hemen bitecektir. İyi programlanmamış uygulamalarla birlikte (bazı uygulamalar kapatıldıktan sonra bu bellek alanını boşaltmıyorlar) bu şekilde problemler çıkabilir. Windows 3.x'te böyle bir durumda bilgisayarı yeniden başlatmak gerekir. Windows 95'te ise ek bir bellek alanı (Heap) kaynaklar için daha fazla yer açar. NT'de ise hiçbir kısıtlama böylelikle de hiçbir problem yok.

NT'nin 16 bitlik uygulamalarda bile kaynaklardan neden vazgeçebildiği aşikar: 16 bitlik altsistem (subsystem) uygulamalara mesela Windows 3.x'te çalışmaları izlenimini veriyor. Ancak subsystem aynı zamanda bu programların sistem çağrılarını sırasında sadece "gerçek" NT uygulamaları tarafından kullanılan fonksiyonların çağrılmasını sağlıyor. Bu biraz zah-

metli, ancak buna değer.

Microkernel ve Altsistemler

Windows NT'nin Microkernel'i sayesinde kısa bir süre içerisinde sistem MIPS ve Alpha gibi değişik sistemlere uyarlanabildi.

Bu Kernel sadece Low Level (düşük seviyeli) fonksiyonlarla çalışıyor. Windows NT'deki uygulamalar doğrudan çekirdek iletişimde bulunmuyorlar, zira programlara alışık oldukları sistem ortamını sağlayan bir altsistemle birlikte çalışıyorlar. NT şu subsystemlere sahip:

- ▶ Windows 16-Bit,
- ▶ Windows 32-Bit,
- ▶ DOS,
- ▶ Posix,
- ▶ OS/2 16 Bit

Bu listeden Windows NT 4.0'da hangi yazılımların çalışabileceğini görebilirsiniz, bu arada şunu da belirtelim ki OS/2 altsistemi sadece karakter tabanlı programları çalıştırabiliyor.

Ancak NT'nin altsistemleri sadece mümkün olan uygulamaların çeşidiyle sınırlı değildir. Başka altsistemler de mesela kullanıcının sisteme girişini [Ctrl]+[Alt]+[Del] tuş kombinasyonu ile gerçekleştirmesini sağlıyorlar veya bilgisayardaki ve ağdaki güvenlikten sorumlular. Bu Security, sistemlerin karşılıklı olarak birbirlerini nasıl kontrol edebildiklerine çok güzel bir örnektir: NT'nin tüm altsistemlerindeki her işlem için özel bir güvenlik bağlamı vardır.

Bu da şu demek: Her bir işlem kendi User-ID'sine sahip (PID), Windows NT'nin güvenlik altsistemi bunun yardımıyla o işlemin istenilen nesnelere (dosya, aygıt vesaire) ulaşım sağlayamayacağını kontrol eder. Burada erişimin lokal bilgisayardan veya ağdan gerçekleşmesinin hiçbir önemi yoktur. NT'nin Task Manager'inde bu PID'i gözlemleyebilirsiniz. ☐

Derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

- Günlük pompacı verdiya hesabından, personel takibine
- Cari hesaplarınızdan, çek takibine
- Günlük ve aylık satış raporlarınızdan, akaryakıt ve emtia stoklarına kadar

BÜTÜN HESAPLARINIZI

MIRONİST
AKARYAKIT ENTEGRE PAKETİ

ile tutabilir ayrıca,
İstasyonlarınızın market,
stok ve günlük satışlarını
MARKET modülümüzle
kontrol edebilirsiniz

ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

MIRON
Bilgisayar Limited Şirketi

ANKARA MERKEZ:

Cinnah Cad. Gelibolu Sokak 3/21
Kat : 2 Çankaya-ANKARA
Tel : 0 (312) 488 02 80 - 468 84 86
Fax : 0 (312) 488 08 36

İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:

Büyükdere Cad. Naci Kasım Sk. Hikmet İş Merkezi
No : 1/7 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel : 0 (212) 211 62 18 - 212 80 49
Fax : 0 (212) 211 75 24

ANTALYA İRTİBAT BÜROSU:

Ayşe Ünlü : 0 (242) 348 00 48 - 0 (542) 453 42 71

BAYİLER:

Adana:	Adana Bilgi İşlem	468 45 42
Diyarbakır:	Laser	228 40 77
İzmir:	Profesyonel	441 04 82
İskenderun:	Onay Bilgisayar	614 51 34
Aydın:	Hisar Bilgisayar	213 69 79

İyi Monitör İyi Görüntü

Monitörü açarsınız, bir sorun çıkarmadan açılır. Peki ya açılmazsa? Yeni monitörler en son teknolojiyle donatılmıştır ve bu karmaşık ve hassas mekanizma çok çabuk görüntü problemlerine neden olabilir. Bu yazıda görüntü problemlerine karşı en iyi chipuçlarını bulacaksınız.

Günümüzde 640*480 veya 800*600 çözünürlükle sınırlı monitörler yavaş yavaş tarihe karışıyor. Siz yine de yeni bir monitör satın alırken en azından 1024*768'lik çözünürlüğü desteklemesine dikkat edin. Her ne kadar No-Name bilgisayarların %99'u ve "markalı" bilgisayarların büyük bir çoğunluğu 14 inç monitörle satılıyorsa da, siz yine de göz ve ruh sağlığınız için 14 inçlik bir alana hapsolmayın ve 15, hatta bütçeniz elveriyorsa 17 inçlik monitörleri tercih edin. Yeni monitör teknolojisinde

ise karşınıza DPMS (Display Power Management System), OSD (On Screen Display), DDC (Display Data Channel) ve benzeri terimler karşınıza çıkacaktır. Bu özelliklerin çoğu gerçekten de anlamlı geliştirmelere dayanıyor; otomatik enerji tasarrufu, ekran türünün otomatik olarak algılanması, düğmelerle boğuşmadan monitör ayarlarını yapmak ve saire. Teknolojinin son ürünlerinin neden olduğu sinir bozucu etkilerin (yan etkilerin) çözümünü bu yazıda bulabileceksiniz.

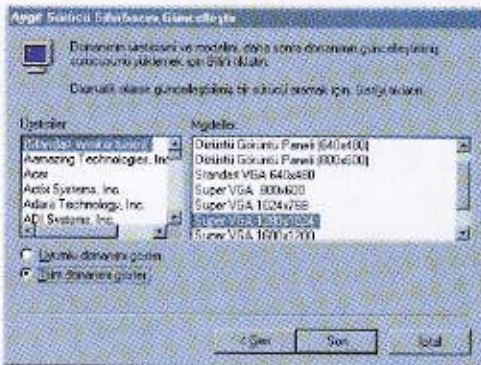
Windows Monitörü Tanımıyor

Modern grafik kartları ve aynı şekilde monitörler de Display Data Channel ile çalışırlar, bu kanal her iki aygıt arasındaki iletişimi sağlar. Bu iletişim 15 pinlik monitör kablusunun bugüne kadar kullanılmayan hatlarıyla gerçekleşir, monitördeki DDC elektronığı bu sayede elektrik akımını alır ve veri iletebilir.

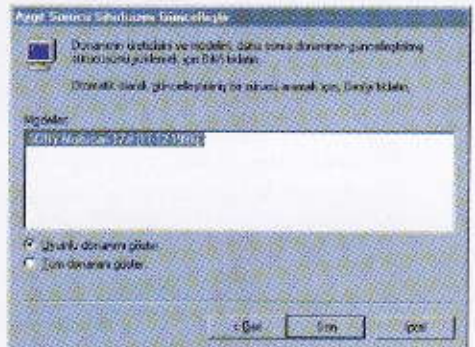
Normalde Windows 95 altında iletişim şu şekilde gerçekleşir: Grafik kartına yeni bir monitör bağlarsınız - DDC grafik kartına ve Windows'a ne tip bir monitör söz konusu

olduğunu bildirir. Windows Plug & Play (tak ve çalıştır) ile yeni bir aygıtı algılar ve grafik kartının sürücüsünün uç değerlerini yeni monitöre göre uyarlar. Bu uçdeğerler maksimum çözünürlük ve ilgili maksimum ekran tazeleme hızıdır.

Ancak burada şu da mümkün olabilir: Windows aldığı verilerden faydalanamaz, zira grafik kartı DDC uyumlu değildir. Böyle bir durumda birlikte verilen disketlere bir göz atın veya bilgisayar satıcınıza başvurun. Bu disket Windows'a ihtiyaç duyduğu verileri INF uzantılı bir dosya olarak sunar, yalnız bunu kendiniz kurmalısınız: Masaüstünde boş bir ▶

Windows ayarlarında monitör türünüze uygun bir model bulamazsanız listeden standart bir monitör seçebilirsiniz. Windows 95b çoğu monitörü bu şekilde destekleyebiliyor.

Çoğu üretici monitörleri için INF dosyaları sağlar. Böylece grafik kartının monitöre aşırı bir biçimde yüklenmemesini sağlar.

alana sağ fare tuşu ile tıklayıp açılan menüden Özellikler komutunu seçin ve Ayarlar sekmesine geçin. Burada Gelişmiş Özellikler düğmesine tıklayın. Gelişmiş Görüntü Özellikleri penceresinde Monitör sekmesine tıklayın ve Değiştir düğmesini tıklattıktan sonra Disketi Var simgesine tıklayın. Şimdi disketteki INF dosyasını bulup seçin ve listeden monitörünüze uygun olan tipi seçin. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra Windows monitörünüzü ve üçdeğerlerini (çözünürlük/refresh) algılayacak, böylece istediğiniz ayarları sorun çıkmadan yapabileceksiniz.

Çözünürlük Değişikliğinden Sonra Yeniden Ayarlama

Çok sinir bozucu olaylardan birisi de grafik çözünürlüğünü değiştirdikten sonra monitördeki resmi de

Sony monitörler sağdaki açma kapama düğmesini Self-Test için kullanırlar. Bu düğmeye 8 saniyeden daha uzun bir süre basılı tutarsanız ekranda bir test resmi belirir, böylece her şeyin yolunda olup olmadığını anlayabilirsiniz.

yeniden yerleştirmektedir. Bunun için sürekli ekranı sola-sağa, yukarı-aşağı kaydırıp, daraltıp genişletmeniz gerekir. Ancak buna hiç gerek yok - yeni monitörlerin çoğu Save veya Store adında bir düğmeye sahiptir ve OSD menüsünde ilgili bir seçeneğe sahip-

tir, bu sayede monitör ayarlarını saklayabilir ve istediğiniz zaman tekrar geri çağırabilirsiniz. Monitördeki işlemci güncel ayarların verilerini bu düğmeler yardımıyla boş bir bellek alanına kaydeder, bunları yine aynı şekilde geri çağırabilirsiniz. Sıkça çözünürlük değiştiriyorsanız veya bir monitörü iki bilgisayarda birden kullanıyorsanız bu fonksiyon çok işinize yarayacaktır.

DDC'li bazı monitörler bir adım daha ileri gidiyorlar ve ayarlarınızı otomatik olarak kaydedebiliyorlar. Bunlar, monitör DDC üzerinden grafik kartının ve çözünürlük/Refresh'in bildik bir konfigürasyonunu algıladığı anda tekrar aktif hale geçiriliyor. Ancak bunlar çalışmayabilir de! Bazı aygıtlar bu gibi durumlar için içeriye gömülü bir düğmeye sahiptir, buna bir tükenmez kalem ucuyla veya benzer bir aletle dokundunuzda bu bellek alanlarını tekrar boşaltıp kullanılabilir hale getirebilirsiniz.

Monitörün LED'i Sürekli Yanıp Sönerse

Dikkat: Monitör açıkken ve ekranda bir resim varken monitörün LED'i sürekli yanıp söniyorsa, çoğu aygıtta bu monitörün teknik spesifikasyonlarının dışında kullanıldığına işaret eder, yani monitöre aşırı yükleniliyordur. Ancak bu monitör elektroniğinin bozulmasına yolaç-

Test Sistemlerini Kullanmak

Ekran bilgisayar açılırken simsiyah kalıp duruyorsa öncelikle güç kablosunu ve grafik kartına bağlanan 15 pinlik VGA kablosunu kontrol edin, tüm bunlar bir işe yaramazsa monitör için başka bir çıkış (D-Sub/BNC) deneyin. Bu da bir sonuç vermezse monitörün kitapçığına bakıp çoğu monitörde bulunan Self-Test fonksiyonunu nasıl çağırabileceğinizi öğrenin: Sony monitörlerde cihazın

Power düğmesine yaklaşık 8 saniye süreyle basılı tutmak yeterlidir. Aygıt OK'se bazı renk çubukları beyaz bir zeminde görünecektir. Monitör çalışıyorsa VGA kablosunda bükülmeler veya kırılmalar olup olmadığını kontrol edin. Monitöre sıkıca bağlı olmayan kablolarda çoğunlukla bu tip problemler yaşanır. BNC kabloları bu tip kırılmalara karşı daha dayanıklıdır.

Sabit Frekans Monitörleri Az Problemlidir

Bir dizi 17'den 21 inçe kadar olan monitörler sadece belirli bir çözünürlük sunan bir elektronik donatılmıştır. Bu aygıtların çoğu Mac kökenlidir, bu aygıtlar bilindiği üzere bilgisayarlar açılıştan kapanışa kadar aynı çözünürlükte çalışırlar. Windows altında bu tip bir aygıt kullanıyorsanız şunlar gelecektir başınıza: 1024*768 çözünürlük ve kabul edilebilir bir frekansta çalışıyorsa Windows'un açılış ve kapanışını pek "hissetmeyeceksiniz". Elbette iki şeyden vazgeçmek duru-

mundasınız. Windows için diğer çözünürlükler ve DOS modu. Ancak en azından DOS altında şunları yapabilirsiniz: Neredeyse her DOS uygulaması Windows'un DOS penceresinde çalışır, sonuçta çoğu grafiksel uygulama (çoğunlukla oyunlar) burada çalışmaz. Yani bu tip programları Windows altında çalıştırmak ve [Alt]+[Enter] tuş kombinasyonu ile tam ekran moduna geçmeye çalışmayın, çünkü sabit frekans monitörü bunu desteklemez.

Grafik çözünürlüğü değiştirme sırasındaki Reset'i bu LCD monitörü tam ve sorunsuz gerçekleştirebiliyor. Aygıt bu esnada ışık borucuklarını da kısa bir süre için kapatıyor. Bu da bu çok değerli parçacıkların daha uzun ömürlü olmasını sağlıyor.

Windows 95 ekran tazeleme oranının "En uygun" olduğunu söylemesine rağmen, bu değer doğru olmayabilir. Monitör doğru konfigüre edilmemişse bu ayarlar fazla gelebilir.

maz, zira belirtilen değerlerle "gerçek" uçdeğerler arasında bir tolerans vardır. Ancak bu gibi durumlarda monitörün daha çabuk bozulacağını da aklınızdan çıkarmayın. Böyle bir durumda şunları yapın:

► **Düşük Refresh.** Görüntü Özellikleri'ne girin (masaüstüne sağ tuşla tıklayıp menüden Özellikler'i seçin). Şimdi Refresh ayarlarını değiştirebilirsiniz (grafik kartlarına ve sürücülere bağlı olarak bu ayar değişik menülerde bulunabilir). Mesela 90 Hz'den 76 Hz'e düşürün.

Windows 95B (OSR2) ekran tazeleme hızının "En uygun" olduğunu söylüyorsa, bu mutlaka ki en uygun olmak zorunda değil. Yanlış bir monitör türü ayarlanmışsa buradaki ayar monitörünüze "fazla gelebilir".

► **Çözünürlüğü Düşürün.** Grafik çözünürlüğünü çok yüksek seçmiş

olabilirsiniz. Refresh'i düşürmenize rağmen LED yanıp sönmeye devam ediyorsa bunun nedeni yüksek grafik çözünürlüğüdür. Bunu düzeltmek için Standart bir 1024*768 monitör kurun ve monitörün maksimum hangi çözünürlüğü kaldırabileceğini kitapçığına bakıp öğrenin.

Her Yeniden Başlatmada Değişen Ekran Modları

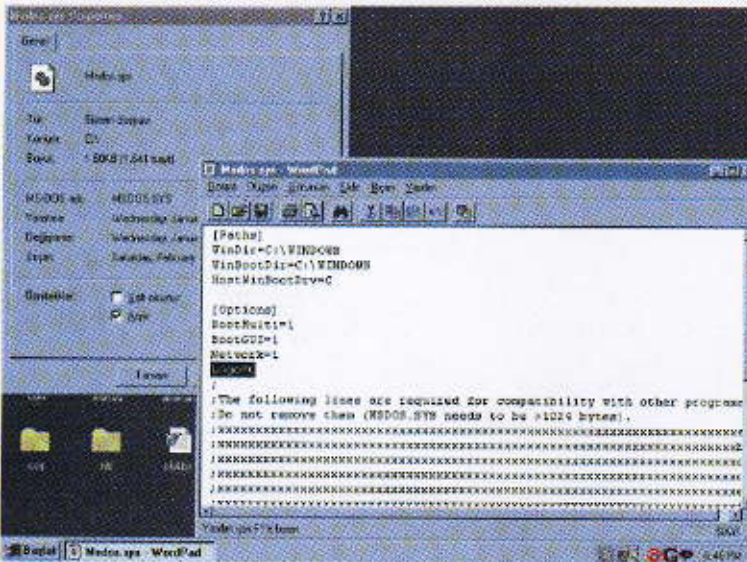
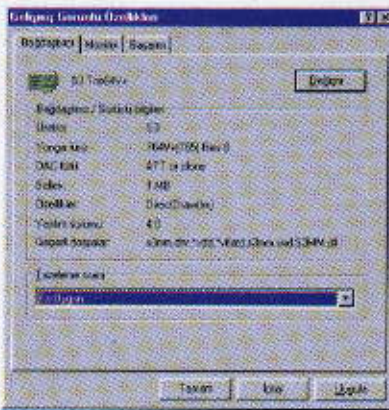
Windows'u komple yeniden başlatma değişik grafik modlarına geçilmesine neden olabilir: 1024*768'lik bir standarttan Windows bilgisayarın yeniden başlatılma mesajını verebilmek için 640*480'e geçer. Daha sonra bilgisayar resetlenir, burada kısa süreliğine hiçbir grafik sinyali verilmez. Daha sonra DOS ekranı belirir, sonra da Windows'un başladığını belirten bir VGA görüntüsü ve son olarak da yine standart Windows çözünürlüğünüz. Çözünürlüğün değiştiği her seferde monitör, elektronikinde değişiklik yapar. Çoğu aygıt bu esnada kısa bir süre iptal olur, ekrandaki resim bozulur, sonra yeni elektronik ayarlandığında tekrar düzelir.

Ancak bazı LCD monitörlerde bu çok sinir bozucu olabilir: Bunlarda monitör elektronik her çözünürlük değişikliğinde kısa bir süre için ışık borucuklarını kapatır. Bu da bu borucukların ömrünü oldukça kısaltır, çok pahalı bir tamirat gerektirir.

Bu mod değişikliklerinden en az ikisinden tasarruf edebilirsiniz: Windows Gezgini'ni açın ve root dizindeki MSDOS.SYS dosyasına sağ tuşla tıklayın. Dosyanın Özellikleri'nde yazma korumasını kaldırın, daha sonra dosyaya çift tıklayıp düzenleme için Notepad programını kullanın [Options] bölümünde Logo=0 satırını ekleyin (veya değiştirin). Windows bu durumda sonraki açılışlarında mesaj göstermeyecektir.

İlginç Efektler

Bazı yeni monitör sahipleri moni-

Logo=0 kaydı Windows'un açılış ekranlarının gösterilmemesini sağlar böylece doğrudan masaüstü açılır. Windows'un bulutlarından bıkıyorsanız veya aradaki geçişler sizi rahatsız ediyorsa bu kaydı MSDOS.SYS dosyasına girerek bu sorunlardan kurtulabilirsiniz.

Hayalet Resimler

Bazı monitörlerde uzatma kabloları vardır, böylece monitörü bilgisayardan ve Speaker'lardan birkaç metre öteye yerleştirebilirsiniz. Ancak bu tip uzatma kablolarında da bir problem vardır: Monitörlerde "hayalet" resimler oluşmasına neden olurlar. Burada yüksek kontrastlı tüm yapıların (yazılar, düğmeler, pencereler gibi) hafif kaymış gölgeleridir para-

Enerji Tasarrufu

Monitörünüz enerji tasarruf fonksiyonlarıyla donatılmışsa, ancak Windows'un sinyallerine tepki vermiyorsa ya da bilgisayar kapatıldıktan sonra kendisini otomatik olarak kapatmıyorsa büyük bir ihtimalle bir ayar doğru değildir. Aygıtın kitapçığına bakın ve enerji tasarruf modunun OSD'deki bir fonksiyonla mı yoksa özel bir düğmeyle mi iptal edildiğini öğrenin. Fonksiyonu aktif hale getirin ve bilgisayarı kapatın,

zite neden olan. Monitörünüzde bu tip efektler oluşuyorsa, önce monitör kablosunu kısaltmaya çalışın. Monitörünüz BNC girişinin çoğunlukla dört girişiyle çalışıyorsa bu tip bir kablo alın. Bu kablolar (D-Sub'lardan) çok daha korunaklıdır. Dikkat: BNC ile Display Data Channel çalışmaz, zira veri transferi için gerekli hatlar mevcut değildir.

bu durumda monitör kapanmalıdır. Öncelikle bu işlemleri yapın, zira ender olarak bu problem grafik kartlarının ayarlarından, sürücülerden ve ekran koruyuculardan kaynaklanır.

Daha iyi monitörler enerji tasarruf moduna geçildiğinde sizi bu durumdan haberdar ederler. Bu durumda monitör işlemcisi OSD ile fonksiyonu aktif hale getirmenizi ister ve bunu nasıl yapacağınızı da belirtir.

törleri açılırken korkunç bir gürültü çıkardıklarından şikayet ederler. Bu bir bozukluk değil zira bir fonksiyondur: Monitörü merkezi açma kapama düğmesinden açarsanız moni-

tör elektronığı kuvvetli bir elektrik akımını kablodan ekran tüpüne gönderir. Bu da kısa süreli bir manyetik alan oluşmasına neden olur, tüpün metal çerçevesi manyetik alandan etkilenir. Aynı efekt kumanda panelindeki Degauss düğmesine basıldığında da ortaya çıkar. Degauss düğmesini sadece ekrandaki resimde manyetik alanlar yüzünden (yakındaki bir Speaker gibi) bozuk renkler oluştuğunda kullanın.

Bahsedilen efektle karşılaşmak istemiyorsanız Windows'u kapattıktan sonra monitörünüzü açık bırakın, bilgisayarınızı kapatın. Çoğu yeni monitör bu durumda entegre edilmiş enerji tasarruf moduyla "uykuya yatacaktır". PC'nizi yeniden açıldığında monitörünüz tekrar "uyanacaktır".

Monitörde Sarıya Çalan Ekranlar

Bu durumda da bir hata değil, zira bir fonksiyon sözkonusudur. Başlangıçta buna çok pahalı ve kaliteli monitörlerde rastlanıyordu, günümüzde ise bir standart oldu: Renk ısı ayarları. Değişik nedenlerden ötürü saf beyaz bir görüntüye ihtiyacı olanlar 9300 K'lık renk ısı ayarını kullanırlar (taramaları değerlendirmek için). Beyaz bir kağıdın arkasından bakıldığında beyaz renkler hafif maviye çalan bir renkte görünür.

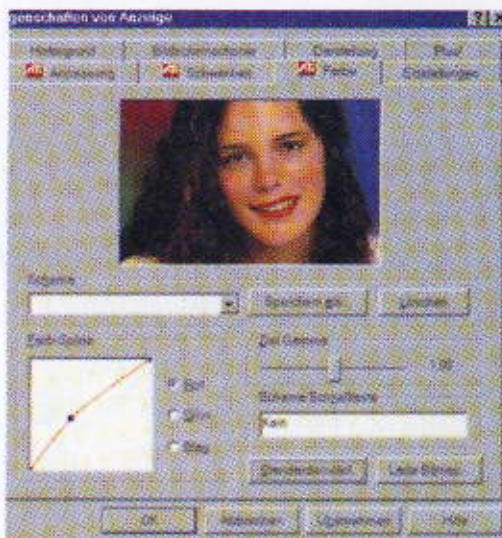
Çok sık yazı yazanlar ve aynı anda kağıtlarla uğraşanlar için 5000 K'lık bir renk ısı göz sağlığı açısından daha uygundur. Masaüstü bu durumda çok daha sıcak bir tonda görünür, bu ton normal bir şekilde aydınlatılmış beyaz bir kağıdın renginin ana tonuna uygundur.

Monitörünüz gözleri çok rahatlatan bu fonksiyona sahip değilse güncel grafik kartı sürücüsünün özellikler menüsünü kullanabilirsiniz. Bu menü seçeneklerinde Color gibi bir seçenek bulunur, bu sayede renk ısını ayarlayabilirsiniz. Windows 98'de ise görüntü özelliklerine Color Management (renk yönetimi) menüsü eklenmiştir.

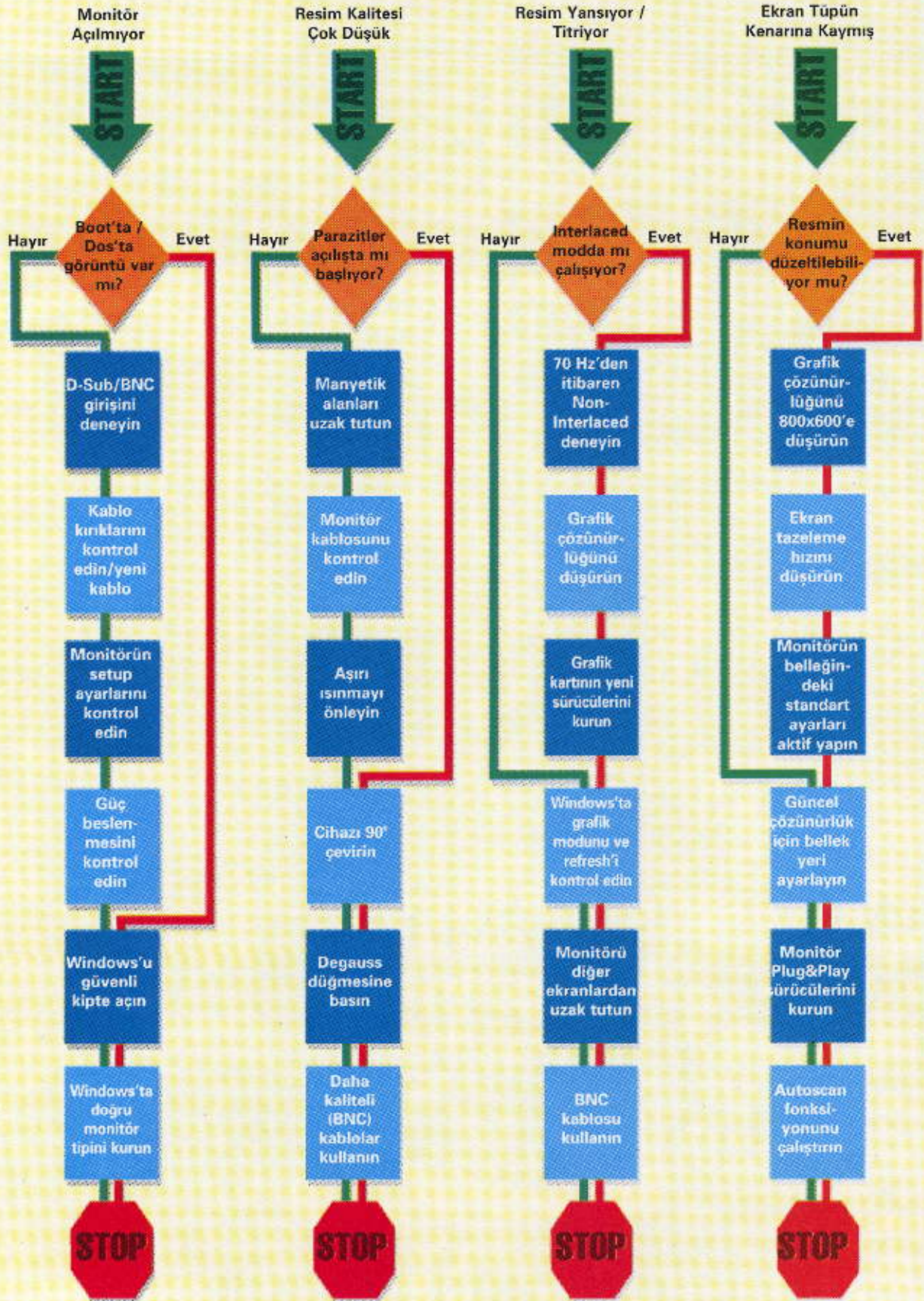
Daha Yüksek Bant Genişliği

"Hayalet Resimler" ile ilgili sayfa 70'deki kutuda BNC kabloların daha ucuz D-Sub kablolarla (resmi olarak "DB9-15P") oranla daha iyi korunmuş olduğunu ve resimleri daha az parazitli gösterdiğini okuyacaksınız. Ancak biraz daha pahalı bu kablolardan kullanmanın bir avantajı daha var: Bant genişliği.

Büyük monitörlerde 1280*1024 veya 1600*1200 gibi çok yüksek çözünürlüklerle çalışıyorsanız grafik kartı çok daha yüksek video frekansları oluşturmak zorundadır. Bu kaliteli kartlar ve monitörler için hiç problem değildir, ancak aradaki iletişimi sağlayan kablo çoğunlukla problemlere neden olur. Gerçi sonuçta istenilen çö-

Monitörünüz renk ısı için bir ayar sunmuyorsa grafik kartının sürücülerinde bu tip bir fonksiyon arayın.

Troubleshooting: Monitörler

zünürlüğü elde edersiniz ancak ekrandaki görüntülerin kalitesi çok düşük olur.

D-Sub kabloları yüksek frekansları kaldıramaz, BNC kablosunun damarları ise 190 MHz gibi çok yüksek frekanslar için tasarlanmıştır ve yeterli bant genişliğini sağlarlar.

Monitörlerde de Moiré Etkisi

Yüksek çözünürlüklerde monitörde dalga veya çember formunda parazitler oluşur, bunun nedeni Scanner'lerden da alışıktır olunan Moiré etkisidir. Noktaların tramu monitörün ekran ızgarasıyla çakışır, bu yüzden noktalar üstüste biner. Ancak düşük renk çözünürlüklerinde tramlanmış renk de bu etkiye neden olabilir. Doktor PC'nin bu gibi durumlar için reçetesi şöyle:

► Daha fazla renk: Grafik kartınızın kitapçığına bakın ve hangi çözünürlükte ne kadar renk gösterebildiğini öğrenin. 16 renkten daha yüksek (256, 32.000 gibi) renk derinliğinde çalışın, böylece renk tramlamasından kaynaklanan Moiré etkisini önlemiş olursunuz.

► Anti-Moiré fonksiyonu: Kaliteli monitörler On Screen Display'lerinde Moiré Clear gibi bir seçeneğe sahiptir. Bu fonksiyon Scanner'lardaki gibi bir hileyle çalışır: Resmin gösterimini monitör ızgarasının tramına karşı dikkati çekmeyecek basamaklara taşır.

Bu nedenle bazı üreticiler bu seçeneği açma kapama düğmesi olarak değil, sağa sola çevrilebilir bir ayar düğmesi olarak sunarlar, bu seçeneği ekrandaki parazitler kaybolana kadar sağa sola çevirirsiniz.

Pompalanan Ekranlar

Düşük kaliteli monitörler "pompalama" olarak tanımlanan bir etkiye neden olurlar: Karanlık bir masanın ortasında oldukça aydınlık bir pencere açarsanız, mesela tam ekran Word gibi, resim kısa bir süre için birazcık bozulur daha sonra tekrar toparlanır; pencerede videolar izlediğinizde ve çok aydınlık ve karanlık pasajlar arka arkaya geldiğinde ekran çok daha fazla pompalanır. Bu etki bir hata değildir, zira sadece monitörün güç (elektrik) beslemesinin yeterince güçlü olmadığını gösterir. Aydınlık resimlerde monitör elektroniği daha fazla elektrik akımı çeker, güç kaynağı bu durumu çabuk kaldırabilir ancak kalitesiz ışın dağıtıcısı çabuk toparlanamaz. Bu pompalama etkisi sizi çok rahatsız ediyorsa grafik çözünürlüğünü bir basamak düşürün. ■

73

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

Geleceğinizi Bilgisayar'la Kazanmak İster misiniz?

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ (İKÜ)
Sertifikalı Kurs Programı'na Başladı

**Uzman bir kadro ile ve
20 kişilik laboratuvarlarda**

- ✓ IBM AS/400 Kursları
 - Sistem Operatörlüğü
 - Programlama (RPG - CLP)
 - ✓ Sistem Analistliği
 - ✓ Program Analistliği
 - ✓ DELPHI 3 (Client Server)
 - ✓ Windows, Word, Excel, Access, Power Point
- (Kurslar için kontenjan 20 kişi ile sınırlıdır.)**

Ayrıntılı bilgi için :

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ (İKÜ)
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

E5 Karayolu Üzeri, No: 22 (Ataköy Metro İstasyonu Karşısı) Şirinevler 34 510 / İstanbul
Tel: (0-212) 639 30 24 PBX Fax: (0-212) 551 11 89

Sistem Çökmelerine Son

Windows NT 4.0'da sistem çökmelere karşı maksimum korumaya alınmış. Windows 95'de ise durum farklı. Kullanıcılar sürekli olarak sistem çökmelerinden şikayet ediyorlar. Bu ayki Shareware'imiz Norton CrashGuard 2.0 sayesinde sistem çökmelerinden kurtulabilirsiniz. Programı CHIP-CD'sinde bulabilirsiniz.

Geçen ay tanıttığımız ve sizler tarafından oldukça beğenilen Nuts & Bolts isimli programın da sistem çökmelerini engelleyen bir modülü var. Ancak Nuts & Bolts çok yönlü bir program olduğu için programın bu küçük bölümü sistem çökmelerine karşı tam anlamıyla etkili olamıyor. Biz de bu önemli konu için tek ve güçlü bir yardımcı program kullanılması gerektiğini düşündük ve sizler için Norton

CrashGuard 2.0'i seçtik.

Norton CrashGuard isminden de anlaşılacağı gibi sistemi çökmelere karşı koruyan ve buna rağmen sistem çöktüğünde ise sistemi kurtarma imkanı sunan bir yazılım.

Program basit bir arayüze sahip ve kullanımı oldukça kolay. Norton CrashGuard'ı kurduğunuzda hemen sisteminizde çalışmaya başlıyor ve her açılışta da Görev Çubuğu'nun sağ bölümünde yerini alıyor. Bu simgeyi çift tıkladığınızda karşınıza çıkan ilginç arayüzde üç seçenek bulunuyor: Anti-Freeze, Settings ve LiveUpdate. Bu seçeneklerden Anti-Freeze gerçekten çok işinize yarayacak. Çalıştırdığımız bir uygulama ekranda donup kaldığı ve fare ile yaptığımız hiçbir işleme cevap vermediği zaman bu fonksiyon imdada yetişiyor. Normalde bu şekilde kilitlenen bir uygulama [Ctrl]+[Alt]+[Del] tuşlarına basıldıktan sonra açılan penceredeki

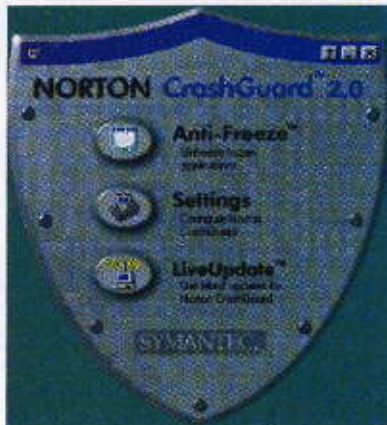
"Görevi Sonlandır" seçeneği ile kapatılır. Ancak Norton CrashGuard tarafından bu pencereye eklenen Anti-Freeze seçeneği sayesinde uygulamayı tekrar hayata döndürmeniz mümkün. Tabii ki bu şekilde canlanan bir uygulama kapatılıp tekrar çalıştırılmadığı takdirde aksayabiliyor, fakat en azından verilerinizi kurtarabiliyorsunuz. Anti-Freeze fonksiyonunu ayrıca program arayüzünden de çalıştırmak mümkün.

Basit ve Anlaşılır Ayarlar

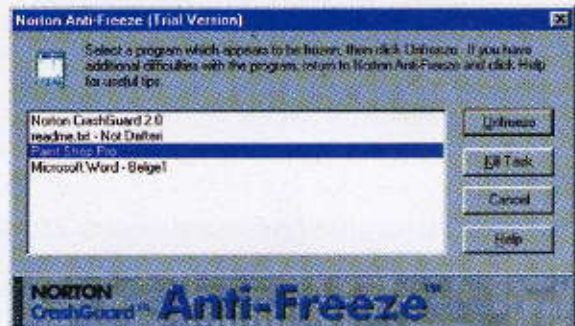
Arayüzdeki ikinci seçenek olan "Settings" bölümünde programla ilgili ayarları yapabiliyorsunuz. Ancak bu ayarlar pek kapsamlı değil, aslında olmaları da gerekmiyor. 16 ve 32 Bit'lik uygulamaların neden olabilecekleri çökmelere karşı sistemin koruma altına alınmasını sağlayan iki seçenek ile Anti-Freeze fonksiyonunun [Ctrl]+[Alt]+[Del] penceresine eklenmesini sağlayan seçenek bu tür bir program için yeterli. "Test" simgelerinin tıklayarak yapay çökmeler yaratabilir ve programın performansını ölçebilirsiniz. Bu bölümde ayrıca programın faaliyetleri hakkında bilgiler bulunuyor.

Son olarak LiveUpdate seçeneği Internet'e bağlanarak Norton CrashGuard'ı güncelleme işini sağlıyor.

Norton CrashGuard gerçekten her sistemde bulunması gereken bir program. Sistemdeki tüm çökmeleri engellemesi tabii ki beklenemez, ancak sisteminiz için çok yararlı olduğu kesin. ☐

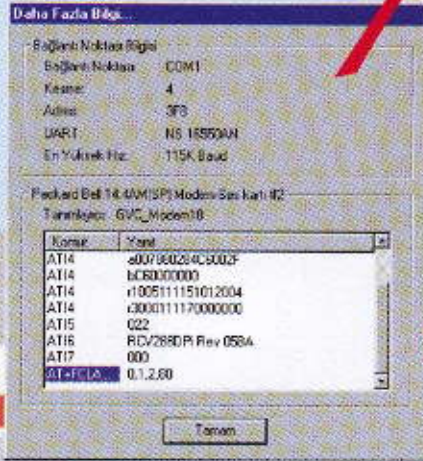
Norton CrashGuard'ın arayüzü basit olmakla birlikte oldukça ilginç bir görünüme sahip.

Anti-Freeze fonksiyonu sayesinde kilitlenmiş olan uygulamaları tekrar çalıştırmak mümkün oluyor.

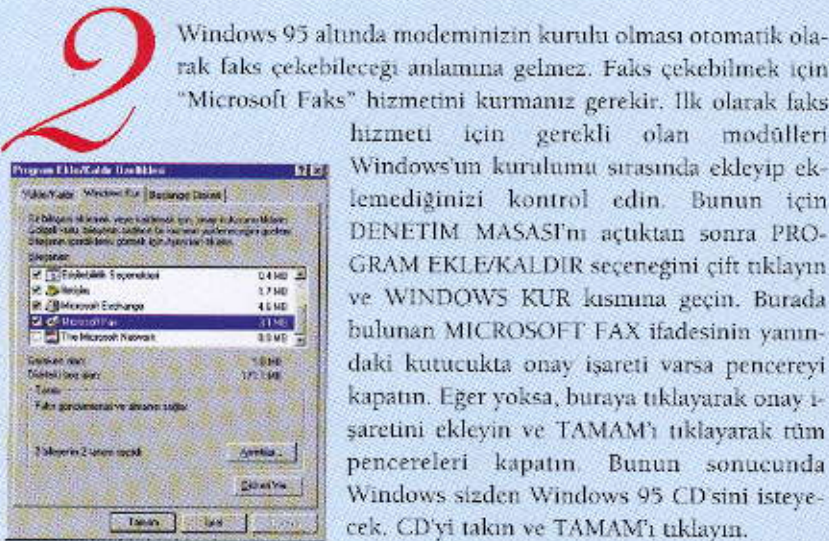
5 DAKİKA

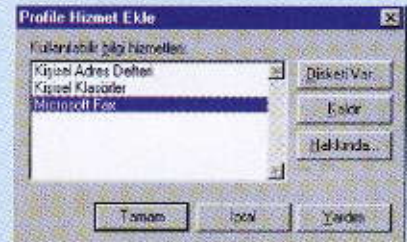
Faks istemek için üç farklı yol var: Fax-Polling, Fax on Demand ve Fax-Back. Fax polling sırasında sadece tek bir faks dokümanı sunan bir numara çeviriyorsunuz. Aynı hizmet birimindeki diğer dokümanların ayrı birer numaraları bulunuyor ve bunları istemek için tekrar atamak gerekiyor. Eğer modeminiz "Fax Class 1"i destekliyorsa Exchange'in faks hizmeti ile bu yöntemden faydalanabilirsiniz. DENETİM MASASI'ndaki MODEM bölümünde bunu kontrol edebilirsiniz: "Modem Özellikleri" penceresinde TANI kısmına geçtikten sonra modeminizin bağlı olduğu arabirimi seçin ve "Daha Fazla Bilgi" seçeneğini tıklayın. Listede aşağı doğru inin ve AT+FCLASS ifadesini bulun. Bu ifadenin yanında diğerleriyle birlikte 1 değerinin de bulunması gerekiyor. Eğer modeminiz bunu desteklemiyorsa Exchange'in faks isteme fonksiyonunu kullanamazsınız.

Faks Olmadan Faks İstemek

Bazı firmalar otomatik faks hizmeti ile değişik bilgiler sunuyorlar. CHIP sadece modem ve Windows 95 ile bu hizmetlerden yararlanmanın yollarını gösteriyor.

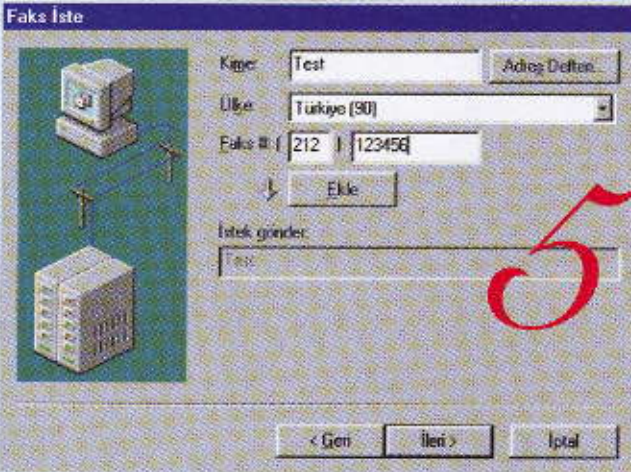
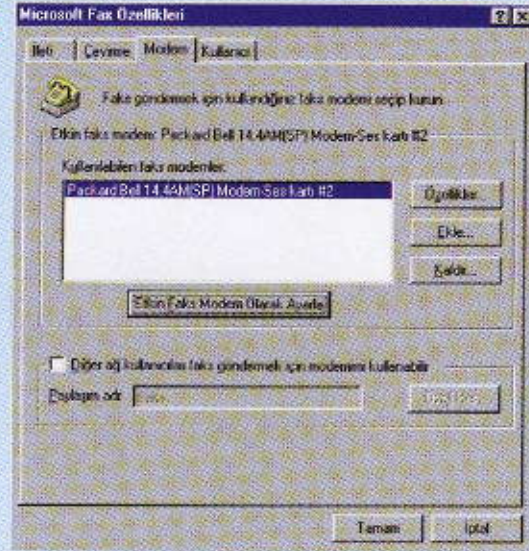
Windows 95 altında modeminizin kurulu olması otomatik olarak faks çekebileceği anlamına gelmez. Faks çekebilmek için "Microsoft Faks" hizmetini kurmanız gerekir. İlk olarak faks hizmeti için gerekli olan modülleri Windows'un kurulumu sırasında ekleyip eklemediğinizi kontrol edin. Bunun için DENETİM MASASI'nı açtıktan sonra PROGRAM EKLE/KALDIR seçeneğini çift tıklayın ve WINDOWS KUR kısmına geçin. Burada bulunan MICROSOFT FAX ifadesinin yanındaki kutucukta onay işareti varsa pencereyi kapatın. Eğer yoksa, buraya tıklayarak onay işaretini ekleyin ve TAMAM'ı tıklayarak tüm pencereleri kapatın. Bunun sonucunda Windows sizden Windows 95 CD'sini isteyecek. CD'yi takın ve TAMAM'ı tıklayın.

Kopyalama işleminden sonra faks hizmeti sisteme entegre edilir. BİLGİSAYARIM kısmındaki YAZICILAR bölümüne "Microsoft Fax" ifadesinin eklendiğini görebilirsiniz. Ancak bu hizmetin Exchange'e ayrıca eklenmesi gerekiyor. Bunun için yine DENETİM MASASI'nda POSTA (ya da "Posta ve Faks") simgesini çift tıklayın ve açılan pencerede EKLEYİ seçin. Listedeki "Microsoft Fax"ı seçtikten sonra TAMAM'ı tıklayarak bu hizmeti Exchange'e ekleyin.

4

Şimdi aynı pencerede (Denetim Masası - Posta ve Faks) "Microsoft Fax" ifadesini seçin ve ÖZELLİKLER seçeneğini tıklayın. İLETİ bölümünde bir değişiklik yapmanıza gerek yok. ÇEVİRME kısmına geçin ve ÇAĞRI ÖZELLİKLERİ'ni tıklayın. Modeminiz bir santrale bağlıysa "Bir dış hatla erişmek için önce:" kısmında "Yerel için" ve "Uzak mesafe için" alanlarına santralden çıkış için kullandığınız numarayı yazın. Burada ayrıca "Tonlu arama" ve "Darbeli arama" seçeneklerinden size uygun olanı seçin. Modem kısmında ilk olarak modeminizi seçin ve "Etkin Faks Modemi Olarak Ayarla" seçeneğinin ardından ÖZELLİKLER'i tıklayın. Açılan pencerede "Çevirmeden önce çevir sesini bekle" seçeneğini iptal edin ve TAMAM'ı tıklayarak tüm pencereleri kapatın.

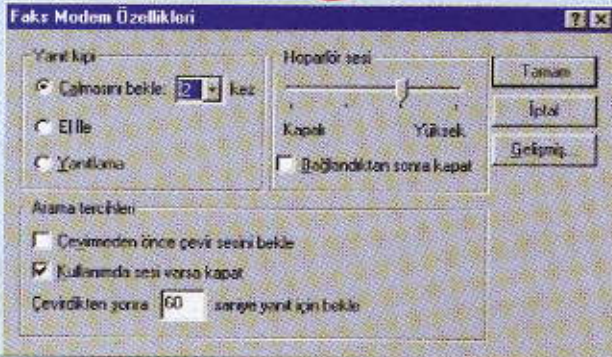

Artık Fax-Polling yöntemini kullanarak faks isteyebilirsiniz. GELEN KUTUSU'nu açın ve ARAÇLAR - MICROSOFT FAX ARAÇLARI - FAKS İSTE seçeneğini tıklayın. İlk pencerede "Geçerli olanların hepsini al"ı seçin, bu hemen hemen tüm Fax-Polling bağlantılarında doğru seçenek olacaktır. İLERİ seçeneğini tıklayarak faks numarasına belirteceğiniz ekrana geçin. Faks numarasını ve diğer bilgileri girdikten sonra EKLE'yi tıklayın. Bir sonraki pencerede faks isteme işleminin hemen mi yoksa belli bir süre sonra mı yapılacağını belirtebilirsiniz. Son olarak İLERİ ve SON seçeneklerini tıkladığınızda modeminiz işleme başlar. Alınan faks GELEN KUTUSU'na eklenir. Burada üzerine çift tıklayarak fakslı görebilirsiniz.

6

Fax on Demand yönteminde bir menü sistemi ile birçok dokümana ulaşılır ve telefon tuşları ile yapılan diyalog sonucunda uygun dokümanlar seçilir. Liste tamamlandığında bu dokümanlar gönderilir. Örneğin Intel firması bu yöntemle isteyenlere oldukça kapsamlı bilgiler sunuyor.

Fax-Back yönteminde ise faks Server'i arayan kişiye fakslı gönderir ve böylece bağlantı ücretini üstlenir. Her iki yöntemi de Exchange ile birlikte kullanmak mümkün değil. Ancak bir santral ve tonlu arama sağlayan bir telefon ile bu yöntemler de kullanılabilir. Dördüncü adımda anlatılanları uygulayarak modem özelliklerini gösteren pencereyi açın. Burada "Çalışmasını bekle" seçeneğine 2 değerini verin. Telefon ile faks numarasını çevirin ve istediğiniz dokümanları seçtikten sonra fakslı gönderilmesini sağlayın. Faks sinyalini aldığınız anda telefonu modemin bağlı olduğu hatla yönlendirin ve fakslı alın.

CHIP

Chipucu
Katalogu

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Katalogu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloga dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Katalogu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

- 1 Çevirmeli Ağ: Uçbirim penceresi açılmıyor
- Başlat Menüsü: Başlat kısmındaki menü değişimlerini hızlandırabilirsiniz
- 2 Paint: Tam ekran modundaki kilitlemelerin engellenmesi
- Windows Gezgini: Dosyaların hızlı bir şekilde bulunması
- Ağ: Sadece gerektiğinde ağa bağlanmak

WINDOWS NT 4.0

- 3 DOS Penceresi: Windows ve DOS penceresi arasında veri değişimi
- Desktop: Yeni arkaplan örneği hazırlanması

4 WINDOWS 3.1

- Dosya Yöneticisi: Farklı dosya türlerinin seçilmesi
- Yedekleme: Restore çalışmadığı zaman
- Şifre: Zıpern kelimesini şifre olarak kullanmayın

UYGULAMALAR

- 5 Paint Shop Pro: Paint Shop Pro'nun ekran görüntüsünün alınması
- Excel: Satır ya da sütunların geçici olarak saklanması
- Word: Çizim simgelerinin kalıcı olarak kullanılması
- Word 7.0: Eski makroların paketlenmesi

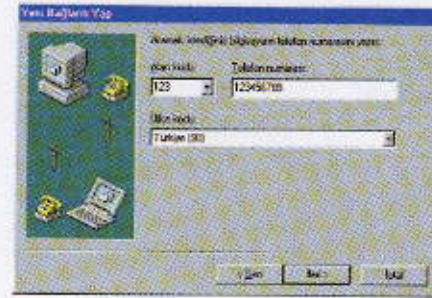
DONANIM

- 6 Klavye: Yineleme aralığının ayarlanması
- İşlemci: Windows NT 4.0 altında Pentium testi
- Fare: Çift tıklama sorununun giderilmesi

Çevirmeli Ağ: Uçbirim penceresi açılmıyor

Servis sağlayıcı tarafından verilen yazılım sayesinde kurulan "Çevirmeli Ağ" bağlantıları herhangi bir nedenle sisteminizden silindiğinde, yazılımı tekrar kurarak bu bağlantıları yeniden sisteminize ekleyebilirsiniz. Ancak uzun bir süre ihtiyaç duymadığınız için servis sağlayıcının yazılımını kaybetmiş olabilirsiniz. Bu durumda bağlantıları siz yapmalısınız. Aslında bu işlem oldukça kolay. Bilmeniz gereken tek şey servis sağlayıcının Internet bağlantısı yapmanızı sağlayan telefon numarası. BİLGİSAYARIM - ÇEVİRMELİ AĞ - YENİ

BAĞLANTI YAP seçeneklerinden sonra yeni bağlantıya bir isim vermeli ve bu bağlantı için kullanacağınız modemi seçmelisiniz. Sonraki pencerede "Telefon Numarası" kısmına servis sağlayıcının numarasını yazmanız gerekiyor. İLERİ ve SON seçenekleri ile bağlantıyı kullanıma açabilirsiniz. Ancak bağlantınız henüz kullanıma hazır değil. Bu şekilde bağlandığınızda kullanıcı adı ve şifre yazmanızı sağlayan uçbirim penceresi açılmaz ve bu nedenle bağlantıyı gerçekleştiremezsiniz. Uçbirim penceresinin bağlantı kurulduktan sonra açılmasını sağlamak için "Çevirmeli Ağ" penceresinde yeni bağlantıyı sağ

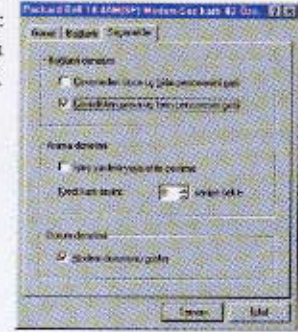

Uçbirim:

Bu seçenek sayesinde bağlantı sonunda uçbirim penceresi açılıyor.

tuşla tıklayın ve ÖZELLİKLER'i seçin. AÇILAN pencereden YAPILANDIR seçeneği ile modem özelliklerinin gösterildiği pencereye geçin. Burada SEÇENEKLER kısmında "Çevirdikten sonra uçbirim penceresini getir" seçeneğini aktif duruma getirin. TAMAM seçenekleri ile pencereleri kapattıktan

Yeni Bağlantı:
Yeni bir bağlantı oluşturmak için servis sağlayıcının numarasını bilmeniz yeterli.

sonra servis sağlayıcı ile bağlantı kurabilir ve uçbirim penceresinde kullanıcı adıyla şifreyi girdikten sonra Internet'e çıkabilirsiniz.

Başlat Menüsü: Başlat kısmındaki menü değişimlerini hızlandırabilirsiniz

BAŞLAT menüsünde fare imleci ile PROGRAMLAR ya da AYARLAR gibi alt menülere sahip olan ifadeler üzerine geldiğinizde kısa bir süre sonra bu alt menüler gösterilir. Eğer bu süre size fazla uzun geliyorsa, Registry kısmında küçük bir değişiklik yaparak bunu değiştirebilirsiniz.

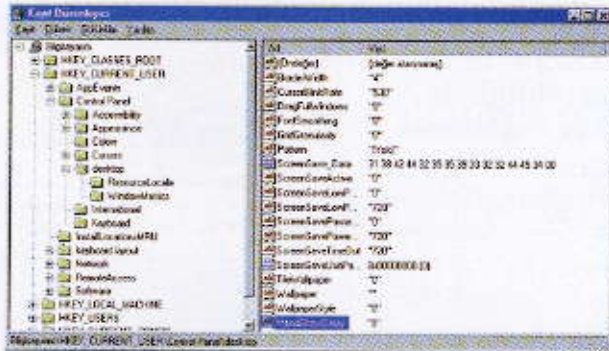
BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutu ile Windows 95'in "Kayıt Düzenleyici"si'ni çalıştırın ve <HKEY_CURRENT_USER \ Control Panel \ desktop> kısmına geçin. Şimdi pencerenin sağ bölümünde

"MenuShowDelay" ifadesinin bulunup bulunmadığını kontrol edin. Eğer bu ifade yoksa, sizin eklemeniz gerekiyor.

Bunun için "Kayıt Düzenleyici" penceresinin sağ bölümüne sağ tuşla tıklayın ve YENİ - DİZE DEĞER'i seçin. Böylece "Yeni Değer #1" isminde bir ifade oluşturulacak. Bu ifadeye "MenuShowDelay" ismini verin.

Bu ifadeyi çift tıklayarak ona yeni bir değer verebilirsiniz. Bu değer menü değişikliği sırasında bekleme süresini milisaniye cinsinden gösterir. "0" değeri ile alt menülerin hiç beklemeden açılmalarını sağlayabilirsiniz.

Şimdi "Kayıt Düzenleyi-

Hızlandırma: Bu ifade sayesinde Windows 95 Başlat menüsündeki alt menüler beklemeden açıyor.

ci"yi kapatın ve Windows 95'i yeniden başlatın. Böylece yaptığınız değişiklikler etkili olabilirler.

Aynı prensip doğrultusunda bekleme süresini uzatmanız da mümkün. Windows 95'in alt menüleri otomatik olarak açmasını engellemek istiyorsanız, "MenuShowDelay" ifadesi-

ne çok yüksek bir değer (örneğin 20.000) verin. Bunun sonucunda alt menüler 20 saniye sonra açılırlar. Bu kadar uzun süre beklenmeyeceği için menülerin otomatik olarak açılmaları engellenmiş olur. Artık alt menüler gerekli ifadeyi tıklayarak açabilirsiniz.

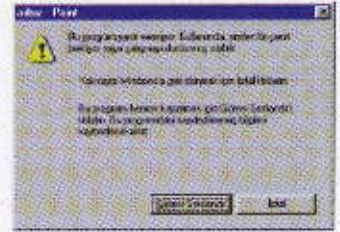
Windows Gezini: Dosyaların hızlı bir şekilde bulunması

Özellikle kapsamlı dizinlerde belli bir dosyayı bulmak oldukça zaman alır. Bu sıkıcı süreci basit ama oldukça etkili bir chipucu ile hızlandırabilirsiniz. Dizin ya da "Windows Gezini" penceresinde dosyayı bulabilmek için kaydırma çubukları ile pencere içinde hareket etmek yerine dosya isminin ilk harfini arka arkaya klavyeden girin. Böylece Windows 95 ismi bu harf ile başlayan ilk dosyaya geçiş yapar. Klavyeden giriş sırasında tuşa fazla basılı tutmayın, çünkü Windows 95 bunu bir karakter dizisi olarak kabul eder.

Paint: Tam ekran modundaki kilitlenmelerin engellenmesi

Windows 95'in yardımcı programlarından biri olan çizim programı Paint, normal pencere görüntüsünün yanında tüm monitörü kaplayan bir tam ekran modu da sunuyor. Bu moda geçebilmek için GÖRÜNÜM - BIT EŞLEM GÖSTER'i seçmeli ya da CTRL+F tuş kombinasyonunu kullanmalısınız. Bu modda resim üzerinde çalışmanız mümkün olmaz, resmi sadece inceleyebilirsiniz. Tam ekran modunda kesinlikle yapmamanız gereken bir şey var: ALT+F4

tuşları ile programı kapatmaya çalışmak. Çünkü bu tuşlara bastığınızda Paint pencere moduna döner, ancak program çalışmaya devam etmez. Paint penceresi ekran üzerinde donup kalır ve fare ile pencere üzerine tıkladığınızda bir "Bip" sesi duyarsınız. Bu durumda CTRL+ALT+DEL tuş kombinasyonunu kullanmaktan başka çareniz kalmıyor. Açılan pencerede PAINT ifadesini seçin ve GÖREVI SONLANDIR seçeneğini tıklayın. Bir sonraki pencere size Paint programından yanıt alınmadığını bildirecek. Tekrar GÖREVI SONLANDIR seçeneğini tıkladığınızda program kapatılır ve Masaüstü'nden uzaklaştırılır.

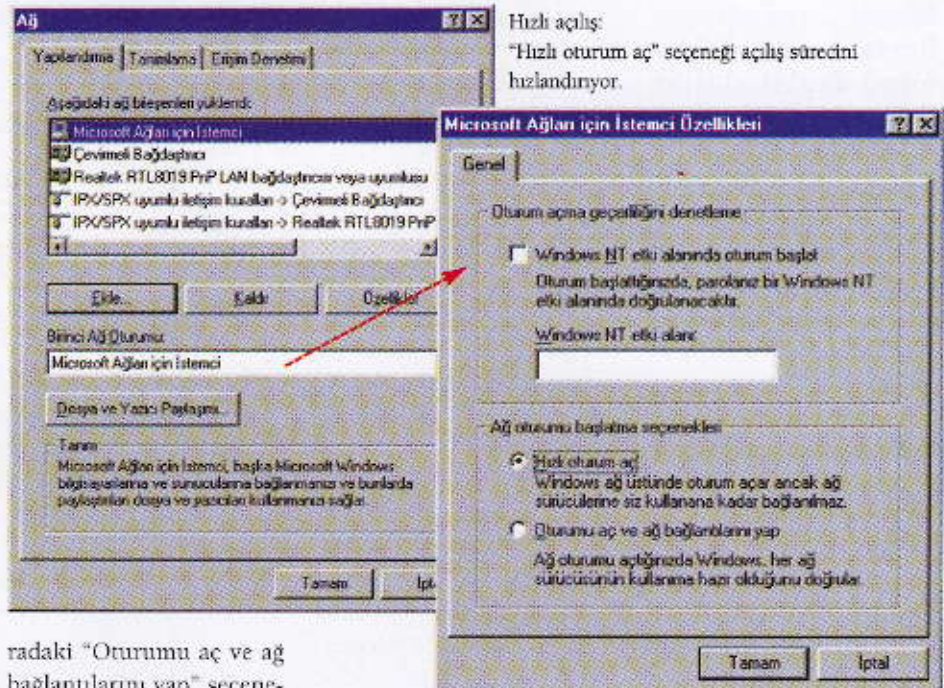
Kilitlenme problemi:
Paint kilitlendikten sonra radikal çözüme başvurmak gerekiyor.

Aynı problem Windows NT 4.0'da da yaşanıyor. Bu işletim sistemi altında da problemi çözmek için ilk olarak CTRL+ALT+DEL tuş kombinasyonuna basın. Daha sonra "Task Manager"ı çalıştırın ve PROCESSES kısmına geçin. Burada "mspaint.exe" işlemini bulun. Bunu seçtikten sonra END TASK seçeneği ile programın kapatılmasını sağlayabilirsiniz.

Ağ: Sadece gerektiğinde ağa bağlanmak

Windows 95'iniz bir ağ içerisinde çalışmak üzere konfigüre edilmişse, her açılış sırasında bu ağ ile bağlantı kurulur. Dahil olduğunuz ağı seyrek olarak kullanıyorsanız, açılışta hemen yapılan bu bağlantıyı iptal edebilir ve açılış sürecini hızlandırabilirsiniz.

DENETİM MASASI'nda AĞ simgesini çift tıklayın. YAPILANDIRMA penceresinde kurulu olan tüm ağ birimlerinin listesini görebilirsiniz. Bu listenin içinde "Microsoft Ağları için İstemci" ifadesi bulunur. Bu ifadeyi çift tıkladığınızda bir pencere açılır ve bu-

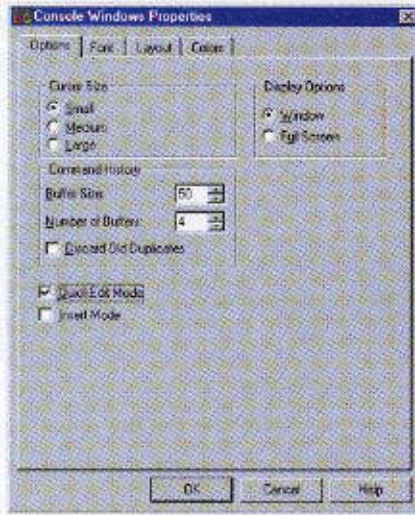
radaki "Oturumu aç ve ağ bağlantılarını yap" seçeneği aktif durumdadır. Bu seçenek açılışta ağa bağlantı penceresinin açılmasını sağlar. Sadece gerektiğinde ağ

bağlantısı kurmak istiyorsanız, "Hızlı oturum aç" seçeneğini aktif duruma getirin. Windows 95'i tekrar çalıştırdığınızda ağa

bağlantı penceresi gösterilmeyecek. Herde ağı kullanmak istediğinizde Windows 95 ağ bağlantısı kuracak.

DOS Penceresi: Windows ve DOS penceresi arasında veri değişimi

Bir DOS penceresindeki metin alanını kopyalayarak orneğin Word gibi bir kelime işlem programına yapıştırmak istiyorsanız, seçebileceğiniz iki yol var.

Daha kolay:
"QuickEditMode"
seçeneği metinlerin
DOS penceresine
kopyalanmasını
kolaylaştırıyor.

Normalde ilk olarak DOS penceresinin sol üst kısmında bulunan DOS logosuna tıklamalı ve EDIT - MARK'ı seçmelisiniz. Daha sonra yön tuşlarının ya da farenin yardımı ile istediğiniz alanı işaretleyebilirsiniz. ENTER tuşu ya da farenin sağ tuşuna yapılacak bir tıklama işaretli alanın

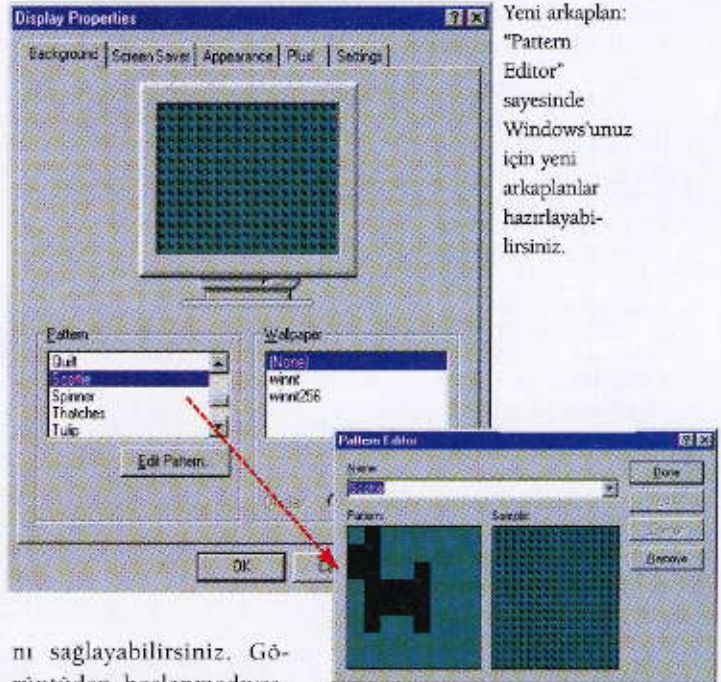
Windows NT'nin panosu-na aktarılmasını sağlar. Son olarak kelime işlem programında imleci kopyalanmış alanı eklemek istediğiniz yere getirin ve CTRL+V tuşlarına basın. Sürekli olarak EDIT - MARK seçeneğini tıklamanın uzun bir yol olduğunu düşünüyorsanız, START - SETTINGS - CONTROL PANEL - CONSOLE - OPTIONS kısmında bulunan "QuickEditMode" seçeneğini aktif duruma getirmeli ve OK'u tıklamalısınız. Artık DOS penceresinde de alt menülerden seçim yapmaya gerek kalmadan, Windows'ta olduğu gibi işaretleme yapabilirsiniz. Yapmanız gereken şey yine farenin sağ tuşu ya da ENTER ile gerekli alanı panoya kopyalamak ve CTRL+V tuş kombinasyo-

nu ile istediğiniz uygulamaya yapıştırmak. Aynı şekilde Windows uygulamalarından DOS penceresine veri taşımak da mümkün. Bunun için önce Windows uygulamasında metni işaretleyin ve uygun tuş kombinasyonlarını kullanarak işaretlenmiş olan metni kesin ya da kopyalayın. Daha sonra DOS penceresine geçin ve MS-DOS logosunu tıkladıktan sonra EDIT - PASTE'i seçin. Aynı prensiple metin parçalarını bir DOS penceresinden diğerine aktarmanız da mümkün. Bunun için önce metni işaretlemeli, daha sonra EDIT - COPY seçeneğini tıklamalısınız. Kopyalanmış metni gerektiğinde aynı pencereye ya da başka bir DOS penceresine yapıştırebilirsiniz.

Desktop: Yeni arkaplan örneği hazırlanması

Desktop'ta boş bir alana sağ tuşla tıklayıp, menüden PROPERTIES'ı seçtikten sonra Desktop'un arkaplanını belirleyebilirsiniz. Burada bir arkaplan resmi ya da Windows NT'nin tüm ekranını kaplayacak olan bir Pattern arasında seçim yapabilirsiniz. Standart olarak size sunulan örnekleri beğenmediyseniz, istediğinize uygun yeni bir örnek hazırlayabilirsiniz. Bunun için listeden bir Pattern seçin ve EDIT PATTERN seçeneğini tıklayın. PATTERN EDITOR

kısımında seçtiğiniz Pattern üzerinde değişiklikler yapabilir ya da yeni bir tane yaratabilirsiniz. Örnek çiziminde sadece iki renkli grafikler kullanıldığından (siyah ve Desktop'un arkaplan rengi) resim üzerinde değişiklikler yapmak oldukça kolay. Bir pikselin rengini değiştirmek için onu tıklamanız yeterli. Yeni örneğinizi şekillendirdikten sonra onu yeni bir isimle kaydedin. Bunun için, yeni ismi belirttikten sonra ADD seçeneğini tıklayın ve DONE ile pencereyi kapatın. Artık APPLY seçeneğini tıklayarak yeni hazırladığınız örneğin arkaplan resmi olarak kullanılması-

Yeni arkaplan:
"Pattern
Editor"
sayesinde
Windows'unuz
için yeni
arkaplanlar
hazırlayabi-
lirsiniz.

nı sağlayabilirsiniz. Görüntüden hoşlanmadıysanız, EDIT PATTERN seçeneğini tıkladıktan sonra REMOVE'u seçip güven-

lik sorusuna YES cevabını vererek yaratmış olduğunuz örneği silebilirsiniz.

Dosya Yöneticisi: Farklı dosya türlerinin seçilmesi

DOSYA - SEÇİM BELİRLE aynı türdeki tüm dosyaları seçmek için oldukça pratik bir fonksiyon. Bu fonksiyonla birlikte Wildcard kullanmanız da mümkün. Örneğin <*.TXT> ile TXT uzantılı tüm dosyaları seçebilirsiniz. İster ortak bir dizine aktarmak için tüm metin dosyalarını seçin, isterseniz de silmek için bütün

Bol çeşit: Birden fazla dosya türü belirterek seçim yapmanız mümkün.

TMP dosyalarını işaretleyin, bu fonksiyon en hızlı seçenek. Bununla birlikte aynı türdeki dosyalar her zaman

aynı uzantıya sahip oluyordular. Örneğin tüm metin dosyalarını seçmek için TXT uzantısının yanında WRI ve DOC uzantılı dos-

yaları da işaretlemeniz gerekir.

Aynı anda birden fazla dosya uzantısını işaretlemeniz mümkün. DOSYA - SEÇİM BELİRLE seçeneğini tıkladıktan sonra DOSYA(LAR) kısmına şu ifadeyi yazın: "*.txt *.wri *.doc". Böylece aktif dizin içinde bu uzantılardan birine sahip olan tüm dosyalar işaretlenir. İfadeyi yazarken dosya türlerinin arasında birer boşluk bulunmasına dikkat edin.

Yedekleme: Restore çalışmadığı zaman

Yedeklenmiş disketlerin MWBACKUP.EXE programı ile okunması sırasında problemler meydana gelebiliyor. Örneğin bir katalog Restore menüsünde tekrar oluşturulursa hata mesajı veriyor. Probleme neden olan ilişki şöyle: Yedekleme sırasında bir ya da daha fazla disket oluşturulur. Her diskette yedeklenmiş verilerle ilgili bilgiler içeren bir dosya bulunur. Son diskette ise bu dosyaların bilgilerine sahip bir katalog dosyası bulunur.

Restore sırasında katalog dosyası okunamıyorsa, yedekleme işleminin hangi Backup programı ile yapıldığını belirtmeniz gerekir. Çünkü bu hata genelde farklı bir Backup programıyla oluşturulmuş yedekleme disketlerinin MWBACKUP.EXE ile kullanılmaları nedeniyle ortaya çıkıyor. Son disketi sürücüye yerleştirin ve DOS'un DIR komutuyla ya da Windows'un "Dosya Yöneticisi" kısmında disketin dosya listesini alın. MWBACKUP'ın katalog dosyası disket içinde şu şekilde bulunur: CD40524A.FUL.

Burada, C ilk yedeklenen sürücü, D son yedeklenen sürücü, 4 yılın son sayısı, 05 yedekleme yapılan ay, 24 yedekleme yapılan gün, A yedekleme sekansı, FUL yedekleme tipini belirtir. Son yedekleme disketindeki dosyanın farklı bir biçime sahip olması yedekleme işleminin MWBACKUP programı ile yapılmadığını gösterir. Backup ve Restore işlemleri aynı program ile yapılmalıdır, çünkü yedek-

leme programları kendi aralarında uyumlu değildir.

Katalog dosyasının biçimi MWBACKUP programına uyuyorsa ve buna rağmen verileri okuyamıyorsanız, CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyalarını minimuma indirgemelisiniz. Satırbaşlarına REM ifadesini ekleyerek açılış sırasında sürücülerin yüklenmesini engelleyin.

Burada sadece klavye ve fare sürücülerinin yüklenmelerini sağlayın. Bu sayede, genelde yukarıda belirtilen probleme neden olan sürücü çalışmalarını engellemiş olursunuz.

Şifre: Zypern kelimesini şifre olarak kullanmayın

Bu da nereden çıktı? diye düşünebilirsiniz. Ancak Windows 3.1 ya da Windows for Workgroups altında ekran koruyucu şifresi olarak Zypern (Kıbrıs) kelimesini kullanırsanız, ekran koruyucu aktif

duruma geçtikten sonra tekrar Windows'a geri dönemezsiniz. Doğru şifreyi yazdığınız halde Windows bunu kabul etmez. Bu durumda üzerinde çalıştığınız dosyaları sabit diske aktarmanız da tabii ki imkansız. DENETİM MASASI - MASAÜSTÜ - AYARLAR - PAROLA BELİRLE kısmından şifreyi değiştirme

çabaları da eski şifre kabul edilmediği için sonuçsuz kalıyor. Bu problemin nedeni Zypern şifresinin Windows tarafından yanlış kodlanması. Bu tatsız durumdan şu şekilde kurtulabilirsiniz: Windows dizinindeki CONTROL.INI dosyasını DOS'un EDIT programı ile açın. Burada Zypern şifresi için dosyaya eklen-

miş olan aşağıdaki satırları bulun:

(Screensaver)
Password = "Wxpl"

Bu satırları CONTROL.INI dosyasından silin ve Windows'u çalıştırın.

Şimdi tekrar bir ekran koruyucu seçebilirsiniz ve yeni bir şifre tanımlayabilirsiniz.

Paint Shop Pro: Paint Shop Pro'nun ekran görüntüsünün alınması

Yaygın olarak kullanılan çizim programı Paint Shop Pro ekran görüntüsü almak için de oldukça uygun bir program. Paint Shop Pro CAPTURE menüsünde bulunduğu seçenekler sayesinde

ekran görüntüsü almanın zor olduğu programlarda da kullanılabilir. Ancak program kendi ekran görüntüsünün alınmasına izin vermiyor.

Paint Shop Pro ile kendi ekran görüntüsünü almak istediğinizde, ne fonksiyon tuşları ne de zaman ayarları bir işe yaramıyorlar. Buna karşılık Paint Shop

Pro'nun kendi ekran görüntüsünü almasını sağlayan çeşitli çözümler var. Programı bir defa daha çalıştırın ve aktif durumdaki iki programdan birini diğerinin ekran görüntüsünü almak için kullanın. İkinci çözüm olarak PRINT SCRNRN tuşuna basabilir ve tüm ekranı "Pano Görüntüleyici"ye aktarabilirsiniz.

Tüm ekran yerine sadece aktif durumdaki pencerenin görüntüsünü almak istiyorsanız, ALT+PRINT SCRNRN tuşlarını kullanın. "Pano Görüntüleyici"deki resmi yine Paint Shop Pro programında EDIT - PASTE - AS NEW IMAGE seçeneği ya da CTRL+V tuş kombinasyonu ile yapıştırabilirsiniz.

Excel: Satır ya da sütunların geçici olarak saklanması

Hesap tablosu programı Excel altında bir tabloda bulunan belli sayıdaki satır ya da sütunu geçici olarak saklayabilirsiniz. Bunun için, saklamak istediğiniz alanı işaretleyin ve BİÇİM - SATIR (ya da SÜTUN) - GİZLE seçeneğini tıklayın. Aynı menüde bulunan GÖSTER seçeneği sayesinde saklanmış olan kısmın yeniden gösterilmesini sağlayabilirsiniz. Bir satır ya da sütunu saklamak için sadece birkaç

hücreyi işaretlemeniz yeterli, tüm satır ya da sütunu işaretlemeniz gerekmiyor.

Bu işlemi klavye ile çok daha hızlı bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz. CTRL+9 tuş kombinasyonu işaretli alana uygun olarak satırların saklanmasını sağlar. SHIFT+CTRL+9 tuş kombinasyonu ise saklanan bu satırları tekrar gösterir.

Excel'de bir sütunun saklanmasını ve tekrar gösterilmesini sağlamak için kullanabileceğiniz tuş kombinasyonları ise şöyle: CTRL+8 ve SHIFT+CTRL+8.

Word: Çizim simgelerinin kalıcı olarak kullanılması

Word programında birden fazla kare çizmek istiyorsanız şunları yapmalısınız: Dikdörtgen simgesini tıkla ("Çizim" araç çubuğunda bulunur), şekli çiz, dikdörtgen simgesini tıkla, şekli çiz ve bu böyle devam eder. Gerekli simgeyi tıklayarak çizim yaptıktan sonra bu simge pasif duruma getirilir ve bir çizim daha yapmak için simgenin tıklanarak tekrar aktif duru-

ma getirilmesi gerekir. Küçük bir chipucu sayesinde bu simgenin kalıcı olarak aktif durumda kalmasını sağlayabilirsiniz.

Çizgi, dikdörtgen ve diğer simgeler üzerine yapacağınız bir çift tıklama bir sonraki tıklamaya kadar bu simgelerin gösterdikleri çizim biçimlerinin sürekli olarak kullanımda olmalarını sağlar.

Çizim aracını değiştirerek ve DELETE ya da ESC tuşlarına basarak da normal duruma dönebilirsiniz.

Word 7.0: Eski makroların paketlenmesi

Çok sık makrolar yazıyorsanız, makro listesi zamanla karmaşık bir görünüme sahip olur. Bu durumda çok ender kullanılan yardımcı programcıklar bir temizlik sırasında silinmeye mahkum olurlar. Ancak makroları silmek yerine sizi rahatsız etmeyecek şekilde onları saklayabileceğiniz bir yöntem var.

Gerektiğinde makrolarınızı tekrar kullanabilmek için bir doküman biçimi hazır-

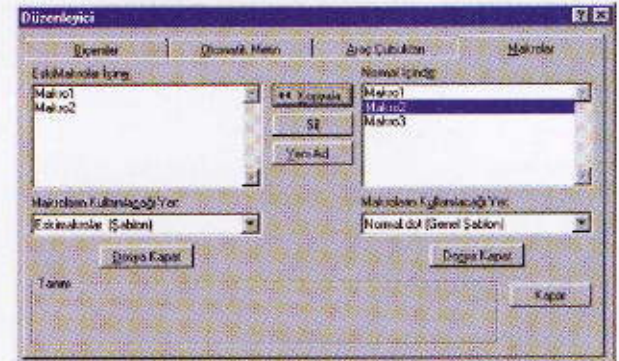
layın ve buna "EskiMakrolar" ismini verin. DOSYA menüsünde FARKLI KAYDET'i seçtikten sonra KAYIT TÜRÜ altında BELGE ŞABLONU seçeneğini işaretleyerek bir dokümanı doküman biçimine dönüştürebilirsiniz.

Yeni oluşturduğunuz bu biçim aktifken, ARAÇLAR - MAKRO menüsünde DÜZENLEYİCİ seçeneğini tıklayın. Şimdi MAKROLAR menüsünde "Normal.dot" biçiminden uzaklaştırmak istediğiniz makroları seçtikten sonra bunları yeni doküman biçimine kopya-

layabilir ve daha sonra "Normal.dot"tan silebilirsiniz.

Bu şekilde sakladığınız bir makroyu tekrar kullanmak istediğinizde yapmanız ge-

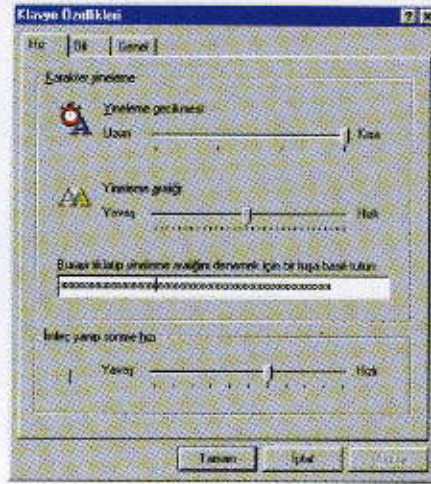
reken şey "EskiMakrolar" doküman biçimini açmak ve aynı seçenek üzerinden bu makroyu tekrar standart biçime (Normal.dot) kopyalamak.

Yedekleme: Ender olarak kullandığınız makroları yedekleyebilirsiniz.

Klavye: Yineleme aralığının ayarlanması

Klavye hızının yanlış ayarlanması çalışmayı zorlaştırır. Klavyeyi kullanırken bir tuş üzerinde biraz fazla kalırsanız, Windows 95 belli bir bekleme süresinden sonra siz tuşu bırakana kadar o karakteri tekrarlar. Windows 95 karakteri tekrarlamaya başlayana kadar geçen süreye "Yineleme Gecikmesi" adı verilir. "Yineleme Gecikmesi" ne kadar uzun olursa, Windows 95'in karakteri tekrarlamaya başlamadan önce bekleyeceği süre de o kadar uzar. Aynı şekilde "Yineleme Aralığı" uzadıkça, "Yineleme Gecikmesi" ile belirtilen süre geçtikten sonra ka-

Anlamsız test: Yineleme hızı öncelikle doküman içinde hareket sırasında önem taşır.

rakterlerin tekrarlanması da hızlanır. Bu ayarlar DENETİM MASASI'nda bulunan KLAVYE menüsündeki HIZ bölümünde yapılabilir. Ancak bu değişiklikleri yaparken önemli bir noktayı gözönünde bulundurmanız

gerekir: Bu ayarların etkisi en fazla doküman içinde hareket ederken hissedilecektir. Normalde kelime işlem programlarında karakter tekrarlanması yazı amacıyla kullanılmaz, bunun yerine yön tuşları ile doküman içinde hareket amacıyla kul-

lanılır. Bu şekilde düşünüldüğünde pencereye eklenmiş olan test alanı oldukça gereksiz. Kimse aynı harfi iki defa yazmak için bir tuşa basılı tutmaz, genelde bu tuşa iki defa üst üste bası-

lır. Bu nedenle "Klavye Özellikleri" penceresindeki test alanını ilk olarak bir harf ile doldurmak (örneğin x) ve daha sonra bu alan içinde sağ ve sol yön tuşları ile hareket ederek klavyenin hızını test etmek çok daha anlamlı. Test sırasında satır üzerindeki bir karaktere hızlı ve sapma olmadan erişebilmenizi sağlayan değerleri belirlemeye çalışmalısınız.

Çok uzun "Yineleme Gecikmesi" ve çok düşük "Yineleme Aralığı" değerlerinde çalışma hızımız oldukça düşecektir. Çünkü klavyenin yineleme değerleri ile doküman içinde hızlı hareket edebilme imkanı birbirleriyle doğrudan bağlantılı.

İşlemci: Windows NT 4.0 altında Pentium testi

Eski bir Pentium sisteme sahipseniz ve virgöl hatasının sizin işlemcinizde de olup olmadığını kontrol etmek istiyorsanız, Windows NT 4.0 işletim sistemi altında bunu gerçekleştirebilirsiniz. Bunun için işlemcinin gerekli kısmını bir test hesaplaması ile kontrol eden yardımcı bir programa ihtiyacınız yok. START - PROGRAMS - COMMAND PROMPT ile bir MS-DOS penceresi açın. Bu pencerede PENTNT komutunu girin. Bu işlem sonucunda sistem Pentium işlemcinizde hata olup olmadığını bildiren bir mesaj verecek.

Fare: Çift tıklama sorununun giderilmesi

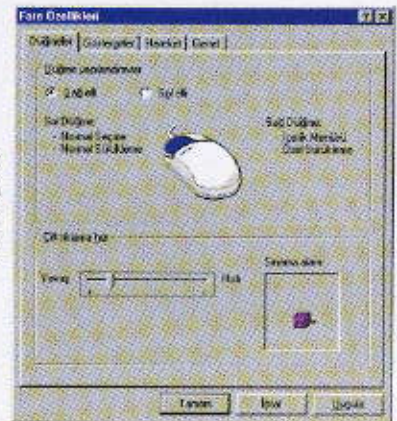
Ender olarak bilgisayarla çalışanlar genelde fareyi kullanırken zorlanırlar. Bu problem özellikle çift tıklama sırasında kendini gösterir. Çift tıklamanın yeterli hızda yapılmaması ve iki tıklama arasında fare imlecinin hareket ettirilmesi nedeniyle gerekli işlem yapılamaz. Bununla birlikte fare imlecini ekran üzerinde kontrolsüzce dolaşır durur. Windows 95 altında bu problemi çözmek oldukça kolay. İlk olarak BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI kısmında bulunan FARE simgesini çift tıklayarak ya da sağ tuşla tıkladıktan sonra menüden AÇI se-

çerek "Fare Özellikleri" bölümüne geçin.

Bu pencerede bulunan DÜĞMELER kısmındaki ayar simgesi sayesinde çift tıklama hızını ayarlayabilirsiniz. Ayar simgesini tamamen sola çekerek çift tıklamanın yavaşlamasını sağlarsanız, test alanına çift tıklayarak kullayıcı kutudan çıkarabilirsiniz. Böylece üst üste yapılan iki tık-

lamanın çift tıklama sayılması için iki tıklama arasında geçebilecek süre uzatılır ve bu size kolaylık sağlar. Bununla birlikte çift tıklama hızını gereğinden fazla düşürmenin bir anlamı yok. Aksi halde Windows arka arkaya yapılan ve birbirleri ile ilgileri olmayan tıklamaları çift tıklama olarak algılayacaktır.

Yavaş tıklama:
Farenin çift tıklama hızını istediğinize uygun olarak ayarlayabilirsiniz.

WinView 601: Eğlencenin İletişim ile Birleştiği Nokta

Son zamanlarda birçok ürünün bir arada yer aldığı Combo kartlar piyasada sıkça görülmeye başladı. Bu yelpazeye yeni katılan WinView 601 kartı ise multimedya PC'nize görüntü yakalama işlevi yanında Video konferans özelliğini de ekliyor. Leadtek firması tarafından üretilen kartın üzerinde yer alan TV tuner ile televizyon yayınlarını seyretneniz de mümkün oluyor. Ayrıca Daughter Board olarak takılabilen Tele-text eklentisi karta bu özelliği de ekliyor. Hepsisi bir arada Video Combo kart ile birlikte gelen aksesuarlar da oldukça zengin. Uzaktan kumanda, masaüstü mikrofona yanında tüm bağlantı kabloları da pakete dahil edilmiş. Yazılımsal olarak ise WinView 601 TV/FM, Vision Mail gibi yardımcı programlar, MS DirectX 5.0 Runtime ve sürücülerin yer aldığı yazılım paketi CD'sinin yanında içinde Asymetrix Digital Video Producer 4.0 ve 3D F/X 2.0 sürümlerinin yer aldığı ikinci bir CD'de bundle olarak geli-

yor. Kartın iletişim kısmının desteklediği yazılımlar paketi ise VideoLive Mail adlı sesli ve görüntülü mesaj gönderebileceğiniz bir program ile VideoPhone Internet 3.0 Trial sürümünden oluşuyor. VideoPhone yazılımı Internet üzerinde görüntülü ve sesli görüşme yapmanızı sağlıyor. Bunun için de yine kart ile birlikte opsiyonel olarak alabileceğiniz bir CCD Video kameraya ihtiyaç duyuyorsunuz. Sadece bir Capture kartı olan WinView 601 bu yüzden çalışmak için bir grafik kartına ihtiyaç duyuyor. RF anten girişi, video girişi ve Svideo girişi ile aynı anda üç değişik kaynaktan görüntü girişi yapılabilir. Çıkış olarak ise sadece ses ve uzaktan kumandanın alıcısının bağlandığı iki soket bulunuyor. Video standardı olarak hem Ntsc hem de Pal sistemler destekleniyor ve sabit yakalamanın yanında gerçek zamanlı olarak yapılabilen hareketli görüntü yakalama işleminde Pal'de 768*576, Ntsc'de de 720*480 çöz-

nürlüğe ulaşabiliyor. Windows 95 sürücüsü de Video for Windows ile sorunsuz bir biçimde çalışabiliyor. VideoPhone kısmında ise kullanılan H.324 POTS/Internet Video Conferencing çözümü ile iletişim sırasında artan bir performans ve kalite sağlanabiliyor.

Zaten iyi bir grafik kartı olup da üzerine yeni özellikler eklemek isteyen kullanıcılar için düşünülmüşü gereken bir Combo kart.

Bilgi İçin: PcGold

Tel: (0216) 418 11 44

Faks: (0216) 345 55 36

Fiyat: 117\$+KDV

A4 Wineasy: Mouse'da 4. Boyut

A4 firması tarafından üretilen Wineasy sade bir üç tuşlu fare görüntüsünün altında aslında çok fonksiyonlu bir yönetim aygıtı barındırıyor. Üzerinde ekstra olarak dikey ve yatay olarak yer alan iki tekerlek vasıtası ile 4. Boyut olarak nitelendirilen özelliklerini kazanıyor. Microsoft Intellimouse teknolojisinin geliştirilerek kullanıldığı mouse hem seri hem de PS/2 olarak bilgisayara bağlanabiliyor. Kutusu içinde ise mouse dışında bir de yazılım ile sürücülerin

yer aldığı disket bulunuyor. Bununla birlikte Microsoft'un Word, Office, Internet Explorer, Outlook Express, Project, Access gibi programları, Netscape, Photoshop, AutoCad, CorelDraw ve tüm kelime işlemcileri de rahatlıkla destekliyor. Üzerindeki tekerlekler yerine göre çalışılan dokü-

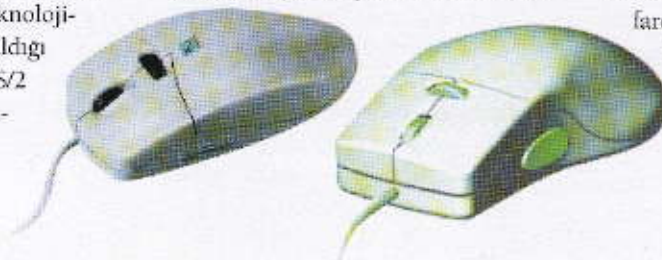
manı sağa sola, yukarı aşağı hareket ettirmeye ya da büyütme fonksiyonlarını gerçekleştirmeye yarıyor. Üzerinde yer alan 3. tuş duruma göre programlanabiliyor. 519 dpi yüksek çözünürlükteki mouse'da optik mekanik teknoloji ile çalışma ömrü de artıyor. Microsoft Intellimouse uyumlu olan fare fiyat avantajı ve fonksiyon fazlalığı açısından da seçim nedeni olabilir.

Bilgi İçin: Multimedya

Tel: (0212) 212 98 50

Faks: (0212) 212 98 57

Fiyat: 16\$+KDV

3D MAX: Maksimum Üç Boyut

İki boyutlu düzlemsel monitörlerle biraz daha renk katmak, canlandırmak, oyunlara ve programlara daha gerçekçi bir hava verebilmek için üretilen çeşitli sanal üç boyut yaratan cihazların fiyatları şimdiye kadar hep dört haneli rakamlarda kalmıştı. Artık Kasan Electronics tarafından üretilen bu gözlük ile 100 doların altında bir fiyata monitörünüzün önünde uçan 3D objeler görme şansına erişmiş oluyorsunuz. Oldukça büyük bir kutuya sahip olmasına rağmen kutunun içinden sadece güneş gözlüğünden biraz büyük bir 3D gözlük, ISA kontrol kartı ve kablosuz yönetim için infrared dağıtıcı çıkıyor. Bunun yanında kutuda, yardımcı programların ve sürücülerinin bulunduğu bir de CD yer alıyor. İlk başta

yetersiz gibi gözükse de kullanmaya başladığınız zaman aslında o büyük kasklara hiç de ihtiyaç olmadığını anlıyorsunuz. Kablosu olmadığı için 7 metreye kadar oldukça rahat kullanılabilen gözlüğün tek sakıncası burun kısmının biraz rahatsız olması. Bunun dışında yine Infrared bağlantısı olması dolayısıyla birden fazla kişi tarafından sadece gözlük olarak da kullanılabiliyor. 1024*768 çözünürlükte 64K renge kadar destekliyor. Gözlük üzerinde Display olmadığı için doğrudan ekrana bakmak gerekiyor ve elektronik LCD Shutter teknolojisi ve özel yaratılmış sabit ve hareketli görüntüler ekranın önünde gö-

rülüyorlar. Descent ve Magic Carpet gibi oyunlar için desteğin yanı sıra Autodesk 3D Studio, PhotoShop, PhotoStyler gibi programlarla yaratılmış stereoscopic görüntüler de bu gözlük ile izlenebiliyor. Eger 3 boyutlu uygulamalara ilgi duymanıza rağmen şimdiye kadar fiyat size engel oluşturduysa 3D MAX sizin için biçilmiş bir kaktan. Çok profesyonel olmasa da teknolojiyi bir ucundan yakalıyor.

Bilgi İçin: Multimedya

Tel: (0212) 212 98 50

Faks: (0212) 212 98 57

Fiyat: 715+KDV (kablosuz)

Philips Speech Mike: Konuşan Fare

Birbirinden ilginç çevre birimleri üretme yarışına giren piyasaya Philips firması da Speech Mike adlı yeni ürünüyle katıldı. Temel olarak Trackball prensibine sahip olan bu alet sade bir yönetim aygıtından çok aslında çok fonksiyonlu bir multimedya ürün. Üzerinde Trackball dışında hoparlör ve mikrofon da yer alıyor. Ayrıca üstte ve altta yer alan iki tuştan oluşan tuş takımından size uygun olanını kullanabiliyorsunuz. Bu şekilde birçok farklı ürünün aksine hem sağ hem de sol elini kullananlar için problem çıkmamış oluyor. Fare elemanları dışında alet üzerinde multimedya özellikleri için 6 adet tuş daha yer alıyor. Tuş takımında alttaki 3 tuş kaydedilmiş sesleri ileri geri sarma, dinleme fonksiyonlarını görüyor.

Onların üzerindeki ise kayıt, kurtul ve ekle/üzerine yaz seçeneklerini aktif duruma getiriyorlar. Fare kullanmaya alışmış kişiler için kullanımı ilk başlarda zor olan bu alet, sürekli elde tutulması gerekliliği ile daha önce Trackball kullanmış olanları bile zorlayabilir. Sürekli elde havada tutulması çok da hafif olmayan ağırlığı ile birleşince uzun süreli kullanımlarda aygıtı günlük kullanımdan çok sunumlar için daha uygun bir hale getiriyor. Üzerinde yer alan mikrofon oldukça hassas ve çok kaliteli ses kaydı yapabiliyor. Aynı şekilde hoparlör de bilgisayardan aldığı sesleri çok net bir şekilde verebiliyor. Fareniz ile birlikte de kullanılabilen Speech Mike'la beraber gelen CD'den sürücüler ve yardımcı programlar yüklenebiliyor. Paketle beraber gelmeyen Philips

SpeechMagic yazılımını edinmeniz ve kullanmanız durumunda bu alet ile bilgisayara konuşarak bir metni dikte bile ettirebiliyorsunuz. İnternet üzerinde sörf yaparken de çok kolaylık sağlayan alet gerçekten iyi bir buluş ama bir gereklilik değil.

Bilgi İçin: Boğaziçi Bilgisayar

Tel: (0216) 336 12 39

Faks: (0216) 336 32 83

Fiyat: 1595+KDV

PixelView 3D TOP+

Combo kartlar piyasasında neredeyse liderliğe oturmuş olan Prolink firmasının geniş grafik kartları yelpazesindeki en yeni üyesi Pixelview 3D TOP+. İsminden de anlaşılacağı gibi ağırlıklı olarak 3 boyut hızlandırıcı özellikler içeren bu kart üzerinde Cirrus Logic firmasının en yeni jenerasyon 3 boyut işlemcisi olan Laguna3DA (CL-GD5465) bulunuyor. Tüm kartlarında Cirrus Logic işlemciler kullanmayı alışkanlık haline getirmiş olan firma bu kartta

kullandığı Laguna chip'i ile karta 3D oyunlarda ve GUT'de hızlanma sağlayacak 64 bit grafik engine kazandırmış. Perspektif doku kaplama, nokta, çizgi ve üçgen render özelliği, 16bit Z-Buffer, Alpha Blending, sis, saydamlık, Gouraud gölgelendirme, doku aynalama ve clamping, tam RGB ışıklandırma gibi 3D özelliklerin yanında Hardware clipping, üç operandlı BitBLD ve 8, 16, 24 ve 32 bpp modlar için renk genişleme gibi grafiksel kullanıcı arabirimi hızlandıracak ekstra özellikler de kartta donanımsal olarak yer alıyor. AGP1.0/PCI v.2.1 uyumlu 66 Mhz veri yoluna sahip kart üzerine isteğe bağlı olarak televizyona çıkış verebilecek ek bir modül takılabilir. Bu şekilde PC'nizdeki yüksek kaliteli 3 boyutlu oyunları dev ekran televizyonunuzda oynayabiliyorsunuz. Üzerinde yer alan Rambus

hafıza mimarisine sahip 500 ya da 600 Mhz hızlardaki 4 Mb RDRAM ile monitörünüz destekliyorsa 1280x1024 çözünürlükte 64k renge kadar da çıkabiliyorsunuz. YUV'dan RGB'ye çeviri ve renk ve Chroma Key ile Video oynatımında hızlanma sağlıyor. Aynı zamanda kart MPEG-2/DVD hızlandırıcı da içeriyor. Dahili 230 Mhz RAM-DAC içeren kart Microsoft'un PC97 standartlarına da uyuyor. 3 boyut konusunda Microsoft DCI Provider, MS DirectDraw, MS Direct 3D, Auto CAD, Renderman'ın Autosshade'i, 3D Studio, MicroStation desteklediği yazılımlar arasında yer alıyor. PC'nizi tam anlamı ile bir oyun makinesine dönüştürecek bu kartın fiyatı da Combo bir kart için makul sınırlar içinde kalıyor.

*Bilgi için: Multimedya
Tel: (0212) 212 98 50
Faks: (0212) 212 98 57
Fiyat: 105\$+KDV*

BlackOut Buster: Kesintisiz Güç Kaynağı

Modüler kesintisiz güç kaynakları üreten PK Electronics firmasının ev, okul ve küçük çaplı iş yerleri için ürettiği Blackout Buster modeli kullanılacağı alanlar düşünülerek diğer birçok soğuk, sert görünümlü UPS'in aksine oldukça şık olarak dizayn edilmiş ve boyut olarak da yeterince ufak. Türkiye'deki yetkili dağıtıcısı Alternatif Bilgisayar ve Danışmanlık firması olan ve 500VA 300watt çıkış gücüne sahip alet ortalama Pentium 200 işlemciye sahip bir makineyi duruma göre 15 ile 20 dakika arası besleyebiliyor. Ön panelinde yer alan tek tuş ile kolaylıkla devreye sokulabilen Blackout Bus-

ter'in led göstergeleri de yine bu yüzden yer alıyor. Cihazların bağlandığı arka tarafı ise aslında çok önemli olan birçok ince detay göz önüne alınarak dizayn edilmiş. Örneğin, çoğu dışsal alet tarafından kullanılan adaptörler UPS'in arkasına takıldığı zaman bir diğer prizi kapamayacak şekilde tasarlanmış. Bu haliyle hayati önem taşıyan tüm bilgisayar donanımları aynı anda takılabilir oluyor. Prizlerin dışında yine UPS'in arkasında yer alan

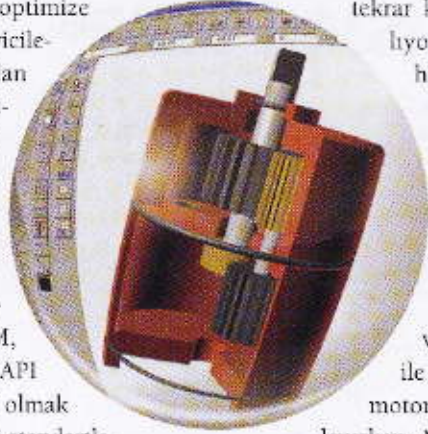
veri portu yardımı ile Win 3.11, Win 95, Win NT, OS/2, Novell Netware işletim sistemlerinde sistemler alet tarafından otomatik olarak kapanabiliyor. Elektrigin dışında Blackout Buster Internet veya Network'e bağlı sistemlerinize yıldırım düşmelerine karşı da koruma sağlıyor. Bunun için yine arkada RC11 ve RC45 bağlantı noktaları da yer alıyor. Bulunduğunuz yerde hatlara güvenmiyorsanız ve verileriniz sizin için değerliyse bu sevimli UPS'ten bir tane edinmek yanlış olmaz.

*Bilgi için: Alternatif Bilgisayar
Danışmanlık
Tel: (0216) 445 47 50
Faks: (0216) 445 43 97
Fiyat: 245\$+KDV*

Gerçek Programcılar İçin

Bimeks tarafından Türkiye'de satışı yapılan Borland'ın Delphi 3 sürümü ailesi oldukça geniş bir yelpazede çok farklı programcılara hitap ediyor. Delphi 3'ün, Client/Server Suite, Professional, Standart ve Delphi/400 Client/Server Suite olmak üzere 4 değişik sürümü bulunuyor. Client Server Suite sürümü Multi-Tier veritabanı ve Web tabanlı uygulamalar geliştirilmesi gereken şirketsel geliştiriciler, VAR'lar, sistem bütünleyiciler ve tüm 4GL geliştiricileri için uyarlanmış bir paket. Professional sürümünde ise profesyonel programcılara ve danışmanlara yönelik olarak iş, veritabanı programları ve Web tabanlı uygulamalar geliştirmeye yönelik öğeler bulunuyor. Standart sürüm ise adından da anlaşılacağı gibi en hızlı şekilde en basit araçları kullanarak Windows uygulamaları yazmak isteyen yeni kullanıcılara hitap ediyor. Dünyanın

en hızlı 32 bit optimize edilmiş kod derleyicilerinden biri olan Delphi programcılara yeni paketleyici derleyici teknolojisi ile en ufak boyutlu EXE dosyaları sunuyor. Win32 API, ActiveX, OLE, COM, DCOM, MAPI, ISAPI ve NSAPI'de dahil olmak üzere tüm endüstri standartlarını destekliyor. 32 bit uygulamalar dışında Windows 3.1 uygulamaları geliştirmek için Delphi 1.0 da pakete dahil edilmiş durumda. Formların, veri modüllerinin ve bileşenlerinin ilerde tekrar kullanımı için bir yerde depolanması, Windows 95 genel kontrolleri ile tam uyum ve 100'ün üzerinde öğe içeren görsel bileşen kütüphanesi, maksimum üretkenlik ve

tekrar kullanılabilirlik sağlıyor. Programlamaya hız kazandıracak diğer iki öğe ise Code Templates ve CodeCompletion sihirbazları. Bunlarla yazım hataları sorun olmaktan çıkıyor. Açık veritabanı mimarisi ile de tüm veritabanı motorları için destek sağlanırken, Ms Access, FoxPro, Paradox ve dBase için yüksek performanslı yerel sürücüler performansı belirgin bir şekilde artırıyor. Yine veritabanı üzerine WebBroker ile en hızlı Web tabanlı veritabanı uygulamaları hazırlanabiliyor.

Bilgi İçin: Bimeks

Tel: (0216) 472 04 34

Faks: (0216) 472 15 36

Fiyat: 895\$+KDV (professional)

DesignCAD 97

Viagrafix tarafından üretilen DesignCAD en başından beri rakipleri arasında hem ucuz hem de performanslı bir 3 boyutlu tasarım programı olmuştur. 97 sürümü de bundan ödün vermeden üzerinde birçok yeni özellikler barındırıyor. 2D Drafting ve 3D Modelleme

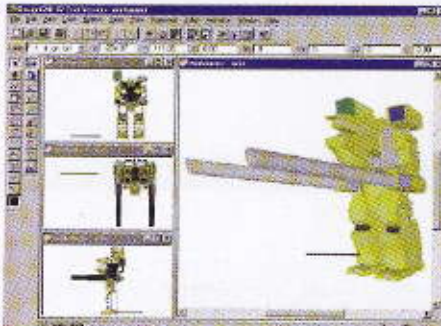
yaparken 2D ve 3D modlar arasındaki entegrasyon ile çok esnek bir şekilde projelerinize uygun tasarımlar yapabiliyorsunuz. 2D modellemede tüm görüntü kullanıcıya göre plan görünümünde gözüktüğü için sanki 2 boyutlu bir resim üzerinde çalışıyormuş kadar rahat davranabiliyorsunuz. 3 boyutlu modellemede ise seçimler 3 boyutlu ortamda yapılabilir. Animasyon ve sunum hazırlarken yeni AVI özelliği ile daha profesyonel ve kaliteli sunumlar gerçekleştirilebilir. Yine yeni bir özellik olan gerçekçi doku kaplama özelliği ile herhangi bir 2D ve 3D nesneyi ağaç, alüminyum gibi çok gerçekçi dokular ile kaplayabiliyorsunuz. Yumuşak, tam renkli gölgelendirme, anti-aliasing özellikleri ve çok gelişkin kontroller ile Render üzerinde tam kontrol

sağlayabiliyorsunuz. İnternet'e hazır hale getirilmiş programda JPG ve VRML formatları da destekleniyor. BasicCAD adlı kendine has programlama dili ile program için ekler yazılabilirken, dışsal olarak Visual Basic ve Visual C++ dilleri ile de ek program yazabilmek mümkün. Bunların dışında DesignCAD için bir geliştirme kiti de bulunuyor. Katı modellemede gelişmiş katı Boolean işlemlerle her türlü model yine çok rahat bir şekilde gerçekleştirilebilir. DWG, DXF, IGES, HPGL gibi birçok yabancı formatı okuyabilen program düşük fiyatı ve üstün özellikleri ile günümüzdeki çoğu pahalı programa rakip olabilecek gibi gözüküyor.

Bilgi İçin: Mayor

Tel: (0212) 273 11 00

Faks: (0212) 273 11 87

DesignCAD'de katı modeller üzerinde çalışmak da oldukça kolay.

Magix: Music Maker 3.0

Bu şarkının şurası iyi olmamış, böyle olsaydı daha iyi olurdu. Bu klip de şarkıya hiç oturmamış, şu hareket bu ritim ile daha iyi olurdu diye düşünen müzik dahileri varsa işte artık sıra onlarda. Üstelik daha önce hiçbir müzik programı ile çalışmamış olsanız dahi, çok kısa bir süre içinde profesyonel kalitede şarkılar yaratabileceksiniz. Üstelik bununla kalmayıp şarkılarınıza klipler çekmeniz ve bunlara istediğiniz gibi dansçılar eklemeniz de mümkün olacak. Magix firması tarafından üretilen dünyaca ünlü Music Maker programının 3.0 sürümü artık Türkiye'de IWIS yazılım tarafından satılıyor. Tamamen eğlence amaçlı olarak ve herkesin içindeki ilhamı ortaya çıkarabilmesi amacıyla üretilmesinden dolayı oldukça kolay kullanıma sahip olan MM bunun yanında çok profesyonel araçlar içeriyor. Hemen başlamak için ekranın sol tarafında bir liste şeklinde yer alan çeşitli davul, zil, ritim, loop ve vokallerden birini sağ taraftaki 16 Track'den birinin üzerine sürükleyip bırakmak yetiyor. Bu 16 Track, müzik, video ve grafik dosyalarını birleştirmek amacıyla kullanılıyor ve bu doğrultu-

da MIDI, WAV, BMP, PCX, EPS, JPG, TIF, PCD ve AVI gibi formatları da destekliyor. Örnekleri sizin yapıp yapmadığınız fark etmiyor. İsterseniz özel olarak hazırlanmış Sample CD'lerinden de faydalanabiliyorsunuz. Zaten iki CD halinde gelen yazılımdan ikinci CD çeşitli türlerde Sample'lar içeriyor. Yazılımla beraber gelen 1200'den fazla Sample ve 600 video dosyasının yanında istenirse her tür müzik ile ilgili ayrıca satılan Sample CD'lerini de alabiliyorsunuz. House-Dance, Techno-House Vol.1, Rock-Pop Vol.1, Techno-Trance, Ambient-Chill, Trip Hop-Jungle-Drum'n Bass, Hip Hop-P-Funk-Rap, Funny Vocals, Soul-R&B-Funk, Pop-Rock Vol.2 ve Slow Motion türlerindeki Sample CD'lerinin tamamı profesyonel sanatçılar tarafından hazırlanmış ve 600 Mb 1000'in üzerinde Sample içeriyor. Müzik ile birlikte senkronize kullanılabilen Video'lar ise yine özenle seçilmiş arka planlar üzerine Blue-Box tekniği ile bindirilebiliyor.

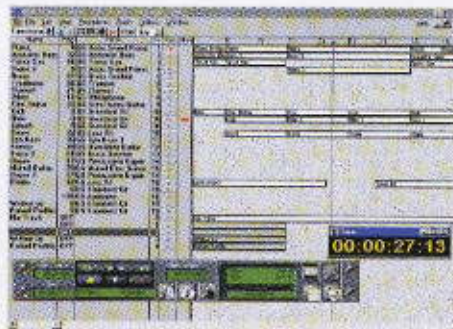
MM hazırladığınız aranjmanlara video klipler eklemenize olanak tanıyor.

Track'ler üzerine eklediğiniz Sample'lara Reverb, eko, Normalize, Gather, Surround gibi üstün teknoloji efektler ekleyebiliyor, seslerini kısabiliyor, tersten çalıştırabilirsiniz. Tamamen 32 bit Windows 95 ve Nt için optimize edilmiş program ile videolar üzerinde ölçekleme, Bluebox ve Color Keying gibi efektleri gerçek zamanlı yapılabilir. Aynı zamanda ses için de 8 kanal gerçek zamanlı mixer ve ekolizer bulunuyor. Yazılım ile birlikte video şeklinde hazırlanmış Tutorial'lar ile programı öğrenmek ve müzik bilgisi almak mümkün oluyor.

Magix: Music Studio 3.0

Music Studio, Music Maker'dan biraz daha profesyonel bir program olarak karşınıza çıkıyor. Profesyonellik derken sadece nota bilgisinden bahsediyoruz, çünkü geriye kalan kullanım kısmı yine diğer programdaki kadar kolay. Music Studio farklı olarak Midi üzerine geliştirilmiş bir program. İçinde yer alan 6 adet farklı grafiksel editör ile yine sürükleyip bırakarak metodunu bu sefer Midiler üzerinde kullanabiliyorsunuz. Wave dosyaları üzerinde çalışmak ve mü-

ziklerinize videolar eklemek bu program ile de mümkün. Güçlü Midi sequencer kullanılarak 128 midi

Track'ini 8 wav Track'le birleştirmek ve yine başka bir özellik olarak hazırladığınız parçaların yazıcıdan dökümünü almak da mümkün oluyor. Bu iki çok iyi programın Demo'larını Nisan sayımızda bulabileceksiniz. □

Bilgi İçin: IWIS

Tel: (0216) 418 73 91

Fiyat: 60\$+KDV (MM 3.0)

60\$+KDV (MS 3.0)

MS'de kolay kullanılabilir bir midi sequencer bulunuyor.

VERİ CANAVARI OLMAYIN YEDEKLERİNİZİ ALIN

Bu ayki test konusu bilgisayarı özellikle iş amaçlı ve çok değerli verilerini saklamak için kullananların güvenliğini sağlayan yedekleme üniteleri. CHIP Test Merkezi sizler için yedek veri kasalarını test etti.

Harddisk içinde bulunan veriler sürekli okunan ve birçoğu da sürekli güncellenen verilerdir. Bir ağ server'ında bulunan bir harddisk için ise okuma ve yazmaların sıklığı daha fazladır. Bu sürekli okunan ve genellikle kullanıcıları için çok önemli olan verilerin birer kopyalarının alınmasına "yedekleme" adı veriliyor. Çok sık bir şekilde üzerinde çalışılan dosyaların ve

ya sürekli kullanılan bir harddiskin silinmesi ya da bozulması işleri aksatacağından, kötü günleri düşünerek bir kenarda sürekli bu kopyalardan bulundurmak gerekiyor. Verilerin önemi ve kapasitesi arttıkça bu işleme duyulan ihtiyaç da artıyor.

Veriler Niye Kayboluyor?

Peki veriler niye kaybolur? Bunun donanımsal veya yazılımsal birçok

sebebi olabilir. Tam harddiskten okuma veya harddiske yazma işlemi yapılırken meydana gelebilecek bir elektrik kesintisi sadece o anki dosyayı bozabileceği gibi harddiske kalıcı bir zarar da verebilir. Harddiskin bir kısmının bozulması eğer insan çok şanslıysa bile muhtemelen bir zararla atlatılır.

Verilerin yazılımsal olarak kaybolma ihtimali ise daha fazla. En büyük tehlike virüs saldırısı. Bir anda tüm

dosyalara bulaşan ve bulaştığı dosyaları kullanılmaz hale getirebilen bir virüsün verebileceği zarar az çok tahmin edilebilir. Virüsün yanı sıra bilgisayara erişen tecrübesiz, dikkatsiz eller yanlışlıkla bir dosyayı silebilir. Hatta bu hatayı kullanıcı kendisi bile yapabilir. Özellikle Windows 95'te, her ne kadar kullanımı çok kolay bir işletim sistemi de olsa, hemen hemen tüm kullanıcılarının yakından tanıdığı yanlış kullanım sonucu sistemin aksaması da bu tip yazılımsal sorunlara giriyor. Bir de tabii deneme-yanılma amacıyla kurulan programların kaldırılması sırasında yaşanabilen yanlışlık ihtimali.

Yedekleme Cihazları

Eğer veriler riske atılmayacak kadar önemliyse mutlaka yedeklerinin alınması gerekir. Ve yedekleme en basit şekliyle disketlere yapılır. Gerekli dosyalar bir diskete kopyalanıp dolaşa kaldırılarak yedeklenebilir. Dosyalar büyüdükçe veya sayıları arttıkça disket sayısı da artacağından bu şekilde yapılan bir yedekleme ekonomikliğini kaybeder.

İkinci bir harddisk veya aynı harddiskte yaratılan bir dizin de yedeklemenin yapılabileceği yerlerdir. Disket sayısının veya yedekleme yüzünden harddiskte kaplanacak alanın azaltılması da sıkıştırma programları ile mümkün olabilir.

Ancak yedekleme için üretilmiş özel cihazlar ve yazılmış özel programlar da bulunuyor piyasada. Yedekleme işini ciddiye alanların kullanabileceği ve tabii büyük ağların server'larının yedeklenmesi sırasında kullanılabilecek yedekleme üniteleri çeşitlilik açısından çok fazla imkanlar sağlıyor. Basit kartuşlu bir cihazdan bir CD yazıcıya kadar çok farklı cihazlar bulunuyor. Bir disketin 1.44 megabaytlık veri saklayabildiğini ve bazı yedekleme cihazlarının 5 gigabayta kadar veri sakladığını düşünürsek bu çeşitlilik daha da artıyor.

Manyetik ortama kayıt yapan cihazlara Streamer adı veriliyor. Streamer'la-

rın kayıt mantığı harddiskler ile aynı. Ancak manyetik ortam bir disk şeklinde değil de bir şerit halinde olduğundan ve tabii kafa sabit olduğundan Streamer'larda istenen verilere ulaşmak harddisklerden daha uzun sürüyor. Erişim rasgele değil sıralı oluyor ve bu da erişim hızını düşürüyor. Çeşitli arabirime sahip Streamer'lar var. Bunlardan bir kısmı dahili ve ikinci bir disket sürücü gibi sisteme takılabiliyor. Ancak bunların hızı oldukça düşük. SCSI arabirimli olanlar hem dahili hem harici olabiliyor. Paralel porta bağlananlar ise harici ve birkaç makina için taşınarak kullanılabiliyor. Hızları disket sürücü portuna bağlananların üç katı kadarken, SCSI arabirimli olanların hem kapasiteleri hem de hızları oldukça fazla. Kartuş üzerine kopyalanan dosyaların taşınması da kolay oluyor. Kayıt ortamı tek başına olduğundan (kayıt mekanizmalarından uzak) çizilme veya bozulma riski de düşüyor.

Neyi Yedeklemek Gerekir?

Yedeklemenin çeşitleri var. Tüm harddiskin tamamen yedeği alınabileceği gibi sadece gerekli veri dosyalarının da yedekleri alınabilir. Bütün harddiskin yedeğinin alınması eğer harddiski tamamen baştan yüklemek gerekirse lazım olabilir. Tabii bu işlemi yapmak için makineyi özel bir disketle açmak gerekir ki bu da programın opsiyonlarından biri olmalı. Genellikle ise sadece önemli veri dosyalarının yedekleri alınır.

Her iki durumda da ortaya bir sorun çıkıyor. Eğer yedekleme işleminin yapıldığı zamanlar ve yapıldığı ortamlar sonradan gerekecekleri düşünülerek arşivlenmezse büyük karışıklıklar olabilir. Bunun için birçok programın içinden kataloglama bölümleri kullanılabiliyor. Bir sonraki yedekleme sırasında sadece değişen dosyalar yedeklenerek hem zaman kazanılabilir hem de çok sık yazma sebebiyle kartuşun ömrünün azalması engellenebilir.

Yedekleme standart cihazlara yapı-

MULTIMEDIA

İTERAKTİF MULTIMEDIA TASARIM

Çok yönlü ve çok amaçlı görsel sunum interaktif prezentasyon hazırlama
Video üzerine yazı ve grafik aktarımı
animasyon ve çizgi film hazırlama
eğitim ve tanıtım programları hazırlama
yapılabilecek işler saymakla bitmez;
tamamıyla sizin hayal gücünüze kalmış
En iyisi siz bir scala alın....

YARATICILIĞINIZA SINIR TANIMAYIN!

SCALA ile

Şirketinizin ürün tanıtımını veya bayi eğitimi interaktif bir CD üzerinden en pratik ve etkili şekilde yapabilirsiniz.

**Üniversite ve
Eğitim kuruluşlarına
özel indirim!**

GENLOCK

Video prezentasyonlar için ideal!
Bilgisayarda hazırlanan prezentasyonları kayıpsız olarak projektor veya TV-Video ortamına en mükemmel şekilde aktarabilir. 3D grafik ve Animasyonları gerçek video görüntüsü üzerine miks ederek kaydeder.

SCALA TV
TV-Video stüdyolarına
Karakter ve grafik jeneratörleri

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

hiyorsa basit bir dosya yöneticisi program olarak kullanılabilir. Ama eğer cihaz standartların dışındaysa programı da ona göre değişik oluyor. Bu tip cihazlar ile beraber sürücüler de gelmek zorunda.

Birçok cihazın içinden çıkan program yedekleme işlemini otomatik yapacak özelliğe sahip. Yedeklenecek dosyalar veya sürücüler belirtilip zaman ayarları da yapıldıktan sonra yedekleme işlemi kendiliğinden yürüyor. Örneğin öğlen yemeğinizi yerken tüm harddiskiniz yedeklenebiliyor.

Kullanılan Ortam

Hardisklerin yedekleme cihazı olarak kullanılamamalarının birkaç sebebi var. Bunlardan en önemlisi harddiskin içinde manyetik diskler ile mekanik aksamın birarada bulunması. Bu durum özellikle taşıma sırasında potansiyel bir tehlike oluşturur. Disketler ise hiç güvenli değil ve zaten büyük kapasiteli yedeklemelerde yetersiz kalıyorlar. Makinanın başında durup sürekli disket değiştirmek gerekiyor. Yedekleme cihazlarının birçoğu da aynı şekilde manyetik bantlar üzerine kayıt yapıyor. Yani kartuşların içinde bildiğimiz teyp bandı veya disketlerin içinde manyetik tabakalar bulunuyor. (İkisi aslında aynı. Sadece şekil farkı var.) Bu da doğal olarak saklanan kartuşların manyetik ortamlardan uzak olması gerektiği anlamına geliyor. CD yazıcılar ise optik ortamı kullanıyor ve bir kere yazıldıktan sonra sıcaklık dışında harici etkenlerden zarar görmüyorlar.

Bir farklı ortam da magneto-optik denilen ortamdır ki, burada kayıt ortamı ısıtılarak ve manyetik olarak yapılır. Bunun sonucu olarak da bandın üzerine konulan bir mıknatıs bile kayıtlara zarar veremez. Magneto-optik ortam önce lazer ışını ile ısıtılıp ondan sonra buradaki parçacıklar manyetik etki ile düzenlenerek kayıt yapılıyor. Streamer'lardaki gibi veriye sı-

ralı erişim yapmak zorunda değiller. Sıralı erişim yapabiliyorlar ve yine Streamer'lardaki gibi veriyi önce harddiske geri yazma mecburiyeti de yok.

CD yazıcılar ile yarılan CD'lerin avantajı da aynı. Üzerlerindeki veriler rasgele erişilebilir şekildedir. Bu da harddiske geri yazma işlemini ortadan kaldırıyor. Ayrıca hazırlanan CD'ler artık hemen hemen her makinede olan CD sürücüler ile okunarak kullanılabilir. Ancak sadece bir kere yazılabilirler ve eğer tamamı dolmamışsa CD'yi "kapat(a)mıyorsunuz" ve bu da CD kapanana kadar verileri görememeniz anlamına geliyor. Yeni geliştirilen bir teknoloji ile ise artık CD'leri silip baştan yazmak mümkün.

Yedekleme cihazlarında kullanılan her tip ortamın çok farklı kapasitelerde çeşitleri mevcut. Birçok program sıkıştırma opsiyonu sunuyor. Sıkıştırılan dosyalar hem daha az yer kaplıyorlar hem de sıkıştıktan sonra transferleri daha çabuk oluyor. Ancak MPEG, MP3, GIF, JPG, ZIP, ARJ gibi dosyalar zaten sıkıştırılmış olduklarından bunların kaydı sırasında herhangi bir kazanç sağlanamayacaktır.

Nasıl Test Ettik?

Testlerimiz sırasında elimizdeki harddisklerden birinin tamamen yedegini aldık ve yedekleme işlemi sırasında süre tuttuk. Her cihaz için o cihazla beraber gelen kartuşları kullandık. Yedekleme sırasında sıkıştırmalı ve sıkıştırmaz olarak iki ayrı test uyguladık. Harddiskimizin içinde ise 600 megabayt kadar zaten sıkıştırılmış olarak MP3 formatında müzik parçaları vardı.

Yedeklerin Bakımı

Yedeklerin kaydedildiği ortam ne olursa olsun cihazdan çıkarılmadan önce ışığın sönməsi gerekiyor. Kayıt bitmeden çıkarılan bir kartuştan daha sonra geri yükleme mümkün olmayabilir. Kartuşları manyetik alanlardan,

CD'leri ise sıcak ve ışıdı doğrudan gören yerlerden uzak tutmak gerekiyor. Nem de oldukça zararlı bir düşman.

Teknoloji

Streamer-Kartuş: Burada kullanılan yöntem kasetlerde kullanılan sistemin aynısı. İki makaraya sarılı olan şerit üzerine rasgele erişim yapılamıyor. Sıralı erişim de diğerine göre daha yavaştır. Aradaki fark hareketli kafa ve formatlamadan kaynaklanıyor. Örneğin bir harddiskin formatlanması sonucu her bir baytın yeri rahatlıkla adreslenebiliyor ve hareketli kafa ile oraya ulaşmak kolay oluyor. Ancak kartuşlarda durum daha farklı. Veri şerit üzerinde ve şerit kaydırılarak aranmak zorunda. Veriler tekrar kullanılabilmek için harddiske geri kopyalanmak zorunda.

Magneto-optik: Yüzeye kayıt yapılmadan önce lazer ışını ile bir sıcaklık verilir ve daha sonra manyetik etki ile parçacıklar düzenlenir. Okuma sırasında lazer çok az bir güç çeker ve böylece disk üzerindeki veriler zarar görmez. Magneto-optik diskler oldukça hızlılar ve güvenilirlikleri de oldukça yüksek. Güvenilirliklerinin sebebi manyetik alanlardan etkilenmemeleridir. Rasgele erişilebilir yapıda oldukları için verilerin tekrar kullanılabilmesi için harddiske kopyalanmaları gerekmez.

CD-R: Boş CD'ler üzerinde bir tabaka özel boya bulunuyor ve bu boya lazer ile tahrip edilerek istenen şekilde çukur ve tepeler oluşturuluyor. Mantıksal 1 ve 0'lara karşılık gelen bu şekiller ile veriler CD'nin yüzeyine kaydediliyor. Yine rasgele erişim mümkün. Hatta artık BIOS'lar desteklediği için açılış yapabilen CD'ler bile yaratmak mümkün. Hemen hemen tüm makinelerde CD sürücü olduğu için kullanıma oranı oldukça yüksek.

CD-RW: Boya tabakası CD-R'a göre daha kalın ve yeni kayıt yapılmadan önce bir kat tamamen aşındırılarak sıfırlanıyor. Bu teknoloji ile üst üste 5000 kereye kadar kayıt yapmak mümkün.

TEST EDİLEN YEDEKLEME ÜNİTELERİ

Panasonic PD LF1004AK

Bilgi İçin: Pancom
Telefon: (0212) 274 47 23
Faks: (0212) 274 71 90
Son Kullanıcı Fiyatı:
 699 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.24 MB/s

Panasonic'in ürettiği bu yedekleyici PD kartuşlarına yazma yapabilirken hem PD kartuşlarını hem de CD'leri okuyabiliyor. Yani yedekleme yapılmadığı zamanlarda normal bir CD sürücü olarak çalışabiliyor. Mevcut olan hemen hemen tüm CD formatlarını okuyabilecek kapasitede. Optik kartuşlar üzerine kayıt yapabilen cihazın kartuşları 650 megabayt veri depolayabiliyor. SCSI arabirimini kullanıyor ve 5.25" lik boş bir yuvaya dahili olarak bağlanıyor. Bağlantı için gerekli olan SCSI kartı kütudan çıkıyor. Kablosu da yanında gelen cihazın kurulumu oldukça basit. Takıldıktan sonra normal bir CD sürücü görünümünü alıyor. Cihazın arka tarafında SCSI kablosu ve elektrik girişi için birer soket bulunuyor. Ses kablosunun bağlantı yeri ve ayarları yapmak için gerekli jumper'lar

da yine cihazın arka tarafında. Ön tarafta ise CD veya PD kartuşun konulabileceği tabla için kapak, kulaklık çıkışı ve ses ayarı, içeridekinin PD veya CD olduğunu gösteren bir led ve cihazın o anda meşgul olduğunu gösteren bir led bulunuyor. İçerideki CD veya PD kartuşunu çıkarmak için bir adet düğme bulunuyor. Ön paneldeki led eğer yeşil renkli ise içeridekinin CD, eğer turuncu renkli ise PD olduğu anlaşılıyor. Kutudan Corel SCSI programı ile ayarları kolayca yapmak mümkün oluyor. Ayrıca programın içinden müzik CD'lerini çalmaya da yarayan bir yardımcı program çıkıyor. Programlar ile Macintosh'larda, Dos, Windows veya OS/2 kurulu sistemlerde cihazı kullanmak mümkün. İçinden çıkan kullanım kılavuzu Türkçe ve oldukça detaylı olarak hazırlanmış.

Seagate TapeStor3200

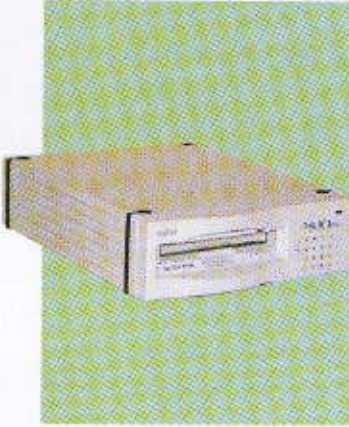

Bilgi İçin: Datagate
Telefon: (0212) 288 53 11
Faks: (0212) 288 07 86
Son Kullanıcı Fiyatı:
 240 \$ + KDV
Test Sonucu:
 Sıkıştırmasız 0.15 MB/s
 Sıkıştırılmış 0.16 MB/s

Harici bir cihaz olan Seagate'in bu yedekleme ünitesi paralel porta takılıyor ve Travan tipi bir sürücü. Yanında gelen programlar ile kayıt yapmanın bir harddiske kayıt yapmaktan farkı yok. İki modeli bulunan bu cihazın TapeStor800 modeli ile tek bir Travan kartuş üzerine 800 megabayt, TapeStor3200 modeli ile ise 3.2 gigabaytlık Travan kartuşlar üzerine kayıt yapmak mümkün. Tüm değerler sıkıştırılmış olarak veriliyor ve sıkıştırma yapılmazsa kapasite yarı yarıya düşüyor. Cihaz harici olduğundan bilgisayar üzerinde değil, masanın üzerinde bulunan boş bir yer yeterli oluyor. Cihaz ile beraber gelen paralel kablo aracılığıyla bilgisayara bağlamak mümkün. Ayrıca cihazın arka tarafında paralel bir girişin yanı sıra bir de paralel çıkış bulunuyor. Buraya yazıcıyı bağlayarak kullanmak mümkün. Bu sayede ikinci bir yazıcı portuna gerek kalmaksızın yazıcı kullanılabili-

yor. Cihaz doğrudan elektrige bağlanıyor. Cihazın ön yüzünde sadece kartuşun girebileceği yuva var, ancak kartuşu çıkarma tuşu bulunmuyor. Açma-kapama tuşu da bulunmuyor, açık olduğunu ve çalışır vaziyette olduğunu belirten ledler dik durduğunda cihazın yan tarafında kalıyor. Cihaz dik veya yatay konumda çalışacak durumda tasarlanmış. Cihaz ile beraber program disketleri de geliyor. Tape-it adlı yazılım ile sadece Windows 3.x ve Windows 95 işletim sistemlerinin desteği veriliyor. Backup Exec programı da kutuya dahil edilmiş, ancak eski bir yedekleme programı. Cihaz sisteme bağlandıktan sonra kartuş başa sarılıyor ve sistemi baştan başlatmak gerekiyor. Yazılım da kurulduktan sonra normal bir sürücü olarak işletim sistemine ekleniyor ve her yerde kullanmak mümkün. Aynı şekilde geri yükleme gerektiğinde bir dosya yöneticisi ile dosya alınıp istenilen yere taşınabiliyor.

Fujitsu DynaMO640

Bilgi İçin: Ufotek
Telefon: (0212) 274 56 60
Faks: (0212) 272 08 31
Son Kullanıcı Fiyatı:
 604 \$ + KDV
Test Sonucu:
 2.3-3.9 MB/s

Fujitsu'nun yedekleme amacıyla ürettiği bu cihaz harici bir yedekleme ünitesi ve SCSI arabirimini kullanıyor. Magneto-optik yöntemi kullanan cihaz için farklı kartuş seçenekleri mevcut.

Magneto-optik katıslara kayıt yapan bu cihaz için 128, 230, 540 ve 640 megabaytlık kartuşlar mevcut. Cihaz SCSI arabirimini kullanıyor, ancak kutudan SCSI kartı çıkmıyor. Bu yedekleme ünitesi hem yatay hem de dikey konumda çalışabiliyor. Cihaz elektriği dışarıdan alıyor ve bir adet güç kablosuna ihtiyaç duyuyor. SCSI girişinin yanı sıra bir de SCSI çıkışına sahip olduğundan sıralı bir SCSI zinciri üzerinde yer alabiliyor. Tek yapılması gereken cihazın arkasında bulunan "Rotary ID" ile yedekleme ünitesi-ne verilecek numaranın seçilmesi.

Cihazın ön tarafında kartuşun girebileceği bir delik bulunuyor. Yine ön tarafta cihazı meşgul olduğu zamanlarda yanan bir led bulunuyor. Hemen yuvanın ya-

nda bulunan kartuşu çıkarma tısu-nun işe yaramadığı zamanlarda yuvanın altındaki minik deliğe bir ataç ucu sokarak içeride kalan kartuşu çıkarmak mümkün olabiliyor. Arka tarafta ise SCSI giriş ve çıkışları bulunuyor. Yine arkada bulunan güç kablosu girişi ve açma kapama düğmesi ile cihazı çalıştır-mak mümkün. Arka tarafta bulunan dip-switchler ve counter ile istenilen SCSI ayarları yapılabilir.

Cihaz ile beraber bir tane sürücü diske-ti geliyor. Aynı disket içinde bulunan bir program ile kartuşları formatlamak mümkün. Gelen program Dos, Win-dows 3.1, Windows Nt ve Windows 95 işletim sistemlerini destekliyor.

Kutunun içinden birkaç dilde yazılmış bir kullanım kılavuzu çıkıyor. Kılavuz içinde yapılması gereken ayarlar ve ku-rulum oldukça detaylı bir şekilde anla-tılmış. Ayrıca kutudan bir adet de boş kartuş çıktı.

Iomega Zipdrive 100

Bilgi İçin: Karma
Telefon: (0212) 233 30 30
Faks: (0212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı:
 209 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.12 MB/s

Iomega'nın Zip serisi sürücülerinden testimize paralel bağlantı ile çalışan geldi. Bu cihaz ile beraber gelen sürücüler yüklendikten sonra cihaza sistem tara-fından tanımlayıcı bir harf veriliyor ve normal bir sürücü gibi kullanmak mümkün oluyor.

Zip kartuşları üzerin kayıt yapan cihaz ile tek bir kartuş üzerine 100 megabaytlık veri kaydı yapmak mümkün. Cihaz işletim sistemi tarafından normal bir sürücü olarak tanındığı için kullanımı sırasında herhangi bir sorun çıkmıyor. Harici olarak paralel porta bağlanıyor ve arkasında bulunan paralel çıkış ile yazıcıyı da bağlamak mümkün oluyor. Dikkat edilmesi gereken husus işletim siste-mi yüklenmeden zip sürücünün açılmış olması gerektiği. Cihaz hem dikey hem de yatay vaziyette çalışabiliyor.

Cihazın ön yüzünde iki adet led bulu-nuyor. Bir tanesi cihazın çalıştığını gös-terirken, diğerinin yanıyor olması da ve-

ri transferi yapıldığı anlamına geliyor. Ayrıca ön tarafta kartuşun yerleştirildiği yuvanın yanında kartuşu çıkarma işine yarayan bir adet de düğme bulunuyor. Arka panelde ise paralel giriş ve paralel çıkış bulunuyor. Yan tarafta adaptörün ucunun takılabileceği giriş var ve kutu içinden çıkan adaptör ile kullanılabil-iyor. Cihazın üzerinde bulunan şeffaf bölge sayesinde içinde kartuş olup ol-madığını görmek mümkün.

Kutu içinden adaptör, bir adet paralel kablo ve 100 megabaytlık kartuş içinde çeşitli yazılımlar çıkıyor. Çeşitli detaylı ve kısa açıklamalı kullanım kılavuzları da kutunun içinden çıkıyor. Bir disket ile Dos, Windows 3.1 ve Windows 95 sürücülerini alıyor. Garanti kağıdı da ku-tuya dahil edilmiş.

Kutudan çıkan yazılım oldukça iyi. Pa-ralel portu hızlandıran bir yazılım da içeren paket ile yazıcı ve yedekleme üni-tesini aynı anda kullanmak mümkün. ►

Bilgi İçin: Karma
Telefon: (0212) 233 30 30
Faks: (0212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı:
 186 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.15 MB/s

Iomega'nın bu cihazı da harici olarak paralel porta takılıyor ve manyetik band tekniğini kullanıyor. Kasetler içindeki manyetik şeritlere kayıt yapabilen bu cihazın kapasitesi de bandın uzunluğu ile değişiyor.

Çok çeşitli kapasitelerde kasetler bulunabiliyor. 3.2 gigabayta kadar çıkabilen kasetler üzerine kayıt yapmak mümkün. Cihaz paralel porta bağlanıyor ve hız olarak da paralel portun hızı ile sınırlı. Ancak beraber gelen yazılım ile paralel port hızlandırılabilir. Paralel portu işgal eden cihazın arka tarafından çıkan paralel sokete yazıcı bağlanabiliyor. Böylece ikinci bir paralel porta gerek kalmadan yazıcı çalıştırılabilir. Cihaz hem yatay hem dikey pozisyonda çalışabiliyor.

Cihazın ön yüzünde kartuş girişi için yuva bulunuyor. Yine aynı yüzde yer alan ledlerden yeşil renkte yanan cihazın elektriğe bağlı olduğunu belirtirken, di-

geri sadece veri aktarımı sırasında yanıyor. Arka panelde ise paralel giriş ve çıkışın yanı sıra adaptör girişi bulunuyor. Kutudan paralel kablo, şebeke ceryanını cihazın çalıştığı elektrige çeviren adaptör ve adaptörü şebeke ceryanına bağlayan power kablosu çıkıyor. Kutu içinden birçok dili destekleyen kullanım kılavuzlarının yanı sıra yazılımların yer aldığı iki de disket çıkıyor. Yazılımların kullanım kılavuzu da kutuya dahil edilmiş. Dos, Windows 3.1 ve Windows 95 işletim sistemlerini destekleyen yazılımların kurulumları da oldukça basit. Yazılım ile zamanlarını önceden belirlemek kaydıyla istenilen şekilde yedekler almak mümkün. Bu ayarları makinenin kullanılmadığı zamanlara yaparak vakitten kazanmak mümkün. Sürücü yazılım ile ayarlanabilen bir süre sonunda eğer herhangi bir şekilde kullanılmazsa kendini kapatarak enerji tasarrufu da sağlıyor.

HP Colorado 5GB

Bilgi İçin: Karma
Telefon: (0212) 233 30 30
Faks: (0212) 296 18 29
Son Kullanıcı Fiyatı:
 333 \$ + KDV
Test Sonucu:
 Sıkıştırılmış 0.51 MB/s
 Sıkıştırmasız 0.45 MB/s

HP'nin üretmiş olduğu bu yedekleme ünitesi sıkıştırılmış olarak 5 gigabayta kadar yedekleme yapıyor. Paralel port aracılığıyla sisteme bağlanıyor ve yazıcıyı da arkasında bulunan paralel port çıkışına bağlamak mümkün.

HP tarafından üretilen bu cihaz ile tıvan teknolojisi kullanılarak sıkıştırma- dan 2.5 gigabayt ve sıkıştırarak 5 gigabaytlık veri yedeklemek mümkün. Yanında gelen yazılım ile yapılabilen bu işlemin yanı sıra birçok kolaylık da programa eklenmiş. Cihaz paralel port aracılığıyla sürülüyor ve dolayısıyla paralel portu olan herhangi bir makineye bağlanabiliyor. Yatay veya dikey bir pozisyonda çalışabilen bu cihazın arkasında paralel port çıkışı da bulunuyor. Böylece başka bir paralel porta gerek kalmadan yazıcı da kullanılabilir.

Cihazın ön panelinde sadece kartuşu yerleştirmek için bir yuva bulunuyor. Arka panelde ise paralel giriş ve çıkışlar,

adaptör için giriş soketi bulunuyor.

Kutunun içinden adaptör çıkmasına rağmen, adaptörü besleyecek güç kablosu kutuda yok. Kutu içinden ayrıca 5 gigabaytlık hazır formatlanmış bir de kartuş çıktı. Bir CD içinde gerekli yazılımlar da geliyor. Ayrıca bir kurulum kılavuzu, bir de yazılım açıklama kılavuzu kutu içinden çıkanlardan.

Yazılım oldukça kapsamlı hazırlanmış. Yazılım yardımıyla hazırlanan disketler ile eğer tüm harddisk yedeklenmişse formatlanan bir harddiski bile tekrar eski haline getirmek mümkün. Ayrıca zamanını ayarlayarak sistemin kullanılmadığı zamanlarda yedekleme işlemlerini de yapabiliyor. Kataloglama yaptığı için sadece değişikliğe uğramış veya yeni yaratılmış/kopyalanmış dosyaları bularak bunları yedekleyip zaman tasarrufu sağlıyor. Cihaz yazılımları aracılığıyla Dos, Windows 3.x ve Windows 95 işletim sistemlerini destekliyor.

Yamaha CDR400ti

Bilgi İçin: Multimedya
Telefon: (0212) 212 98 50
Faks: (0212) 212 98 57
Son Kullanıcı Fiyatı:
 545 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.54 MB/s

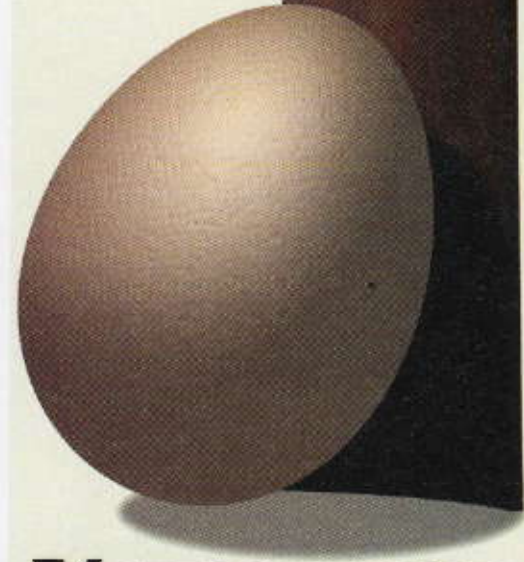
Yamaha'nın üretmiş olduğu bu CD yazıcı 6 hızlı okuyabilirken 4 hızlı da yazabiliyor. SCSI arabirimini kullanıyor ve hazırladığı CD'ler çok yaygın kullanımı olan CD sürücülerde kullanılabilir. Bir CD 650 megabayt veri kaydedebilmekte ve bu miktar sıkıştırma programları ile daha da artırılabilir. Dahili olarak 5.25"lik boş bir slota yerleştirilebilen CD yazıcı 2 megabaytlık tampon belleği ile performansı oldukça yüksek tutuyor. Packet-writing teknolojisi ile CD yazmanın da çok kolay hale geldiğini belirten bu paketin içinden SCSI kartı ve kabloları çıkmıyor. 250 ms'lik bir erişim süresine sahip olan cihazın desteklediği modlar da oldukça fazla; CD-ROM, CD-ROMXA (CD ve Video CD), CD-I, CD-Digital, AUDIO, CD-EXTRA and VIDEO CD (Bazı formatlar için yazılım desteği gerekiyor.) Hemen hemen tüm işletim sistemlerini destekleyen yazıcı ile beraber sadece Windows 95 ve Windows NT için olan yazılımlar geliyor.

Yamaha CDR401t

Bilgi İçin: PC Gold
Telefon: (0216) 418 11 44
Faks: (0216) 345 55 36
Son Kullanıcı Fiyatı:
 521 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.54 MB/s

Yamaha'nın üretmiş olduğu bu CD yazıcının 400t'den tek farkı IDE arabirimini kullanıyor olması. Bu yazıcı da diğerinde olduğu gibi üzerinde bulunan flash eprom sayesinde sürekli olarak güncellenebiliyor. (firmware: Hardware içinde bulunan software'lere bu isim veriliyor. Bir CMOS'a yazılı bir program, örneğin BIOS...) IDE/ATAPI arabirimini kullanan CD yazıcı ile 4 hızlı yazma yapılırken 6 hızlı okuma imkanı da bulunuyor. Cihaz master olması tercih edilen boş bir IDE kanalına gerek duyuyor. "Session at once", "packet writing", "disc-at-once", "track-at-once and multisession" kayıt modlarını 400t gibi bu cihaz da destekliyor ve yazabildiği formatlar da 400t ile aynı. Kutu içerisinden program CD'sinin yanı sıra bir IDE kablosu, ses kartına bağlantı kablosu ve kısa bir kullanım kılavuzu çıkıyor. Yeni yazılım ile boş bir CD'yi "formatlayıp" yeni dizinler açmak ve sürüklerle bırak şeklinde kayıtlar yapmak mümkün.

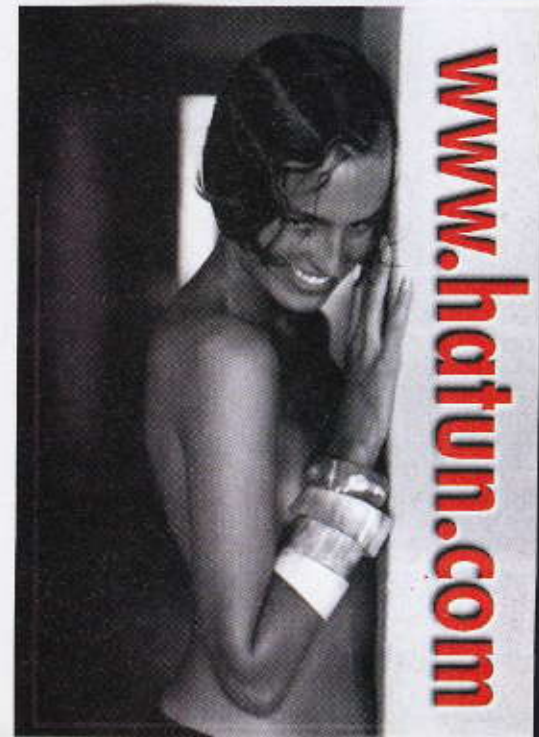
Yumurta Kapiya Dayandı

Artık Internet'te varolma zamanı

Internet Sitenizi Biz Hazırlayalım

www.mytharts.com

0212 216 2493

Bilgi İçin: Ufotek
Telefon: (0212) 274 56 60
Faks: (0212) 272 08 31
Son Kullanıcı Fiyatı:
 339 \$ + KDV
Test Sonucu:
 0.15 MB/s

Fujitsu'nun yedekleme ünitesi olarak ürettiği bu cihaz magneto-optik yöntemini kullanıyor. Dahili olan cihaz IDE arabirimini kullanıyor ve Mode 3'te çalışıyor. Fabrikada Master ayarlı olarak gelen cihaz hemen hemen tüm BIOS'lar tarafından tanınıyor. Windows 95 içerisinde program aracılığıyla taşınabilir disk olarak tanımlanabilen cihaza kayıt yapmak çok kolay. Windows 95 tarafından standart bir sürücü olarak tanıdıktan sonra sürükle-bırak tekniği ile yedekleme yapmak mümkün. Testimize gelen B550 tipi 128 kilobaytlık bir ön belleğe sahipti ve 256 kilobaytlık modellerinin de olduğunu Internet'ten öğrendik. Cihaz formatlı olarak 325 ve 230 megabaytlık kartuşlara yazabilirken, formatlı olarak da 181 ve 325 megabaytlık kartuşları kullanabilmek-

te. Cihaz bilgisayar içinde boş 3.5"lik bir slota takılıyor. Ön yüzde sadece kartuşu yükleme yuvası ve çıkarma tuşu bulunuyor. Acil durumlar için ataç kullanılarak kartuşun çıkarılması sağlanacak delik de unutulmamış. Cihazın arka panelinde ise sadece IDE bağlantı noktası ve elektrik soketi bulunuyor. Windows 95'e tanımlanmak için gerekli olan sürücüler ve programı Internet aracılığıyla temin ettik. Aynı şekilde teknik özellikler için de Internet'ten faydalandık. Çok hafif ve kurulumu çok kolay olan bu cihaz rasgele erişim mantığıyla çalıştığı için üzerinden bir program çalıştırmak mümkün olabiliyor. Ancak hız bir harddiske göre düşük olduğundan bu hiç de avantaj sağlamıyor. Hata oranı çok düşük olan bu yedekleme ünitesi için 40 bin saatlik ilk hata süresi verilmiş.

HP Colorado T3000

Bilgi İçin: PC Gold
Telefon: (0216) 418 11 44
Faks: (0216) 345 55 36
Son Kullanıcı Fiyatı:
 184 \$ + KDV
Test Sonucu:
 Sıkıştırmasız 0.08 MB/s
 Sıkıştırılmalı 0.08 MB/s

HP'nin üretmiş olduğu bu yedekleme ünitesi dahili bir cihaz ve 3.5"lik boş bir yuvaya ihtiyaç duyuyor. Cihaz normal disket sürücülerin kullandığı veri yolunu kullanıyor ve ikinci bir disket sürücü gibi sisteme takılıyor. Disket sürücü kontrol kartı üzerinden kullanıldığı için hızı da oldukça düşük, ancak opsiyonel bir hızlandırıcı ile daha yüksek yedekleme hızına erişebiliyor. Kasa içerisine monte edildikten sonra disket sürücünün bulunduğu kabloya takılarak sisteme tanıtılıyor ve bu şekilde kullanılabilir. Travan yöntemi ile yedekleme yapan cihazın fiyatı düşük tutularak ev kullanıcılarına yönelik olarak tasarlanmış. Cihazın ön yüzünde sadece kartuşun girebileceği yuva bulunuyor. Arka panelde ise veri kablusunun bağlanabileceği soket ile güç girişi bulunuyor. Cihaz aslında 3.5"lik boyutlarda tasarlanmış, ancak harici bir kılavuz içine oturtularak 5.25"lik

yuvalara oturması sağlanmış. Kutunun içinden çok detaylı kitapçıklar çıkıyor. Tüm kitapçıklar birçok dilde hazırlanmış ve hem cihazın kurulumu hem de programların kullanımı çok detaylı olarak anlatılmış. Kutunun içinden Chyenne'in hazırlanmış olduğu Colorado-Backup adlı program çıkıyor. Yazılımlar ile cihazı Dos, Windows 3.x ve Windows 95 işletim sistemlerinde kullanmak mümkün. Yazılımlar da kitaplar gibi birçok farklı dili destekliyor. Ayrıca yanlışlık sonucu silinmiş kartuşları kurtarmak için bir yazılım da cihaz ile beraber geliyor. Kutunun içinden bir adet disket sürücüler için veri kablolu çıkıyor. Ayrıca bir adet güç kablolu adaptörü de (sabit disk güç girişinden disket sürücü güç girişine çevirici) kutuya dahil edilmiş. Yazılımların yer aldığı bir CD de kutudan çıktı. Yazılımın CD'de İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca ve İspanyolca sürümleri bulunuyor. ■

Yedekleme Ünitesi Alırken

Bu sayfada 'Satın Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bir bilgisayar ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz.

Veri yedeklemek sıkıntılı, zaman alan bir işlem, fakat bunun da kolay yolları mevcut. İlk önce hangi yedekleme türünün işinize yarayacağını saptamalısınız. Tabii ki alacağınız yedekleme ünitesinin fiyatının da cazip olması gerekir.

Yedekleme ünitesi olarak birkaç sistem mevcut. Çeşidine göre fiyatları da değişen bu sistemler CD yazıcı, tape-backup, magneto-optic drive, zip drive olarak ayrılmaktadır. Bu sistemlerden CD-yazıcı, zip-drive ve magneto-optic sürücülerin bazıları sabit disk gibi kullanılabilmekte. Bu sistemlerden en çok tanınan tape-backup üniteleridir. Çünkü bu tip sistemlerin yedekleme kapasitesi daha fazladır, ama veriyi geri alırken veya kullanmak ister-

ken, önce verileri sabit diske açmak gerekmektedir ve bu işlem uzun zaman almaktadır. Diğer CD, zip-drive gibi sistemlerde veriye anında ulaşılabilir. CD yazıcılarda kayıt yapılan CD'nin üzerine tekrar kayıt yapılamaması, sürekli kayıt yapmanın zorunlu olduğu durumlar için biraz pahalı bir seçimdir. Fakat bir CD ömrü ve bozulma oranı gözönüne alındığında cazip gözükmemektedir.

Bu ayki testimizde tape-backup sistemlerinde CD hızına varan cihazları da göreceksiniz. Bu tip cihazların kayıt kapasiteleri 1.6 GB ila 5 GB arasında değişmektedir. 500 MB'lık veriyi bir saat civarında bir sürede kayıt edebilen tape-backup sistemlerinin arasında 4 hızlı CD yazıcının hızında

kayıt yapabilen üniteler de bulunmaktadır. Bu tür cihazlarda ise Travan adı verilen kartuşların muhafaza ediliş şekli önemlidir; kartuşun saklandığı ortamdaki sıcaklık oranı, ortamın magnetik olması veya kartuşun güneş altında kaldığı zaman bozulacağına dikkat edilmelidir. Disket sürücülere alternatif olarak çıkan zip sürücüler ise yedeklemeden ziyade veri transferinde disket kapasitesinin yetmemesi durumunda kullanılabilecek elverişli bir teknolojidir. Bu tip sürücülerin çoğunda kayıt ortamının kapasitesi ve fiyatı gözönüne alınmalıdır.

Ürün listesinde yer almak istiyorsanız, lütfen (0212) 283 42 54 numaralı telefona ürünlerinizi faksalayınız.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
ANAKART			
REDFOX 512 TX	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
CRUSADER 512 TX	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
ABIT LX6	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
SPACEWALKER HOT-565	BURCU ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 29 25
ABIT LX6	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
INTEL PII MAINBOARD SOYO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ASUS	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
TOMATO 5SVA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOMATO 5STX	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOMATO 6MLX	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ABIT SUPER TX 2MB VGA ON BOARD	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
GIGA-BYTE 430 TX 512K	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
VX PRO 512K	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
SIS TX-Pro 512K	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
INTEL ATLANTA II LX	YONSIS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
ELPINA VX PRO 512K	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
HDD			
QUANTUM	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
WESTERN DIGITAL	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
NEC	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
SAMSUNG	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
QUANTUM	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
SEAGATE	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
MICROPOLIS	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
HDD			
SAMSUNG	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
TOSHIBA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
IBM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
WESTERN DIGITAL	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
W.DIGITAL	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
SEAGATE	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
RAM			
8 MB 72 PIN EDO RAM	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
16 MB EDO RAM	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
32 MB 168 PIN SDRAM	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
32 MB SDRAM	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
DIGITAL 16 MB SD-RAM	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
TEXAS INS.8MB EDO RAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
CENTURY	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEXAS INSTRUMENTS	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
COMPAQ 16 MB SDRAM	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
HYUNDAI 10 ns SDRAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
TEXAS INSTRUMENTS	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
HYUNDAI	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
64 MB EDO RAM	ASEL MÜH.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 274 89 99
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
OXYGEN	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
S3 TRIO 64	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 83 34
CRUSADER S3 TRIO V2 1MB	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
DIAMOND STL II S220 4 MB SGRAM	FSA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 342 77 36
1MB S3 VIRGE	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
4 MB 3D MONSTER 3400 XL	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
3D VIRGE	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
ASUS	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
MATROX MİLENIUM II 4MB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
4 MB S3 VIRGE MPEG	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
S3 TRIO 64 V2 1MB	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
IXMICRO TWIN TURBO	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
TARGA 2000	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
ELSA PhotoJet	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA VICTORY Erazor	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA Gloria-XL	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
DIAMOND STEALTH 3D 2000	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
GENESIS SV	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND MONSTER 3D	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
1 MB S3 VIRGE 64 TRIO 64	ASEL MÜH.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 274 89 99
ETHERNET KARTI			
SURECOM PCI (COMBO)	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
ACCTON	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
PRIME PCI DUAL PORT SLAVE	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
PRIME PCMCIA TYPE II DUAL PORT	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
HP DESKDIRECT ISA COMBO ETHERNET K.	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
PCI COMBO	ESCORT	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
ASUS Dec100Tx	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
ETHERNET KARTI CNET COMBO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SURECOM 16 Bit ISA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
GENIUS GF 100 TX-100Mbps Fast Ethernet	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
DE-220 PT	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEC	(0 216) 391 70 31
HOSTLINK 32-bit PCI, 10Mbps	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
100 Mbps NBASE NH-228	DATEL	BURAK HALILOĞLU	(0 212) 213 18 00
COMPEX	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
ETHERNET KARTLARI			
ISA 16 BIT BNC+UTP ETHERNET	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
16 BIT COMBO	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
32 BIT INTEL - 100MBPS	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
COMPEX ENET MCIA COMBO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
COMBO ETHERNET KARTI	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
16 BIT CBO BnC + TP HIGHLIGHT ETH.KARTI	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
ETHERNET HUBLAR			
C-NET 18'LI HUB (UTP, BNC, AUI)	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
3COM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
8+1 CNET	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
PRIME 5 PORT MINI HUB, 1 PORT BNC	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
PRIME 5 PORT FAST HUB, STACKABLE	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
9'LI HUB	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
İŞLEMCI			
INTEL PENTIUM II 233	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
INTEL 233 MHZ.MMX	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
INTEL II 333	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
PENTIUM II 300	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
INTEL PENTIUM MMX 166	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
INTEL P2 KLAMATH	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
INTEL PENTIUM II 300	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
P2 PENTIUM 266	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
IBM/CYRIX	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
ULTRA MOONLIGHT 200 MMX	BİLGİ ELEKTRONİK	NESRİN ALTAŞ	(0 212) 213 34 18
ULTRA MOONLIGHT PII-233	BİLGİ ELEKTRONİK	NESRİN ALTAŞ	(0 212) 213 34 18
PENTIUM 200 MMX BOX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PENTIUM 200 MMX	İNSELBERG BİLİŞİM	JOSEF İNSELBERG	(0 212) 222 19 26
PENTIUM II 300	İNSELBERG BİLİŞİM	JOSEF İNSELBERG	(0 212) 222 19 26
INTEL PENTIUM II-266	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
INTEL PENTIUM 200 MMX	PROTOKOM	TUNCAY ZENGİN	(0 212) 216 23 92
PENTIUM 166 MMX	ASKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 23 24
PENTIUM II 233	ASKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 23 24
QUARK EKO 166 MMX	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
QUARK EKO 200 MMX	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
IBM MX 200	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
ZET PROFESSIONAL P-II 233	ESTRON	SEMRA SEPET	(0 212) 224 54 04
PENTIUM 166 MMX	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
PENTIUM 200 MMX	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
INTEL PENTIUM 200 MMX	ASEL MUH.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 274 89 99
KASALAR			
MINI TOWER KASA	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
ASUS KASA	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
MIDI TOWER KASA ATX	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
BIG TOWER KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ALPHA 200W Midi Tower KASA	EMPA	YUNUS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ATX MIDI TOWER KASA (235 W TÜV)	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
200 W MIDI TOWER KASA (CASE ST-GLT)	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MT-105D-R MINI TOWER KASA (230W)	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
AT MINI TOWER	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
3.5" SCSI HDD KASA (Fanlı)	SKY BİLGİSAYAR	TULGA EREN	(0 212) 225 68 07
BIG TOWER	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ATX KASA	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
ATX MIDI TOWER KASA	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
MINI TOWER KASA	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
UPS			
DEXTER LINE INTERACTIVE 326 VA	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
UPS			
INFORM ON LINE 600 VA	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
APC BACK 250 VA	NET MARKET	NİLÜFER SADIKOĞLU	(0 212) 210 21 45
FENTON POWERPAL L1400	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
FENTON POWERPAL L425	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
DATA-PROTECTOR 400 VA	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
TRIPPLITE	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
PULSAR E5	ESCORT ENERJİ	HALUK KIRAC	(0 212) 216 01 36
COMET	ESCORT ENERJİ	HALUK KIRAC	(0 212) 216 01 36
RIELLO ECL 35, 350 VA	ATP ELEKTRONİK	ONUR AMAÇ GÜNAY	(0 212) 213 53 80
RIELLO ECL 85, 850 VA	ATP ELEKTRONİK	ONUR AMAÇ GÜNAY	(0 212) 213 53 80
300-600-1200 VA MAINPOWER, ONLINE	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
APC BACKPRO 650 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
APC BACKPRO 420 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
AIDATA 425 / 650 VA	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CASPER PRO 280	YILDIZ ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 10 05
CASPER PRO 630	YILDIZ ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 10 05
INFORM ON LINE 1250 VA	YONSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
CD-ROM			
HARDWARE 2X6	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
LITE-ON	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
GOLDSTAR	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
BTC 24X	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
SYBERDRIVER 24X EIDE	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
CREATIVE	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
LITEON 24X	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSOZ	(0 216) 418 69 93
GOLDSTAR 24X	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MITSUMI 24X	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
DIGITAL 24X	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 212) 348 13 99
ACER	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
PHILIPS 24X - 32X	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITSUMI 16X	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLU	(0 212) 599 30 50
20X LITE-ON PLAY TUŞLU	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
PANASONIC CR-585-24X	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
PANASONIC KXL-783A EXTR. CD PLAYER	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
ACER 24X CDROM	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
SAMSUNG 24X	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
24X CD-ROM	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 83 34
SES KARTLARI			
KAIMEI	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
NEWCOM 3D WAVETABLE	OLÇSAN	TUNÇ PINAR	(0 212) 280 97 61
CREATIVE SB 16	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
MULTIWAVE PRO24	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
UTOPIA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLU	(0 212) 599 30 50
SOUND BLASTER	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
YAKUMO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
GENIUS SOUND MAKER 3DX - DX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PHILIPS	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CREATIVE 16 BIT	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
TV VE RADYO KARTLARI			
VITRA TV+TXT+VIDEO+UK+2MB	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
ZOLTRIX RADIO KARTI RETAIL	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
DATRON TV KARTI	KONTROL DATA BİLG.	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PHILIPS TV 20 CARD-U.KUM.	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSOZ	(0 216) 418 69 93
TV KARTI MPEG+I.TEXT+2MB	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
TV KARTI UZ.KUM.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
RADIO KART INT.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
TV VE VIDEO KARTLARI			
COMBO TV 1, TEXT+MPEG+2 MB VGA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
RADIO KART OEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
FM RADYO KARTI	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
TEKRAM VIDEO KONFERANS KİT	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
FM RADYO KARTI	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
TV KART, 2MB PCI VGA K., UK, TXT, MPEG	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
KONTROL KARTLARI			
MYLEX ULTRA SCSI	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
MYLEX	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
ADAPTEC	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
BUSLOGIC/W DIGITAL SCSI KART	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ADAPTEC SCSI KART 2940 UW KİT	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TEKRAM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
ADAPTEC	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
KLAVYE			
HARDWARE ALPS HUMEDIA KLAVYE	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
MICROSOFT KLAVYE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
F/Q KEYBOARD WIN 95, 105 TUŞLU	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
HOYA	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
ERGONOMİK KLAVYE	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
ACER Q TÜRKÇE WIN 95	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
3.5" 1.44 FDD	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
BTC KLAVYE	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
LOGITECH	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
Q KLAVYE W95 Türkçe, AT	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 30
Q KLAVYE	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
Aidata Q - F Türkçe Win 95 Klavye	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CHICONY SUPER Q TR WIN95	TRANSDATA LTD.	İLK NUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
Q - F TÜRKÇE KLAVYE	YONSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
YAZICI			
HP LASERJET 6L	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
HARDWARE ALPS MD 2300	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
EPSON	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
PANASONIC 1150	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
XEROX	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
DOT MATRIX	BİLGİ ELEKTRONİK	NESRİN ALTAŞ	(0 216) 213 34 18
HP DESKJET 690C	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 83 34
PANASONIC	AS&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
CITIZEN SWIFT 90	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
PANASONIC KX-P1150	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
MINOLTA PAGE PRO 12	TRANS TEKNİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 254 54 14
EPSON	ROMAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 252 08 09
CANON	HESMAK BİLGİSAYAR	SELÇUK EDGÜ	(0 212) 296 33 10
HP LASER JET 6P	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HP	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
LEXMARK 1020C RENKLI İNKJET	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
LEXMARK OPTRA E LAZER YAZICI	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
CANON	ESTRON	ETİ HABİB	(0 212) 224 54 04
PANASONIC KX-P6100	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
PANASONIC KX-P1150	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
OKI 3320	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
CITIZEN SWIFT	YONSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
MONİTÖR			
PHILIPS	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
COMPAL	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
MITSUBISHI	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MONİTÖR			
MITAC 15"	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 84 34
VESTEL 15"	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
HYUNDAI	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
CTX 17"	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
PANASONIC FLAT SCREEN PANASYNC4 15"	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
PANASONIC PANAFLET PF70 17"	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
SONY	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
MITSUBISHI EUM 1491A 14"	ÖLÇSAN	TUNÇ PINAR	(0 212) 280 97 61
HANSOL	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
DIGITAL 14"	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
PHILIPS 15"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SAMPO 15"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SONY	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
CTX 15"	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
HYUNDAI DELUXSCAN 14S	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
HYUNDAI DELUXSCAN 17B+	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ACER PRESTIGE	İHLAS-ACER	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 317 96 50
GOLDSTAR 15"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
VESTEL 14"	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
MONO MONİTÖR (TVS) 9"	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
HANSOL	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
COMPAQ	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 221 99 20
GOLDSTAR	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 221 99 20
DIGITAL	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 +2
ESCORT	ESCORT	KAHRAMAN İNCE	(0 212) 212 07 50
HITACHI CM611ET	BİLGİTAS	TÜLİN ÇAYIRCI	(0 212) 275 00 20
MITSUBISHI PRO 91 TXM	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
NOTEBOOK			
ADATA ALTIMA 7200	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
IBM THINKPAD 380 P150MMX	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 84 34
HP OMNIBOOK	PAYKOM BİLGİSAYAR	HÜSEYİN FİLİZ	(0 216) 347 84 34
ASUS NOTEBOOK P6300	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
IBM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
MITAC	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
DIGITAL HINOTE VP 735	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DIGITAL HINOTE VP 363	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
HP	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
ZET NOTEBOOK	ESTRON	ZET SATIŞ GRUBU	(0 212) 224 54 04
MITAC	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
MULTİMEDIA			
MELODY SOUND 16 bit 3D SES KİTİ	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
RADIO KARTI İNTERNAL	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
TV KARTI MPEG+T.TEXT+2 MB	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
HOLLYWOOD MPEG-2 BOARD	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
CREATIVE AWE 64	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
DVD-ROM OKUYUCULAR	SKY BİLGİSAYAR	FIRAT GÜNEY	(0 212) 225 68 07
DVD/MPEG KARTLARI	SKY BİLGİSAYAR	FIRAT GÜNEY	(0 212) 225 68 07
MITSUMI Crole Sound	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
UMAX MAXMEDIA TV II	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
DATRON WATCH TV	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEKRAM TE1210	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
TEKRAM TXT MODÜLÜ	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
AKSESUAR			
MICROSPEAKER	ESCORT MULTİMEDYA	ASLI ÜZER	(0 212) 212 07 50
EKRAN FİLTRESİ	ESCORT MULTİMEDYA	ASLI ÜZER	(0 212) 212 07 50
FAN	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MODEM			
QUICKSHOT VOICE DIRECTOR	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
AGILER JOYPAD	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
KABLOLU KUMANDA	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
SUPERNOVA WINPOINT MOUSE	METRO ELEKTRONİK	OZAN ÖZGÖREN	(0 216) 346 01 16
NOTEBOOK ÇANTASI	BOYUT SATIŞ HİZMETLERİ	M. ZUHAL İNKAYA	(0 212) 270 45 72
PHILIPS PCA221V 33.6 DAHİLİ VOICE FAKS/MODEM	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CRUSADER 33.6	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
NEWCOM 33.6K INT. VOICE	ÖLÇSAN	TUNÇ PINAR	(0 212) 280 97 61
APACHE	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
US ROBOTICS SPORTSTER	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
33.6 VOICE TIMEDIA EXT.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
PROLING INT. 33.600	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
LONGSHINE	TURANLI ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 21 31
WISECOM 33.6	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
33.600 FAX-MODEM ADALINK	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ZYXEL COMET 33.6	DATATEKNİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 17 65
US ROBOTICS VOICE FAX/MODEM	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
SUPRA 56.0 INT.	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
BOCA 56.600 INT./EXT.	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
SCANNER			
UMAX POWERLOOK II SCANMAKER	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
HARDWARE GALLERIA 600S	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
HP	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
MICROTEK SCANMAKER III	ÖLÇSAN	TUNÇ PINAR	(0 212) 280 97 61
MICROTEK SCANMAKER 351 PLUS (Dia Tarayıcı)	ÖLÇSAN	TUNÇ PINAR	(0 212) 280 97 61
PAGE EASY COLOR A4 RENKLİ	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
HP SCANJET 5 SP	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
PRIMAX 4800	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MUSTEK PARAGON 600 II N	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MUSTEK PARAGON 120 SP	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MUSTEK PARAGON A3 PRO	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
INFOSCAN-3	BİLTUR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
PANASONIC	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 221 99 20
PRIMAX	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
LOGITECH SCANMAN-color pro for Win95	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
LOGITECH PAGESCAN-color 2000 for Win95	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
YEDEKLEME ÜRÜNLERİ			
DİFTO KARTUŞ 3'LÜ	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
2Gb IOMEGA INTERNAL	TRANSDATA LTD.	İLKİNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
IOMEGA ZIP 100 EXT.	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
HP C4341B	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
IOMEGA ZIP DRIVE SCSI DAHİLİ	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
SEAGATE 800R-FBXT 800MB TEYP BACKUP	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
SEAGATE 4356 XP 8 GB HARİCİ DAT SCSI	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
FRAME KIT	DATAGATE	HAKAN VARDARLI	(0 212) 288 53 11
IOMEGA DİFTO 2 GB PARALEL	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
HP C4 353A CD-WRITER IDE INT	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
SERVER			
COMPAQ	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
PETRA SERVER	BİL-İM BİLGİSAYAR	NİLGÜN TANRIVERDİ	(0 212) 676 50 17
ZET ESTRON SERVER	ESTRON	ZET SATIŞ GRUBU	(0 212) 224 54 04
DİGİTAL PRIORIS MX 6200	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DİGİTAL PRIORIS MX 6266	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DİGİTAL PRIORIS HX 6200	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DİGİTAL PRIORIS	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
ALPHA	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
PROJEKSİYON CİHAZI			
EPSON EMP 5000 (Video/Data Projeksiyon Cihazı)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
EPSON EMP 7000 (Video/Data Projeksiyon Cihazı)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
TELEX P 500 (Video/Data Projeksiyon Cihazı)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
PANASONIC PT-L 592 (Video/Data Projeksiyon Cihazı)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
PHILIPS PROSCREEN 4600 (Video/Data Proj. Cihazı)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
PROJEKTÖR			
SIMDA SLIDE 3462	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
ELITE OVERHEAD VISION DL 24V/250W, 2000 lümen	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
KODAK SLIDE EKTALITE 1000	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
TEPEGÖZLER			
3M 4405 TEPEGÖZ	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
3M 4408 TEPEGÖZ	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
3M 2000 TEPEGÖZ (PORTATİF)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
3M 2770 T TEPEGÖZ (PORTATİF)	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIMI			
STOK ENTEGRASYONU	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ MOZAIK PAKET PROGRAMI	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ İHRACAT PROGRAMI	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ PERFECT PAKETİ (Dövizli Muhasebe)	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
bayHOLD (Holding Yönetim Paketi)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
marFACTOR (Factoring Uygulama Yazılımı)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
bayINS (Entegre Sigorta Uygulama Yazılımı)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
LKS TİCARİ SET/LKS TEMEL SET	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
LKS MUHASEBE	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
LKS MUŞAVİR SET	YÖNSİS BİLGİSAYAR	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
YA-GE Wintex 97	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
DATASOFT-ENTEGRE	DATASOFT YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 42 50
LOGO KLASİK	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LOGO İNSAN KAYNAKLARI	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LOGO PERSONEL YÖNETİMİ	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LINK TİCARİ YAZILIM PAKETLERİ	LINK	JALE KURUÇAY	(0 212) 275 71 41
NETSİS MUHASEBEÇİ PAKETİ	NETSİS	TAMER EFE ÇINAR	(0 212) 276 68 66
MINERVA ERP	MINERVA YAZILIM	KUBILAY ERDOĞAN	(0 212) 275 60 32
MEGA-ENTEGRE	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOL	(0 212) 258 82 55
MUŞAVİR 98 FOR WINDOWS	ÇÖZBİM	HAKAN ÖZYAMAN	(0 212) 531 25 25
AMELE 98 FOR WINDOWS	ÇÖZBİM	HAKAN ÖZYAMAN	(0 212) 531 25 25
MIRONİST AKARYAKIT	MIRON BİLGİSAYAR	ALİ BEKDEŞER	(0 212) 212 80 49
OTOMASYON - Küçük Set	MELSOFT YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 44 58
KELİME İŞLEM			
WORDPRO 96	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
WORD	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
COREL WORDPERFECT	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
WORD 6.0 TÜRKÇE	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
MOONSTAR İTK	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
MOONSTAR TÜRKÇE KELİME İŞLEM 1.0	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
MOONSTAR (Grafik Dizgi Sistemi V.2.00)	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
PROGRAMLAMA			
BORLAND C++ Builder Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS VISUAL BASIC 5.0	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
MS ACCESS FOR WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
VİSUAL C++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSÜ	(0 212) 233 23 13
VİSUAL J++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSÜ	(0 212) 233 23 13
VİSUAL BASIC 5.0	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSÜ	(0 212) 233 23 13
DELPHİ 3 Professional CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
DELPHİ 3 Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
YAZILIM			
PROGRAMLAMA			
MICROSOFT VISUAL BASIC 5.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
VERİ TABANI			
SQL	YA-GE YAZILIM	SERHAD TÜMAY	(0 212) 275 86 04
OFFICE 97 PRO	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
INTERBASE 4.2	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
OFFIS 97 FOR WINDOWS 95	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MICROSOFT OFFICE 97 PROFESSIONAL TÜRKÇE	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
IBM DB2-Universal Database Enterprise Edition V5.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
VISUAL DBASE 7	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS ACCESS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
ELEKTRONİK TABLOLAMA			
LOTUS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
LOTUS 1.2.3 R.5.0 FOR WINDOWS	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
EXCEL 97 TÜRKÇE	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
İŞLETİM SİSTEMİ			
MS WINDOWS 3.11 - Türkçe, diskette	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS DOS 6.22	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS NT	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
MICROSOFT NT WORKSTATION 4.0 İNGİLİZCE	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MICROSOFT WINDOWS NT 4.0+10 Kullanıcı Lisansı	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
NOVELL INTRO NETWARE 4.01	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MS-DOS 6.22 Upgrade	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEC	(0 216) 391 70 31
WIN' 95	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
WINDOWS 95 TÜRKÇE/İNGİLİZCE	ESA BİLGİSAYAR	ÖZGÜR ŞAHİN	(0 212) 542 77 36
MS WINDOWS 95 Türkçe Upg.	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
IBM OS/2 WARP V3 3.5" UK	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
GESİTİM YAZILIMI			
MACROMEDIA FREEHAND 7	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
COREL DRAW 7	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
PICTURE PUBLISHER 7.0	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
CC: MAIL R.06	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
F-PROT	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
ADOBE PHOTOSHOP 4.0	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
IBM ANTIVIRUS V.3.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DR.SOLOMON'S TOOLKIT	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
EĞİTİM YAZILIMLARI			
LOGO PERFECT ENGLISH CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
TALK NOW İNGİLİZCE CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
REDHOUSE SÖZLÜK CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
DICTIONARY ON TOP CD	ESCORT MULTİMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 212 07 50
TRANSLATOR (İngilizce'den-Türkçe'ye)	BİLSAĞ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 441 48 34
SEMPA ENGLISH FOR WINDOWS	SEMPA BİLGİ İŞLEM	SUZAN ÇAKAR	(0 212) 266 01 09
ENGLISH FOR CHILDREN CD	YAZNET LTD.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 545 14 22
LEARN TO SPEAK ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
STEP BY STEP ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
MATEMATİK ÖĞRENIYORUM CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
ENGMATIC CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
LET'S STAR ENGLISH CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
MULTİMEDYA ÖĞRENIYORUM CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
CD MICRO ENGLISH	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
WORTERBUCH ON TOP (Türk-Alman/Alman-Türk)	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ENGLISH BY PICTURES	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Formatlanan Harddisk

Yeni bir bilgisayar aldım. Bilgisayarım ile birlikte İngilizce eğitim programı vardı fakat Cd ve disketi gönderilmemişti. Sonradan bu programın anahtar disketini istedim ve geldi. Bu arada D sürücüsündeki hata yüzünden Pc'yi formatladık ve anahtar disketin yüklenecek dosyayı şimdi bulamıyorum. Acaba Harddisk'in bir köşesinde bulabilir miyim? Bulabilirsem hangi işlemleri yapmam gerekiyor? Veya bu dosyayı nasıl bulabilirim? Yayın hayatınızda başarılar.....

Ahmet Nuri Koca/Çorum

CHIP Bilgisayarınızı formatladıktan sonra eğer üzerine başka programlar yüklediyseniz, o dosyayı artık sabit diskinizde bulamazsınız. Bilgisayarınızla gelen İngilizce eğitim programının aslını aldığınız yerden bir daha isteyin.

Internet ve Network

Sevgili Chip Yetkilileri, Hepinizi böyle bir dergi için teb-

rik ederim. Hemen sorularıma geçeyim:

1. Internet'e bağlı olmak için neler yapmalıyım? En ince ayrıntısına kadar öğrenmek istiyorum, bunun hakkında broşür gönderirseniz sevinirim.

2. Win 95 içerisinde çalıştırdığım Fifa-98'de daha oyun başlamadan mavi bir arka plan üzerinde "Uygulama hatası, 0579....." yazıyor. Bunu CD ROM sürücümün 2x olmasına bağlıyorum. Bilgisayarımın konfigürasyonları aşağıda yazıyor, nedeni ne olabilir?

3. Geçenlerde bu hata üzerine, 5-6 defa üstüste deneyince, bir sonraki bilgisayar açılmasında Win 95'de her şey yolunda gidiyor, fakat Mouse imleci arka planda çalışıyor işareti gösteriyordu. Hiç düzelmedi. Bunun sebebini ya Fifa'yı çok çalıştırmaya veya Win.INT'ye (bazı hatalar) bağlıyorum. Nedeni nedir?

4. İki bilgisayarım var. Biri P 100, 16 Mb Edo Ram, 2 Mb ekran kartı, Win 95, 120 Mb Hdd, 2x Cd Rom ve 16 Bit Sound Blaster Pro. Diğeri ise 16 Mb Edo Ram, TV kartı, Fax-Modem 33600, 16 Bit Sound Blaster, Win 95, 1.6 Gb Hdd, Creative 24x Infra Cd-Rom. Aralarındaki me-

safe aşırı çok. Nasıl birbirine ses destekli olarak bağlarım? Fax-Modem'im ses destekli ama diğer bilgisayarda modem yok. Telefon yardımcı olmazsa iyi olur. Nasıl bağlarım?

5. Birinci bilgisayarına dayanarak, güzel grafikli hangi futbol oyunlarını önerirsiniz? İsim vererseniz iyi olur.

6. E-Mail'i hangi donanımlarla nasıl kullanırım?

7. Yukarıda bahsettiğim bilgisayarları eğer bağlarsak, bilgisayarlardan sadece birinde Internet olursa diğer bilgisayardan da onu kullanabilir miyim?

Şimdiden teşekkürler!

Dinçer Kavraal/
Kocasinan-Kayseri

CHIP 1. Internet'e bağlamak aslında pek o kadar zor bir işlem değil. Bilgisayarın yanı sıra bilgisayardan çıkacak verileri bildiğimiz seslere çeviren ve sadece birbirleriyle haberleşebilen MODEM adlı bir cihaza ihtiyacınız var. Hem harici hem de dahili modellerini piyasada bulabilirsiniz. Bugünlerde 56 kbps'lik modeller piyasaya sürülmüş olsa da hala 33600bps'lik olanlar oldukça popüler. Daha alt hızlardaki modelleri sabırlığınızın sınırları (Internet'te gezerken) ve mali durumunuz (yavaş modem te-

lefonu daha çok meşgul eder) açısından tavsiye etmiyoruz. Daha sonra da bir browser'a ihtiyaç duyacaksınız. Dergimizin hemen hemen her ay CD'ye dahil ettiği Internet Explorer veya Netscape'i kullanabilirsiniz. Bundan sonrası bir Internet Sevis Sağlayıcı firmadan hizmet satın almaya geliyor. Her ne kadar firmaya göre değişse de en azından Internet'e bağlanma hakkınız ve bir e-mail adresiniz olacaktır. Masafütünüze yerleştireceğiniz bir kısayol ile Internet Servis Sağlayıcı'nıza bağlanıp browser'ınızı çalıştırarak onların üzerinden Internet'te sörf yapabilirsiniz. 2. Eger bunu üzerinde iki hızlı CD sürücüsü olan makinada yapıyorsa ve diğerinde yapmıyorsa sorun CD sürücünüzdedir. Ama mutlaka sebep olarak iki hızlı olmasını söyleyemeyiz. Bazı formatları okumuyor da olabilir. 3. Windows 95'i kapattığınızda (daha doğrusu kilitlendiğinde) hangi programlar açtıysa bir sonraki açılışta da o programlar başlatılacaktır. Eger Fifa ile ilgili bir program başlatılmaya çalışılıyorsa ve bir takılma söz konusu ise mouse imlece öyle kalabilir. Hatalı programı Ctrl-Alt-Del tuşlarına bastığınızda karşınıza çıkan listeden seçerek kapata-

bilirsiniz. 4. İki bilgisayarı-
nızı bağlamanın en kolay
yolu ethernet kartlarıyla
olur gibi görünüyor. İki ta-
ne combo ethernet kartı ala-
rak (tanecinin fiyatı 30 \$ -
40 \$ arasındır) isteğinize gö-
re BNC veya UTP olarak
bağlantı kurabilirsiniz.
BNC kullanırsanız her iki
taraf için de birer sonlandı-
rıcı almalısınız. (Ethernet
kartının kutusundan %99
ihtimalla çıkacaktır.) Ve ta-
bii yeterli uzunlukta koak-
siyel kablo. Kabloyu rahat-
lıkla BNC fişlerine bağlaya-
bilirsiniz. UTP kullanmak
isterseniz ise kabloyu bilen
bir kişiye yaptırmalısınız.
Kabloyu yapmak zor olma-
sa da fişlere sıkıştırmak için
özel bir penseye ihtiyaç du-
yulacaktır. Daha sonra net-
work desteği olan tüm oyun-
ları oynayabilirsiniz. Ses

desteği de tamamen yazılım-
la ilgili bir sorundur. Eğer
yeni popüler olan ağ konfe-
rans programlarını kulla-
nırsanız hem sesi hem de gö-
rüntüyü ağ üzerinden ilete-
bilirsiniz. 5. Oyunlar için
kardeş dergimiz olan Level'i
tavsiye ederiz. Oyunlar hak-
kında çok bilgili arkadaşla-
rımızın hazırladığı dergide
oyunlarla ilgili sorularını-
zın yanıtlarını bulacağınıza
eminiz. 6. E-mail için ek bir
donanıma ihtiyaç yoktur.
Birinci soruda anlattığımız
gibi Internet erişimimiz ol-
duktan sonra kuracağımız
bir e-mail programı ile In-
ternet üzerinden elektronik
posta alış-verişinde buluna-
bilirsiniz. 7. CD'le-
rimizde de bu hiz-
meti sağlayan sha-
reware programla-
rı yeri geldikçe yer

ayırıyoruz. Tüm bir ağı bile
tek bir modem üzerinden
ağa bağlamanız mümkün.

CD-ROM Sürücüler

 Ben yaklaşık 3 ay
önce bir PC al-
dım. Özellikleri;
Pentium 200
MMX, 32 MB
SDRAM, 2.5 GB HDD, 24x
CD ROM, 16 Bit ses kartı.
Bilgisayarımı aldıktan bir
ay sonra MS-DOS'ta CD
ROM'un çalışmadığını fark
ettim. Windows'un altında
MS DOS'u açtığım zaman
bu sorun karşıma çıkmı-
yor. Sanırım kendi yaptı-
ğım bir hata yüzünden bu
sorun oluştu. MS DOS'u
açtığım zaman (normal MS
DOS) karşıma şu yazılar
çıkıyor: Successfully confi-
gured 2 of 2 Creative Plug
and Play devices. Blaster
environment is set at:
A220 15 01 H5 P330 T6.
Device driver not found:
"MSC000". No valid Cd
Rom device drivers selec-
ted".
Bu sorunu nasıl giderebile-
ceğim hakkında bilgi verir-
seniz çok mutlu olurum.
Şimdiden yardımlarınız
için teşekkür ederim.
Turhan Işık
İstanbul

CHIP Görülen o ki CD sü-
rücünüzün driver'ı silinmiş
veya bozulmuş. Tek yapma-
nız gereken sürücüyü tekrar
yüklemek. Öncelikle Con-
fig.sys ve Autoexec.bat için-
deki CD sürücünüzle ilgili
satırları silin ve daha sonra
disketi takarak baştan "ins-
tall" edin, yani kurun. Win-
dows 95 içinden DOS modu-
na geçtiğinizde ise çalışması

çok normal, çünkü burada
Windows 95 sürücülerini kul-
lanılıyor. Açılışta ise sizin
yüklemeniz gerekiyor. Ge-
çen sayılarda bu konuda ya-
yınladığımız
"Açılış Disketi
Hazırlama" ya-
zısını okumanızı
tavsiye ederiz.

ISDN Hatlar

 Merhaba,
Ben Dokuz Eylül
Bilgisayar Müh.
ikinci sınıf öğ-
rencisiyim. Dergini-
zin ilk sayısından beri abo-
nesiyim ve zevkle okuyo-
rum. Sözü fazla uzatmadan
sorularına geçeyim. Be-
nim Pentium 166 MMX,
32 MB RAM, 24x Creative
Infra CD ROM, Sound
Blaster ses kartı, 4 Mb S3
Virge Cardex Genesis Sv
ekran kartı, 3.2 Gb Quan-
tum Fireball HDD, 15" Di-
gital Multimedia OSD mo-
nitor, 14400 Zoltrix Fax
Modem, HP 670C Printer
konfigurasyonuna ve Win-
dows 95 işletim sistemine
sahip bir bilgisayarım var.
1. Bilgisayarımın konfigü-
rasyonuna yönelik önerile-
riniz nelerdir?
2. Bilgisayarımı sadece ko-
mut istemi modunda açtı-
ğimde 'Ortam alanı bitti'
şeklinde bir mesaj alıyo-
rum. Bu mesaj Extended
Memory'nin tamamen kul-
lanımında olduğunu mu an-
latmak istiyor?
3. Ekran kartımı Upgrade
yapmadan önce 2 Mb S3
Trio 64 V+ idi. Ekran kar-
tını değiştirdikten sonra
640-480'de 256 renkte bile
tam ekran Mpeg veya Dat
dosyası seyredermiyorum.
Bunun nedeni ekran kartı-

SIR TERCÜME TERCÜME & YAZILIM

Tüm dillerde;

Teknik*Ticari*Hukuki*

Resmi Belgeler*

Okul Belgeleri*

Katalog*Broşür* ve

Özel Yazışmalar vb. işlerinizde

Noter Yeminli Tercüme.

Öğrencilere Özel İndirim!

Sıcak ortamda, uygun fiyatlarla

SIR TERCÜME & YAZILIM

Salihefendi Sk. Mistaş İşhanı

No:4/3

BEŞİKTAŞ-İSTANBUL

Tel: (0212) 258 54 03

Telfaks: (0212) 260 52 59

* İngilizce

* Almanca

* Fransızca

* Rusça

* Bulgarca

* Romence

* Hollandaca

* İtalyanca

* Arapça

* Diğer Diller

* Tez Yazımı

* Dizgi

* Montaj

* Yıllık, Broşür,

Katalog, Kitap

Özeti

* Simültane

Çeviri Hizmeti

mın sürücüsü mü? (Sürücü olarak gelen Driver S3 Virge /DX/GX/VX 95-3.00.06. Bilgisayarına daha sonra DirectX 5.0'ı kurunca Driver'ı 325 PCI'a Update etti ama sorun yine aynı bir değişiklik yok.)

4. Türk-Telekom'un ISDN'e başlayacağını duydum. Bu konu hakkında ücret olarak biz okuyucuları bilgilendirirseniz sevinirim. ISDN ile bizim telefon hatlarımız arasındaki temel fark nedir? ISDN'de sadece data mı taşınabilir? 5. Windows'ta bazen çalışma esnasında olan hatalardan dolayı malum mavi ekrana geçip bazı Hexadecimal kodlarla mesajlar veriyor. Tabii ki bunları anlayamıyoruz. Bu kodlarla ilgili bilgileri nasıl elde edebilirim? Ayrıca Windows'un kendi hata mesajları da var, tabii onlarla ilgili olanları da.

6. Office 97'yi kurunca Outlook için bir posta hesabı kurdum. Fakat kullanamıyorum. Outlook Express'in posta Account'unu Outlook 97'ye nasıl geçirebilirim? Ayrıca Outlook 97 Mail postanesi adresi sorduğunda bir Server adresi yazmıştım. Mail postanesi olarak okulun Server'ındaki Mail Account'unu verdim ama Internet'e bağlı olduğum zaman Outlook'u kullansam bile "Mail postanesine bağlanılamıyor" diye mesaj veriyor. Ben de "kapalı" seçiyorum. Outlook 97'yi başka türlü kullanamıyorum.

7. Elimde Windows 98'in 1581 versiyon numaralı bir Beta 2 sürümü var. Bu sürümde bazı buglar bul-

dum. Fakat kayıtlı test elemanlarından olmadıgından bu bugları nasıl iletceğimi bilmiyorum. Bunu nasıl gerçekleştirebilirim?

8. Windows 98'in bu sürümünün bir Türkçe klavye sorunu var. Klavyeyi değiştirip Türkçe klavyeyi Default klavye yapmak istediğimde bana Con Page sayfasında Türkçe klavye desteğine ilişkin bir bölüm olmadığı mesajını veriyor. Bu soruyu daha 98 çıkmadan size sormuş olmamın nedeni bilgisayar dergilerine test için 98 Microsoft Türkiye'nin gönderiyor olması.

9. Windows 98 MMX uyumlu bir işletim sistemi mi olacak? 10. Ups elektrik kesintileri ile bilgisayarın baş edebilmesi için gerçekten alınması gereken bir donanım mı?

Bu sorularımın yanında sizden bazı isteklerim var. 1. Program ekini ocak sayısında göremedik. Lütfen bu ekinizi sürekli verin, ne kadar faydalı olduğunu söylemeye gerek yok samimim. Ayrıca programlama ile ilgili CD'lerinizde örnek programlar verirsiniz sevinirim.

2. Bir Internet dergisinin Mp3 formatındaki şarkılarını CD'lerinde verdiklerini gördüm. Mümkünse sizde CD'lerinizde yer verirsiniz sevinirim.

3. "Meraklısına" bölümünüzü ilgiyle takip ediyorum. Bu bölümde süper PC'ler ile ilgili bir bilgi vermeyi düşünüyor musunuz? Bildiğim kadarıyla bu PC'ler ile filmlerdeki özel efektler yapılıyor. Mesela

Silicon Graphics'in.

4. Internet ile ilgili verebileceğiniz güzel adresleri CD'de Html formatında verebilirseniz çok daha kullanışlı olacağı kanaatindeyim.

5. En son olarak oyunlara değinmek istiyorum. Oyunlara lütfen biraz daha fazla yer ayırın. Özellikle oyunlarla ilgili hile kodlarını çok merak ediyoruz.

Saygılarımla.
Mert Karakılıç
İzmir

CHIP 1. Modeminiz dışında konfigürasyonunuz fena değil. Ev kullanımı için oldukça iyi. 33600, hatta eğer paraya kıyabilirseniz 56kbps'lik bir modem şiddetle tavsiye olunur. 2. Bu hatadan kurtulmak için Config.sys dosyanızın ilk satırında Himem.sys'yi yüklemelisiniz. 3. Ekran kartınız gerek üzerindeki işlemci gerekse RAM'i itibarıyla tam ekran, yüksek çözünürlükte, kesintisiz video oynatabilecek kapasitede. Denetim Masası'ndan Sistem'e girip sürücülerin doğru çalışıp çalışmadığını kontrol etmelisiniz. İşlemcinin üzerinde yazanları okuyup ekran kartınızı onlara göre kurmalısınız. 4. ISDN hatlar Türk Telekom tarafından yakında hizmete sokulacağı duyurulan yeni sistem. Ücretler konusunda ise birşeyler söylemek için henüz erken. Şu an kullandığımız sistem ile arasındaki temel fark ise şu anki hatlarımızın analog ve ISDN'in dijital olması. Yani normal telefon konuşmasını alırsak, ahizeye konuşulanlar normal elektrik dalgaları ile modüle edile-

rek (birleştirilerek) santrale gidiyor ve orada sayısallaştırılıp santraller arasında dijital olarak katediyor. (Bu yeni dijital santraller için geçerli bir tanımlama idi.) ISDN'de ise telefonlar arasında sesi sayısallaştırıp santrale bu şekilde yolluyorlar. Bu da netlik ve hız açısından avantajlı. Elektronikte her zaman için sayılar dalgalarından daha kolay işlenir. ISDN hatlar üzerinde taşıyanların bir bakıma sadece data olduğunu söyleyebiliriz. Tek fark seslerin de dataya çevrilmesi. Tüm bu açıklamalardan sonra modem adlı cihaza (bilgisayardan çıkan verileri analog hatlarda taşımak için sese çeviren cihaz) ISDN hatlarda ihtiyaç kalmayacağı sanırım yeterince açıktır. 5. Hataların kodlarını ve anlamlarını Windows 95 üzerine yazılmış detaylı kılavuzlarda bulabilirsiniz. Bu ekranslarda yazan daha çok hatanın oluştuğu hafıza adresi ve çalışan işletim sistemi modülüdür. 6. Bu tip programlar arası çevirici, adapte edici yazılımlar genellikle programları yazan firmaların Internet sitelerinde bulunur. Eğer <http://www.microsoft.com> adresine bağlanırsanız aradığınız yardımcı programı bulabilirsiniz. Mail server olarak ise account'unuzu vermeniz yeterli. Bu genel olarak şirket içi yazışmalarda mesajları saklayan bilgisayarın adresi oluyor. Siz ise account'unuzun bulunduğu makinenin URL adresini vermelisiniz. 7. Dergimiz editörlerinden Ufuk YAMANKILIÇOĞLU bir beta tester. Onunla irtis-

bata geçebilirsiniz. 8. Elinizdeki sürümün Türkçe desteği olan Pan-European sürümü olduğuna emin misiniz. Söylediğiniz hata eğer doğruysa sanırım bunu çoktan Microsoft-Türkiye fark etmiştir. 9. Windows 98 ile beraber gelen uygulamaların hepsinde MMX desteği var. 10. UPS elektrik kesilmelerinde devreye girerek modeline göre birkaç dakikadan birkaç saate kadar elektrik sağlayan bir cihaz. Ayrıca voltaj dengesizliğine de kesin çözüm. 11. Programlama ekimiz eğer talep gelmeye devam ederse yakında tekrar başlayacak. 12. Mp3 konusunda dergimiz telif haklarına özen gösteriyor. Bildiğiniz gibi tüm üretilmiş parçaların yayın hakları kime aitse ondan izin alınmadan yayımlanmaları yasaktır. Biz telif hakları yasasına uyduğumuz için CD'lerimizde yer vermiyoruz ancak hendiniz sorumlu olmak kaydıyla İnternet'te rahatlıkla birçok Mp3 sitesi bulabilirsiniz. 13. Yakında çok gelişmiş istasyonları ile ilgili yazıları dergimizde okuyabileceksiniz. 14. İsteğiniz ilgili arkadaşımıza iletildi. 15. Bu konuda size Level dergimizi ve Level cheat hattını tavsiye edebiliriz.

Windows Bootlog

Dosyası

Sayın Chip Dergisi Çalışanları, Öncelikle sizi bu dergiden dolayı kutlarım. Bilgisayarımın özellikleri: Pentium 120, 16

MB RAM, 1 MB ekran kartı, 8x CD ROM, 1.44 disket sürücü, 1.2 GB HDD ve Windows 95.

Benim sorunum yine size çok sorulan bir soru. Windows'un açılışında acayip ASCII karakterleri. Sizin de belirttiğiniz gibi sorunun kaynağı Bootlog dosyasında benim yanlışlıkla sildiğim bir satır. Fakat ben bu satırı bulamıyorum. Windows'u da baştan yükleyemiyorum, çünkü CD'si bende yok. Ne yapmalıyım? Bu sorun benim bilgisayarında çok sık oluyor. En son sizin verdiğiniz Direct X 5'i yükledikten sonra nüksetti. Bunu önlemenin bir yolu yok mudur?

Semih Şenol

Bostancı/İstanbul

CHIP Windows 95'i kurtarmanın yollarını anlatığımız o yazı maalesef bazı okurlarımız tarafından yanlış anlaşıldı. Bootlog.txt dosyası sistemin açılışı yani Windows 95'in başlangıcı sırasında yine Windows 95 tarafından tutulan bir kayıttır. Buraya hatalı ve doğru çalışan aygıtları, uygulamaları not eder. Böylece hatalı açılışlarda bozuk olan aygıt veya uygulamayı tespit etmek kolaylaşır. Sık sık karşılaşıyorsanız sık sık da önemli dosyaların yedeklerini almanızı tavsiye ederiz. Yeni bir program kurmadan ya da silemeden önce muhakkak yedeklerinizi alın.

Ekran Kartı

Sevgili ChipMan, Derginiz çok hoşuma gidi-

yor ve verdiğiniz CD'leriniz de bir harika. Derginizi her ay almaya çalışıyorum. Ben 13 yaşında bir okurum. Ve bilgisayarımı daha yeni aldım. Dolayısıyla Windows 95 hakkında fazla bilgim yok. Yalnız bir sorunum var. Ben Bit Eşlem resminde renkleri düzenlerken Özel Renk Tanımlamaya getiriyorum. Aynı işlemi yine denerken Windows'um birden donup kalıyor. Daha hiçbir şey yapamıyorum. Ve ben de bilgisayarı baştan başlatıyorum. Acaba neden Windows'um donup kalıyor. Cevaplarınızı ayrıntılı bir şekilde yazarsanız sevinirim. Cevaplarınız için şimdiden teşekkürler.

Bilgisayarımın özellikleri: Pentium 75, 24 hızlı Cd-Rom ve Windows 95'dir.

Alper Kılıç

Gaziosmanpaşa/İstanbul

CHIP 1. Daha önceleri de bir okurumuz Solitaire oyununu başlattığı zaman makinasının kilitlenmesinden şikayet ediyordu. Microsoft bu gibi hataların ekran kartından kaynaklanabileceğini söylüyor. Yanlış yüklenmiş sürücüler veya ekran kartı üzerindeki RAM'lerde olabilecek bazı sorunlar bu tip sonuçlara yol açabiliyor...

Türkçe Karakterler

Sevgili ChipMan, Böyle güzel bir dergi yayınlarak bizim bilgi dağarcığımızı zenginleştirdiğiniz için teşekkür-

kür ederim. Bir kamu kuruluşunda memur olarak çalışmaktayım. Elimizde bağış olarak P 133, 2.1 HDD, Windows 95 yüklü bir bilgisayarımız ve Digital Decwriter 65 yazıcımız mevcut. Yazıcıya ait Windows 3.1 Easy Start Version 1.2 kurulum disketi var. Windows 95'te disketteki yazılımı kurduk ve bir sorun çıkmadı. Türkçe karakterler Windows ortamında yazıcıdan çıktısı alınıyor ancak bizim sorunumuz yazıcımızdan Dos ortamında ve Pw'de Türkçe karakterleri basmıyor. Yani ekranda Türkçe karakterler görüldüğü halde yazıcıdan çıktısını alamıyoruz. Sorunumuzun telafisi için yazıcının alındığı yerle irtibata geçtik ama bir çözüm bulamadılar. Ayrıca Ankara'da Digital satış servisine müracaat ettim. Onlarda fazla ilgilenmediler. Yazıcı onlardan alınmadığı için olabilir. Software olarak yardımcı olamayacaklarını İnternet'e bağlanarak Dos için Software programı çekebileceğimizi söylediler. İnternet'e bağlandık ama Digital'ın sayfasında Dos için gerekli programı temin edemedik. Sorunumuz halledilmediği gibi Pw'den vazgeçmemiz yönünde telkinde bulundular. Bilgisayarımızda Word 97 yüklü ama biz yine de Pw'den vazgeçemiyoruz. Ayrıca elimizdeki Pw'de sayfayı yatık yazdıramıyoruz. Sorunumuza bir çözüm sunabilirseniz memnun olurum. Teşekkürler. Münir Öztürk/Kırşehir

CHIP Elinizdeki yazıcının

DOS ortamında Türkçe karakterleri basabilmesi için Türkçe DOS sürücülerinin yazılmış olması gerekir. Eğer bu yapılmadıysa Türkçe çıkış alamazsınız. Bu sürücüyü yazma görevi de ilgili markanın Türkiye'deki temsilcileri. Eğer bu desteği vermiyorlarsa bu ticaret kanunlarına göre bir suçtur. Bu bilgiler dahilinde firmayı tekrar aramanızı tavsiye ediyoruz.

Internet ve Faks-Modem

Değerli Chip Çalışanları, Öncelikle böyle güzel bir dergi hazırladığınız için size teşekkür ederim. Benim size birkaç tane sorum var. 1. Internet üzerinden bir program Download etmenin bir sakıncası olabilir mi? 2. Benim bir UsRobotics 33.600 External Fax Modem'im var. Ben her türlü Fax gönderebiliyorum. Fax almayı otomatige bağladım fakat dışarıdan Fax alamıyorum. Size çalışma hayatınızda başarılar dilerim. Ali Yüksel Seyhan/Adana

CHIP 1. Internet üzerinden program download etmenin tek bir dikkatli olunması gereken yanı vardır. O da dosyanın virüslü olma ihtimali. Bu yüzden dosyayı makinalarıza geldikten sonra muhakkak virus testinden geçirin. 2- Microsoft Fax ve Exchange kurulu ise telefon çağıldığında çağrıyı yanıtlama-

nacağı söylenir ve faks alınır. Her iki programın da kurulu olduğundan ve doğru kurulu olduğundan emin olmalısınız. Ayarları da doğru olarak yapmalısınız.

Film Seyretmek İçin...

Merhaba Süper ChipMan ve Yazarları, Derginize yeni abone oldum, daha önceden de takip ediyordum. Sormak istediğim sorulardan önce bilgisayarımın özellikleri: Pentium 133, 16 MB RAM, 16 Bit ses kartı, 16x CD ROM, S3 Trio 64+ 1 Mb ekran kartı bulunmaktadır. Sormak istediğim sorular ise; 1. Vermiş olduğunuz Chip TV bölümündeki filmler ve animasyonları izleyemiyorum. Nedeninin bilgisayarımın kaynaklandığını zannediyorum. Mümkünse çözümünü öğrenebilir miyim? 2. Autoexec.bat dosyasının içine ilaveler yapabilir miyim, anlatabilir misiniz? 3. Hdd'imde iki klasörü silmek istiyorum. Fakat Ms-Dos'a ne de Windows'ta silemiyorum. Silinmesi mümkün müdür? 4. Bu ay ki CD'nizde bulunan Norton Utilities 2.02'yi Hdd'im'e yükledim ve silmek istiyorum. Sildiğim halde tekrar ekranda ortaya çıkıyor, bunu nasıl silebilirim? 5. Kasım '97 sayınızda vermiş olduğunuz CD'nizi kullanmadan kaybettim. Yenisini nasıl temin edebilirim?

5. Kasım '97 sayınızda vermiş olduğunuz CD'nizi kullanmadan kaybettim. Yenisini nasıl temin edebilirim?

Vereceğiniz cevaplar için şimdiden teşekkür eder yayın hayatınızda başarılar dilerim. Seyhan/Adana

CHIP 1. Sebebi makinalarınızda kurulu olmayan programlar olabilir. Active-Movie, Video for Windows, Quicktime gibi her türlü video programını kurmanızı tavsiye ederiz. 2. Windows 95 içinden Autoexec.bat dosyası üzerine sağ tuş ile basarak "düzenle/edit" seçeneği ile değişiklikler yapıp kaydedebilirsiniz. Dos'ta ise "edit autoexec.bat" komut satırı ile değişiklikler yapmak üzere dosyayı açabilirsiniz. 3. Eğer sabit diskinizin FAT veya fiziksel olarak o dosyalara denk gelen bölümünde bir hata oluşmuşsa Norton'un programları silmenizi sağlayabilir. Read-Only bayrağını da iptal etmeyi unutmayın. 4. Eğer program eklemek için aracılığıyla kaldırırsanız sorunsuz olarak kalkar ve açıştaki hatırlatma ekranından da kurtulursunuz. Eğer bu şekilde kaldırmadıysanız baştan kurmanız gerekiyor. Ancak bu şekilde Norton'u bilgisayarınızdan uzaklaştırabilirsiniz. 5. Konuyu dergimizin Yazı İşleri Sekreterya'sına bildirirseniz size yardımcı olacaklardır.

Düşük Kalitede Ses Kaydı

Sayın Chip Dergisi Çalışanları, Sizleri böyle bir dergi çıkardığınız için kutlar, başarılarınızın devamını dilerim.

rim. Bilgisayarımın konfigürasyonları: 486 DX-100 işlemci, 8 MB RAM, 128 KB ön bellek, 512 KB VGA, 520 MB sabit disk, Windows işletim sistemi, 16 Bit ses kartı, 16 hızlı Philips CD sürücü. Sorularına gelince:

1. Bir CD'den ya da mikrofondan HDD'e kayıt yapıp dinlediğim zaman ses çok cızırtılı çıkmakta ve yaptığım kayıtları anlayamamaktayım. Ses kartının ayarlarını kontrol ettiğim zaman her şeyin normal olduğunu gördüğümü de söyleyeyim. 2. Sizin Ocak ayı CD'nizdeki F-Prot 3.01'i yüklememe rağmen program çalıştıramıyorum. 3. Bilgisayarımın RAM eklettirmek istiyorum. Fakat anakart üzerindeki 2 RAM yuvası da dolu. Buna göre hala sistemime RAM ekleyebilir miyim? 4. Derginizde okuduğum kadarıyla CD çekimi yapılıyor. Eğer kendime bir Windows 95 CD'si yaptıırırsam bu suç olur mu? Yapacağınız yardımlar için şimdiden teşekkür eder, yayın hayatında başarılar dilerim. Burak Uğur Yozgat

CHIP 1. CD kaydı için Line-In, mikrofon için ise Mic-In girişini kullanmalısınız. Eğer hablolarınızda bir temassızlık veya bozukluk yoksa parazit olmaması lazımdır. Tüm bağlantı yerlerini kontrol ediniz. Özellikle lehim yapılmış noktaları... 2. Eğer 30 günlük deneme süresini doldurduysanız çalışmaması çok normaldir. ▶

Shareware bir program olduğu için 30 günlük deneme süresi veriliyor ve eğer programı beğenirseniz bu süre sonunda satın almanız gerekiyor. 3. Tek şansınız kalıyor. Makinadan çıkan RAM'leri geri verip daha yüksek kapasiteli yeni RAM'ler almak. Bunu hemen hemen toplama bilgisayar satan her bilgisayarçı yapar. 4. Windows 95 lisanslı bir programdır ve ticari bir üründür. Kopyalanması yasaktır. Kendinize böyle bir CD çektiğinizden yasalara aykırıdır.

Formatlanan Sabit Disk

Sevgili ChipMan, Bilgisayarım Pentium 75, 16 MB RAM, 16 hızlı Cd Rom sürücü özelliklerine sahip. Sabit Disk'im format atmak zorunda kaldım. Sabit Disk'imde sadece Command.Com dosyası kaldı. Daha önce DOS 6.22 yükledim. Bu dizini de silmiş oldum.

1. Bilgisayarım C: sürücüsünü tanıamazsa nasıl tanıtabilirim?
2. Sabit Disk'in formatlanmasından itibaren Windows 95'in kurulumuna kadarki aşamaları ve yapmam gerekenleri bana anlatsanız sevinirim?
3. Bir arkadaşım DOS'u yüklemesin D: sürücüsünü tanıtmak ve Windows 95'i yüklemek zor olduğunu söyledi. CD-ROM sürücüyü tanıtmak için DOS'u yüklemek zorunda mıyım? (CD-ROM Install disketim ve Windows 95 CD'si var.)

Saygılarımla
Faruk Aloglu
Zonguldak

CHIP 1. Fdisk komutu ile sabit diskinizi bölümlerle sistemde tanıtabilirsiniz. Format işlemini de ancak bölümlenmiş bir sabit diske yapabileceğiniz için sisteminizin C: sürücüsünü tanımanıza imkan yok. 2. Öncelikle bir sistem disketi ile bilgisayar açarak CD sürücüyü tanıtmalısınız. Bunu açılış disketine kopyalayacağınız sürücü dosyaları ve yaratacağınız sistem dosyaları ile yapabileceğiniz gibi sabit diskinizi sistem diski yaparak orada CD sürücünüzü de install ederek yapabilirsiniz. CD sürücüyü sisteme tanıttıktan sonra CD'yi sürücüye koyup CD'ye geçmeli ve Windows 95 kurma programını başlatmalısınız. Ayrıntılı bilgi için geçen aylarda yayınladığımız açılış disketi yaratma ile ilgili yazıyı okuyunuz. 3. Sabit diskinize sistem dosyalarını kopyalamanız ve daha sonra CD sürücünüz ile beraber gelen disketi takıp programları çalıştırmanız yeterli olacaktır.

Donanımsal Kilitlenme

Sevgili Süper ChipMan, Benim sorunlarım Eylül ayında 586 DX-100 işlemcimi terfi edince başladı. Sistemim şu anda Tekram P5T30-B4 anakart, P-166 MMX işlemci, 32 MB EDO RAM, iki adet Seagate marka (ST32132A ve

ST3630A) HDD, 8 hızlı Hitachi-7930 CD sürücü, 1 MB S3 Trio 64+ ekran kartı, Opti 931 ses kartından oluşuyor. Sorunum Win 95 altında multimedya uygulamalarında ve özellikle Mouse ile çalışırken sistem tamamen kilitleniyor. Örneğin Zork, NBA97, Lighthouse adlı oyunları Win 95 altında oynarken Mouse bir süre sonra hareketsiz kalıyor ve sistem kilitleniyor. Oysa NBA 97 ve Lighthouse'u Dos'a kurduğumda hiç sorun yaşanmıyor. Yine 95 altında çalışan Diablo ve Fifa Soccer ise kilitlenmeye neden olmuyor. Ayrıca diğer arkadaşım Win 95'de bu oyunları sorunsuz oynuyor. Derginizi yaklaşık 30 sayıdır düzenli olarak izliyorum. 3/97 sayınızda ki Ram'leri yeniden takıp çıkarmak dahil her şeyi denedim ama olmuyor. Bilgisayarım da hiçbir donanım sorunu görünmüyor. Çakışma da yok. Vertisoft Fix-It programı da bunu doğruluyor. Norton Utilities'de de sorun yok, Registry'de öyle. Sisoft Sandra işlemcinin hızının 234 Mhz olduğunu bildiriyor, hata mesajı vermiyor. Bu durumda sistem işlemcisinin aşırı hızlı olması sonucu ısınmasından şüphelenirim. Ancak anakart ile gelen &Idr Driver (P11x4) disketiyle aşırı işlemci ısınması ve fanın çalışmadığı durumlarda mesaj uyarı veren programı yükledim ve hiç hata ısınma uyarısı vermediği için bu durumdan da şüphelenmiyorum. (Bios'ta da bu uyarı durumu açık ve hiç uya-

rı mesajı vermiyor). Win 95'imde hata olabilir diyerek Win 95 Upgrade ve Win 95b dahil pek çok Win 95 sürümünü bilgisayarına defalarca kurmana rağmen bu sorunu gidere-medim. Registry'de de bir hata görünmüyor. Hdd sorunum olmadığını da biliyorum. Direct-X de sorunsuz. Bu durumda anakartımda mı sorun var diye düşünüyorum. Ancak hiçbir testte böyle bir sorun görünmüyor (verdiğiniz CD'lerdeki test programlarını kullandım). Anakartımla gelen disketi kurduğumda Aygıt Yöneticisinde USB Controller Intel 82371AB PCI to USB Universal Host Controller ve sabit disk denetleyicileri Intel 82371AB PCI Bus Master IDE Controllers kuruluyor. Win 95 bunların düzgün çalıştığını ve herhangi bir çakışma olmadığını belirtiyor. Diğer programlarda çakışma veya başka bir sorun olmadığını gösteriyor. Anakartıma IDE Primary olarak St 32132A'yı master olarak, IDE Secondary slotuna da Master olarak ST3630A'yı ve Secondary Slave olarak da Cd sürücümü bağladım. Sorun hence onlardan da kaynaklanmıyor. Bu kilitlenmenin neden olduğunu ve nasıl çözebileceğimi (örneğin anakartımın gerçekten hatalı olabilir mi, sanmıyorum ama) söylerseniz çok sevinirim. Ne olur derdime bir çare! İkinci olarak, bazen Win 95 açılır açılmaz 0028: C004A64'de OE özel durumu oluştuğunu veya 0028:C005E56'da OE özel

durumu oluştuğunu ve bilgisayarımı yeniden başlatmak gerektiği mesajı ekranda beliriyor. 0028:C005E56'da OE özel durumunda bilgisayarımı kapatmak istediğimde bilgisayarım "Lütfen Windows oturumuzu kapatılırken bekleyin" durumunda da takılıp kalıyor. Bunlar ne demektir? Neden kaynaklanıyor? Bu sorunlar her zaman her açılışta ortaya çıkmıyor. Nasıl çözebilir, yardımcı olursanız çok sevinirim.

Arif Cumhur İçkin/
Bornova-İzmir

CHIP 1. Elinde yeterli test ve kontrol cihazı olmayan kullanıcılar için de hataları tesbit etmenin zor olsa da çeşitli yolları vardır. Birinci ve ikinci sorularınız bir araya geldiğinde sorunuz donanımsal gibi görünüyor. İlk olarak RAM'ler ile başlayalım. Arkadaşımızın RAM'lerini kendi makinasına takın ve sizinkileri de onun makinasında test edin. Ekran kartı ve en son olarak da anakartı. Bir ihtimal de güç kaynağı bağlantı noktalarında bir sorun olabilir. BIOS'tan RAM'lerinizin test edilmesiniz sağlayabilirsiniz.

Yavaşlayan Sistem

Sayın ChipMan, Derginizi yaklaşık 1 yıldır almaktayım. Severek okuyorum. Ben hemen sorunuma geçmek istiyorum. Benim bilgisayarımın konfigürasyonu: 200MMX, 16 MB EDO RAM, 512 KB Cache, 24x

Cyber-Drive, Yamaha 16 Bit ses kartı, 2 MB S3 Trio 64, 14" monitör, 2 GB Samsung Hdd, Win 95.

1. Sizin verdiğiniz Cd'ler başta çalışırken sonradan sorun çıkardı. Arabirim ekranı çıkıyor ama bir programı kurmak istediğim zaman bazen .dll uzantılı dosya eksik mesajı çıkıyor. Bazen de bilgisayar kilitleniyor. MC-Afee, F-Prot, Norton virüs bulamadı.

2. Bilgisayar açılırken "MPADMPAD..." diye bütün ekran boyunca yazıyor.

3. Word-Pad'de yazdığım metin ekranda düzgün iken yazıcıda birkaç satırın kaydığını görüyorum. HP 670C renkli. Başka programlarda olmuyor.

4. Duvar kağıdı olarak bulutlar başka bilgisayarlarda olduğu halde bende yok. neden olabilir? Bunu nereden temin edebilirim?

5. Bilgisayarım 512 Kb ve 200MMX olmasına rağmen yavaş çalıştığını düşünüyorum. Program yüklerken "Low" yazısını görüyorum. Set-Up ile ilgisi olabilir mi?

6. Assembly öğrenmek istiyorum. Bir kitap tavsiye eder misiniz? Profesyonel bir kitap olsun. İngilizce olmasın.

7. Fun&Education neden Ekimde yoktu? O dergiyi çok sevmiştik.

8. Arkadaşım bilgisayar alacak. 166 MMX, 32 Edo Ram mı olsun, yoksa 200 MMX 16 Edo Ram mı olsun. Her ikisi de 512 Kb Cache.

9. Nasıl çizdiğim bir animasyonu ekran koruyucu yapabilirim?

Fatih Tolga Ata/Kırşehir

CHIP 1. Bazen kaldırılan programlarla beraber o programın kullandığı ancak başka programlar tarafından da kullanılan dosyalar da silinebiliyor. Genellikle ses kartı ile ilgili dosyalar bu tip kazalara kurban gidiyor. Son zamanlarda silmiş olduğunuz programları baştan yüklemeniz bir çözüm olabilir. Ya da dosyayı bir arkadaşınızdan alıp Windows\System altına kopyalayabilirsiniz. 2. Ocak ve Şubat aylarında yayınladığımız köşemizdeki sık sorulan soruları okursanız bu hatadan kurtulabilirsiniz. Bu hatanın sebebi elle silinmiş bir dosyadır. Programları kaldırırken "uninstall"larını kullanmanızı şiddetle tavsiye ederiz. 3. WordPad içinden sayfa ayarlarına girip gerekli düzeltmeleri yapmalısınız. Yazıcı olarak Windows 95'in sürücülerini kullandığı için yazıcının WordPad ile ilgili özel bir sorunu olamaz. Ayarları yeniden gözden geçirin. 4. Windows 95 kurulurken eklenmemiş olabilir. Kurulum'a girip oradan eklenmesini sağlayabilirsiniz. Ya da bir arkadaşınızdan Windows dizini altında bulunan istediğiniz dosyayı alıp kendi makinasında ilgili dizine atabilirsiniz. 5. Oradaki "low" uyarısı sabit diskinizdeki kullanılabilir boş alan ile ilgili. Windows 95 sürekli "şişen" bir işletim sistemi. Her program kurduğunuzda, her yeni donanım eklediğinizde kendi veri ta-

banlarını genişletiyor ve bir süre sonra açılışta yüklenen dosyaların büyümesi yüzünden iyice yavaşlıyor. Yani yavaşlayan donanım değil; üzerinden çalışan yazılım. Yine de sisteminizi biraz da olsa hızlandırmak elinizde. İlk olarak sabit diskinizdeki gereksiz programları kaldırın, daha sonra da gereksiz dosyaları silin. Harddiskiniz "defrag" programı ile düzenleyin ve son olarak da mutlaka yedeklerini alarak Registry'yi temizleyin. 6. A. Derya Kılıçlı'nın "Assembler uygulamalarıyla PC'nin sırları" adlı kitabıyla başlayabilirsiniz. Oldukça iyi bir referans kitaptır. Daha sonrasını ise sizin bulmanız gerekecek. Çünkü assembler kitaplardan öğrenilecek bir dil değildir. Araştırma gerektiren bir uğraştır. 7. Fun&Education ekimiz gerçekten çok beğenildi. Yakında yeniden yayınlamayı düşünüyoruz. 8. RAM işlemciden daha önemli bir etken. 32 megabaytlık her türlü konfigürasyonu tavsiye edebiliriz. 9. Geçtiğimiz aylarda bunu yapan bir yardımcı program vermiştik. Ancak belli formatta bir animasyon dosyasına sahip olmanız gerekiyor.

CHIP Bilgisayar Kültürü

Peker Sokak, 26 Kat:3

Levent İstanbul 80620

Tel: (212) 283-4244

Faks: (212) 283-4254

E-mail:

chipyaz@chip.com.tr

Web:

http://www.chip.com.tr

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte. CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

DONANIM

İşlemci Terfisi İşe Yaramadı

Pentium 90 işlemcili bilgisayarımı kısa bir süre önce terfi ettim, Pentium 133 takım. Bunu da şöyle yaptım: Eski işlemciyi çıkardım, yerine yenisini taktım. Anakarta bakıp P133 için jumper ayarlarını tekrar yaptım. Bilgisayarımı açarken her şey sorunsuz bir şekilde çalıştı. Ancak beklediğim performans artışını elde edemedim. Kandırılmış olabilir miyim?

CEVAP: Kasaplıktan bilgisayar satıcılığına geçenlerin sayısına bakarsanız bu pekala mümkün olabilir (CHIP editörlerinden birine bile Pentium 100 işlemciyi P133 diye takmışlardı, ancak bir sene sonra farkına varabilirdi). Ancak çok düşük bir ihtimal bu, bir yanlışlık da olabilir. Bir bilgisayarın performansının sadece işlemciye

bağlı olmadığını da aklınızdan çıkarmayın. Mesela sabit disk, RAM ve grafik kartı da sistem performansı üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Sisteminizin gerçek performansını test edebilmek için CHIP-CD'lerinde de daha önce yer verdiğimiz Benchmark ve sistem analiz programlarını kullanın. Böylece gerçek işlemciniz hakkında bir fikir sahibi olabilirsiniz. Ayrıca işlemciyi sonuna kadar zorlayacak uygulamalar çalıştırın, bu tip uygulamalarla çalışmıyorsanız zaten işlemcinizi terfi etmenin hiçbir anlamı yoktur.

Adaptec SCSI Kartının BIOS'unu İptal Etmek

Adaptec'in 2940 SCSI Controller'ına sahibim; bunun BIOS'unu iptal etmek istiyorum. Bildiğim kadarıyla bu kartın üzerindeki bir jumper ile yapılıyor. Bunun dezavantajı daha

sonra [Ctrl]+[A] tuş kombinasyonu ile BIOS'a ulaşamamam. BIOS'u nasıl devre dışı bırakabilirim ve gerektiğinde, acil durumlarda BIOS'a tekrar nasıl ulaşabilirim?

CEVAP: BIOS, jumper ayarlarıyla iptal edildiyse [Ctrl]+[A] tuş kombinasyonu ile Adaptec kontrol kartının seçeneklerine ulaşamazsınız. Bu yüzden BIOS'u jumper ile değil, bir yazılım ayarıyla iptal etmeniz daha doğru olacaktır. Bu durumda [Ctrl]+[A] ile SCSI Select'e erişebilirsiniz. Bunu yapmak için "Advanced Configuration Options"a girin bu seçenek "Configure/View Host Adapter Settings" menüsünde bulunur. Burada "Host Adapter BIOS (Configuration Utility Reserves BIOS Space)" seçeneğini "Disable" olarak ayarlayın. Böylece BIOS'u iptal edebilir ve [Ctrl]+[A] tuş kombinasyonu ile SCSI Select'e ulaşabilirsiniz. ►

Bilgisayarım Neden Yeni Sabit Diskten Açılmıyor?

Kısa bir süre önce 4 GB'lık bir sabit disk satın aldım. Diski taktıktan sonra bilgisayar açılmıyor ve bir defa bipleyip öyle kalıyor. Tam da aslında Windows 95'in belirmesi gereken yerde. Bunun nedeni ne olabilir?

CEVAP: Prensipte olarak bir IDE denetleyicisine iki sürücü bağlayabilirsiniz (ister sabit disk ister CD-ROM olsun). Modern E-IDE denetleyicilerinde iki IDE portu bulunur, bunlardan her birine iki tane aygıt bağlanabilir. Bu durumda önce yeni bağladığınız ikinci sabit disk Jumper ile Slave olarak ayarlamanız gerekebilir. Zira IDE denetleyicilerinde bir sürücü Master (boot sürücüsü) olarak biri de Slave olarak konfigüre edilmelidir. Her iki disk doğru olarak jumperlanmışsa iki disk birbirini "kabul etmiyor" demektir. Bu durumda değişik varyasyonlar deneyin, her ikisini de master olarak farklı IDE potlarına bağlamak problemi çözebilir. Eski IDE disklerde genelde bu tip problemler çıkabiliyor. Sistemde iki tane Master disk bulunduğunda bilgisayar primary IDE porta bağlı sürücüden boot eder.

Network Kartım Çalışmıyor

NE-2000 uyumlu bir network kartı satın aldım. Arkadaşımın tavsiyesi üzerine Plug & Play özellikli olmasına dikkat ettim. Ancak kartı taktıktan sonra Windows 95'i açtığımızda network kartının çalışmadığını gördük. Hatanın nereden kaynaklanabileceğini uzun süre araştırdık, ancak bir sonuca ulaşamadık. Bize yardımcı olabilir misiniz?

CEVAP: Çoğunlukla bu gibi durumlarda PC'nin diğer bileşenleriyle bir çakışma söz konusudur. Network kartı gerçi IRQ konusunda pek seçici de-

gildir - 1'den 15'e kadar bir IRQ teorik olarak seçilebilir -, ancak I/O adresinde 300'ten 340'a kadar olan bir numara talep eder, bazılarında ise 200'lü bir numara söz konusu olabilir.

300'lü bir I/O adresinde ses kartının MIDI portuyla ve SCSI kartıyla (genelde 330) bir çakışma söz konusu olabilir. DOS altında MSD programının yardımıyla veya Windows 95'in Aygıt Yöneticisi ile hangi sistem adreslerinin kullanıldığını, hangilerinin boş olduğunu kontrol edin.

Gerekirse jumper, DIP-Switch veya yazılım konfigürasyonu ile network kartının veya diğer donanım bileşenlerinin adreslerini değiştirin. Artık her şey sorunsuz bir şekilde çalışmalıdır.

YAZILIM

Sabit Diskte Yer Açmak

Maalesef eski 1 GB'lık bir sabit diskim var, bu yüzden benim için tasarruf edebileceğim her Kilobyte'ın bile önemi çok büyük. Şu an yeni bir sabit disk almayı düşünmüyorum. Sabit diskimde daha çok yer açmanın bir yolu var mı?

CEVAP: Sabit disk üreticileri bu durumda herhalde şunu söylerlerdi: Tek mantıklı çözüm ikinci bir sabit disk satın almak. Ancak buna gerek yok. Sabit diskteki verileri düzenlemek bunun için yeterli olabilir.

Bir dosya yöneticisi veya Explorer ile kullanılmayan programları ve dosyaları arayın. Bunları silin veya kaldırın. Varolan verilerinizi ve arşivlerinizi sıkıştırma programları (Winzip, Arj, WinRar gibi) ile sıkıştırın.

TMP uzantılı geçici dosyaları bulup silin. Scandisk ve benzeri araçlarla (Norton Disk Doctor gibi) sabit diskinizi kayıp dosya parçacıklarına karşı tarayın, bunlar dosya yerleşim tablosunda doluymuş gibi görünür, ancak aslında buralarda hiçbir veri bulunmaz. Bu tip kayıp dosya parçacıkları sistem kilitlenmeleri yüzünden oluşabilir. Ayrıca Windows 95B (OSR2) ile

gelen FAT32 dosya sistemini sabit diskinize kurarsanız, çok daha fazla boş disk alanınız olacaktır, ancak bunun için verilerinizi önceden yedeklemeniz gerekir.

Taranan Resimlerin Eklenmesini Hızlandırmak

Windows 95 ve Office 95'le çalışıyorum. Ayrıca çok sık kullandığım bir de Scanner'a sahibim. Maalesef taranan resimleri Word'e çabucak aktaramıyorum. Önce tarama programını çalıştırıp, daha sonra resmi tarayıp kaydetmek ve daha sonra Word'e import etmekten başka bir yol var mı acaba?

CEVAP: Maalesef Office paketinizin sürümünde Scanner'ı daha konforlu kullanmanıza olanak yok.

Ancak yenisinde, yani MS-Office 97 sürümünde Ekle menüsünden Resim seçenekleriyle Word altında doğrudan bir resim tarayabilir ve kullanabilirsiniz.

WINDOWS 95

Windows 95 ve NT 4.0'ı Tek Bir Partitionsa Kurmak Mümkün Mü?

Kısa bir süre önce Windows NT 4.0 satın aldım, ancak tüm Windows 95 programları NT'de sorunsuz bir biçimde çalışmıyorlar. Bu yüzden de sabit diskiye sadece Windows 95 kurdum. Ancak NT'den de tamamen vazgeçmek istemiyorum. Sabit diskimde her iki işletim sistemini nasıl çalıştırabilirim?

CEVAP: Her iki sistemi aynı partitonda çalıştırmamın en basit yolu önce Windows 95'i daha sonra da NT'yi kurmaktır. NT'nin Boot Manager'ı bu durumda otomatik olarak Windows 95'i başlatabilmeniz için ilgili bir menü seçeneğini Boot menüsüne ekler. Ancak bu durumda ne NTFS ne de FAT32 dosya sistemlerini kullanabilirsiniz. ☐

Java Tehlikeyi Atlatacak mı?

Eğer Microsoft anlaşmanın şartlarına uymamaya devam ederse, Java'nın mucidi Sun dilin lisansını Gates'in firmasından geri alacak. Peki Java Microsoft'suz hayatta kalabilir mi?

Geleceğin yazılım pazarı için olan savaş iyice kızıştı. Taraflar, yani Microsoft ve Sun Microsystems Java programlama dili için savaşıyorlar. Çünkü Internet'in yeni programlama dili üzerinde hak sahibi olan diğerine göre bu dev ağı gelişiminde ve geleceğin programları konusunda bir adım öne geçecek.

Uzmanlar bu yeni programlama diline sektörü canlandıracağı konusunda güveniyorlar. Bunun arkasındaki ümit ise Microsoft PC alanındaki önceliğini kırmak. Bazıları ise

Java'yı bir moda olarak görüyor ve büyüünün yakında biteceğini söylüyor. Windows'a hiçbir katkısı olmayacağını düşünüyorlar.

Şu anda olayın akibeti konusunda kimse bir şey söyleyemiyor. Kullanıcılar şu anda Java'yı sadece browser'ları aracılığıyla tanıyorlar. Ve browser'lar bir gerçeği de hemen su yüzüne çıkarıyorlar: Java hala çok yavaş. Web sayfalarındaki kısa Java programları doğrudan çalıştırılmayan programlar ve basit bir kod olarak bekliyorlar. Browser aracılığıyla dönüştürülüp çalıştırılabilirler. Bu

da PC'yi yüklüyor ve zaman kaybına sebep oluyor.

Java'nı mucidi Sun kodun tüm platformlar üzerinde çalıştırılıp tüm bilgisayarlarda sorunsuz olması için bazı kurallar koymuş durumda. Üretici bu kurallara uyarsa ürününü Java logosu ile süslemeye hak kazanıyor. İşte bu noktada Microsoft ile Sun'ın savaşı başlıyor.

Ürünler içinde yapılacak değişiklikler Microsoft'un Sun ile yaptığı lisans anlaşmasında belli kurallara bağlanmış. Sun bu anlaşmanın Microsoft tarafından bozulduğunu iddia ediyor ve lisansı geri almak istiyor. Suçlanan taraf ise sözcüleri Irene Lenz'in ağzından "Lisansı koruduğumuzu anlamaya bakarak kanıtlayabiliriz." diyor ve ekliyor: "Java'yı mümkün olduğunca uzun süre destekleyeceğiz."

Hamburg'daki "Star Division"ın çalışanlarından Ralf Hofmann tartışmanın sebebini açıklıyor: "Sebebin kendisi değil, kütüphanelerden belli başlıları." Kütüphaneler Sun'ın Java'sını oluşturan ve belli olanaklar dahilinde geliştiren program depoları. Java programcısı ve Java üzerinde birkaç kitabın yazarı olan John Zukowski de "Microsoft Java Native Interface (JNI)'i desteklemiyor." diyor. JNI kütüphanesi Java programları seri bağlantı noktasını veya bir mikrofonu kullanırken gerekli bir kütüphane ve Microsoft bu işlemler için kendi kütüphanesini geliştirmiş. Bu da programcıları çok yönlü yazmaya zorluyor: Windows ve Windows olmayan sistemler için ayrı ayrı... Yani Java tüm avantajını yitiriyor.

Hofmann bu kötü duruma rağmen soğukkanlılığını kaybetmiyor ve ekliyor: "Bunun bir prensip kavgası olduğunu düşünüyorum. Microsoft Java'yı muhakkak destekleyecektir, kaybetmek istemeyecektir ve logo'sunu kullanmak isteyecektir." Microsoft'un Sun'ın kurallarına neden uymadığını ise sadece tahmin edebiliyor. "Kendi teknolojisine ra-

kip bir durum söz konusu olabilir veya Microsoft zamanında kütüphaneyi kendi projeleri içine yerleştirememiştir." diyor.

Microsoft'un amacı ne olursa olsun, Sun'ın da düzeltilmesi gerekenler var: "Şu anda platformdan bağımsızlık söz konusu değil." diye belirtiyor Hoffman. Bunun sebeplerinden biri de Sun'ın ürettiği kütüphaneler. "Tamamen hatalardan temizlenmediler henüz."

Programcılar sabırsızca Sun'ı bekliyorlar. Yaptığı toplantılarda hemen hemen her şeyin sözünü veren Sun icraata gelince biraz ağır kalıyor. Örneğin 2- ve 3-boyutlu grafik objeleri sözü hala yerine getirilmeyi bekliyor. Ralf Hofmann ekliyor: "Sun'ın sorunu bir şey yapana kadar. Çok uzun sürüyor."

Sun Java'yı karşı konulmaz yapmak için her şeyi yapıyor ve teknolojisini de sürekli cep telefonu gibi tüketim cihazlarıyla bütünleştirmeye çalışıyor. Problem ise gerekli olan hafıza miktarı. Mobil cihazların kapasiteleri henüz çok fazla değil. Spyglass Europe'un genel müdürü David Harris-Evans düşündürücü açıklamalarda bulunuyor: "Java bugün en azından 8 Megabayt çalışma

alanı istiyor. Elektronik küçük cihazlar bunu henüz karşılayamıyorlar." Amerikalı şirket browser çözümleri ve cep telefonu veya Set-Top-Box gibi cihazların Internet bağlantıları üzerine yoğunlaşmış durumda.

Sun bunu reddetmiyor ve Personal Java'yı sunuyor. En fazla 2 Megabayt hafıza ile yetinen Personal Java Alcatel, Samsung ve Nortel gibi şirketler tarafından mini-cihazlarında kullanılmak üzere kabul edildi bile. Tek temennileri bu yılın ortasına kadar ürünlerini hazırlamak.

Sun sadece yazılım çözümleri üzerine eğilmiyor. İlk Java-işlemcisini tanıttı bile. "Microjava 701" Java kodunu çalıştıran bir chip ailesinin ilk üyesi oluyor. Ek olarak bu chip programlama dillerinden C ve C++'ı da destekliyor. Sun Microelectronics'ten Raj Parekh'in açıklamalarına göre Sun veri işleme cihazları üreticilerinin isteklerini uygun bir fiyat-performans oranı ile karşılamaya hazırlanıyor. Microjava 701 1998'in ikinci yarısında seri üretime geçecek gibi görünüyor.

ISO-Standardı JAVA

Java'nın durumunu daha da kuvvetlendirmek isteyen üreticisi Sun uluslararası bir standart istiyor. Bunun için uluslararası standartlar organizasyonu ISO Java'ya gerekli be reketi sağlayacak. Bunu bir an önce yakalamak isteyen Sun "PAS Submitter" olarak başvurusunu yaptı. Açık standart koyucu anlamındaki bu terim ISO'ya bir organizasyon gibi standart sunmak için yeterlilik sağlıyor.

Microsoft ise Intel ve Compaq ile beraber Sun'a açık bir mektup yazdı. Dilin ve markanın uluslararası bir organizasyona devredilmesini istiyorlar. Bunu yapmayı ise Sun kesinlikle istemiyor ve haklarını saklayacağını söylüyor. Ralf Hofmann bunu kritik bir karar olarak değerlendiriyor ve bağımsızlıktan bahsediyor: "Dil Sun'ın lisans haklarından kur-

tulmalı, eğer Sun Java'nın gerçekten kabul edilmesini istiyorsa tabii..."

Geleceğe Bakış

Java'nın geleceği nasıl görünüyor peki? Sun pazarı genişletirken kontrolü kaybedecek mi? Microsoft kendi araçlarıyla yazdığı Java kodları yüzünden her platformda çalışmayan programları ile ortahığı bulandıracak mı?

Dil gündemi meşgul etmeye kesinlikle devam edecek. Bunu görünmeden yapacak ve kartların, set-top-box'ların, cep telefonlarının ve mini-bilgisayarların içine girecek. PC üzerindeki başarısı ise güncel işlemciler üzerinde Java kodunun ne kadar hızlı çalıştığı ile ilgili.

Bill Gates şu ana kadar giden trenlerin üzerine hep zamanında sıçradı. Son olarak bunu reddettiği Internet'ten bir anda desteklediği Internet'e geçişinde gözlemledik. Sun'ın teknolojisine sırtını çevirmeyeceğini de buradan rahatlıkla çıkarmak mümkün.

Intranet'lerde, yani şirket içi Internet'lerde Java çok iyi bir yer edineceğe benziyor. Avantajları: Düşük bakım masrafları, merkezi program bakımları ve bilgisayarlar üzerinde kontrol.

Kısacası Java için kapılar ardına kadar açık bir durumda. Microsoft bile kapayamaz artık bu kapıları. Hofmann'ın deyişiyle: "Barış ve beraberlik yakın." ☐

Joachim Pich'ten çeviren
Güçlü Aydoğan

Bilgi İçin:

Java ile ilgili çok geniş bilgileri Sun Microsystems'i web sitesinde ve kitapları da Wesley Longman yayınevinin web sitesinde bulabilirsiniz.

Sun Microsystems:

<http://java.sun.com>

Addison Wesley:

<http://www.awl.com/cseng/javaseries/>

Java İlerliyor

Sun aşağıdaki ürünlerle Java'yı geleceğin programlama dili haline getirmeye çalışıyor:

Personal Java Java'nın cep telefonu gibi küçük tüketim cihazlarına girmesini sağlayacak.

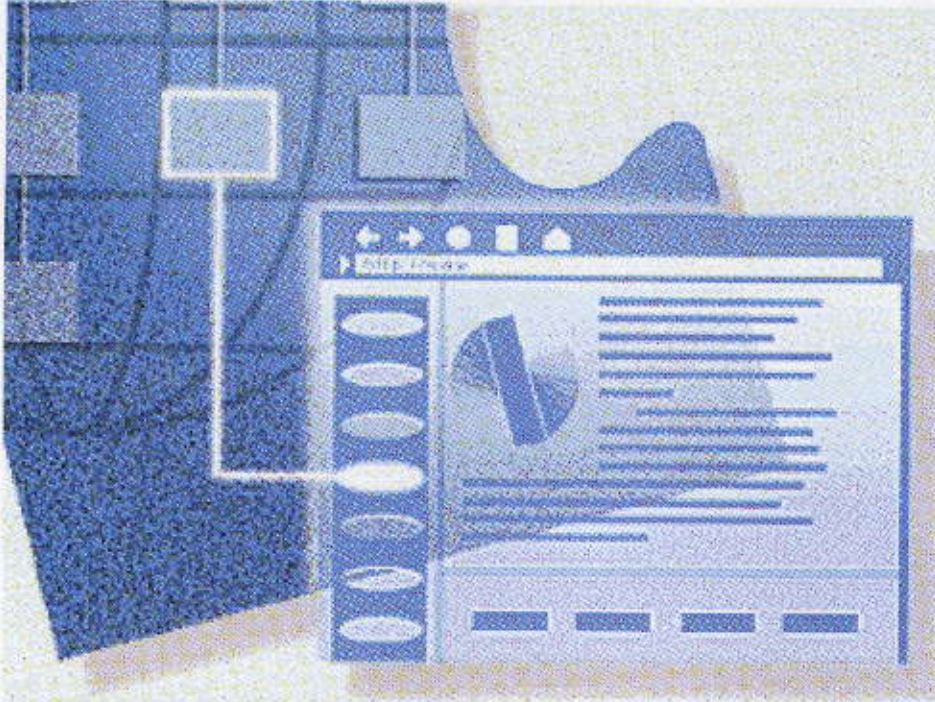
Java Blend işletme verilerine erişimi basitleştirecek.

Java Card Smartcard'lar üzerinde uygulamaları olanaklı kılacak.

Java Card 2.0: Chipkart uygulamaları için geliştirme paketi

Java işlemciler Java kodunu doğrudan ve çok daha hızlı olarak çalıştıracak.

Servis merkezleri dünyanın dört bir yanında program yazarlar ve işletmeler için başvuru merci olacak.

Microsoft FrontPage®98

Bug'lar Temizlenmiş

Yazı dizimiz devam ederken FrontPage'in Release sürümü de piyasaya çıktı.

Bu nedenle geçen aylardan farklı olarak Beta'dan beri oldukça fazla revizyondan geçmiş olan Frontpage'i bu son bölümde yeni haliyle, bütünüyle bir Web Sitesi İdare Programı olarak inceleyeceğiz.

CD'yi incelediğimizde içinde Frontpage dışında, Microsoft Image Composer, Frontpage Server Extensions, Microsoft GIF Construction Set, Intranet kurmak için yardımcı bir rehber, Internet Explorer'ın son sürümü ve tonlarca Clipart olduğunu gördük. Microsoft Image Composer isimli program Photoshopvari bir grafik işleme programı. Ancak Adobe Photoshop ile yarışması biraz zor. GIF ve JPEG'leri web için özel olarak optimize ederek kaydetme özelliğini çok beğendik. Ama sadece bu özellik için 44 MB'lık bir programı kurmak da istemedik. GIF Construction Set, GIF animasyonları hazırlamak için kullanılan gayet basit ve kullanışlı bir program. Server Extensions ile Internet sunucunuza Frontpage özelliklerini tümüyle ►

kullanma imkanı tanıyorsunuz. Ancak bunun için Internet servis sağlayıcınızla anlaşmanız ve bu ekleri sunucularına kurmaya ikna etmeniz gerekli. Nette duyduğumuz söylenilere göre servis sağlayıcılar bundan pek hoşlanmıyormuş. Frontpage Server Extensions, kendisine verilen her emri bir dll dosyası vasıtasıyla işlediği için birden fazla istekle karşılaştığında pek verimli çalışmıyormuş.

Site Yönetimi

Şu konuda sizi uyarmamız gerekiyor: Frontpage bir HTML editörü değil. Hatta editör kısmı Frontpage'in en merkezi özelliği olmaktan epey uzak. Start menünüzden "Microsoft Frontpage"i çalıştırdığınızda önce Frontpage Explorer isimli site yönetimi programı, sonra da sayfalarınızı test edebilmeniz için mini bir web sunucusu olan Microsoft Personal Web Server yükleniyor. Explorer açıldığında size kim olduğunuzu ve hangi web'i açacağınızı soruyor. Frontpage terminolojisine göre her değişik projeye, daha doğrusu her ayrı web sitesine "web" adı veriliyor. Üzerinde çalıştığınız web'i açıyorsunuz ya da yeni bir tane yaratmak üzere işlemlere girişiyorsunuz. Web'leri gözlemek için çeşitli se-

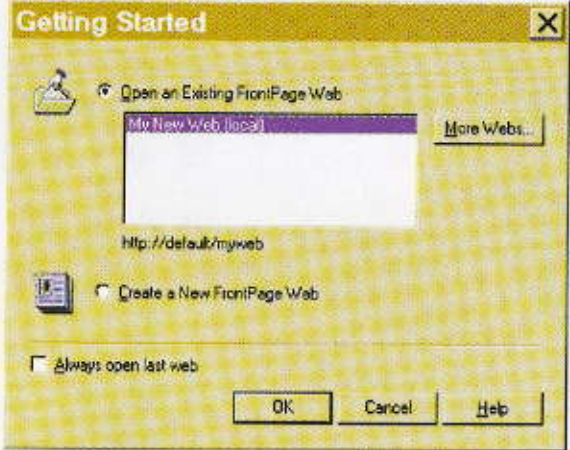
çenekleriniz var.

Navigation View

En hoşumuza gide-ni, 98 sürümünde yeni olan, "Navigation View". Bu görüntüleme şeklinde ana pencere ikiye ayrılıyor; üst bölümde sitenizin sayfalar arasındaki ilişkilerle birlikte şemalandığını görüyorsunuz. Daha önce Net Objects Fusion isimli

HTML editöründe rastladığımız bu özelliğin Microsoft tarafından beğenilip Frontpage'e katılmasına sevindik.

"Navigation View", bir site yaratmak için en uygun başlangıç yöntemi. Ana sayfanın üzerine gelip sağ tıkladığımızda yapıya yeni bir sayfa ekleyebiliyorsunuz ve sitenizin hiyerarşik yapısını birkaç dakikada oturtabiliyorsunuz. Bundan sonra da "Themes View"a geçip siteye bir grafik şablonu oturtursanız, geriye kalan tek şey sayfaları içerikle doldurmak oluyor, çünkü Frontpage navigasyon barlarından düğmelere, sayfa başlarındaki banner denilen geniş grafiklere kadar her şeyi otomatik olarak yapıyor. Yani eğer vak-

Frontpage başlarken hangi web'i açacağımızı soruyor.

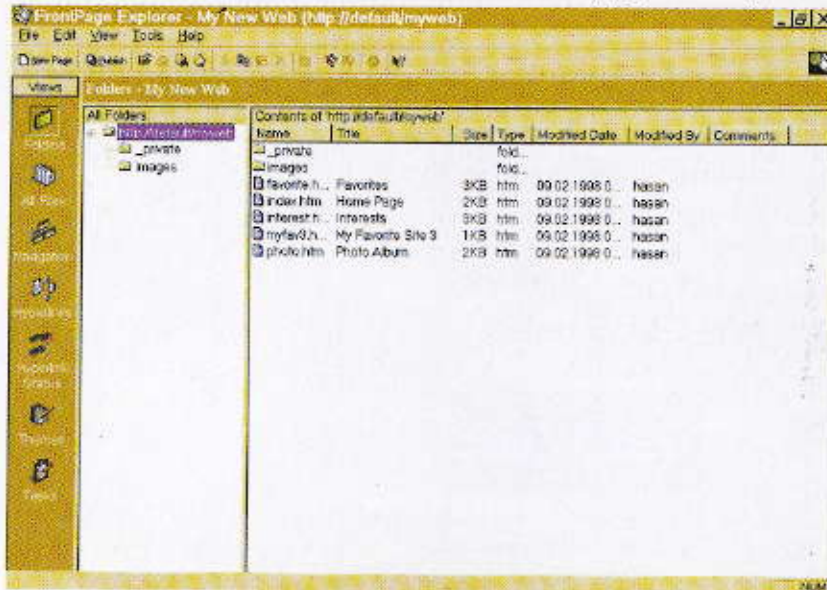
tiniz darsa ortalama beş dakikada sayfanın tasarımını bitirmiş oluyor ve kabul edilebilir düzeyde profesyonel grafikleri olan bir site sahibi oluyorsunuz. Şu ana kadar daha editörü açmamış olduğunuza dikkatinizi çekerek.

Folder View

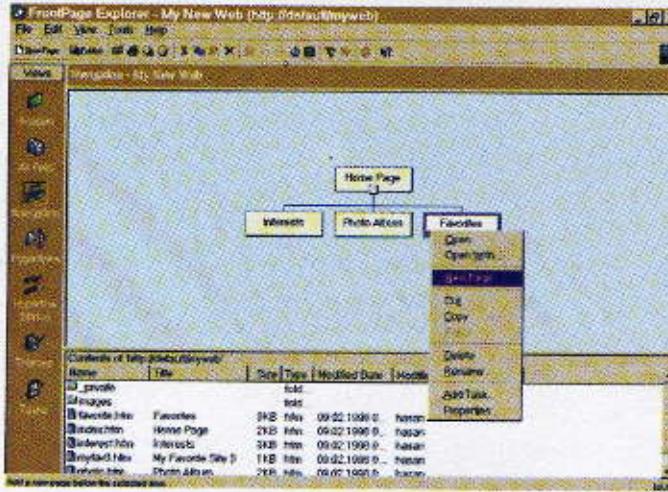
Sitenin yapısı tasarlandıktan sonraki güncellemeler için "Folder View" en uygun seçenek. Burada Web'inize dahil sayfaların ve dizinlerin bir listesini buluyorsunuz. Eğer bir dosyanın ismini değiştirirseniz, o dosyaya diğer sayfalardan yapılmış linkler explorer tarafından birer birer güncelleniyor ve değiştiriliyor. Ayrıca yetim dosyalar dediğimiz herhangi bir linki olmayan dosyaların idaresi de kolaylaşıyor. "Navigation View"a alışmakta güçlük çekenler eski Frontpage'den hatırladığımız "Hyperlink View"u kullanabilirler.

Birden Fazla Kullanıcı

Büyük şirketlerde web sitesi tasarlama işlemleri çok karmaşık olabiliyor. Birkaç değişik kişinin üzerinde çalıştığı bir sitede kimin hangi dosyaya ne yaptığını hatırlamak zor bir görev oluyor. Bu yüzden Frontpage birkaç kullanıcı bir ortamda, bütün kullanıcıların hareketlerini gözlemliyor. Eğer birisi sizin üzerinde çalıştığınız dosyayı yüklemeye kal-

Frontpage Explorer'da "Folder View" en iyi güncelleme yolu.

Frontpage Explorer'da "Navigation View" sitenin yapısını tasarlamadan en iyi yolu.

karşı kullanıcı uyarılıyor ve o dosyayı şu anda sizin kullandığınız bildiriliyor. Her dosyanın en son kimin tarafından modifiye edildiği bilgisi saklanıyor. Ayrıca kullanıcılarınıza belirli erişim hakları atayıp bazı insanları bazı dosyalara erişemez kılabilirsiniz.

Grup çalışmaları için harika bir yardımcı da "Tasks View". Eğer tecrübeli bir tasarım grubuysanız yapılacak işlerin dökümünü aşağı yukarı oturmuşsunuz demektir. "Tasks View" a sırayla yapılacak işleri giriyorsunuz ve bunlar yapıldığında işi halleden, yaptığını bildirir bir işaret koyuyor. Böylece çalışanlar sabah işe geldiklerinde en üstteki yapılmamış işi seçip yapmaya başlıyorlar. "Tasks

View" da her işi kimin yaptığı, yapmayı üstlendiği, ya da yapmakta olduğu bilgisi gözüküyor.

Diğer Yardımcılar

"Hyperlink Status" isminde bir görünüm seçeneği daha var. Bu yararlı yardımcı, sayfalarımızda sözü geçen linkleri birer birer kontrol ediyor ve hala geçerli olduklarından emin olmanızı sağlıyor. Böylece ziyaretçilerinizin gereksiz 404'lerle karşılaşmasına engel oluyorsunuz.

"Themes View", daha önce de sözü geçtiği üzere uyumlu grafik elemanlarını siteye atamak için kullanılıyor. Bir şablon seçip aktif web'e atarsanız, banner'ları, düğmeleri, arkaplanı, yatay çizgileri, navigasyon

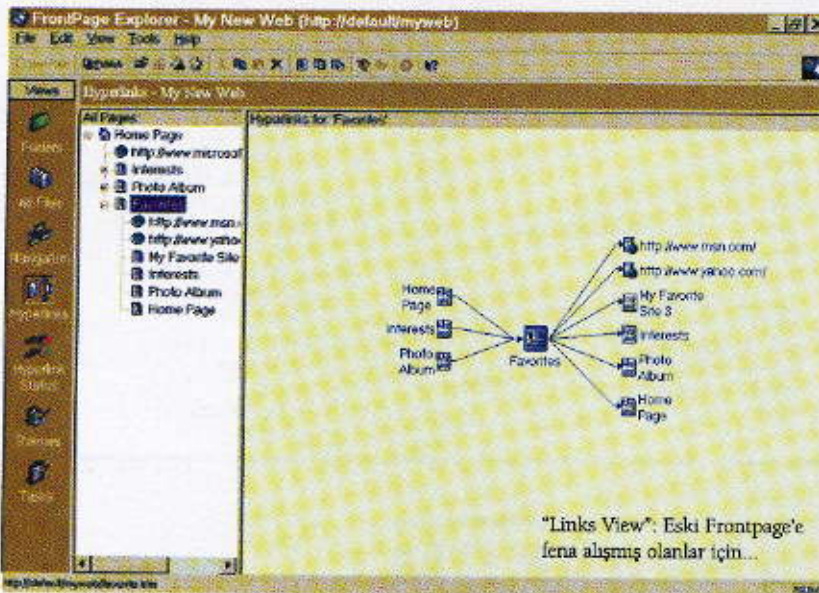
barları, kısacası grafik kullanılabilecek her yeri değiştiriyor ve bütün site ortak, tutarlı bir görünüm kazanıyor. Genelde sayfaların tepesinde duran banner GIF'leri sayfanın başlığını taşıyorlar. Bu yüzden bunların önce birer birer yaratılması gerekiyor. Kendi şablonlarınızı kendiniz yaratmanız için Frontpage bir de asistan sağlıyor. Tema bilgileri ilginçtir ki birer Excel tablosunda toplanıyor.

Modus Operandi (davranış biçimi)

Frontpage geleneksel olarak weblerinin başlangıç sayfalarına index.htm ismini veriyor. Ve sitenin grafiklerini images isimli bir dizin altında topluyor. Bir web'in başka otomatik alt dizinleri de oluyor. Örneğin vti_bin dizininde webbot tabiri edilen CGI scriptleri bulunuyor. Bunlar başta bahsettiğimiz servis sağlayıcı tarafından onaylanması gereken ufak programcıklar. Vti_private dizininin altına yerleştirdiğiniz dosyalar kamu erişimine kapalı oluyorlar, ancak bunun nasıl yapılacağı konusunda yeterli bilgi bulamadık. Tahminimizce bu da Server Extensions yüklendiğinde servis sağlayıcı tarafından yapılacak bir işlem.

"Import Frontpage Web" seçeneği sayesinde Ner'te hoşunuza giden ve nasıl yapıldığını merak ettiğiniz siteleri komple kopyalayabiliyor ve inceleyebilirsiniz. Bu, kişisel gelişme açısından epey yararlı olduğundan uygulamanızı tavsiye ettiğimiz bir yöntem. Sonuçta her şeyi öğrenirken önce kopyalamak doğal bir şey.

"Tools" menüsündeki "Options" sayfasından webleriniz hakkında birkaç varsayılan özelliği (dil, font gibi) belirleyebiliyor, veya Frontpage'in biraz sonra anlatmaya başlayacağımız editöründen hoşlanmıyorsanız, alıştığınız başka bir HTML editörünü varsayılan sayfa güncelleyici olarak atayabiliyorsunuz. Ayrıca geçen ayki yazımızda bahsettiğimiz

"Links View". Eski Frontpage'e fena alışmış olanlar için...

gibi, "Define Channel" seçeneğini kullanarak siteyi Internet Explorer Channel'i olarak tanımlayabiliyorsunuz.

Frontpage Explorer'ın hiçbir yerde bahsine rastlamadığımız ancak çok başarılı bulduğumuz bir özelliğine yine "Tools" menüsünde rastlıyoruz. "Web Settings" seçeneği altında "Parameters" sayfasından çeşitli değişkenler tanımlamak mümkün. Diyelim ki gömlek değiştirir gibi sevgili değiştiriyorsunuz, ve web sitenizde o anki sevgilinizin resmi dursun istiyorsunuz. Ve ayrıca diyelim ki web sitenizde sevgilinizin resmi, ismi ve özgeçmişi tam 342 kez geçiyor. Yani her sevgili değiştirdiğinizde oturup web sitenizle saatler geçirmek zorundasınız. Yapacağınız şey üç adet parametre yaratıp bunlara güncel değerleri girmek ve sayfaları edit ederken "Insert" menüsünden "Frontpage Components/Substitution" seçmek. Bu işlem HTML koduna `<!--webbot bot="Substitution" S-Variable="sevgili adı" -->` şeklinde bir ekleme yapıyor ve bütün web'de sevgili adı geçen yerlere değişkenin değerini yerleştiriyor. Bu kodlar web sayfası yayınlanırken temizleniyor.

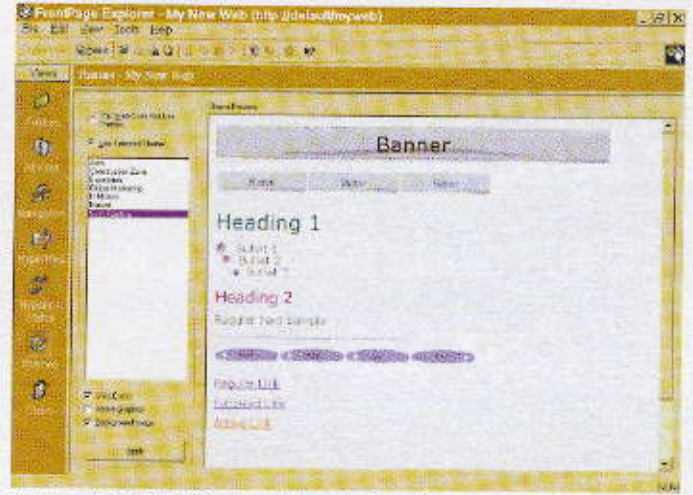
"Tools" menüsünde ayrıca birden fazla kullanıcı, bu kullanıcıların izinleri şifreleri gibi bilgileri ayarla-

yabileceğiniz seçenekler de var.

Frontpage Editor

Explorer ile site yapısını tasarladıktan sonra yapılacak şey sayfaların görsel özelliklerini gözden geçirmek ve bilgi girmek. Bir şablon kullanmadıysanız görsel özellikleri gözden geçirmekten çok tasarlamak zorundasınız elbet. Bunun için de "Frontpage Editor"u kullanacaksınız. Explorer'da bir sayfanın üzerinde çift tıkladığınızda ya da "Tools" menüsünden "Show Frontpage Editor"u seçtiğinizde editör açılıyor ve sayfa yükleniyor. Karşınıza Frontpage 97'den hatta Microsoft Word'den alıştığınız WYSIWYG (What you see is what you get - Çalışırken elde ettiğiniz görüntünün çıktısının da aynı kaldığını bildiren bir kısaltma. Eski DOS MS Word'den Windows Word'e geçildiğinde icad edilmişti) tarzında bir editör çıkıyor.

Sayfanın sol alt köşesinde başka görüntüleme seçeneklerine ulaşmak için konmuş kulakçıklar var. Sistem aynen Excel worksheet'lerinden

"Themes View": Web'inize yeni bir temayı buradan atıyorsunuz.

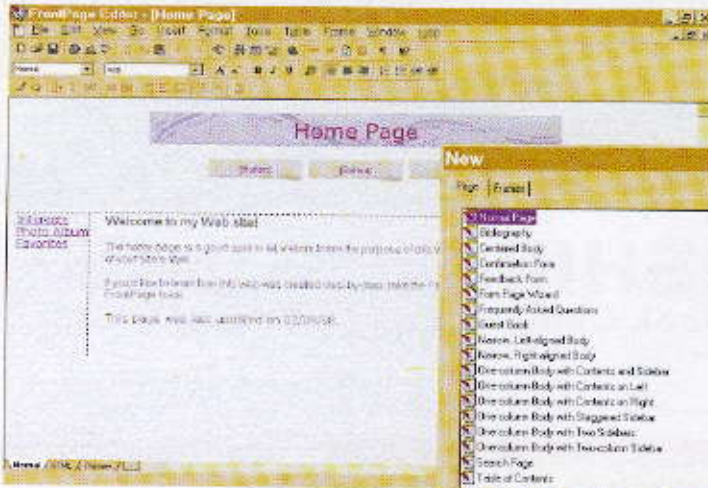
alıştığınız gibi. Bastığınız kulakçığa tekabül eden görüntü karşınıza geliyor.

Eski Frontpage'e göre bir yenilik olarak WYSIWYG editörü ve gözetme sayfasına bir de HTML editörü sayfası eklenmiş. Microsoft bu uygulamayla piyasadaki birçok trendi birleştirmeyi amaçlamış. Ve kendi yollarını kullanarak başarılı olmuş Web tasarlama yazılımlarının beğenilen özelliklerini biraraya getirmiş. Hometown, HotDog gibi editörlerin kullandığı HTML yaz ve sonucuna gözet yöntemi, eski Frontpage'ler, Adobe PageMill, Net Objects Fusion gibi HTML'i gösterip kullanıcıyı korkutmaktan çekinen WYSIWYG tarzı editörlerle birleşince ortaya üç komponentli bir editör çıkmış.

Editörün çok işe yarayan özelliklerinden biri, WYSIWYG bölümünde çalışırken HTML sayfasına geçtiğinizde imlecin öbür sayfada çalıştığınız noktanın HTML karşılığının üzerinde duruyor olması. Böylelikle korkunç karışık HTML'si olan sayfalarda bile istediğiniz değişiklikleri kolayca yapıyorsunuz.

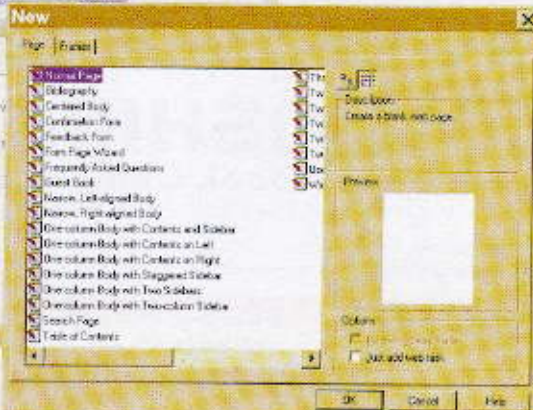
WYSIWYG

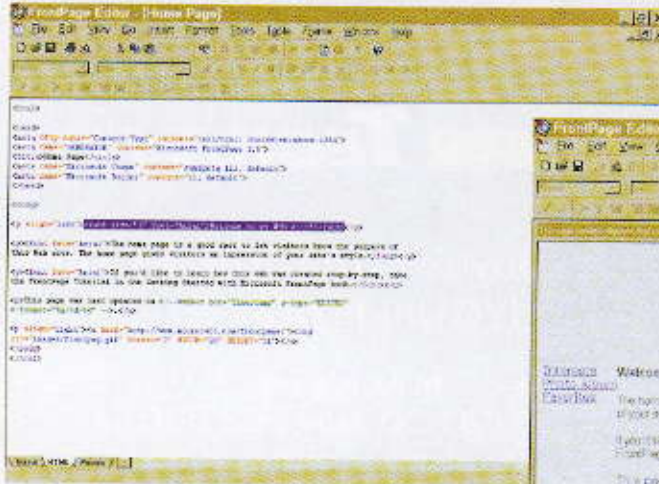
Normal View: WYSIWYG editöründe kullanıcıyı aldatma yoluna gi-

Editörde yeni bir sayfa açarken karşınıza gelen hazır sayfa seçenekleri.

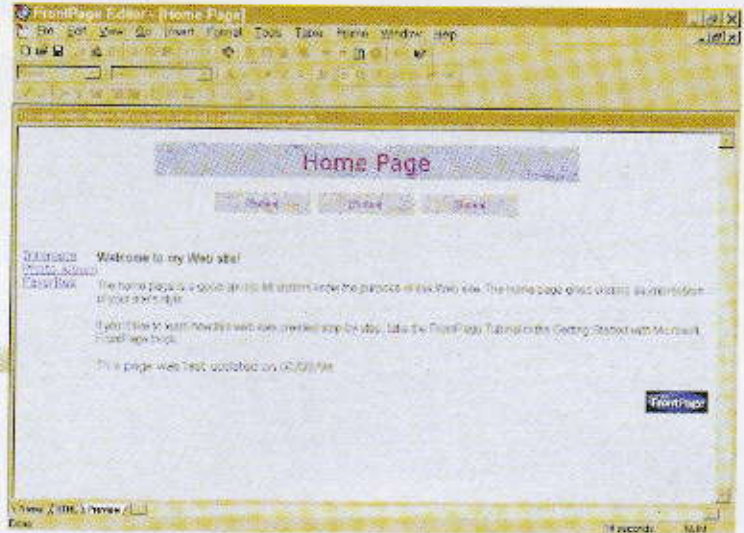
Editörde "Normal View".

Editörde "HTML View":

Sayfanın koduna doğrudan ulaşmanızı sağlıyor.

Editörde "Preview": Yaptığımız değişiklikleri anında gözlemlemenizi sağlıyor.

dilmemiş. Yapıtlarınızın HTML karşılığını en azından kestirebiliyorsunuz. Örneğin bir resmi tutup sayfanın istediğiniz yerine bırakamıyorsunuz. Bunu yapabilen editörler de mevcut, ancak onlar resmi istediğiniz noktaya yerleştirmek için kırk dereden kırk testi su getirmek zorunda kalıyorlar, ve sonuca baktığınızda hiçbir şey anlaşılmayan bir HTML kodu çıkıyor ortaya. Frontpage böyle değil, kendinizi daha çok bir Word dökümanı hazırlar gibi hissediyorsunuz.

Tablo idaresinde hoş yenilikler var. Örneğin bir tabloya rahatça satır ya da sütun ekleyebiliyor, çıkarabiliyorsunuz. Varolan bir satır ya da sütunu istediğiniz sayıda parçaya bölebiliyorsunuz. Eski Frontpage'de tablo içinde tablo yaratma konusunda problemler vardı. Artık yok. An-

cak eski Frontpage'de beğendiğimiz bir özellik yok olmuş. Şimdi, bir tablo parçasını ya da kendisini kopyalayıp başka bir tablonun herhangi bir hücresinin içine yapıştırıramıyoruz. Bu sürümde böyle bir şey deneyince kopyalanan tablo parçasının yapıştırılan tablonun bir parçası olmaya çalıştığı ve büyük ihtimalle de bütün tablo yapısını paramparça ettiği gözlemleniyor. Eski Frontpage'de kopyalanan parça yapıştırıldığı hücrenin içinde bağımsız bir tablo-cuk olarak kalırdı. Microsoft, Copy/Paste işleminin böyle daha verimli olacağına kanaat getirmiş ol-

malı. İç içe tablolardan söz etmişken bütün Frontpage sürümlerinde karşımıza çıkan bir başka sorundan bahsedelim. İmlec iç içe duran tablolardan dışarıdakine hiç ilgi göstermiyor. Her zaman içerideki hücrenin içinde duruyor ve arkada kalan hücrenin özelliklerine ulaşmayı imkansızlaştırıyor. Eski Frontpage'de bu sorunun üstesinden gelmenin tek yolu, editörü kapatıp, Notepad'i açmak ve HTML kodu üzerinde gerekli değişiklikleri yapmaktır. Şimdi HTML kulaklığına basmanız yeterli.

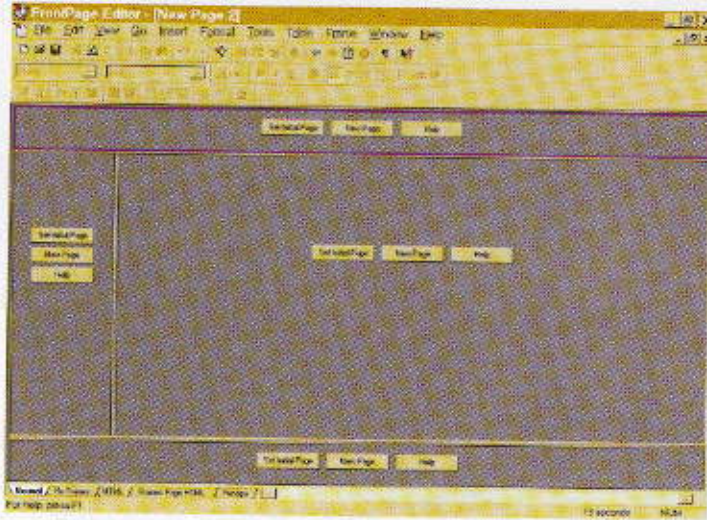
HTML Editörü Neden Var?

Ancak açıkçası WYSIWYG iddiasında olan bir editör için böyle yöntemler öneriyor olmamız, Microsoft'un HTML editörünü yazılıma katması konusunu daha derinden incelememize neden oluyor. Bu hareket bizce iki şekilde yorumlanabilir. Bir: Trend buydu biz de uyduk. Madem Homesite ve HotDog bu kadar başarılı bunun bir sebebi olmalı. İki: Biz WYSIWYG editörümüze sandığımız kadar güvenmiyoruz. Bir takım eksiklikleri var ve bunları giderebilirsiniz diye HTML editörünü işin içine kattık.

HTML editörü, kendi başına sayfa ▶

"Frames Wizard": Yeni bir Frameset kurarken sizi angaryalardan kurtarıyor.

"Frames Wizard"da sayfanızı böldükten sonra, her frame'in göstereceği sayfalar belirleniyor.

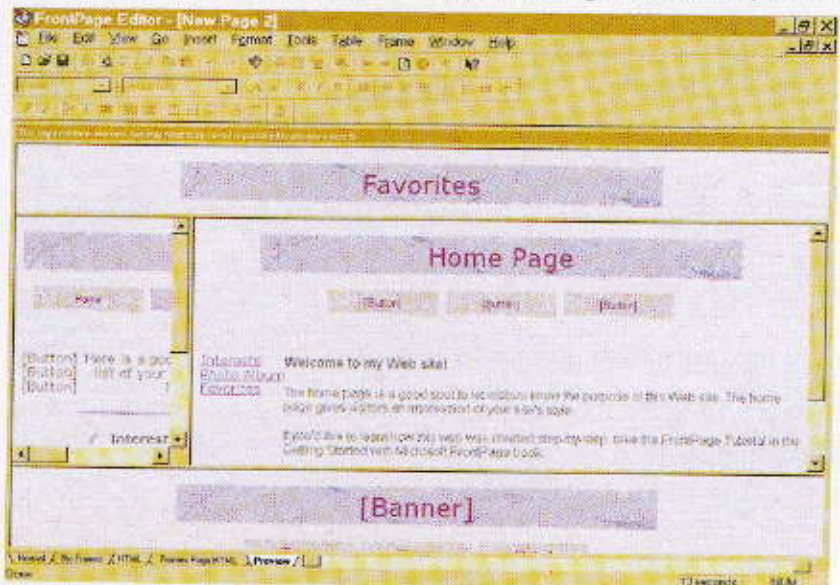
yaratması için eklenmemiş. Bu, piyasadaki çoğu vitamin almış Notepad usulü HTML editörünün kullandığı kısayollar ve düğmeleri kullanmamasından anlaşıyor. Ayrıca menülerde kesme/yapıştırma işlemleri dışındaki seçeneklerin hepsi inaktif durumda oluyor. HTML editörü, kodu renklerle süslüyor ve daha okunur kılıyor. Frontpage size HTML kodunu gösteriyor göstermesine, ama onu gönlünüzce düzenlemenize pek de izin vermiyor. Yaptığınız değişiklikleri beğenmezse, normal editöre bir kez gidip geldiğinizde kodu değişmiş buluyorsunuz. Örneğin tırnak işaretlerinin konulmamasına tahammülü yok. Ne yaparsanız yapın, Frontpage Explorer açıldığı anda bütün web'deki bütün dokümanların HTML eksikleri gideriliyor.

Normal editörün kötü bulduğumuz yanlarından biri de font idaresi. Karmaşık bir tablonun fontlarına hakim olmak çok zor. Genelde karşınıza istediğiniz font çıkmıyor, bazen fontların büyüklükleri de tutmuyor. Belli bir parça için birden fazla font tanımlarsanız Frontpage, sayfanın HTML kodundaki eski `<font...>` `</font>` Tag'lerini kaldırıyor ve böylece sayfanızda gereksiz şişmeler oluyor. Ya da bütün bir tabloyu seçip font tanımlarsanız, Frontpage boş hücrelere bile `<font...>` `</font>` Tag'ini yerleştiriyor. Sonun-

da Word dokümanı muamelesi yaptığımız bir sayfa, HTML kodunda binlerce `<font...>` `</font>` Tag'iyle şişmiş bir hale geliyor.

Temel Fonksiyonlar

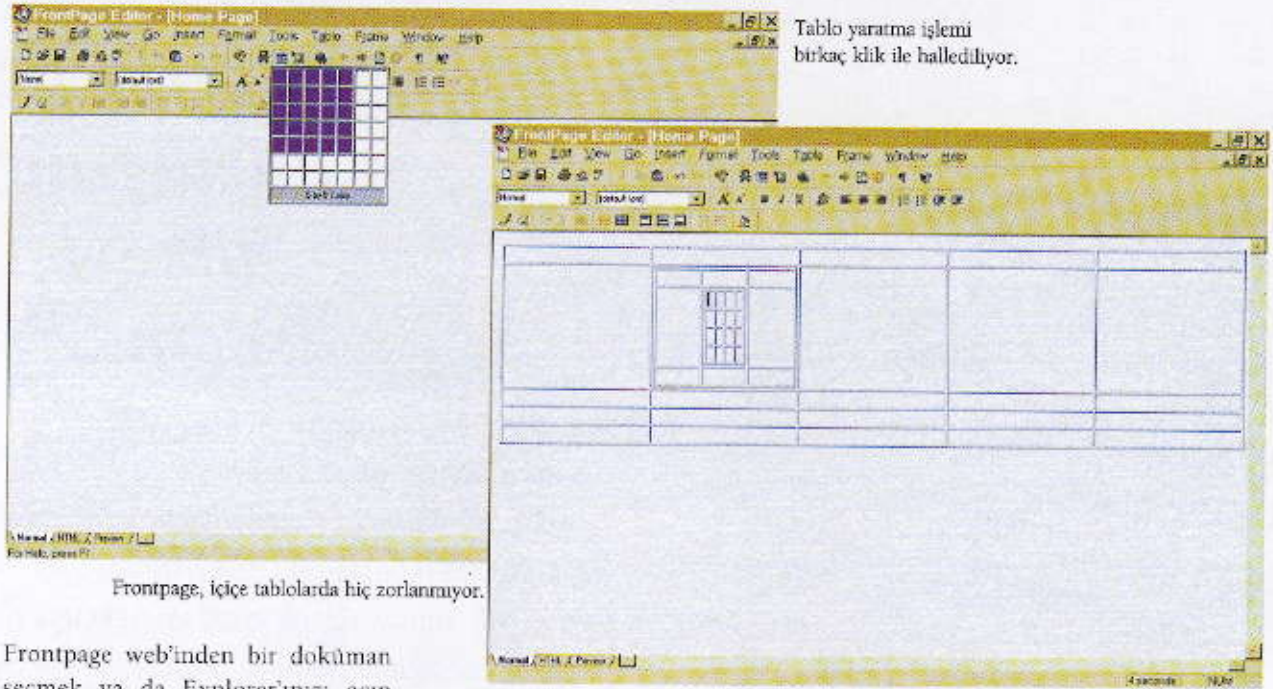
Biraz da editörün temel işlevlerinden bahsedelim, "File/New" komutu yoluyla yeni bir sayfa açarsanız karşınıza yirmi otuz kadar hazır şablon geliyor. Bunlar arasından amacımıza uygun ya da yakın olan bir tanesini seçip işe başlayabiliyorsunuz. Frame'li bir sayfa tasarlamayı düşünüyorsanız, onun ayarlarını da buradan yapabilirsiniz. Eğer Frameset'li bir sayfaya başlarsanız, sol alt köşedeki kulakçık sayısı beşe çıkıyor.

"Normal View"da sayfayı bölünmüş olarak düzenleyebilirsiniz.

Standart üçlüye Frame göremeyen Browser'lar kullanan şahısların göreceği sayfa, ve Frameset'in yapıldığı sayfanın HTML hali de ekleniyor.

Her Microsoft ürününde olduğu gibi Frontpage'de de bir araç çubuğu var. Çok kullanılan işlemleri buradan yürütmek mümkün olduğu gibi hepsinin menülerde de karşılığı var. Örneğin sayfaya bir resim yerleştirmek için "Insert/Image" menüsünden ya da araç çubuğundaki imaj simgesinden yararlanıyorsunuz. Bu işlemi yapınca karşınıza resmin yerini soran bir dialog kutusu çıkıyor. İmaj web dizinlerinden birinde değilse, dosyayı save ederken imajın import edilip edilmeyeceği soruluyor. Bu soruya hayır dersanız, HTML kodunda imaj sabit diskinizdeki yerile anılıyor. Yani yayınlamayı düşündüğünüz dosyaları import etmeniz önemli. Sayfanızdaki bir resim ya da metni hyperlink haline getirmek, yani başka bir dokümana gönderme yapmak istediğinizde, resmi ya da metni seçip hyperlink düğmesine basmanız ya da "Edit/Hyperlink" komutunu vermeniz gerekiyor. Bunu yapacağınızda göndermenin yapıldığı dokümanı soran bir dialog kutusu ile karşılaşacaksınız. Alternatifleriniz, direkt sayfa adresi girmek, o an açık olan

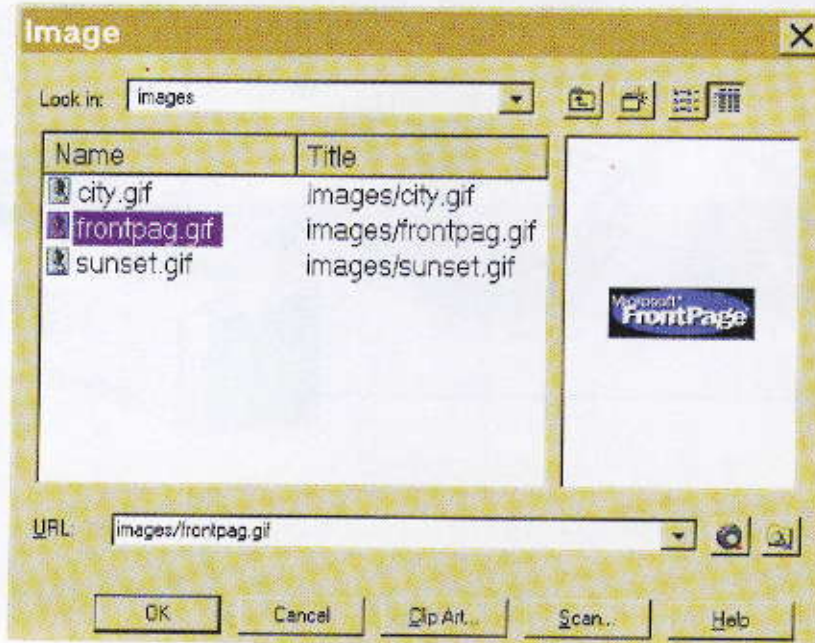
Frontpage web'inden bir doküman seçmek ya da Explorer'ımızı açıp link atmak istediğiniz sayfaya doğru sörf yapmak. Eski Frontpage'de arka planda herhangi bir Browser açıksa, Browser'ın bulunduğu sayfa "Insert Hyperlink" dialog kutusuna yazılı olarak gelirdi. Ancak yeni "Insert Hyperlink" dialogu, yüzlerce testten sonra daha verimli bulunmuş ve buna göre değiştirilmiş. Bir tablo yaratmak için yine iki seçeneğiniz var. "Table/Insert Table" komutu ya da

Çubuk üzerindeki düğme. Düğmeye bastığınızda tablonun boyutlarını rahatça belirtebiliyorsunuz. Düğme yoluyla açtığınız tablolar "Table/Insert Table" yoluyla açtığınız son tablonun ayarlarına sahip oluyorlar. "View/Table Toolbar"dan aktive edebileceğiniz tablolara özel bir araç çubuğu da mevcut. Bu çubukla tablolara satır/kolon ekleyebilir silerler satır veya kolonları bölebilir yanya-

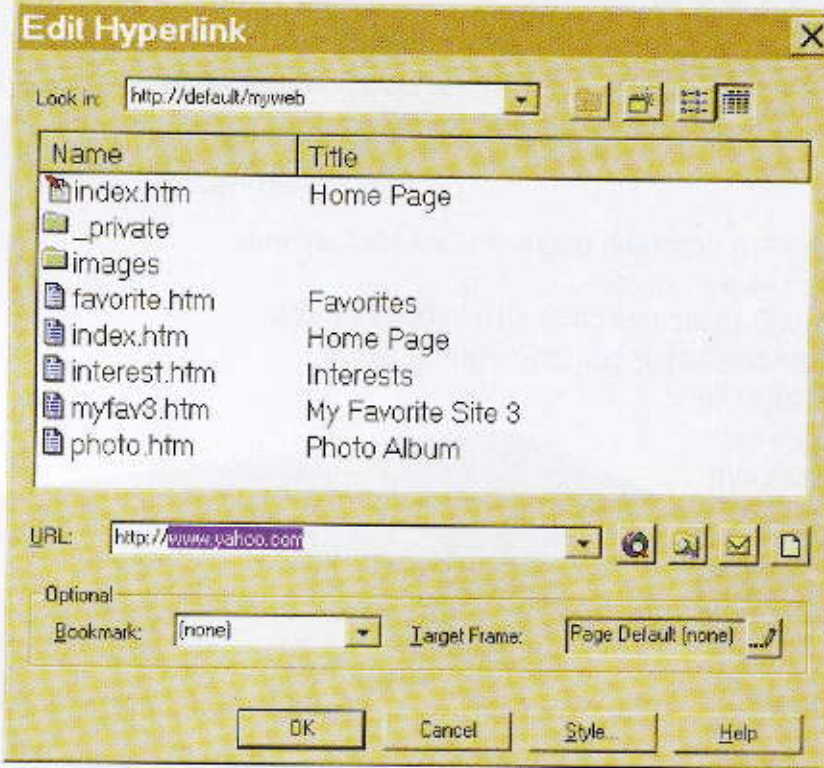
na kolon ya da satırların genişliklerini eşitleyebilirsiniz. "Edit/Bookmark" komutuyla sayfa içi linkler yaratabilir, böylelikle sayfayı kendi içinde indeksleyebilirsiniz.

Elbette en enteresan menülerden biri "Insert" menüsü. Bu menü üzerinden sayfalarınıza envai çeşit Frontpage elemanı yerleştirebiliyorsunuz. Bunların bazıları başta bahsettiğimiz Server Extensions'u gerektiriyor. Servis sağlayıcınızı kandırabiliyorsanız yerleştirebileceğiniz Frontpage elemanları, ziyaretçi sayacı, arama makinesi gibi sıkça rastlanılan şeyler. Bazıları da daha standartlaşmamış HTML komutları ya da Java Applet'leri içeriyorlar. Örneğin Banner Ad Manager, HoverButton öğeleri birer Applet.

Hover Button tabir edilen, üzerine fare imleci gelince hareket eden düğmeler yapmak için eskiden sayfalarca Java scripti ekleyip tek tek bütün imajları girerdik. Frontpage bu iş için Java script değil de bir Applet kullanarak hem olayı kolaylaştırmış hem de Internet Explorer 3.0 ile Nette aktif olarak kullanılan Hover Button-Java scripti arasındaki uyumsuzluğu gidermeye çalışmış. Hakkını vermek gerekiyor, Hover

"Insert Image" dialogu, yerleştireceğimiz resmin kaynağını soruyor.

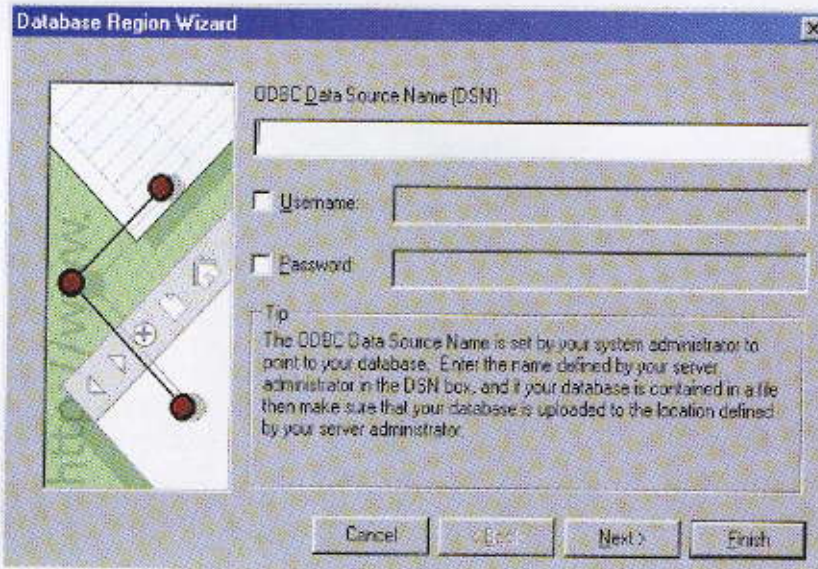
"Insert Hyperlink" dialogu, gönderme yapacağımız dokümanın yerini soruyor.

Button yerleştirmek çocuk oyuncağı.

Sadece Internet Explorer 4.0 için geçerli oyuncağlar arasında sayfa geçişi animasyonları, sayfa içi animasyonlar, uçan kaçan yazılar, resimler, Cascading Style Sheets (bkz geçen ayın yazısı) ayarları, kayan yazı yaratmak için kullanılan <marquee>

Tag'ı gibi öğeler bulunuyor.

"Format" menüsü neredeyse Microsoft Word'ünki gibi. Font tanımlama, bulut ayarlama, animasyonlar, sayfa geçişleri, bu aralar Microsoft sitelerinde gördüğümüz katlanır içindekiler listeleri gibi görüntüye dair işlemleri buradan yapıyorsunuz.

Frontpage, Web sayfalarınıza varolan bir veritabanını görmeyi olanaklı kılıyor.

"Tools" menüsünde Office uygulamalarından tanıdığımız yazım kılavuzu ve eşanlamlı sözcük bulucu var. Bir resim seçiliyken "Tools" menüsüne girerseniz "AutoThumbnail" seçeneği aktif oluyor. Bolca resim sergileme amacıyla olanlar için enteresan olan bu seçenek otomatikman resmi küçültüyor ve büyük haline link koyuyor. Böylece download sürelerini azaltıyor ve kullanıcılarınızın değerli vakitlerinden tasarruf ediyorsunuz. Aynı menüden "Options" bölümüne de ulaşılabilir ve "AutoThumbnail" işlemi ve varsayılan fontlarla ilgili ayarlar yapılabilir.

"Table" menüsü birkaç sayfa önce anlatığımız tablo işlemlerini yapıyor. "Frames" menüsü ise yeni bir sayfa yaratırken karşılaştığımız dialogu çağırıyor veya zaten Frameset'li bir sayfa ile çalışıyorsa Frame'leri bölme silme gibi işlemleri gerçekleştiriyor. Frontpage Internet Explorer 3.0 ve 4.0'ın inline frame yani sayfanın ortasında resim gibi tanımlanan çerçeve olgusunu desteklediğini de unutmayalım. (<iframe>)

Frontpage Editor, Browser olarak Internet Explorer 4.0'ı kullanıyor. Ayrıca üzerinde çalıştığımız dokümanı save etmeniz şartıyla sabit diskinizde bulduğu diğer Browser'lar da işinizi görme imkanı sağlıyor. Bunun için "File/Preview in Browser" komutunu kullanmalısınız.

Sonuç

Genel olarak Frontpage 98 çok iyi bir site idare programı ve yeterli bir editör. Neredeyse WYSIWYG olan editör, basit işlemlerin üstesinden sorunsuzca geliyor ve normal bir HTML editörü ile saatler sürecektir işleri çabucak halletmenize izin veriyor. Tablo yaratma, içeri doldurma, sürük ve bırak yöntemiyle resimleri, metinleri ve başka objeleri web sayfasına çabucak entegre etme ihtiyaçlarınıza oldukça iyi cevap veriyor ve birçok angarya işi üzerine alıyor.

Hasan Yalçınkaya

Internet'te Hep Seyirci misiniz?

Internet erişiminiz var ve Internet'te birçok yeri dolaşıyorsunuz. Bu size yetiyor mu? Aslında, Internet'te kendinize bir yer edinmek sanıldığı kadar zor değil. Chip okuyucuları, Kişisel Web ve E-posta adreslerine ücretsiz olarak, hem de Türkçe desteği ile sahip oluyor! Nasıl mı? Okumaya devam edin...

Önceki sayımızda, Internet'te ücretsiz Web sayfası yeri ve e-posta adresi sağlayan kuruluşlar ile ilgili bir araştırma yazısı yayınlamıştık. Bu kuruluşların hepsi yabancı ülkelerde bulunmakta ve sağladıkları imkandan yararlanmak için İngilizce bilmek gerekmektedir. Günümüzde, İngilizce bilenlerin Internet'te yararlanabileceği pek çok adres var. Türkçe içerikli kaynaklar için aynı şeyleri ne yazık ki şimdilik pek söyleyemiyoruz. Yine de, eğitim kuruluşlarımızın yanında, konuyla ilgili çaba gösteren kişi ve kuruluşların günden güne artması hepimiz için sevindirici.

Internet'te fiziksel ve sanal sunucu ortamları sağlayan, kısaca ortam sağlayıcı olarak tanımlayabileceğimiz Ajans Net, Türkçe içerik konusunda çaba gösteren böyle bir kuruluş. Farklı olarak, normalde bir ücret karşılığı yaptığı Kişisel Web ve e-posta adres hizmetlerini, Chip okuyucularına ücretsiz olarak sağlıyor. Bu ücretsiz hizmetten yararlanmak isteyen okuyucunun, dergide verdiğimiz formu doldurması ve kuruluşun adresine göndermesi yeterlidir.

Internet ortamında Kişisel Web sayfası ile e-posta adres hizmetlerini birlikte ve bedava, Türkçe dilinde sunan ilk ve tek kuruluş olması (in-

Ajans Net'in Web sayfasında CHIP okurları için özel bir bölüm ayrılmış bulunuyor. Sayfada ayrıca verilen ötele hizmetler ile ilgili bilgiler bulmak mümkün.

şallah başkaları da çıkar!) Ajans Net'i diğerlerinden farklı bir konuma getiriyor. Bu sayede, Internet'te konu üzerinde başlangıç bilgileri olmayan ya da çok kısıtlı olan kişiler, çok ekonomik bir şekilde kendilerini Internet'te ifade etme imkanını bulacaklar.

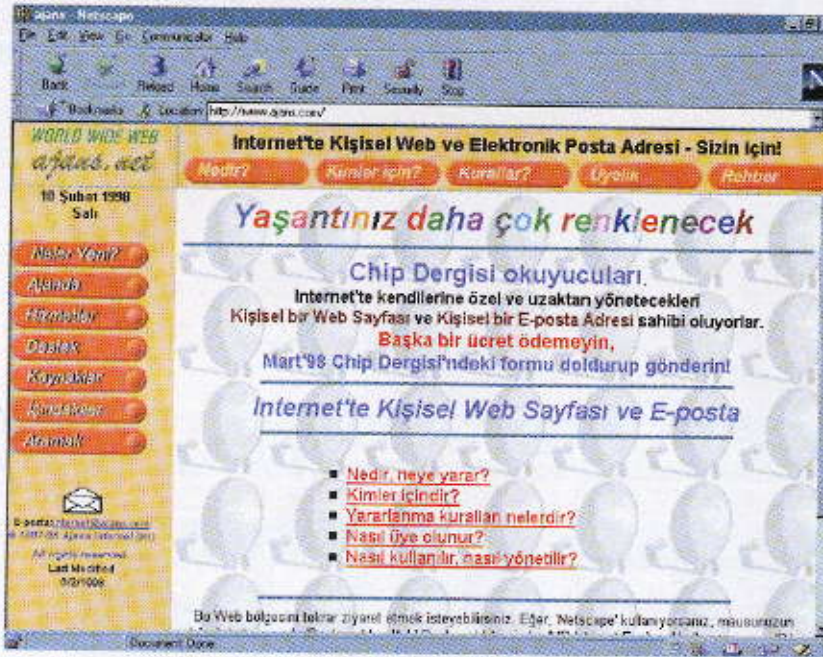
Internet'e bağlanıp da, inceleyici programlarında <http://www.ajans.com> Web adresini girdiğinizde, kuruluşun ana sayfasına ve Chip okuyucularına sağlanan imkanlara doğrudan eriş-

yorsunuz.

Bu web adresinde, konuya yabancı olanlara yönelik, Kişisel Web sayfası ve Kişisel E-posta konularında basit Internet bilgileri yanında, değişik bilgi seviyelerindeki kullanıcılara hitap eden çeşitli bilgiler de bulunmaktadır.

Nasıl üye olabilirim?

Ücretsiz Kişisel Web ve e-posta adresi isteginde bulunmak isteyen

Internet'te kişisel Web sayfası ve E-posta hakkında her türlü bilgiyi Ajans Net sayfalarında bulabilirsiniz.

Chip okuyucuları, 31/3/1998 tarihine kadar, dergideki üye kayıt formunu doldurup gönderdiklerinde, takip eden ay için bu hizmetten yararlanabilecekler. Yani, Chip okuyucusu üyelik formunu doldurup gönderdiğinde, takip eden ayın ücretini de ödemiş oluyor.

Adres ve şifrelerin alınması

Kişisel Web ve E-posta üyelik kaydı yapılan okuyucuların, bu adresleriyle ilgili tahsis ve yönetim için gerekli şifre bilgileri, yine üyenin kendi tarafından Internet ortamında <http://www.ajans.com/wsmdb.html> adresine bağlanarak öğrenilebiliyor. Bunun için, ilgili adreste, form doldururken girmiş oldukları Özel Kayıt numarasını ekrandan girmeleri yeterli oluyor. Üye kaydı tamamlanmış ise, gerekli bilgileri ekranda görülecektir.

Hemen başlayamaz mıyım?

Kişisel Web adresini ve e-posta adresini öğrenip hemen işe koyulmak

isteyen kullanıcılar için de kolaylık düşünülmüş. Bu kullanıcılar, arzu ettikleri takdirde, yine aynı adresten üyelik formu bilgileri henüz girilmemişse bizzat girip işlemlerini hızlandırabilirler. Genelde 24 saat içerisinde Web sayfaları ve e-posta adresleri işler duruma getirilmektedir.

Kişisel Web Yönetimi

Kişisel Web adresinin yönetimi oldukça kolay. Internet ortamında, <http://www.ajans.com/wsm> adresini inceleyici programınızda girdiğinizde, karşınıza kullanıcı isim ve şifrenizi bekleyen bir sayfa geliyor. İsim ve şifre doğru girilirse, doğrudan Web sayfanızın bulunduğu alana, yani yönetim sahanıza erişebiliyorsunuz. Bu alanda, başkalarının Internet'ten adresinizi girdiklerinde karşınıza gelen 'index.htm' isimli Web sayfanız ile, sayfa içinde kullanabileceğiniz çeşitli resim, animasyon, müzik ve benzeri dosyaları bulundurabilirsiniz. Kendi web alanınızda bulunan dosyalarla ilgili olarak, kopyalama, silme, yeniden isimlendirme, herhangi bir dosyayı bilgisayarınıza transfer etme veya bilgisayarınızda hazırladığınız bir dosyayı bu adrese gönderme gibi bütün işlemleri kolayca yapabilirsiniz.

Ne kadar bir alanım olacak?

Ajans'ın Kişisel Web ve e-posta üyeleri için tahsis ettiği özel alan 100 kilobyte. Buna ek olarak, Internet'te çokça kullanılan web sayfalarının geri plan görüntüleri, sayfa içerinde kullanılan resimler, animasyonlar ve müzik dosyaları için kullanıcıların yararlanabileceği genel alanlar ayrılmış. Bu alanlarda genel kullanıma açılmış dosyalar yardımıyla, üyelerin kendi sınırlı alanlarını daha verimli kullanabilmelerine ve sayfa içerikleri için özgün çalışmalar yapmalarına imkan verilmiştir. Bu genel alanlardan kullanılan dosyalar, kullanıcının Kişisel Web ve E-posta için ayrılan alanını azaltmıyor.

Tecrübeli Internet kullanıcıları dışında, yeni başlayanların olası çeşitli sorularında yararlanabilecekleri bilgilere, basit bir menü kapsamında Internet ortamında yer verilmiştir. ☐

HERKESE ÜCRETSİZ
ajans.net
CHIP
İŞBİRLİĞİ
İLE
WEB SAYFASI

Kişisel Web ve Kişisel E-posta Hesabı Üye Kayıt Formu

Bu formu doldurup, Internet'te "Kişisel Web Sayfası" ve "E-posta Adresi" sahibi olabilirsiniz. Özel Kayıt anahtarı kısmında, güvenliğinizi için en az 15 haneli bir şifre seçiniz ve bir yere kaydediniz. Burada belirleyeceğiniz kayıt anahtarını daha sonra Internet'teki Web adresinde girdiğinizde, kendinizle ilgili kayıt bilgilerine ulaşabileceksiniz. Formda girdiğiniz kişisel üyelik bilgileri, doğru ve geçerli olmalıdır. Bu bilgiler, izniniz alınmadan başkalarına verilmeyecektir.

Özel Kayıt Anahtarı:	
Ad ve soyadınız:	
Adresiniz:	
Bölge veya Semt:	
Şehir:	Posta Kodu:
Telefon:	Ülke:
Varsa, E-posta adresiniz:	Faks:
Doğum Tarihi (Gün/Ay/Yıl)	Annenizin evlenme öncesi soyadı veya size özel bir kelime:
Örnek:18-04-1955:	

Kişisel Web ve E-posta adreslerini aşağıda belirleyeceksiniz. Teknik olanaklar içerisinde ve önceliklere bağlı olarak istekleriniz yerine getirilecektir. Adres kısmında, yine teknik nedenlerle, büyük harfler ve Türkçe'ye özgü 'ç ğ ı ö ş ü' harfleri kullanılmayacaktır.

İstedığınız Kişisel Web adresi: Kişisel Web Sayfası adresiniz, öncelikle istediğiniz şehir ve semt isimleri, böyle bir tercihte bulunmadıysanız, formda girdiğiniz şehir ve semt isimleri gözönüne alınarak belirlenecektir. Web adresi şekil ve örneğine benzer yapıda olacaktır.

Web adres şekli	http://www.ajans.com/şehir/semt/numara
Web adres örneği	http://www.ajans.com/istanbul/yesilkoy/1000
Web adres tercihiniz 1:	http://www.ajans.com/
Web adres tercihiniz 2:	http://www.ajans.com/

İstedığınız Kişisel E-posta adresi: E-posta adresi, aynı isim ve soyadını taşıyan kişilerden öncelikle istekte bulunanlar ve tercih sırasına göre, aşağıdaki yazılış şekillerinden birine uygun yapıda olacaktır. Tercihinizi, 1-2-3-4-5-6-7 şeklinde belirleyiniz.

E-posta adres şekli	E-posta adres örneği	Tercih No
isim.soyad@ajans.com	ahmet.kartal@ajans.com	
i.soyad@ajans.com	a.kartal@ajans.com	
isim.s@ajans.com	ahmet.k@ajans.com	
isimsoyad@ajans.com	ahmetkartal@ajans.com	
isoyad@ajans.com	akartal@ajans.com	
isims@ajans.com	ahmetk@ajans.com	
isim@ajans.com	ahmet@ajans.com	
soyad@ajans.com	kartal@ajans.com	

Ajans'taki kişisel e-posta adresinize gelecek mesajların, mevcut başka bir e-posta adresine gönderilmesini istiyorsanız, burada giriniz. İstemiyorsanız boş bırakınız:

Ücret ve ödeme:	Bu formu doldurup, 31/3/1998 tarihine kadar posta ile gönderen okuyucular, 30/04/1998 tarihi sonuna kadar bu hizmetlerden ücretsiz yararlanacaklardır. Takip eden aylarda bu hizmetlerden dergi aracılığı ile yararlanmaya devam etmek isteyenler, yeni aya ait formu doldurup, aylık ücret yerine gönderebilirler.
Kişisel Web adresi ve Kişisel E-posta adresi (yıllık ücreti \$39.-)	

Önemli Not: Bu formda doldurduğunuz bilgileri, Internet ortamında <http://www.ajans.com/wsmdb-html> adresindeki form üzerinde de giriniz. İlk ödeme yerine geçen bu form, postalandığı adrese ulaşınca, Kişisel Internet Web adresi ve yönetim için gerekli isim-şifre ile Kişisel Internet E-posta adresi ve gerekli isim-şifre, varsa halen mevcut e-posta adresinize gönderilecektir. E-posta adresi olmayan okuyucular, bu bilgileri Internet ortamında, yukarıda verilen Web adresinden, formda belirttikleri Özel Kayıt Anahtarlarını girerek öğrenebilirler.

Chip - Ajans işbirliği ile gerçekleştirilen, Internet'te Kişisel Web Sayfası ve E-posta Servisi Üyelikinden yararlanmak isteyen okuyucular, herkes gibi Ajans'ın Üyelik Kuralları'na uygun davranmayı da peşinen kabul etmiş sayılırlar. Lütfen, girdiğiniz bilgileri bir kere daha kontrol ediniz ve formun aslını posta ile gönderiniz!

Formun gideceği adres: Ajans Net, Perpa-Elektrokent İş Merkezi, Kat:5 No:417 Okmeydanı - İSTANBUL

Arayan Bulur

Neyi nasıl arayacağınızı çok iyi bilmeniz gerekiyor. Genel arama makineleri ile istediğinize tabii ki ulaşabilirsiniz. Ama neden daha kolay yolu seçip özelleştirilmiş arama makinelerini kullanmıyorsunuz ?

Her ay bu köşede belirli konulara yönelik sitelerin adreslerini İnternette saatlerce dolaşmak zorunda kalmadan toplu olarak bulabiliyorsunuz. Peki biz bunlara nasıl ulaşıyoruz. Bu bir sır değil.

İnternet üzerinde yer alan arama makinelerinden herkesin haberi var.

Ama biz Altavista, Yahoo, WebCrawler gibi arama makinelerinden bahsetmiyoruz. Çok yaygın kullanılan bu genel arama makinelerine bir kaç anahtar kelime verdiğinizde binlerce hatta onbinlerce sonuç ile karşılaşmanız isten bile değil. Sonuç olarak daha kesin bir sonuca ulaşmak istiyorsanız ya arama konusunda uzman olmanız ve seçeceğiniz anahtar kelimeleri iyi belirlemeniz gerekiyor ya da özelleştirilmiş arama makinelerini kullanmanız.

<http://www.bigbook.com/>

BigBook Sözlüğü: 11 milyon üzerinde Amerikan firmasının listesi. İş türünü ya da firma ismini yazın yeter.

<http://wombat.doc.ic.ac.uk/foldoc/contents.html>

Bilgisayar terimleri üzerine bir arama makinesi. Öğrenmek istediğiniz terimi yazmanız yeterli.

<http://www.tig.com/cgi-bin/genobject/tig-domain-db/>

İnternet üzerinde Domain Name veri tabanı ile arama yapabilen bu sitede şehir, firma gibi anahtar kelimeleri kullanabiliyorsunuz.

<http://204.32.221.16/>

Global Encyclopedia: Bedava Online İnternet ansiklopedisi. Araştırma için artık tozlu raflara ve kalın ciltli kitalara son.

<http://www.iaf.net/>

İnternet Address Finder: Arayacağınız kişinin adı ve soyadını girdiğiniz takdirde e-mail adresine ulaşabiliyorsunuz.

<http://okra.ucr.edu/okra/>

OKRA net.citizen: 5.3 Milyonlu bir E-mail adresi listesi içinden arama yapabiliyor.

<http://www.excite.com/>

Excite USENET Search: İki haftalık süre içindeki USENET haberleşme grupları üzerinde arama yapabileceğiniz bir site. Arama tipini belirtebiliyorsunuz.

<http://www.wld.com/>

Tüm avukatlar için barın en iyi yasal arama makinesi.

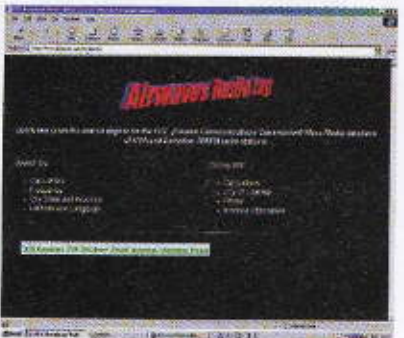
<http://www.dejanews.com/>

İşte daha önceki aylarda da bahsettiğimiz haber grupları arasında 1 aydan 1 yıla kadar arama yapabilen en iyi arama makinesi.

<http://www.airwaves.com/fccdb.html>

FCC Radyo istasyonları veri tabanı. Herhangi bir AM/FM radyo hakkında buradan bilgi alabilirsiniz.

<http://harvest.cs.colorado.edu/Harvest/brokers/Usenet/>

Harvest NetNews Broker Usenet Haber grupları arama makinesi.

<http://www.careermosaic.com/cm/cm36.html>

CareerMosaic USENET İş ve işçi bulma kurumu :). Haber grupları üzerinde iş arayan ve iş verenler üzerine istediğiniz anahtar kelimelerle arama yapabileceğiniz bir site.

<http://us.imdb.com/>

Bir numara arama makinelerinden biri daha. "Internet Movie Database Search" filmler, televizyon şovları, aktörler ve aktrisler ile ilgili her şeyi bulabiliyorsunuz. Çok sık yenileniyor. Türkiye'den yeni filmlere rastlamak da mümkün.

<http://www.intbc.com/sleuth/>

Internet Sleuth Search: Internet üzerinde yer alan diğer arama makinelerini ve kaynaklarını bulan bir site.

<http://www.777film.com/>

Filmler üzerine bir başka arama makinesi daha. "MovieLink" ile film zamanları ve film yorumları ile ilgili her şey burada var.

<http://www.cnn.com/SEARCH/index.html>

CNN interaktif arama makinesi. Tüm haberler ve konular üzerine meşhur bir arama makinesi.

<http://www.tu-graz.ac.at/Cjargon>
Hacker's Jargon

<http://www.worldwidemusic.com/>

Adı üzerinde bir başka site daha. 40,000'in üzerinde albüm arasından istediğinizi bulup hakkında bilgi alabiliyor ve kısa müzik kliplerini dinleyebilirsiniz.

<http://www.hoovers.com/>

Hoover's MasterList Plus : 9,300 firma içinde her konuda arama yapabileceğiniz bir veri tabanı ve arama makinesi.

[http://www.ipworld.com/](http://www.ipworld.com/EVENTS/SEARCH.HTM)
EVENTS/SEARCH.HTM

Worldwide Events Database Search: Dünya üzerinde olmuş çeşitli olayların duyuruları arasında arama yapabileceğiniz bir arama makinesi.

<http://www.review.com/>

Yurtdışında okumak isteyenler Princeton üniversitesinin kolejler üzerine yaptığı bu araştırma sitesinden istediğiniz bir okulun incelemesine ulaşabilirsiniz.

<http://cuiwww.unige.ch/cgi-bin/freecom/>

CUI :Internet üzerinde bedava derleyiciler üzerine arama yapabileceğiniz bir arama makinesi.

<http://hyperarchive.lcs.mit.edu/HyperArchive.html>

Mac'ler için Shareware ve Freeware program arşivi.

<http://www.tios.cs.utwente.nl/say/>

Say... Belki lüzumsuz ama ilginç. Yazdığımız bir kelimeyi size sesli olarak geri döndürüyor.

<http://www.espan.com/>

ESPAN İş kütüphanesi. Internet üzerinde yer alan bir başka iş bulma makinesi.

<http://tfsrvr.travelfile.com/www/tvl/DestSearch.html>

TravelFile's Destination Search: Seyahat etmeyi düşünenler için çeşitli güzergahlarda bilgi alabilecekleri bir diğer ilginç arama makinesi.

<http://www.jumbo.com/>

Jumbo Shareware: 23,000'in üzerinde download edilebilir program arasında işletim sistemini belirtmek kaydıyla arama yapabilirsiniz.

<http://www.loop.org/>

Loop Archive Search: Linux ve FreeBSD yazılım arşivleri üzerinde arama yapabilen bir site. Linux hayranları için birebir.

<http://www.unipress.com/cgi-bin/WWWebLint>

WebLint: Herhangi bir WWW sayfasında hata olup olmadığını kontrol eden bir site. Tam olarak URL'nizi girerek sayfanızda hata olup olmadığını kontrol ettirebilirsiniz.

<http://ftpsearch.unit.no/>

FTP search'95 Web tabanlı anonymous FTP siteleri üzerinde Archie arama yapan bir arama makinesi. En iyilerinden biri.

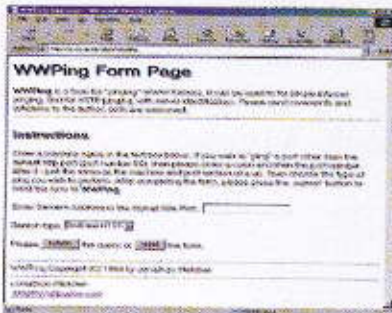

<http://tycho.usno.navy.mil/what.html>

Saat kaç? Tam olarak gerçek saati öğrenmek istiyorsanız hiç yanılmayacak bir kaynak. İstedığınız yer için arama yapabiliyorsunuz.

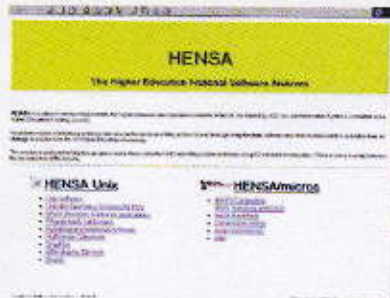
<http://js.stir.ac.uk/jsbin/wwping>

WWPing: Herhangi bir sayfanın Host üzerinde aktif olup olmadığını öğrenmek için bir site.

<http://unix.hensa.ac.uk/>

HENSA Software Arşiv: CICA'ya benzer bir arşiv arama makinesi daha.

<http://tiger.census.gov/>

Tiger Map Server: Maalesef sadece Amerika'daki haritaları gösteren bu site ile çeşitli eyaletlerdeki şehirlerin haritaları oluşturulabiliyor.

<http://www.stsci.edu/astroweb/astrology.html>

AstroNet Search: Astronomi ve Astrofizik üzerine kaynaklar içinde arama yapabileceğiniz bir site. Oldukça ilginç sayılır.

<http://www.nova.edu/Inter-Links/software/windows.html>

CICA Windows Software Arşiv: En büyük Windows arşivi üzerinde istediğiniz bir programın olup olmadığını arayabilirsiniz.

<http://www.ability.org.uk/arts.html>

Sanat ve Müzik ile ilgili her şey için arama makinesi.

<http://worldemail.com/wede4.shtml>
World E-mail Directory

<http://yahoo.databaseamerica.com/>
Yahoo People Search: Beyaz Sayfalar'da aradığınız kişiyi bulmak için birebir bir site.

<http://www.eemonline.com>

Elektrik mühendisleri için elektronik ürün ve firmalar arası tarama yapabilecekleri bir arama makinesi.

<http://www.maxienet.com/searchme.htm>

Ara beni, boya beni... Internet üzerindeki en iyi arama makinelerinden biri. Ne üzerine mi? Ayıp söylenmez!

<http://129.69.212.1/~hohlor/sql/mp3.html>

İşte son zamanların hastalığı olan yeni ve muhteşem ses sıkıştırma formatı MP3'ler üzerine arama makinelerinin en iyilerinden biri. Aradığınız bir şarkı varsa yazın o bulsun.

<http://ahoy.cs.washington.edu:6060/>

Çok ilginç bir arama makinesi daha. Yazdığımız isim, soyad, organizasyon ya da E-mail adresine göre varsa o kişinin ya da kurumun web sayfasını buluyor.

<http://www.medexplorer.com/ngarltmd.htm>

Sağlık ve tıp üzerine bir arama makinesi. Aradığınız anahtar kelimeler için kullanılan kaynak tıp üzerine 7 tane haber grubu.

<http://www.shareware.com/>

shareware.com: İnternetteki en büyük yazılım depolarından biri. Çok fonksiyonlu arama makinesi ile istediğiniz Shareware yazılıma ulaşabiliyorsunuz.

<http://www.fastsearch.com/law/sites.html>

Kanunlar hakkında bulabileceğiniz her şey burada. Haber gruplarından, legal sitelere kadar kanunla ilgili sitelere direkt linkler ve bir de konu ile ilgili arama makinesi.

<http://pubweb.parc.xerox.com/map>

Xerox Map Server: İstenilen bir şehrin haritasını oluşturabiliyor. Maalesef yine Amerika'ya özel.

<http://www.gamesdomain.co.uk/>

Games Domain Search: Oyunlar ve oyunlar ile ilgili konularda bilgilere ulaşabileceğiniz canlı ve renkli bir site.

<http://www.research.att.com/cgi-wald/dbaccess/411>

CIA World Factbook

http://www.xxxhotspots.com/adultsearch/Add_Guides_Links_Search.shtml

İşte siz gece kuşları için bir başka ayp, arama makinesi daha. Yok, Yok.

<http://www.esp.co.uk/>

ESP - İnternet üzerinde E-mail Arama Programı.

http://work.ucsd.edu:5141/cgi-bin/http_webster

Neredeyse aradığınız her kelimeyi bulabileceğiniz harika bir sözlük. Yanlış yazdığınızda olabilecek kelimeleri listeliyor ve sonunu bilmediğiniz kelimeleri de arama şansınız var.

<http://blueridge.infomkt.ibm.com/knudsen/cdsearch.html>

CD Search: Search over 100,000 CD music titles.

<http://american.recordings.com/WWWoM/ubl/ubl.shtml>

Ultimate Band List The web's largest interactive list of music links.

<http://cuiwww.unige.ch/cgi-bin/cuibib>

CUI Bilgisayar Bilimleri Kütüphanesi

<http://www.medforum.com/w3med/cgi-bin/eqpt-srch/search>

Sağlık üzerine bir başka arama makinesi. Yalnız bunun kriteri tıp makinelere. Eğer tıp ile ilgili herhangi bir alet üzerine arama yapmak istiyorsanız tam size göre.

<http://www.cs.colostate.edu/~dreiling/smartform.html>

Sawy Search: Gerçekten çok sıkı bir arama makinesi. İçinde Türkçe'nin de bulunduğu 23 dilde, 10 farklı başlık altında arama yapabiliyor. Muhtemelen deneyin.

<http://www.nytimes.com/>

New York Times Search: Bugünün New York Times sitesi. Üç anahtar kelimeye kadar arama yapabiliyor.

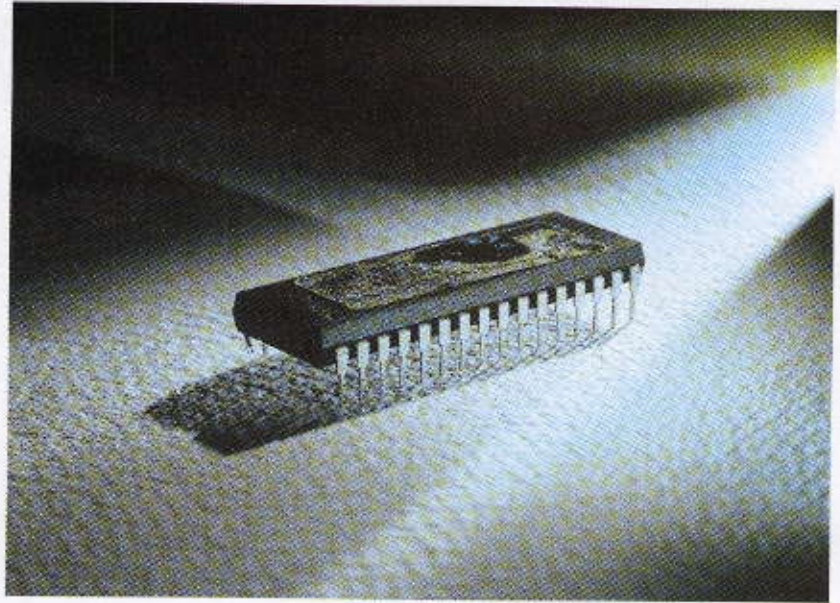
<http://www.capnet.com/database/bwmdtool.htm>

Tıbbi cihazlar üreten firmalar arasında arama yapabileceğiniz bir site.

Mahmut Karshoglu

BIOS Nasıl Çalışır?

Bilgisayarınız Windows ile başlamıyor. İsteklerinizi yerine getirecek bir makinanın hazırlanması için önce başka bir program çalıştırılıyor: Basic Input/Output System veya kısaca BIOS.

U fak bir entegre üzerinde, bir EPROM üzerinde, saklanan BIOS içinde bilgisayarın en önemli kayıtları saklanıyor. Çünkü, bilgisayar ilk açıldığında "boş" bir şekilde açılıyor. Boş hafıza gözleri ve sabit disk üzerinde bekleyen bir işletim sistemi henüz hiçbir işe yaramıyorlar.

Bilgisayar Nasıl Kendine Geliyor?

İşlemci otomatik olarak ilk önce BIOS'taki "Boot-Routine" adı verilen programı çalıştırıyor. Bu program bilgisayarın doğru olarak çalışmasını sağlıyor. POST (Power-On-Self-Test) adı verilen sistem kontrol programı ana hafızayı, işlemciyi, sabit diski ve diğer bazı önemli parçaları test ediyor.

Daha sonra BIOS, başka kartlar üzerinde olası BIOS'ları arıyor. Örneğin SCSI kontrol kartları üzerinde kendi test programlarını barındıran BIOS'lar bulunuyor. Sırayla bu BIOS'lar da işlerini yapıyorlar.

Plug&Play: Düzen Sağlayıcı

Tanıman tüm donanım parçaları test edilip onay aldıktan sonra modern BIOS'lar kaos içindeki kartları düzene sokmaya çalışıyorlar: Plug&Play, yani "tak ve çalıştır" terimi işte bu noktada anlamını gösteriyor. Günümüzde hemen hemen tüm kartlar en azından bir kesme ve bir DMA kanalını sistemden istiyor. Bunu istemelerinin sebebi rahatsız edilmeden işlemci ve hafıza birimleri ile haberleşmek istemeleri. Kaynakların (Resource) sayısı, tarihi bazı sebeplerden dolayı, oldukça kısıtlı olduğundan ve kullanıcının da kafasını karıştırmamak gerektiğinden BIOS düzeni sağlamak zorunda. Bu işlemin pek de kolay olmadığı "Plug&Pray" yani "tak ve dua et" esprisi ile de özetlenmiş. Kaynaklar dağıldıktan sonra işletim sistemi sonuçları alıyor.

İşletim Sisteminin Yüklenmesi

Donanım üzerinde asıl söz sahibi olan işletim sistemini çalıştırmak için

Bugüne Kadar "Nasıl Çalışır" Dizimizde Yayınlananlar:

▶ RAMDAC	11/96
▶ Mür. Puskartmeli yazıcılar	1/97
▶ Joystick	2/97
▶ Modem	3/97
▶ Sabit Disk	4/97
▶ Aküler	5/97
▶ GIF	6/97
▶ MPEG	7/97
▶ DVD ve MPEG-2	8/97
▶ TCP/IP	9/97
▶ DIRECT-X	10/97
▶ MMX	11/97
▶ Arama Makinaları	12/97
▶ CD-ROM Sürücü	1/98
▶ Ses Kartları	2/98

BIOS sabit diskin ilk sektörlerden basit bir yöntemle bazı bilgiler alıyor. Bu bilgiler arasında sabit diskin yapısı, yani partiyon bilgileri de bulunuyor.

"Boot" partiyonundan yani aktif partiyondan daha sonra kısa bir boot ▶

Uzmanlar İçin

BIOS'un Bilgisayara Yerleştirilmesi

BIOS programının silinmeye karşı korumalı bir şekilde PC'nin içinde yerini almasını sağlayan birçok farklı yöntem mevcut.

▲ Klasik metod olan **EPROM** (Erasable Programmable Read Only Memory-Silinebilir Programlanabilir Salt Okunur Bellek) üretici tarafından bir EPROM programlayıcısı ile yazılıyor. Elektrik beslemesinin kesilmesinden sonra bile program silinmiyor. EPROM'ları silmenin tek yolu morötesi ışık. Bu şekilde silinen EPROM'un yeniden programlanması gerekiyor. Bu yüzden tüm programlanmış EPROM'ların üzerinde ışık geçirilmeyen bir etiket bulunur.

▲ **EEPROM** (Electrically Erasable Programmable Read Only Memory-Elektrikle Silinebilir Programlanabilir Salt Okunur Bellek) morötesi ışık

yerine elektrik ile silinebilir ve bu işlem yerinden çıkarılmadan da yapılabilir. Daha başka çeşitleri de olan salt okunur belleklerin en pahalısı imalattan hemen sonra programlanan ve bir daha hiç silinemeyen ROM'lardır. (Read Only Memory-Salt Okunur Bellek)

▲ EPROM'un en büyük rakibi ise **Flash-Memory** adı verilen ve silinmesi veya yazılması için özel gerilimlere ihtiyaç duymayan entegreler. Anakart üzerindeki normal gerilimler yeterli. Kullanıcı için avantajı ise yeni çıkan BIOS sürümlerinin üreticinin yazdığı bir program ile kolayca üzerine yazılabilmesi. EPROM'un yerinden sökülmesi gibi zahmetli bir işten kurtaran bu yeni yapı ile yükseltme maliyetleri de düşmüş oluyor. Ancak malzemenin pahalı olması da bir dezavantaj tabii...

programı okunuyor. Bu programın adı "Bootstrap loader". Bu yeni program BIOS'a göre daha akıllı sayılabilir. Sabit diskin yapısını bildiği için belli verileri çağırabilecek kapasitede. Bu özelliğini de işletim sisteminin asıl başlangıç rutinlerini hafızaya yüklemek için kullanıyor. Ve tabii daha sonra bu rutinleri çalıştırmak için... Yani Windows'un başladığını ekranda görene kadar hayagi yol katedilmesi gerekiyor.

Sistem çalışmaya başladıktan sonra da BIOS'un işi bitmiyor. BIOS donanım ile yazılım arasında bir köprü görevi görüyor. BIOS donanım ile doğrudan anlaşabiliyor ve işletim sistemine de kendi üzerinden donanıma ulaşma izni veriyor. BIOS'un bir donanım bileşeni üzerinde kayıtlı olması sebebiyle donanımın bir parçası olması onun donanım ile ilgili bilgilere daha da yakın olmasını sağlıyor. (Firmware: Sert ve yumuşak arasında bir kelime) Bu özellikle genişleme kartlarının ti-

zerinde bulunan BIOS'lar için geçerli bir özellik. Özellikle Ethernet ve SCSI kartları için çok önemli.

BIOS'un Yeni Sürümleri

Yeni 32 bitlik işletim sistemlerinde BIOS'ların görevi daha az olacak. Birçok BIOS rutini Real Mode için yazılmışlar ve sadece belli kısıtlamalar altında yeni işletim sistemleri tarafından çağırılabilirler. Tabii eğer çağırılırlarsa... Windows NT ve OS/2 Warp gibi sistemler artık kendileri her şeyi hallediyorlar.

Bu yüzden yavaş yavaş yeni sürümler ortalığa çıkmaya başladı. Bunlardan biri de İngilizce adıyla Instant-On ve bilgisayarın dışarıdan alınan bir komutla çok hızlı bir şekilde açılmasını sağlıyor. Bir bilgisayar örneğin faks almaya ayarlanmışsa bu özellikle oldukça faydalı. Faks almadığı zamanlarda da açık olması çok fazla enerji sarfiyatına sebep olur. Bunun yanında bir faks geldiği zaman da çok hızlı bir şekilde

kilde hazır olmalı. Boot için zaman harcanmaması gereken bu durumda Instant-On ile çalışan işletim sisteminin bir hafıza-kopyası sabit disk üzerinde "dondurulacak" ve gerek olduğu durumda bir-iki saniye içinde tekrar hazır hale gelecek.

Bu fonksiyon daha da genişletilebilir. Örneğin bir PC klavye ile açılabilir. Çoğu zaman uzakta bulunan güç kaynağına uzanma zahmetinden de kurtulunmuş olur. Macintosh'lardaki gibi...

Eğer Bilgisayar Açılmıyorsa...

Modern bir BIOS birçok seçenek sunuyor. Bir veya birçok değişiklik ile yapılan deneyler sonucu çok az da olsa bir hız kazancı sağlanabilir.

Ama yanlış ayarlar ile bilgisayar bir daha açılmaz hale de getirilebilir. Bu yüzden sadece bilinen parametreler ile oynamak en akıllıcası olacaktır. Prensip olarak sürekli yanlış frekans ile donanım üzerinde zararlar oluşturmamanın da mümkün olduğunu unutmamak gerekir. BIOS ayarları ile oynamadan önce bir kağıt üzerinde değerleri not etmek en akıllıcası olacaktır. Bazı BIOS'lar ayarların yazıcıdan basılmasına da izin veriyor. Kağıt üzerine alınan böyle bir yedek sadece yapılan denemelerde değil, pilin bitmesi sonucu kaybolan verileri de yeniden getirmek için gerekebilir.

Eğer hiçbir işe yaramıyorsa acil çıkış kapısını kullanmak gerekiyor. Hemen hemen tüm BIOS'lar ilk değerleri geri yükleyen bir opsiyon içeriyor. (BIOS-Defaults) Bu opsiyon ile BIOS yeniden makineyi açılır hale getiriyor, ancak yapılan tüm optimizasyonlar kaybolduğundan makine eskisinden daha ağır çalışır bir hale gelebiliyor.

BIOS, düzgün çalışmayan yeni donanımınız için bir çözüm olabilir. O ana kadar geçerli olan ayarlar yeni eklediğiniz cihaz için geçerli olmayabilir. Küçük değişiklikler ile sorunu halletmeniz çok kolay. ■

Oliver Kluge'den çeviren
Güçlü Aydoğan

WINDOWS 95

KURSU

Bölüm 5

Bu bölümde sürücüler üzerinde çalışacağız. Bir sürücüyü nasıl seçip, bir disketi nasıl biçimlendireceğinizi öğreneceksiniz.

Daha sonra dosyaları diskete kopyalamayı, bir disketi bir bütün olarak kopyalayıp, silmeyi göreceksiniz. Son olarak Windows-Sistem Araçlarını kullanarak hatalara karşı diskinizi tarayıp gerekirse tamir edebileceksiniz.

Bundan başka verilerinizi yedeklemeyi, orjinal verilerle yedeklerinizi karşılaştırmayı ve gerekirse yedeklerinizi açmayı öğreneceksiniz. Son bölümde sürücüler sıkıştırmak hakkında temel noktaları öğreneceksiniz. Sürücüyü sıkıştırdığınız zaman, sabit diski birleştirerek ve kullanımlarınızdan tasarruf yaparak sabit diskin kullanım süresini arttıracaksınız.

☐ Simge değiştirmek	☐ Disk birleştiricisi
☐ MS-Dos penceresini ayarlamak ve tuş kombinasyonu atamak	☐ Sürücü sıkıştırmak
☐ Disket biçimlendirmek	☐ Sıkıştırılmış sürücüyü açmak
☐ Diskete dosya kopyalamak	☐ Backup ile verileri yedeklemek
☐ Disket kopyalamak	☐ Yedekleme seçeneklerini ayarlamak
☐ Disket silmek	☐ Orjinal veri ile yedeğini kıyaslamak
☐ Sabit diski taramak ve tamir etmek	☐ Error.log-DeFTERini kullanarak hata kontrolü
	☐ Yedeklenen verileri geri yüklemek

Simge değiştirmek

Simge değiştirmek

1. Eğer masaüstünüz pencereler tarafından kapatılmışsa, görev çubuğuna farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve TÜM PENCERELERİ SİMGELEŞTİR komutunu çalıştırın.
2. BİLGİSAYARIM simgesine farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve açılan Nesne Menüsünden AÇ komutunu çalıştırın. FARKLI BİR KLASÖRE GİT listesinde bulunan C: sürücüsüne gelin ve daha sonra Windows ve Start Menü klasörlerine çift tıklayın.
3. Çift tıklayarak Programlar klasörünü açın. MS-DOS Komut... simgesine tıklayın ve aynı zamanda **CTRL** tuşuna basılı tutarak Masaüstüne taşıyın.
4. Programlar klasörünü kapatın. Masaüstünde bulunan MS-DOS Komut... simgesine farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın.
5. ÖZELLİKLER komutunu çalıştırın ve PROGRAM kartını aktif hale getirin.
6. SİMGE DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın. GEÇERLİ SİMGE penceresinde hareket oklarını kullanarak KLAVYE simgesini seçili hale getirin ve TAMAM düğmesine tıklayın.

MS-DOS penceresini ayarlamak

Kısayol tuşu: **Ctrl+Alt+M**

Kısayol Tuşu atamak

MS-Dos penceresini ayarlamak ve tuş kombinasyonu atamak

1. YAZITIPI kartını aktif hale getirin ve TT 6*12 seçeneğini işaretleyin. İşlemi onaylamak için UYGULA düğmesine tıklayın.
2. PROGRAM kartını tekrar aktif hale getirin ve KISAYOL TUŞU penceresine **ALT**+**M** tuş kombinasyonunu girin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
3. Masaüstünde bulunan MS-DOS Komut simgesine çift tıklayın ve aşağıdaki komutu girin:
Dir/p **↵**
4. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/WINDOWS GEZGİNİ programını çalıştırın. Windows içeriğini gösterin ve Dos'taki ile kıyaslayın.
5. DOS penceresini **ALT**+**M** kısayol tuş kombinasyonunu kullanarak aktif hale getirin.

MS-DOS penceresi

Disket biçimlemek

Disket biçimlendirmek

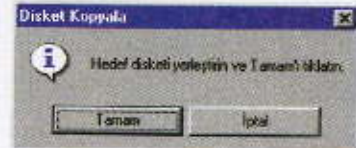
1. Windows içeriğinin devamını görmek için herhangi bir tuşa basın ve MS-DOS programını aşağıdaki komutu kullanarak kapatın:
Exit **↵**
2. MS-DOS penceresini kapatmak için de KAPAT düğmesine tıklayın.
3. BİLGİSAYARIM penceresinde bulunan FARKLI BİR KLASÖRE GİT listesinde A: sürücüsünü seçin ve disket sürücünüze bir disket yerleştirin.
4. Şayet halen kullandığımız bir disketi biçimlendirecekseniz A: disket sürücüsü simgesine farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve AÇ komutunu çalıştırın. Disketin içerisinde önemli bir şey olup olmadığını kontrol edin.
5. Farenin sağ düğmesiyle disket sürücüsü simgesine tıklayın ve açılan menüden BİÇİMLENDİR komutunu çalıştırın. Bu işlemi yapmadan önce doğru sürücüyü seçtiğinizden emin olun.
6. BAŞLAT düğmesine tıklayarak biçimlendirme işlemine başlayın.

Diskete dosya kopyalamak

1. Biçimlendirme işlemi sona erdiğinde bir sonuç penceresi ekrana gelir.
2. Disket hakkındaki bilgileri okuduktan sonra pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
3. Sürücü penceresini de KAPAT düğmesine tıklayarak terk edin.
4. C: sürücü simgesine çift tıklayarak açın. Windows ve Kurs klasörlerini de aynı şekilde çift tıklama suretiyle açın.
5. DÜZEN/TÜMÜNÜ SEÇ ve daha sonra da DOSYA/GÖNDER komutlarını çalıştırın.
6. Açılan menüden A: disket sürücüsünü seçin.
7. Bu işlemler sonucunda Kurs klasörünün içeriği diskete kopyalanmış olur.

*Biçimlendirme sonucu**Seçmek ve kopyalamak***Disket kopyalamak**

1. Araç Çubuğunda bulunan BİR SEVİYE YUKARI düğmesine BİLGİSAYARIM simgesi aktif hale gelene kadar tıklayın.
2. Farelin sağ düğmesini kullanarak A: disket sürücü düğmesine tıklayın.
3. Açılan listeden DISKET KOPYALA komutunu çalıştırın ve BAŞLAT düğmesine tıklayın.
4. HEDEF DISKETİ YERLEŞTİR uyarısı ekrana gelince eski disketi çıkarın ve yerine boş bir disket yerleştirin.
5. Kopyalama işlemi devam ettirmek için TAMAM düğmesine tıklayın.
6. Kopyalama işlemi sona erdikten sonra, kopyalama penceresini kapatmak için KAPAT düğmesine tıklayın.

*Bir disket sürücüsü ile disket kopyalamak***Disket silmek**

1. Farelin sağ düğmesini kullanarak A: disket sürücü simgesine tıklayın ve açılan menüden AÇ komutunu çalıştırın.
2. Kopyalama işleminin başarıyla sonuçlanıp sonuçlanmadığını kontrol edin.
3. Kopya disketi çıkarıp yerine tekrar orjinal disketi yerleştirin.
4. Yeni yerleştirilen disketin içeriğini görmek için GÖRÜNÜM/YENİLE komutunu çalıştırın.
5. Daha sonra DÜZEN/TÜMÜNÜ SEÇ ve DOSYA/SİL komutlarını çalıştırın.
6. Silme işlemi EVET düğmesine tıklayarak başlatın.
7. Sürücü ve Windows Gezgin penceresini KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.

*Kopya disketin içeriği**Silinen dosyaların geri dönüşüm kutusuna atılması*

Sabit Diskin taranması

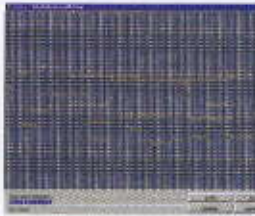
Tarama işleminin sonucu

Sürücü seçimi

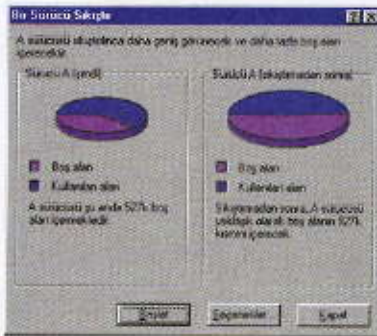
Disk Birleştirme işleminin başlaması

Ayrıntılı gösterim

DriveSpace programı

Sıkıştırma sonucu kayıt alanının artırılması

Sabit diski taramak ve tamir etmek

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve başlat menüsünden PROGRAMLAR seçeneğini aktif hale getirin.
2. Açılan yeni menüden DONATILAR/SİSTEM ARAÇLARI/SCANDISK programını çalıştırın.
3. HATA DENETİMİ YAPMAK İSTEDİĞİNİZ SÜRÜCÜLERİ SEÇİN listesinden C: sabit sürücüsünü seçin.
4. HATALARI OTOMATİK OLARAK DÜZELT seçeneğini işaretleyin.
5. Tarama işlemini başlatmak için BAŞLAT düğmesine tıklayın.
6. İşlem sona erdiğinde bir bilgi penceresi açılacaktır.
7. İşlemin sonucunu açılan pencereden okuyun ve KAPAT düğmesine tıklayın.
8. SCANDISK programını sona erdirmek için de KAPAT düğmesine tıklayın.

Disk birleştiricisi

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan başlat menüsünden PROGRAMLAR/DONATILAR/SİSTEM ARAÇLARI/DISK BİRLEŞTİRİCİSİ programını çalıştırın.
2. SÜRÜCÜ SEÇ listesinden C: sürücüsünü seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. Seçili sürücü hakkındaki bilgileri okuyun.
4. Birleştirme işlemini başlatmak için BAŞLAT düğmesine tıklayın.
5. Birleştirme işlemi başladıktan sonra AYRINTILARI GÖSTER düğmesine tıklayın.
6. Ayrıntılı gösterim ekranında hangi sembolün ne anlama geldiğini görmek için GÖSTERGE düğmesine tıklayın.
7. Açılan pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
8. Başarıyla biten birleştirme işlemi sonucu programdan EVET düğmesine tıklayarak çıkın.

Sürücü sıkıştırmak

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan başlat menüsünden PROGRAMLAR/DONATILAR/SİSTEM ARAÇLARI/DRIVESPACE programını çalıştırın. Şayet menüde DRIVESPACE programı görünmüyorsa aşağıdaki işlemleri gerçekleştirin:
2. BAŞLAT/AYARLAR/DENETİM MASASI'na çalıştırın ve PROGRAM EKLE/KALDIR simgesine çift tıklayın. Açılan pencereden Windows-Setup kartını aktif hale getirin ve DISK ARAÇLARI seçeneğini işaretleyin. İşlemi TAMAM düğmesine tıklayarak onaylayın ve DENETİM MASASI'na ☒ düğmesine tıklayarak terk edin. Daha sonra yukarıdaki gibi DRIVESPACE programını çalıştırın.
3. İçinde kurs klasörünün kopyası bulunan disketi disket sürücünüze yerleştirin ve A: sürücüsünü aktif hale getirin. SÜRÜCÜ/SIKIŞTIR komutunu çalıştırın ve BAŞLAT düğmesine tıklayarak onaylayın. İşlemi başlatmak için de ŞİMDİ SIKIŞTIR düğmesine tıklayın.
4. Sıkıştırma işlemi sona erince ekrana gelen bilgileri okuyun ve EVET düğmesine tıklayarak onaylayın. Daha sonra sıkıştırılmış sürücü hakkındaki verileri okuyun ve pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.

Sıkıştırılmış sürücüyü açmak

1. Sıkıştırılmış olan disketi A: disket sürücüsüne yerleştirin.
2. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/DONATILAR/SİSTEM ARAÇLARI/DRIVESPACE programını çalıştırın.
3. A: disket sürücüsünü seçin ve SÜRÜCÜ/AÇ komutunu çalıştırın.
4. Ekranı gelen bilgileri okuyun ve işlemi BAŞLAT düğmesine tıklayarak onaylayın.
5. Açma işlemini başlatmak için de ŞİMDİ AÇ düğmesine tıklayın.
6. Sıkıştırılmış sürücülerin kaldırılması işlemini EVET düğmesine tıklayarak onaylayın.
7. Pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın. DriveSpace programından çıkmak için de SÜRÜCÜ/KAPAT komutunu kullanın.

Açma işlemi

Sıkıştırma sürücüsünün kaldırılması

Backup ile verileri yedeklemek

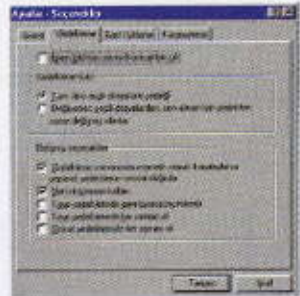
1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan menüden PROGRAMLAR/DONATILAR/SİSTEM ARAÇLARI seçeneğini aktif hale getirin. Şayet açılan son menüde BACKUP seçeneğini bulunmuyorsa aşağıdaki işlemleri uygulayın:
2. BAŞLAT/AYARLAR/DENETİM MASASI'na çalıştırın ve PROGRAM EKLE/KALDIR simgesine çift tıklayın. Açılan pencereden Windows-Setup kartını aktif hale getirin ve DISK ARAÇLARI seçeneğini işaretleyin. İşlemi TAMAM düğmesine tıklayarak onaylayın ve DENETİM MASASI'na düğmesine tıklayarak terk edin.
3. DONATILAR/BACKUP programını çalıştırın ve ekrana gelen açıklama penceresini okuduktan sonra TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Daha sonra gelen pencereyi de okuduktan sonra TAMAM düğmesine tıklayarak devam edin.
5. YEDEKLENECEK DOSYALARI SEÇİN listesinden C: sabit disk önünde bulunan işarete tıklayın.
6. Daha sonra aynı şekilde Windows ve Kurs klasörleri önündeki işaretlere sırasıyla tıklayın.

Veri yedekleme

Yedekleme seçeneklerini ayarlamak

1. AYARLAR/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın ve YEDEKLEME kartını aktif hale getirin.
2. "Yedekleme sonrasında otomatik olarak karşılaştırma yaparak yedekleme verisini doğrula" seçeneğini işaretleyerek aktif hale getirin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. A: disket sürücüsüne bir disket yerleştirin ve SONRAKİ ADIM düğmesine tıklayın.
4. YEDEKLEME İÇİN BİR HEDEF SEÇİN listesinden A: disket sürücüsünü seçin.
5. YEDEKLEMİYİ BAŞLAT düğmesine tıkladıktan sonra açılan YEDEK KÜMESİ penceresine aşağıdaki içeriği girin:
Kursun test dosyaları
6. Yedekleme işlemini TAMAM düğmesine tıklayarak başlatın ve sona erinceye kadar bekleyin.
7. İşlem sona erince TAMAM düğmesine tıklayarak pencereleri kapatın.

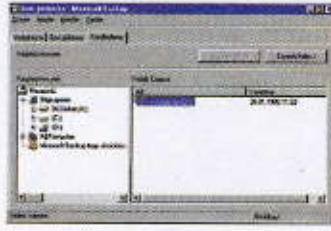
Yedekleme seçeneklerini ayarlamak

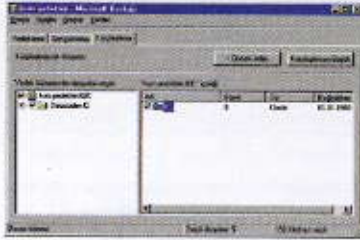
Yedekleme hedefi seçmek

Windows 95

42

Seçili olan Yedek Kümesi

Karşılaştırma işlemi başlatmak

Backup orjinal ve Yedek Kümesi arasında bir değişiklik buldu

Orjinal veri ile yedeğini kıyaslamak

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve BELGELER/DENEME.DOC dosyasını açın.
2. Boş bir satır ekleyin ve TARİH/SAAT düğmesine tıklayın. Açılan pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
3. KAYDET düğmesine tıklayın.
4. WordPad programını DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak kapatın. Backup programını çalıştırın ve KARŞILAŞTIR kartını aktif getirin.
5. KARŞILAŞTIRMA listesinden A: disket sürücüsünü seçin.
6. BACKUP İÇERİĞİ listesinden "kursun test dosyaları" içeriğini seçin.
7. SONRAKİ ADIM düğmesine tıklayın C: sürücüsü önündeki işaret kutusuna tıklayın.
8. Karşılaştırma işlemi KARŞILAŞTIRMAYI BAŞLAT düğmesine tıklayarak başlatın.

Error.log-DeFTERi kullanarak hata kontrolü

1. Bulunan hatayı EVET düğmesine tıklayarak onaylayın.
2. Error.log-DeFTERi penceresinden DÜZEN/SÖZCÜK KAYDIR komutunu seçin ve ekrana gelen pencereyi okuyun. Hata uyarısını DOSYA/YAZDIR komutunu kullanarak yazdırın.
3. DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak Error.log-DeFTERi'ni kapatın. Kaydetme işlemi HAYIR düğmesine tıklayarak onaylamayın ve KARŞILAŞTIR penceresini TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
4. GERİ YÜKLE kartını aktif hale getirin.
5. AYARLAR/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın ve GERİ YÜKLE kartını tekrar aktif hale getirin.
6. DOSYALARIN ÜSTÜNE YAZ seçeneğini işaretleyin ve "Geri yükleme sonrasında dosyaları otomatik olarak karşılaştırarak verileri doğrula" seçeneğini aktif hale getirin.
7. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.

Yedeklenen verileri geri yüklemek

1. YEDEK KÜMESİNDEN DOSYALARI SEÇİN listesinden A: sürücüsünü seçin ve BACKUP İÇERİĞİ listesinden de "kursun test dosyaları" seçeneğini seçin.
2. Windows klasörü önünde bulunan işarete tıklayın.
3. HEDEF olarak Kurs klasörünü gösterin ve GERİ YÜKLEMİYİ BAŞLAT düğmesine tıklayın.
4. Dosyaların üzerine yazılması işlemi EVET düğmesine tıklayarak onaylayın.
5. Geri yükleme işlemi sona erince pencereleri TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
6. Backup programını DOSYA/KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.

Seçilen Yedek Kümesi

Windows 95 için

Word

Bölüm 4

Word programı ile daha kolay çalışabilmeniz için, size bu bölümde program içerisinde size yardım etmek için bekleyen bazı sihirbazlar hakkında bilgi vereceğiz: Tablo Sihirbazı, Mektup Sihirbazı ve Gündem Sihirbazı. Bunlar diyalog pencereleri ile size günlük çalışmalarınızda ihtiyaç duyacağınız Makroların tasarımlarında yardımcı olacaklar.

Daha sonra belge ve biçim şablonları üzerinde duracağız. Bu tasarımlar sayesinde günlük işlerinizi bir düzene sokacak, her gün ihtiyaç duyabileceğiniz biçimler hazırlayacak, bu sayede zamandan kazanacaksınız. Her zaman ihtiyaç duyabileceğiniz mektup veya faksın makro yardımıyla nasıl hazırlandığını örneğimizde göreceksiniz. Son olarak da Word'un yeni bir form tekniğini göreceksiniz. Unutmayın formlar zor değildir ve yerinde kullanıldığı zaman çok zaman kazandırır. 4. Bölümde başarılar.

☐ Tablo Sihirbazı ile çalışmak	☐ Kullanıcı ismi, tarih ve sayfa alanları
☐ Mektup Sihirbazı	☐ Faks için metin alanları
☐ Gündem Sihirbazı	☐ Makro yardımı ile faks tasarısı
☐ Yeni bir belge şablonu oluşturmak	☐ Online form alanı
☐ Şablon ayarlarını değiştirmek	☐ Metin için Form Alanı
☐ Yeni bir şablon oluşturmak	☐ Onay Kutusu için Form Alanı
☐ Şablonları kullanmak	☐ Dropdown için Form Alanı
☐ Şablon ayarlarını metin üzerinde değiştirmek	☐ Yardım Metni ve Formu korumak
☐ Şablona düğme atamak	☐ Form girişi ve Form baskısı

Tablo Sihirbazı

Tablo Sihirbazı ile çalışmak

1. DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın ve EK BELGELER kartından TABLO ASİSTANT'ını seçin.
2. Birinci soruyu BİÇİM 4 olarak cevaplandırın. Diğer adımları da İLERİ düğmesine tıklayarak geçin.
3. 9 sütun seçin.
4. Sütun başlıkları için BAŞLIKLARI TEKRARLA seçeneğini işaretleyin ve konum olarak da ORTALA atayın.
5. Satır başlıkları olarak YILIN AYLARI seçeneğini işaretleyin ve iki kere İLERİ düğmesine tıklayın.
6. Sayı değeri olarak ONDALIK HIZLA atadıktan sonra tabloyu OLUŞTUR düğmesine tıklayarak oluşturun.
7. Son olarak OTOMATİK TABLO BİÇİMİ penceresi ekrana gelecektir. Burada isteginize göre değişiklik yaptıktan sonra TAMAM düğmesine tıklayın.

Mektup Sihirbazı

Sihirbaz bünyesinde bulunan hazır mektuplar

1. DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın.
2. MEKTUPLAR VE FAKSLAR kartından MEKTUP SİHIRBAZI'ı seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. HAZIR BİR İŞ MEKTUBU SEÇMEK seçeneğini işaretleyin ve diğer sayfada KREDİ RAPORU İSTEK isimli mektubu seçin.
4. Mektup için DÜZ KAGIT seçin ve alıcı hakkındaki soruları cevaplandırın. Kullanıcı bilgileri (ARAÇLAR/SEÇENEKLER) bölümünden alınacak olan gönderen bilgilerini kontrol edin.
5. BİÇİM ile ilgili soruyu PROFESYONEL olarak cevaplandırın.
6. Bitirmeden önceki son adımda bir zarf veya etiket oluşturma şansına sahipsiniz. Eğer bunlar hazır varsa BELGEYE EKLE SEÇENEĞİNİ kullanarak mektuba ekleyin.

Gündem Sihirbazı

Örnek: Gündem Sihirbazındaki gündem maddeleriniz

1. Tekrar DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın ve EK BELGELER kartından GÜNDEM SİHIRBAZI'ı seçin.
2. Biçim olarak KUTULU seçin. Diğer adımda da buluşma tarihi olarak gelecek hafta pazartesi günü saat 9:30 girin.
3. Gündemin başlığı ise aşağıdaki gibi olsun:
Haftalık durum toplantısı
Toplantı yeri olarak da BINA 1 KONFERANS ODASI atayın. Tavsiye edilen tüm seçenekleri işaretleyin ve diğer adımda tüm isimleri girin.
4. O gün yapılacak aktiviteleri girin (Açılış konuşması, Dia gösterisi, Tartışma, Yemek gibi.).
5. Bir GÜNDEM KONUSU'na ihtiyacınız olmayacağını varsayarak gündemi bitirin.

Yeni bir belge şablonu oluşturmak

1. Bu bölümde bir faks taslağı üzerinde çalışacağız fakat Faks Sihirbazı'nı kullanmayacağız.
2. DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın.
3. GENEL kartını aktif hale getirin ve BOŞ BELGE'yi seçin. YENİ YARAT seçeneklerinden ŞABLON'u aktif hale getirin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
4. DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu çalıştırın. MEKTUPLAR&FAKSLAR klasörüne çift tıklayarak açın ve DOSYA ADI olarak Faks şablonu verin ve KAYDET düğmesine tıklayarak şablonu TEMPLATES/MEKTUPLAR&FAKSLAR klasörüne kaydedin.

Yeni Şablon

Şablon ayarlarını değiştirmek

1. Hazır şablonlar programla beraber hazır olarak gelen belge taslaklarıdır. İlk olarak günlük kullanılan NORMAL şablonu tanımlayalım. Bunun için BİÇİM/BİÇİM komutunu çalıştırın ve açılan penceredeki listeden TÜM BİÇİMLER seçeneğini aktif hale getirin. NORMAL isimli biçim seçili olacaktır. Daha sonra DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın ve açılan yeni pencerede de BİÇİM/YAZITIPİ komutunu çalıştırın.
2. Şablonun yazı tipi olarak 12 puntoluk ARIAL seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. BİÇİM DEĞİŞTİR penceresinde bulunan ŞABLONA EKLE seçeneğini işaretleyin ve işlemi TAMAM düğmesine tıklayarak sona erdirin.
4. Biçim listesinden BAŞLIK 1 seçeneğini aktif hale getirin. Bu şablonu da DEĞİŞTİR penceresinden BİÇİM/YAZITIPİ komutunu kullanarak 24 punto olarak değiştirin ve yönlendirme olarak da ORTADAN seçeneğini aktif hale getirin. Daha sonra iki kere TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.

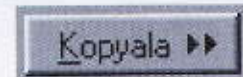
Şablon ayarlarını değiştirmek

Yeni bir şablon oluşturmak

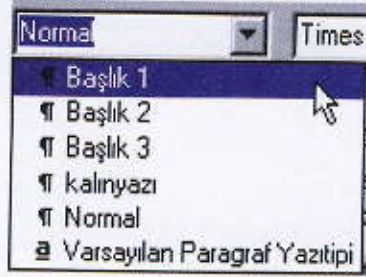
1. Kalın yazılı ve ortada bulunan bir başlık yazmak için KALIN isimli bir başlık şablonu oluşturmak:
2. BİÇİM/BİÇİM komutuyla açılan pencerede YENİ düğmesine tıklayın ve İSİM bölümüne yukarıdaki ismi verin.
3. BİÇİM düğmesiyle açılan listeden YAZITIPİ seçeneğinde KALIN ve YÖNLENDİRME olarak da ORTADAN seçeneğini aktif hale getirin. KISAYOL TUŞU satırına gireceğiniz tuşlarla da bir kısayol oluşturabilirsiniz (ALT+F,Z gibi).
4. DÜZENLEYİCİ düğmesine tıklayarak şablonları belge şablonları arasında değiştirebileceğiniz yeni bir pencereye ulaşabilirsiniz. Sol tarafta bulunan listeden yeni şablonu seçin ve **Kopyala** düğmesine tıklayarak NORMAL.DOT şablonu içerisine kopyalayın.
5. BİÇİM/BİÇİM KATALOG komutunu kullanarak da istediğiniz şablonu bir belge şablonundan istediğiniz aktif bir belgeye kopyalayabilirsiniz. Önizleme size belgenizde oluşacak değişikliği gösterecektir.

Yeni şablon Araç Çubuğu üzerinde bulunan Biçim listesinde

Biçimleri Kopyalamak

Biçim listesi

Şablonları kullanmak

1. Faks Şablonu isimli şablonu aktif hale getirin ve başlık olarak "TELEFAKS" girin.
2. BİÇİM/BİÇİM komutunu çalıştırın ve BAŞLIK 1 isimli şablonu seçin. Daha sonra da UYGULA düğmesine tıklayın.
3. Araç Çubuğunda bulunan BİÇİM listesinde biçim değiştirmeyi deneyin. Listenin sağ tarafında bulunan oka tıklayarak listeyi açın ve NORMAL isimli şablonu işaretleyin.
4. Listeyi tekrar açın ve BAŞLIK 1 isimli şablonu tekrar seçin.
5. Diğer satıra geçmek için ENTER düğmesine tıklayın. BAŞLIK 1 isimli biçimin takipçisi olarak atandığı için otomatik olarak NORMAL isimli şablon seçilecektir.

Şablon ayarlarını metin üzerinde değiştirmek

1. "TELEFAKS" isimli başlığı seçin.
2. BİÇİM/YAZITIPI komutunu çalıştırın ve yazı büyüklüğü olarak 20 punto atayın. Daha sonra KARAKTER ARALIĞI kartını aktif hale getirin ve ARALIK listesinden aralık değeri olarak 4 pt ayarlayın ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. BİÇİM/KENARLIKLAR VE GÖLGELEME komutunu çalıştırın ve metni kutu içine aldıktan sonra TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Cetvel üzerinde bulunan işaretleyicileri içe doğru taşıyın (sol: 5 cm, sağ: 10 cm).
5. Şu ana kadar BAŞLIK 1 isimli biçimin aktif olduğu BİÇİM listesine tıklayın ve ENTER tuşuna basın. Bu sayede yaptığınız değişiklikler BAŞLIK 1 isimli biçime atanacaktır.
6. Açılan onay penceresini TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.

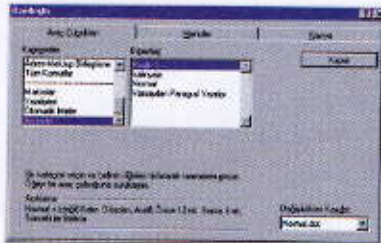
Telefaks şablonunun ilk satırı

Seçili metin üzerindeki değişikliklerin şablona eklenmesi

Şablona düğme atamak

1. Farenin sağ düğmesiyle Araç Çubuğu'na tıklayın ve açılan menüden ÖZELLEŞTİR komutunu çalıştırın.
2. ARAÇ ÇUBUKLARI kartını aktif hale getirin ve KATEGORİLER listesinden BİÇİM seçeneğini aktif hale getirin.
3. BİÇİM listesinden BAŞLIK 1 isimli biçimi aktif hale getirin ve farenin düğmesini basılı tutun. İmlecin üzerinde belirecek olan kutucuğu Araç Çubuğu üzerine taşıyın ve farenin düğmesini bırakın. Böylece boş bir düğme Araç Çubuğu'na eklenmiş olacaktır.
4. Açılan pencereden bir düğme seçin veya bir tanıtım metni girin. DÜZENLE düğmesine tıklayarak açılan DÜĞME DÜZENLEYİCİSİ'ni kullanarak da yeni bir düğme resmi oluşturabilirsiniz.
5. Pencereyi UYGULA ve KAPAT düğmelerine tıklayarak kapatın ve hemen BAŞLIK 1 şablonuna atadığımız düğmeyi kullanın.

Özelleştir kartı

Kullanıcı ismi, tarih ve sayfa alanları

1. Faks şablonunuzda bulunan başlığın altına iki satır boşluk ve onun altına da iki sütunlu, 12 satırlı tablo oluşturun ve aşağıdaki metni girin:

Gönderen:	
Tarih:	
Sayfa Sayısı:	
Alıcı Firma:	
İsim:	
Adres:	
İl:	
Faks Numarası:	
Bilgi:	

1. İkinci sütunun ilk satırına tıklayın ve EKLE/ALAN komutunu çalıştırın. Kategori listesinden KULLANICI BİLGİSİ, ALAN ADLARI listesinden de KULADI' nı seçin. TAMAM düğmesine tıkladığınız zaman birinci hücreye bilgisayarınızda kayıtlı kullanıcı girilecektir.
2. ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutuyla açılan pencereden GÖRÜNÜM kartını aktif hale getirin ve alanlarla ilgili fonksiyonları kullanım dışı bırakın.
3. İkinci hücreye de oluşturulma tarihi girmek için: EKLE/ALAN komutunu çalıştırın ve kategori listesinden TARİH VE SAAT, ALAN ADLARI listesinden de YARAT TARİHİ'ni seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Aynı işlemleri sayfa numarası eklemek için de uygulayın. Bu sefer kategori listesinden NUMARALANDIRMA, ALAN ADLARI listesinden de SAYFA'yı seçin.

Alan penceresi

Faks için metin alanları

1. İkinci sütunda "Alıcı Firma" satırına tıklayın ve EKLE/ALAN komutunu çalıştırın. Kategori listesinden ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRME ve alan adları listesinden de DOLDUR'u seçin.
2. İmleci ALAN-KODLARI alanına taşıyın ve aşağıdaki metni İLETİ olarak atayın:
DOLDUR "Lütfen alıcı adını girin"
3. TAMAM düğmesine tıklayın. Açılan pencere sadece bir deneme penceresidir. Buraya herhangi bir bilgi girmenize gerek yok. TAMAM düğmesine tıklayarak o pencereyi de kapatabilirsiniz.
4. Diğer satırlara da türlerine göre alanlar ekleyebilirsiniz (Lütfen isim girin, Lütfen adres girin).

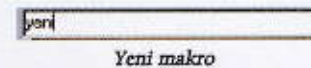
Giriş Alanı eklemek

ve tasdik etmek

Makro yardımı ile faks tasarısı

1. ARAÇLAR/MAKRO komutunu çalıştırın ve makro adı olarak "yeni" girin. Daha sonra Makro kaydedicisinin çalışması için ÇALIŞTIR düğmesine tıklayın.
2. Makro kaydedicisi çalıştığı zaman Durum Çubuğu'nda MAK yazılı olacak ve imleç kaset şeklini alacaktır. Tabii ki Makro Çubuğu aktif durumda olacaktır. DÜZEN/TÜMÜNÜ SEÇ komutunu çalıştırın.
3. F9 tuşuna basın ve tüm soruları TAMAM düğmesine tıklayarak cevaplayın.
4. Son sorudan sonra CTRL+END tuş kombinasyonunu kullanarak imleci belgenin sonuna taşıyın.
5. Makro kaydetme işlemini MAKROYU DURDUR düğmesine tıklayarak durdurun. Faks şablonunu kaydettikten sonra kapatın. Sonra yeni bir telefaks oluşturmak için DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın ve MEKTUPLAR VE FAKSLAR kartında bulunan FAKS ŞABLONU simgesine tıklayın.

Makroyu Durdur

İki sütun ve satırdan oluşan tablo

Online Form Alanı

- Online form alanı kullanıcının isteği doğrultusunda ileri veya geri doğru gidebileceği metin alanları sunar. DOSYA/YENİ komutunu kullanarak yeni bir ŞABLON oluşturun. Kullanıcı tarafından hazırlanan bu şablon Online form alanı olarak hazırlanacak. Bu şablon için aşağıdaki verileri kullanın:
- Form alanları için iki sütunlu bir tabloyu aşağıdaki ölçülerde hazırlayın:

Parti Kodunuz:	:
Latifan İşaretleyin:	:
İçecekler:	:
	:
	:
	:
	:
Yiyecekler:	:
Animasyon:	:

Sütun 1: 4 cm genişlik, yükseklik 0,5 cm

Sütun 2: 8 cm genişlik, yükseklik 0,5 cm

- Şablonu aşağıdaki isimle:

Alan PartiServisi

TEMPLATES klasörü içerisinde EK BELGELER klasörü içine kaydedin.

EKLE/FORMALANI

ve Araç Çubuğu

Metin için Form Alanı

- İmleci "Firma" başlığının altındaki boş satıra taşıyın ve EKLE/FORMALANI komutunu çalıştırın.
- TÜR penceresi altında METİN seçeneğini işaretleyin ve metin alanının özelliklerini kontrol etmek için SEÇENEKLER düğmesine tıklayın
Tür: Normal Metin
En Fazla Uzunluk: Sınırsız
Yer İmi: Metin 1
- TAMAM düğmesine tıklayın ve firma adresi için yeni alanlar oluşturun. "Parti Parolası" için de yeni bir alan oluşturun.
- Form alanlarını belgeye eklemek için TAMAM düğmesine tıklayın.
- Form Araç Çubuğu'nu aktif hale getirin ve aynı işlemleri Araç Çubuğu'nda bulunan düğmeleri kullanarak gerçekleştirin.

Onay Kutusu için Form Alanı

- İmleci ikinci sütunda bulunan "İçecekler" kelimesinin yanına taşıyın.
- ONAY KUTUSU FORM ALANI düğmesine tıklayın.
- Bir karakter boşluk bırakın ve kutunun yanına metni girin.
- Aynı şekilde ikinci sütun içinde bir onay kutusu oluşturun.
- İlk onay kutusunu seçin ve FORMALANI ÖZELLİKLERİ düğmesine tıklayın:
Onay Kutusu Boyutu Otomatik
Onay Kutusu Etkin Seçili
- Eğer bir onay kutusunu silmek isterseniz, kutuyu seçin ve DEL tuşuna basın.

Onay Kutusu Form Alanı

Form Alanı Özellikleri

Örnek metin oluşturma

1. Aşağıdaki verileri kullanarak yeni bir tablo oluşturun ve ÇALIŞAN.XLS adı altında kaydedin.

	A	B	C	D	E	F	G
1							
2							
3	İsim	Soyisim	Görev	Doğum Tarihi	İşe Giriş Tarihi	Barem Derecesi	İkramiye
4	Kazım	Kasap	Satış	10.10.1967	16.08.1992	1	1200
5	Bülent	Talaş	Satış	18.05.1968	16.08.1992	1	1200
6	Fatma	Gül	Sekreter	10.09.1955	01.01.1976	2	2100
7	Songül	Sever	Sekreter	02.04.1969	01.01.1977	2	3200
8	Cemal	Solak	Satış	12.01.1970	11.07.1992	2	1400

Yeni Çalışma Kitabı

Verileri form haline dönüştürmek

1. Tabloya girdiğiniz verileri seçin ve VERİ/FORM komutunu çalıştırın. YENİ düğmesine tıklayın ve İSİM alanına "Kazım" ismini girin.
2. Daha sonra tuşuna basın ve SOYİSİM alanına "Kasap" soyismini girin.
3. Diğer alanları da aşağıdaki veriler doğrultusunda doldurun:

Görev: Satış

Doğum Tarihi: 10.10.67

İşe Giriş Tarihi: 16.08.92

Barem Derecesi: 1

İkramiye: 1200

4. Yeni bir form daha oluşturmak için tekrar YENİ düğmesine tıklayın.

Boş form sayfası

Verileri otomatik girmek ve listeden ekle komutlarını kullanmak

1. Aşağıdaki verileri boş yerleri atlayarak yazın:

İsim: Bülent Cemil

Soyisim: Talaş Solak

Doğum Tarihi: 18.05.68 12.01.70

İşe Giriş Tarihi: 16.08.92 11.07.92

Barem Derecesi: 1 2

İkramiye: 1200 1400

2. Form penceresini KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
3. C10 isimli hücreye tıklayın ve "S" harfini girin. Otomatik veri girme işlemini tuşuna basarak onaylayın.
4. Farenin sağ düğmesiyle C11 isimli hücreye tıklayın ve SEÇİM LİSTESİ'ni açın.
5. SATIŞ seçeneğini aktif hale getirin.

Otomatik Ekle

Listeden seçim

Veri Bölüm Yer Göstericisi

Veri formu ile çalışmak

1. DOSYA/FORM komutunu çalıştırın.
2. Hareket oku, tuşuna basarak veya yön tuşlarını kullanarak sayfaları değiştirin.
3. Hareket okunu istediğiniz pozisyona yerleştirin fakat bu sırada pencerenin sağ üst köşesinde bulunan veri bölüm yer göstericisine dikkat edin.
4. Bir sonraki veri alanına gitmek için tuşunu, bir önceki veri alanına dönmek için de + tuş kombinasyonunu kullanın.
5. Bir alanın içeriğini üzerine yazma suretiyle değiştirin ve değiştirdiğiniz her alandan sonra tuşuna basın. İLK DURUM düğmesini kullanabilmek içinse yaptığımız değişiklikten sonra tuşuna basmamış olmanız gerekmektedir.

Kullanıcı Tanımlı Süz

İlk 10

Otomatik süz komutunu kullanmak

1. A3:G11 arasındaki hücreleri seçin ve VERİ/SÜZ/OTOMATİK SÜZ komutunu çalıştırın.
2. Görev listesinin yanında bulunan oka tıklayarak açılan listeden Satış seçeneğini işaretleyin ve daha sonra tekrar TÜMÜ seçeneğini işaretleyin.
3. Doğum Tarihi hücresinin yanında bulunan oka tıklayarak açın ve KULLANICI TANIMLI seçeneğini işaretleyin. Fonksiyonlar listesini açın ve (büyük) ">" işaretini seçin. Alan içeriklerinin bulunduğu listeden 17.09.61 tarihini seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Doğum Tarihi listesini tekrar açın ve bu sefer TÜMÜ seçeneğini işaretleyin.
5. İkramiye listesini açın ve İLK 10 seçeneğini işaretleyin.
6. İLK, 3, ÖGELER verilerini göstermek üzere seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
7. VERİ/SÜZ/OTOMATİK SÜZ seçeneğini Otomatik Süz fonksiyonunu devre dışı bırakmak için tekrar çalıştırın.

Ölçüt

Ölçüt formunu aktif hale getirmek için

Ölçütler kullanarak arama yapmak

1. VERİ/FORM komutunu çalıştırın. Hareket okunu en üste taşıyarak veri bölüm yer göstericisinin ilk sayfada olmasına dikkat edin.
2. ÖLÇÜT düğmesine tıklayın ve Görev alanına "Satın Alma" görevini girin.
3. Aramayı aşağıya doğru devam ettirmek için SONRAKINI BUL düğmesine tıklayın ve aramada bir önceki adıma dönmek için ÖNCEKINI BUL düğmesine tıklayın. Sadece 1,3 ve 5 numaralı veri satırları görünecektir.
4. Tekrar ÖLÇÜT düğmesine tıklayın, veri içeriklerini TEMİZLE düğmesine tıklayarak silin ve arama işlemine devam edin.
5. "Kasap" soyadlı çalışanı bulun: Soyisim: Kasap
6. Barem Derecesi ikiden fazla olan çalışanları bulun: Barem Derecesi: >2
7. Ve 01.01.90 tarihinden önce işe başlayanları bulun: İşe Giriş Tarihi: <1.1.90

Gelişmiş süzme ile aramak

1. FORM penceresini KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
2. İmlenci listenin dışında bulunan I1 isimli hücreye tıklayın ve aşağıdaki bilgileri girin:
I1: İkramiye
I2: >2500
3. DOSYA/SÜZ/İLERİ SÜZ komutunu çalıştırın. Liste aralığı kutusuna tıklayın ve aşağıdaki aralığın geçerli olup olmadığını kontrol edin.
\$A\$3:\$G\$11
4. ÖLÇME ARALIĞI kutusuna tıklayın ve I1:I2 arasındaki hücreleri seçin.
5. Süzme işlemi başlatmak için TAMAM düğmesine tıklayın.
6. Son olarak VERİ/SÜZ/TÜMÜNÜ GÖSTER komutunu çalıştırın.

	I
1	İkramiye
2	>2500

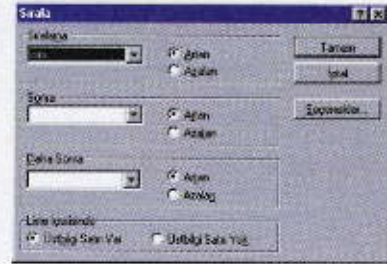
Arama ölçütleri

İleri süzme penceresi

Listeleri sıralamak

1. B4 isimli hücreye tıklayın ve VERİ/SIRALA komutunu çalıştırın.
2. SIRALAMA listesinde ilk olarak aktif olan sütun seçili olacaktır. Bu durumda sıralama işlemi Soyisim'e göre yapılacaktır. SONRA penceresini ise olduğu gibi bırakın.
3. ARTAN ve ÜSTBİLGİ SATIRI VAR seçenekleri otomatik olarak seçili olacaktır. TAMAM düğmesine tıklayarak sıralama işlemi başlatın.
4. Tekrar VERİ/SIRALA komutunu çalıştırın ve SIRALAMA listesini açın. Bu sefer İsim seçeneğini işaretleyin. AZALAN seçeneğini aktif hale getirin ve TAMAM düğmesine tıklayın. Bu sefer sıralama Z' den A' ya doğru yapılacaktır.
5. Üçüncü olarak da Görev listesini ARTAN seçeneği işaretli olarak sıralayın.

Sıralama penceresi

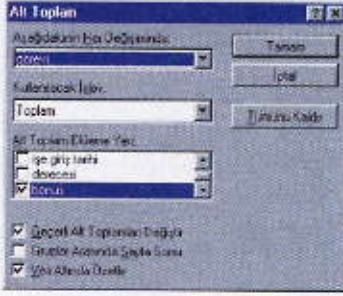
Verileri silmek**Form kullanarak:**

1. VERİ/FORM komutunu çalıştırın ve "Aktaç Azman" sayfasını aktif hale getirin. SIL düğmesine tıklayın.
2. Verileri kaybetmemek için açılan penceredeki soruyu IPTAL düğmesine tıklayarak geçin. FORM penceresini de KAPAT düğmesine tıklayarak terk edin.

Süzülen Verilerle:

1. Karttan Satın Alma görevini silmek için:
Bunun için Görev sütunundan OTOMATİK SÜZ komutunu kullanarak "Satın Alma" seçeneğini işaretleyin.
2. Süzülen satırları seçin ve DÜZEN/HÜCRE SIL komutunu çalıştırın. Silme işlemi geri almak için DÜZEN/GERİ AL SIL komutunu çalıştırın.
3. Daha sonra Görev listesinden TÜMÜ seçeneğini işaretleyin ve OTOMATİK SÜZ komutunu kapatın.

*İkramiye ve Barem
Derecesine göre istatistik
değerlendirme*

Listelerden otomatik hesap yapmak

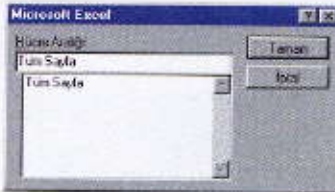
1. Görev listesini Artan seçeneği aktif olarak sıralayın.
2. VERİ/ALT TOPLAM komutunu çalıştırın ve aşağıdaki verileri işaretleyin:
Aşağıdakinin her değişiminde Görev
Kullanılacak işlev Toplam
Alt toplam ekleme yeri İkramiye
3. GEÇERLİ ALT TOPLAMLARI DEĞİŞTİR ve VERİ ALTINDA ÖZETLE seçeneklerini aktif hale getirin.
4. Hesaplama işlemini TAMAM düğmesine tıklayarak başlatın. düğmesine tıklayarak o satıra ait sadece toplam sonucunun görünmesini sağlayabilirsiniz.
5. VERİ/ALT TOPLAM komutunu çalıştırın ve TÜMÜNÜ KALDIR düğmesine tıklayın.

Listeleri istatistik olarak değerlendirmek

1. Listeyi Barem Derecesine göre Artan seçeneği aktif olarak listeleyin.
2. VERİ/ALT TOPLAM komutunu çalıştırın ve listeyi Barem Derecesi'ne göre gruplandırın ve SAYI seçeneğini kullanarak İkramiyelerin adedini hesaplayın. TAMAM düğmesine tıklayın.
3. Tekrar VERİ/ALT TOPLAM komutunu çalıştırın ve GEÇERLİ ALT TOPLAMLARI DEĞİŞTİR seçeneğini işlem dışı bırakın.
4. KULLANILACAK İŞLEV olarak İkramiyelerin EN BÜYÜK, EN KÜÇÜK ve ORTALAMA değerlerini hesaplayın.
5. Bir grubun detaylarını göstermek için düğmesine tıklayın. Detay gösterimi kapatmak için de düğmesine tıklayın.
6. Sonuçları yazdırın ve değişiklikleri kaydetmeden dosyayı kaydedin.

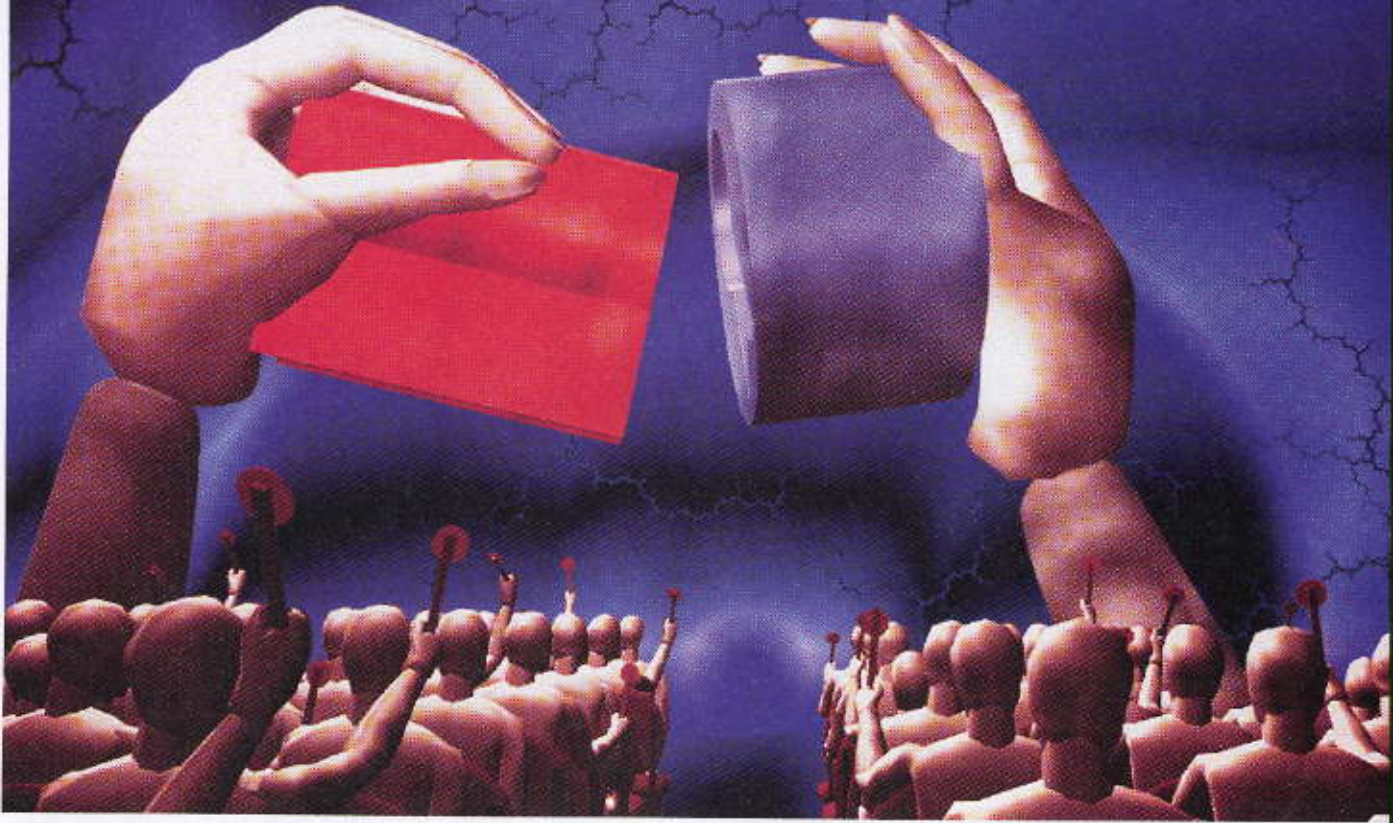
Word-seri baskı-veri kaynağı olarak atama

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/MICROSOFT WORD programını çalıştırın. Bir mektup açın veya seri belge olarak kullanmak istediğiniz bir belge açın veya oluşturun.
2. ARAÇLAR/ADRES MEKTUP BİRLEŞTİRME komutunu çalıştırın ve YARAT düğmesine tıklayın. Oluşturmak istediğiniz seri baskı belgesi için tür işaretleyin ve ETKİN PENCERE'yi seçin.
3. VERİ AL düğmesine tıklayın ve VERİ KAYNAĞINI AÇ seçin. Dosya türü listesinden MS-Excel ÇALIŞMA SAYFASI (*.xls) seçeneğini seçin.
4. BAKILACAK YER listesinden dosyanın bulunduğu klasörü ve sürücüyü seçin ve AC düğmesine tıklayın.
5. Alınacak tüm sayfaları onaylayın. Alınacak veri alanını seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.

Excel veri bankası seçimi

Beyne Yolculuk

Bilgisayar teknolojisi planetaryumlarda devrime yolaçıyor.

Amerikalı araştırmacılar bir işe yaramayan kubbeli salonların nasıl eğitim saraylarına dönüştürülebileceğini gözler önüne seriyor:

Şaşıla eğitim yolculuğunun hedefi yaşamın sırları.

Ortağı bir heyecan ve gürültü kasırgası kaplamış: 150 kadar çocuk bağırıp çağırıyor ve elleriyle bir sineği öldürmüşcesine havayı dövüyor. Çocuklar Pittsburg'deki Henry Buhl planetaryumunun karartılmış bir salonunda ve yerlerinde duramıyorlar.

Bunlar Rob Fisher'in kendini gerçekten mutlu hissettiği anlar. "Oluyor işte" diyor Fisher ve yukarıya işaret ediyor. Yukarıda, çocukların şid-

detli el çırpmaları ve bağışları arasında, kübbe üzerinde dev bir molekül, hucre labirenti içinde hızla bir oraya bir buraya hareket ediyor. Bizler dünyanın ilk interaktif planetaryumunda bulunuyoruz. Planetaryumun yurdu ise fütürist bir atmosfere sahip, bir tür bilim müzesi diyebileceğimiz Carnegie Science Center. Ve kalabalığın bu kadar coşkulu olmasında en büyük pay sahibi Rob Fisher'den başkası değil.

Carnegie Mellon Üniversitesi'ndeki (CMU) "Studio for Creative Inquiry" içinde bilim adamı ve sanatçı olan Fisher, "Yaşayan Hücreye Yolculuk" adını taşıyan, eğlendirerek eğitmeyi hedefleyen ve bu akşamüstü Henry Buhl planetaryumunda izleyiciye sunulan bu ilk planetaryum gösterisinin yönetmeni. Fisher, planetaryumları artık eskimiş olan yıldızların hareketini göstermekten kurtarıp devrime uğratmayı hedefle-

Eğlenerek öğrenmek: Amerikalı planetaryum ziyaretçileri yakın bir zaman sonra beyrin nasıl çalıştığını kubbe üzerine yansıyan bilgisayar simülasyonlarıyla görecektir. Ellerindeki mavi ve kırmızı renkteki aletler yardımıyla "sanal beyindeki" olayları yönlendirebildiklerinde herhalde çok sevinecekler.

yen ve sanatçılardan, biyologlardan, planetaryum uzmanlarından ve süper bilgisayar uzmanlarından oluşan elit bir ekibin üyesi.

Ağırlıklı olarak ayın doğuşu ve kuyruklu yıldızların bıraktığı izlerle uğraşan planetaryumların modası bu ekibin gözünde artık geçmiş durumda. Bu ekip daha ziyade sözkonusu kubbeli salonların yeryüzündeki yaşama ilgi göstermesi gerektiğine inanıyor.

Bu fikir ilk önce CMU'daki "Center for Light Microscope Imaging and Biotechnology" (LMIB) yöneticisi Lansing Taylor'ın aklına gelmiş. Pittsburg planetaryumu müdürü Paul J. Oles'i, bu yapay yapıda yıldızları değil, yaşamın mikroskopik ölçüde küçük elementar birimlerini sergilemek konusunda ikna eden de o olmuş. Hedef bir hücrenin hayranlık uyandırıcı dinamizmini canlandırmak olarak düşünülmüş.

Taylor ve Oles çeşitli bilimsel disiplinlere hakim bir araştırmacı grubunu biraraya toplayarak ve National Science Foundation (NSF) tarafından ödenecek ve gösteriyi olanaklı kılacak 600 bin doları bularak işe başlamışlar. Ancak bu iki araştırmacı

bununla yetinmemişler. Yine hedefledikleri şeyler arasına, planetaryumların öğrencilerin sanal dünyaları inceleyecekleri ve şimdiye kadar bilinmeyen bir oranda eğlenerek eğitim alacakları eğitim saraylarına dönüştürülmesini koymuşlar. Rob Fisher ile birlikte "Yaşayan Hücreye Yolculuk" gösterisinin senaryosunu kaleme alan, Pittsburg planetaryumu bölüm şefi Martin Ratcliffe şöyle diyor: "Ne de olsa bir planetaryum kökeni itibarıyla bir sanal gerçeklik gösterisi olarak düşünülmüştür." Fisher ise planetaryuma "sınıfın yeni biçimi" gözüyle bakıyor ve "eğlendirerek eğitim için ilk kez planetaryum kullananlardan olmaktan" gurur duyuyor.

Tabii ki Henry Buhl planetaryumunun kubbesinde hala çoğunlukla galaksi bulutları ve öteki astronomi şaheserleri parlıyor. Ancak hücre içine yolculuk sırasında bu durum değişiyor: O zaman şaşaale renklere bezenmiş olarak kubbe üzerinde dev bir vücut hücresi tüm güzelliğiyle izleyenleri büyülüyor.

Bu gösteri iki yıldır yapılıyor. Gösteri süresince izleyenler bir uç boyutlu stereo gözlük sayesinde estetik bakımdan harika bir yapıya sahip sanal hücre yapıları arasında uçuyor: İzleyiciler hücre zarının dışından kendilerini hücre çekirdeğinin içine götürecektir bir yolculuğa çıkmış oluyor.

Yolu kendiniz seçebiliyorsunuz ve yol boyunca tüm önemli hücre bileşenleri uğrak noktalarınız oluyor. Bir hücrenin nasıl çalıştığı, modern bir kentle yapılan karşılaştırma sayesinde açığa çıkıyor: Çeşitli animasyonlar hücre bileşenlerini kentin çeşitli idari ve ekonomik yapıları (belediye, fabrika vb.) olarak sunuyor.

Pittsburglular izleyicilerin gösterinin akışına müdahale edebilecekleri bir sistem geliştirmişler. Bu sistemin eşine dünya üzerinde şimdilik rastlamak mümkün değil. İzleyiciler ellerinde tuttıkları bir aletle interaktif yolculuğa katılıyor. Bunlar ışığın yansımaları temelinde çalışıyor ve kablolu iletişim sisteminin bir parçası.

İzleyicilerin Tepkisi Karanlıkta da İzleniyor

İnsan gözü için görünmez olan kızılötesi ışık salonu aydınlatıyor. Bir izleyici elindeki aleti havaya kaldırdığında, görünmez ışık huzmesi yansıtıyor ve kızılötesi kameralar tarafından kaydediliyor. Bir Highend-Computer, yani bir Silicon Graphics Indigo, saniyede onuz kez izleyicilerin tepkisini değerlendiriyor ve kubbe üzerine yansıtılan grafiklerle uyumlandırıyor.

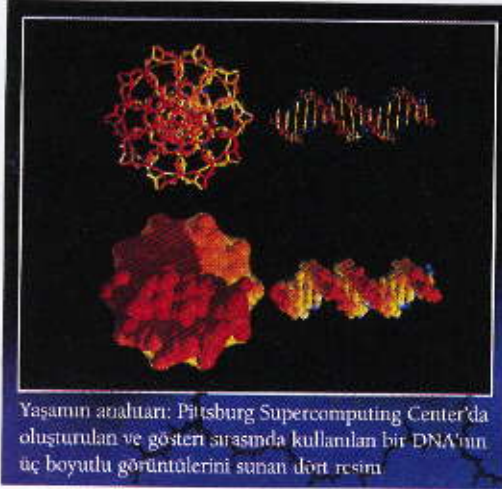
"Konvansiyonel planetaryumlarda bulunan düğmeye basma sistemlerinden farklı olarak burada bir gerçek zamanlı sisteme sahibiz" diye açıklıyor Ratcliffe. "Kubbede oluşturulan resimler akıcı bir biçimde izleyicilerin hareketlerine tepki veriyor."

Bu teknolojinin etkisi şaşırtıcı: Örneğin kubbe üzerinde izleyiciler tarafından beslenmesi gereken sivilcilerle kaplı bir hücre beliriyor. Bu arada salonda bulunanlara bu yeşilimsi hücrenin hasta olduğu, çünkü yaşamı için gerekli iyonların bünyesinde eksik olduğu açıklanıyor. İzleyicilerden hücrenin yeniden kimyasal dengeye ulaşması için iyon bombardımanına tutulması isteniyor (aşağıdaki resme bakınız).

Şimdi salondaki çocuklardan biri elindeki aleti yukarı kaldırdığında, planetaryumun grafik bilgisayarı kubbede renkli bir iyon noktasının

Parçacık sağağı altında hücre: Salondaki izleyiciler hasta bir hücreyi "iyon" bombardımanına tutuyor (renkli noktalar). Böylelikle hücre yeniden kimyasal dengeye kavuşuyor.

Yaşamın anaları: Pittsburg Supercomputing Center'da oluşturulan ve gösteri sırasında kullanılan bir DNA'nın üç boyutlu görüntülerini sunan dört resim

belirmesini ve hücreye yönelmesini sağlıyor. Çok geçmeden çocukların alkışları arasında bu tip kimyasal parçacıklardan oluşan bir sağanak hücreye yöneliyor, hücre bunun üzerine rengini değiştiriyor ve büyümeye başlıyor.

Gösterinin sonuna doğru izleyiciler iki takıma ayrılmış olarak hep birlikte bir makro molekulu hücre içinden geçerken kumanda ediyorlar. Bir takım dev molekülün dikey yöndeki hareketini kontrol ederken, öteki takım yatay yöndeki kumandayı ele alıyor. Salonunda bulunan yüzden fazla insanın nasıl olup da kendiliğinden örgütlenebildiğini şaşırtarak ve hayranlıkla izliyorsunuz. Görev birkaç dakika içinde yine şiddetli alkışlar ve bağırış çağırışlar arasında yerine getirilmiş oluyor.

Bu eğlenerek eğitim gösterisi için harcanan teknolojik çaba dev boyutlarda. Çünkü araştırmacılar üç boyutlu resimlerin ve animasyonların fiziksel bakımdan tam doğru verilere dayanarak oluşturulmasında ısrar etmiş. Örnek olarak üç boyutlu bir hücre bileşeninin kubbe üzerinde kendi etrafında dönerek belirmesini ele alalım. Bu birkaç saniye sürecek bölüm için bile harcanan çaba dev boyutlarda: New York State Department of Health bünyesindeki biyologlar, binlerce ışıklı mikroskop resimlerinden elde ettikleri gerekli verileri sağlamış. Daha sonra bilgisayar grafiği uzmanları kaba verileri hazır-

lamış ve hücre denen güç santralinin gösteri sırasında her bir bakış açısından izlenebilmesi için gerekli olan özel üç boyutlu görselleştirme yazılımını geliştirmişler.

İlk bakışta saçma görünebilecek, dev boyutlardaki veri miktarı alışıldık bilgisayarlara çok gelmiş. Bu yüzden yardımcı olması için Pittsburg Supercomputing Center uzmanlarına başvurulmuş. Onlar da veri seliyle başa çıkabilmesi için bir Cray Supercomputer kullanmak zorunda kalmışlar.

Ancak harcanan çabalara değmiş doğrusu: Proje o kadar başarılı ki, ikinci bir interaktif planetaryum gösterisi daha şimdiden hazırlık aşamasında. Hücre gösterisinde interaktif bölümler doğrusal bir olay akışı içinde yer alırken, ikinci gösterinin tümüyle interaktif olması planlanıyor: Rob Fisher ve Carnegie Mellon University'de çalışan biyologlardan, psikologlardan, davranış bilimcilerden, sosyologlardan ve sanatçılardan oluşan bir ekip şu sıralar "İnsan Beyninin İzinde" başlığını taşıyan ve insan beyninin incelenmesini temel alan bilimsel bir gösteri geliştiriyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 27 planetaryumun iki yıl içinde insan beyninin peşine düşmesi ve bir milyon izleyici toplaması planlanıyor.

"Beyin" projesinin geliştirilmesi 3,6 milyon dolar yutacak: Bu proje için üniversite kampüsünde laboratuvar mahiyetinde otuz kişilik bir mini planetaryum oluşturuluyor. Bu interaktif inceleme laboratuvarında yeni simülasyonu ve sanal gerçeklik senaryolarını test etmek üzere tümüyle etkileşimli bir çevre kuruluyor. Multimedia gösterisinin üretimi ne koşut olarak, araştır-

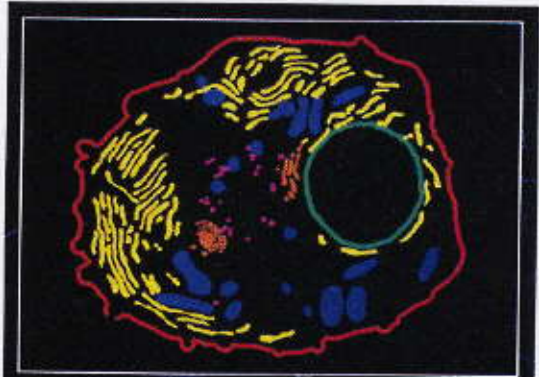
macılar bu stüdyoda eğlenerek eğitim izleyicilerinin öğrenim konusundaki tavırlarını da incelemek istiyor.

Yaşayan Beyinden Resimler Eğitim Gösterisinin Temeli

Yeni proje de bilim adamlarının işinin ehli olduğunun bir göstergesi: Asıl ekibin yanında, "Center for Neural Basis of Cognition" bünyesinden birçok profesör de veri sağlayıcı görevini üstlenmiş durumda. Pittsburg Supercomputing Center'da bir Nörobilimci olan Nigel Goddard bilgisayarda görselleştirmeyi üstlenmiş. Nigel Goddard süper bilgisayar merkezinde karmaşık beyin etkinliklerini gerçek olarak sergilemeye çalışan bir grubu yönetiyor.

Goddard'ın yönettiği grup henüz hedefine varmış değil. Merkezin en hızlı bilgisayarı kullanılıyor olmasına rağmen (512 işlemciye sahip bir Cray T3E), kaba verilerin gerçekçi üç boyutlu resimlere dönüştürülebilmesi için dakikalarca beklemek gerekiyor. Yine de değerlendirme süresi günlerden dakikalara indirildiği için sevinmek gerekiyor. Beyin etkinliğini sergileyen olağandışı üç boyutlu resimler yeni planetaryum gösterisinin temelini teşkil edecek.

"İzleyicinin kendisini bir tür beyne dönüştürmek istiyoruz" diyerek konseptlerini açıklıyor Rob Fisher. Yeni gösteri bir tür "beyin tiyatrosu" ve ▶

Hücre labirenti içinden geçen yoletlük. İzleyiciler bir moleküle (örneğin beyaz işaretli olana) manevra yaptırıyorlar; bu arada salının bir yanısı dikey, diğer yanısı da yatay hareketleri devralıyor.

burada izleyicilerden her biri bir sinir hücrelerini alıyor. Nasıl beyinde tek tek sinir hücreleri örgütleniyorsa, izleyicilerin de bir dizi görev icra etmek ve oyunlar sahneye koymak için davranışlarını ve tepkilerini koordine etmesi gerekiyor.

Örneğin kubbeye beyin genel görünümü yansınıyor. Her bir izleyici orada yukarıda kendini çalışan bir sinir hücresi olarak buluyor ve bu sinir hücresinin rolünü üstleniyor. Böylece izleyiciler hep birlikte bir tür sanal beyin haline geliyor.

İlk alıştırmalardan biri, kubbe üzerinde görünen robot ellerini hareket ettirmeyi öğrenmekten ibaret olacak. Bu alıştırma sırasında aynen beyinde olduğu gibi izleyicilerden bir takım sağ eli kumanda ederken, izleyicilerin öteki yarısı sol robot elini kontrol edecek. İşte o zaman örneğin alkışlamak ya da el çırpma gibi basit sınırlan hareketlerin beyin açısından yüksek derecede karmaşık olaylar olduğu kendini gösterecek.

Başka bir senaryoya göre izleyiciler bölüm bölüm görme aparatımızın görevlerini üstlenecek. Böylece izleyicilerin sanal gözleri doğru koordine etmeyi öğrenmesi gerekecek. Ancak ve ancak koordinasyon doğru yapıldığında, kubbe üzerinde bulanık bir biçimde resmedilmiş olan bir bilgi netleşecek ve okunabilir hale gelecek. Fisher'in hedefi "insanların beyin işleyiş tarzını dolaysızca yaşamalarını sağlamak."

Amerikan okul sisteminin kronik sefaletini göz önüne alarak, devlet

Rob Fisher Pittsburg'deki Carnegie Mellon Üniversitesi'nde bulunan Studio for Creative Inquiry bünyesinde "Senior Research Artist" olarak çalışıyor. O uluslararası planda tanınan bir sanatçı ve heykeltıraş. Işıktan heykellerine dünyanın dört bir yanında rastlamak mümkün.

kurumları da bu tip gelecek projelere karşı büyük umut besliyor. Örneğin National Science Foundation (NSF) "İnsan Beyninin İzinde" projesini 1,7 milyon dolar ile destekliyor. NSF üniversite kampüsü üzerinde kurulan interaktif planetaryum laboratuvarında elde edilecek araştırma sonuçları ile özellikle yakından ilgileniyor. Çünkü burada öğrenme konusunda deneyimli araştırmacıların oluştuğu bir ekip, insanların eğlenerek eğitim koşullarında etkili nasıl bilgi edindiklerini inceliyor. Görünen o ki, şu sıralar izleyici davranışlarını interaktif bir planetaryumdan başka bir yerde daha iyi bir biçimde ortaya çıkarmak mümkün değil, çünkü orada her bir izleyicinin tepkileri sürekli kaydediliyor.

"Teknolojimiz kolaylıkla her an izleyicilerin davranışları hakkında is-

tatistiki veriler sağlayabiliyor" diye açıklıyor Fisher. "Örneğin kaba verilerden hareket ederek, bir bireyin gösteri sırasındaki tepkilerini analiz edebilir ya da tüm salonun öğrenim düzeyini ölçebiliriz." Fisher gerilimin daha da artacağını tahmin ediyor, "aynı senaryo biraraya toplanmış farklı izleyici gruplarına gösterildiğinde... Sağ elini kullananlar solaklardan farklı tepkiler mi verecek? Avrupalılar nasıl davranacak, peki ya Afrikalılar? Atletler dansçılardan farklı olarak dikkatlerini neye yönlendirecekler?" Bir konuda Rob Fisher'in kesin bir kanısı var: "Bu alanda önümüze yepyeni bir araştırma dünyası açılacak!"

Ancak Fisher'in izleyici davranışları hakkındaki incelemeleri bir adım daha ileri gidiyor: Fisher büyük insan kitleleri için oluşturulmuş interaktif bilgisayar simülasyonlarıyla deneyler yapıyor. Bu amaçla insan sesini kullanan yeni türde bir teknolojik sistem geliştirmiş: Pittsburg'deki "Three River Stadium" için Ağustos 1997'de 60 bin kadar insanın katıldığı interaktif bir bilgisayar oyunu yaratmış. Oyuna katılan insanlar yalnızca seslerinin gücüyle stadyumun video panosu üzerinde çalışan bir bilgisayar oyununu kumanda etmişler.

"Yaşayan Hücreye Yolculuk" ya da "İnsan Beyninin İzinde" gibi projeler çığır açacak teknolojik bir gelişmenin başlangıcı gibi görünüyor. Planetaryumlar sadece sanal gerçeklik sarafları olmaktan çok daha fazlası olabilirler; en azından Paul J. Oles'in fikirlerine bakarsanız öyle.

Onun kurduğu hayaller ise şöyle: Çocuklar ve gençler planetaryumda oturup, başka kıtalardaki robotlara kumanda ediyorlar ve böylelikle canlı olarak bir çölü ya da başka bir doğal fenomeni inceliyorlar. "Belki de" diyor Paul J. Oles daha sonra, "pek yakında Henry Buhl planetaryumunda oturup ay üzerindeki bir uzay gemisine kumanda edeceğiz." ☐

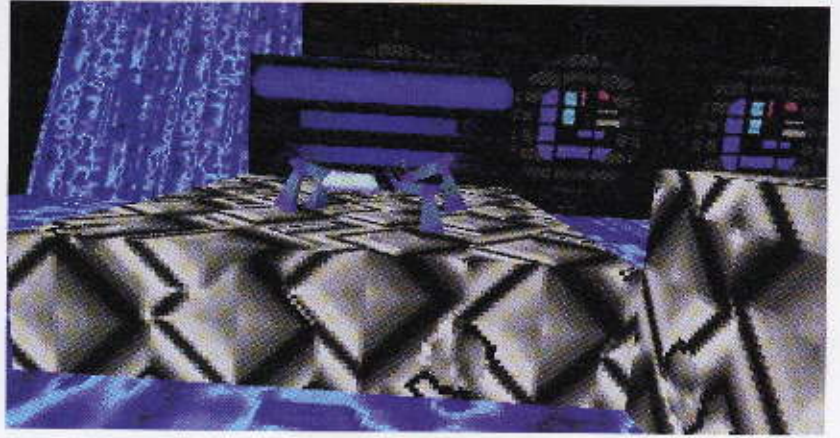
Peter Diesler'den çeviren
Garo Antikacıoğlu

Yakından beyin. Şu sıralar geliştirilmekte olan "İnsan Beyninin İzinde" adlı eğitim gösterisinde izleyiciler kendilerini beyin ortasına yerleştirilmiş gibi hissedecekler.

GALAPAGOS

Galapagos gezegeni tehlikede. Kahramanımız Mendel gezegeni kurtarabilecek mi? Electronic Arts'tan ilginç konulu bir oyun.

Teknoloji. Tüm istediğimiz de daha fazlası değil miydi sanki? Öyleyse artık amacımıza ulaştığımız halde neden asık yüzlerle geri çeviriyoruz onu şimdi? Elektrik mavisi koridorlarla ve lanet olası boyut kapılarıyla dolu baş belası bir gezegen yaratmak mı yoksa rahatsız edici olan? Birilerinin teknolojimizi çalarak mekanize askerlerle dolu güçlü birlikler kurabileceği ve ardından da gezegenimiz Galapagos'la birlikte diğer 4 komşumuzu kontrolü altına alabileceği hiç mi aklınıza gelmedi sanki?

Belki önceleri bunun başımıza ne kadar büyük bir çorap örebileceğini bilmiyorduk, ama artık kabul etmeliyiz ki, düşmanlarımız engel tanımaz açgözlülükleri ve yüksek zekalarıyla hepimizi alt etmeyi başardılar. Ele geçirdikleri gezegenlerin tüm kaynaklarını tüketirken insanlarını da katlettiler. Şimdi daha da fazlasını, yani bizleri istiyorlar. Onlara karşı koymak için tek bir umudumuz var, o da düşmanlarımızın gerçekte bizim teknolojimizden yararlanarak ulaştıkları son aşama olan Mendel'i ele geçirmek ve bu sayede onları kendi silahlarıyla vurmak. Mendel kendine hükmeden yenilmezliğe ulaştıracak eşsiz öğrenme kabiliyetine sahip yapay bir organizma. Farklı bir alışımdan oluşan kabuğunun altındaki teknolojisi, deneme yanılma yoluyla öğrenme ve çevresine uyum sağlama imkanı tanıyan aklı. Bu da onu diğer demir yığı-

mı robotlardan farklı kılıyor. Yani, bizlerin yıllardır elde etmek istediği her yönüyle kendi kendine yeten yeni nesil savaş makinelerinin ilk prototipi o. Eğer geliştirme aşaması düşman laboratuvarlarında başarıyla tamamlanır ve üretime geçilirse yaşamak için fazla bir şansımız kalmayacak.

Yapay Organizmanın Maceraları

Oysa şu anda zararsız ve yalnız Mendel. Bir laboratuvarında hala her şeyden habersiz üzerinde yapılacak binlerce ufak deneyi bekliyor. Yapmamız gereken onun oradan kurtulmasına yardım etmek. Tabi ki Galapagos İmparatorluğunun başarısının bizim sonumuz olmaması için.

Üretici firmalar olan Electronic Arts ve Anark'in belirttiği, Galapagos isimli bu oyun için karışık puzzleların, göz alıcı dünyaların ve devrim yaratacak programcılık teknolojisinin birleştirilmiş olduğu.

Galapagos, baş roldeki Mendel'in yaptıklarının, onu sinematik hareketlerle takip eden bir kamera tarafından bize aktarıldığı tek kişilik bir oyun. Amacımız doğrultusunda, oyuna adını veren gezegenden kurtulmak ve bunun için de oyunun tümü boyunca karşımıza çıkacak beş karışık dünyadaki 36 sektörü başarıyla tamamlamak, çevredeki bulmacaları çözmemizi gerektiriyor. Bu da reflekslerimize ve zekamıza her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyacak olduğumuz

anlamına geliyor.

Hemen belirtelim, oyunu diğerlerinden farklı kılan az önce de adından söz ettiğimiz Mendel adı verilen acayip yaratık. Görevimiz Mendel'i tehlikeli dünyalardan kurtarmak dediysek de, ilginç olan gerçek onu kontrol edemeyecek olmamız. Bizden istenen sadece onunla beraber çalışmak. Kahramanımızın yolunu adım başı kesen ve hayatını tehdit eden pek çok engel karşısında o, Nerm adı verilen teknolojiyi kullanıyor. Bu yapay zeka teknolojisi sayesinde başından geçenler onun yanlışlardan doğruları çıkarmasına, öğrenmesine ve zekasını geliştirmesine yardım ediyor. Örneğin asit çukurlarına düştüğünde patlayıp tekrar canlanıyor ve gelişen zekasıyla sonraki aşamalarda bu tip hataları daha az tekrarlıyor. (Ay ne yararlı!) Özetle şu Nerm denen teknoloji ona önceki hareketlerinin sonuçlarına dayanan yeni davranışlar katıyor ve Mendel'in önceden programlanmış sıradan bir robot olmasını engelliyor.

Düşünebilen Bir Robot

Peki ona nasıl yardım edeceğiz? Mendel'in etrafındaki objeleri doğru ve akılcı bir şekilde kullanmamız gerekli. Her hareketimiz farklı sonuçlara yol açıyor ve Mendel'e yeni fikirler veriyor. Oyunda ilerleyebilmenin temel mantığı önce neleri kullanabileceğimizi keşfetmekten, daha sonra bunları Mendel'in işine yarayacak şekilde nasıl kullanacağımızı belirle-

mekten geçiyor.

Şimdi oyunun ilk bölümlerinde karşınıza çıkacak objelerin isimlerine ve ne işe yaradıklarına kısaca değineyim. Bunlar: Boyut kapıları olarak adlandırabileceğimiz Galapagos gezegenini alt dünyalara bağlayan Dimensional Gate'ler; organik ve mekanik tüm hayat formları için öldürücü tehlike taşıyan Energy Beam'ler; karşınıza çıkacak engellerden bir diğeri olan zararlı Laser Mine'ler; Mendel'in bir yerden başka bir yere taşınması sırasında çoğunlukla en büyük görevi üstlenen ve yaranımız üzerinde durduğunda platforma tıklayarak hareket ettirebileceğimiz Platform Lift'ler; robotunuza yerden yükseklik kazandırarak tehlikelerden uzaklaşınan Popper'lar; devamlı hareket halinde olan ve aynı görevdeki diğer platformlara tıklamanızla birbirleriyle bağlantıları gerçekleşen Slider Platform'lar; şekillerine ve kullanım amaçlarına göre köprüleri aktif hale getirmenizi veya sizi çevreleyen enerji kalkanlarını ortadan kaldırmayı sağlayan çeşitli Switch'ler.

Tahmin ettiğiniz üzere bu garip oyunun save sistemi de diğerlerinden epey farklı. Mendel herhangi bir Save Pad'in (mavi parıldayan zemin) üzerinden geçerken zemine tıklamamız oyunu kaydetmemize yarar. Bu işlem sonrasında Mendel, vücudu yok edilir ve yeniden canlanırsa bir önceki Save Pad'de beliriyor ve oyunda onun beyni dışında her şey yeniden eski halini alıyor.

Oyunun konusu güçlü ancak uygulama için aynı şey söylenemez.

Mendel'i bir sektörden başka birine başarıyla aktarmanız onun kendine güveninin artmasına yol açıyor. Buna karşın o, ardarda gelen başarısızlıklar sonucu giderek daha asabi bir hal alıyor. Ayrıca Mendel'in zarar görebileceği yerlerde uzun süre kalmasına neden olmak onu çileden çıkartıyor ve sonuç olarak sizin tavsiyelerinizi daha az dinler hale getiriyor. Ancak bu noktada yaratığımızın kendini geliştirebilen beyni ön plana çıkıyor. Onu daha sonraki aşamalarda güvenli bir yere getirmemiz, veya üstüste başarılar kazanmamız yaratığımızın tekrar eski güzel sevimli haline dönmesini sağlayabiliyor.

Gelelim eksilere. En başta oyunun öyle ahım şahım bir demosu olmadığından bahsedelim. Konuyu anlayabilmeniz için dışı bir ses birkaç ufak bilgi sunuyor o kadar. Kamera hareketleri puzzleları çözerken çoğu zaman kullanmanız gereken nesneleri kullanmanızı engelliyor. 3 boyutlu ortamlarda sürekli dönüp duran kameralar öldürücü lazerleri harekete geçirmenize dahi neden olabiliyor. Başka bir problem de o kadar çok övülen Mendel'in ta kendisi. Çoğu zaman yapabileceği en kötü tercihleri yapması insanın başını duvarlarda paralamasına yol açabilecek bir neden.

Oyunun en can sıkıcı yanlarından biri de oynanış hızının sizin kendi reflekslerinizden çok yaratığın hareketlerine bağlı olması. Onun tembel adımları büyük zaman kayıplarına yol açıyor. Bu arada Mendel'in doğru yö-

nü daha çabuk bulabilmesi için vücudunun sağ ve sol kısımlarına basabilirsiniz.

En baştaki bulmacaları çözerken fazla zorlanacağınızı sanmıyorum. Örneğin ilk sektörde yapmanız gerekenler platformları doğru zamanda harekete geçirmek ve birleştirmekten ibaret. Fakat daha sonraki aşamalarda oyun epey komplike bir hal alıyor ve bizlere inanılmaz zor saatler yaşıyor.

Kaliteli bulmacalarını başarıyla tamamlamamız, en sonunda "bir tane daha, bir tane daha" diye yalvarır bir hal almanıza yol açabilir, ama ne yazık ki oyun başındaki bu istekli dakikaların çok daha fazlasını kameralar yüzünden yapıcılara küfür etmekle geçireceğinizden eminim.

Eğer grafik hızı konusunda kafanızda bir soru işareti oluştuysa hemen belirtelim oyun 320*200'den 640*480'e kadar çözünürlük seçenekleriyle 3Dfx kartsız 32 RAM'li bir P166'da yüksek bir hıza ulaşıyor Oysa 3Dfx sahipleri için 16 RAM'li bir P133 yumuşak ve akıcı grafikler için yeterli.

Gerçekler Acıdır

Tüm bunlar Galapagos'un albenisinin çok sınırlı kalmasına ve bu yüzden de gelecekte de isim yapmış oyunlar arasına giremeyecek olmasına yol açmış. Sonuç: Başta zevkli dakikalar yaşayabilecek olsanız da uzun vadede canınızın sıkılacağı ihtimali daha fazla. Biz sizin için her yönüyle olgunlaşmamış oyunu 4 sözcükle özetleyelim. Güçlü fikir ama kötü uygulama. ☹

Ozan Dönmez
mailme.oz@mailexcite.com

ARAL İTHALAT
Tel:(0212) 659 26 73

Minimum Sistem Gereksinimleri

Pentium 90
16Mb Ram
DirectX 5.0
10 Mb Sabit Disk
2*Cd-rom

Intel P 75, 24 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 14" .28 monitör, 1 Mb ekran kartı, 6x Cd-Rom, Q Tr klavye, Mouse, Win 95, programlar 600\$.
Tel: (212) 221 37 01
Altan Baykara

166 Mmx, 32 Edo Ram, 2 Mb S3 Trio, 14" monitör, 2.1 Gb Hdd, 24x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, Mic., Speaker, Mouse, Pad, Q Plus klavye, tüm programlar 1200\$.
Tel: (542) 216 66 08
Onur Özbattır

Amd 486 Dx4 100 sahibinden 400\$. 586 PCI M. Bord, 16 MB Edo Ram, 420 Mb Hdd, 14" Svga R. Ekran, 1.44 Fdd, Q-Türkçe, W 95 klavye.
Tel: (216) 326 06 55 (Dahili 612)
İsmail Öksüz

P-166 Mmx ambalajında, 1.7 Seagate Hdd, 16 Mb Ram, Tx 512 Kb Board, S3 Trio ekran kartı, Vestel 14" ekran, 24x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı sadece 1150\$.
Tel: (232) 374 63 91
Hakan Erdoğan

P 166 Mmx Tx Board, 32 Mb Ram, 3.2 Gb Quantum Hdd, 14" Dig. Mon., 4 Mb S3 Virge/Dx 24x Creative U.K. ses kartı, 33.6 Fax/Modem, Fm radyo, U2 Kum TV, Win 95 + Office 97 Tr.
Fiyatı: 1060\$.
Tel: (312) 250 43 23
Cemil Güler

Süper Cd yaklaşık 170 adet, Türkçe ve yabancı karışık, Mp3 formatında, Cd kalitesinde şarkılar ve çalıcılar. Kargo dahil 15\$.
Tel: (322) 458 67 23
Recep Çağatay Çınar

Satılık üçlü bilgisayar sistemi 1 adet 486 Dx2-66, 2 adet 386 Novell bağlantılı. Taksitli satış ve muhasebe programları dahil. Çok uygun fiyata satılık.
Tel: (342) 517 11 73
İrfan Akkuş

İnternet bağlantısı olan ve yeni çıkacak olan animasyon kahramanlarınıza Web sayfasında konuk edecek arkadaşlar aranıyor.
Tel: (212) 638 14 84-517 93 29
M. Cemal Bulunmaz

486 Dx2 66 işlemcili, Umc Chip setli, Vesa anakart, 256

Kb önbellekli, sağlam.
Fiyatı: 50\$.
Tel: (216) 343 74 82
Emre Göksoy

Sahibinden 486 Dx4 100, 8 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 14" Svga Color monitör, Win 95, Q Tr klavye, Mouse, Pad, oyun ve programlar 400\$.
Tel: (212) 230 51 24 (9-19 arası)
Murat Yıldız

P 133, 2.5 Gb Hdd, 14" renkli monitör, 1 Mb ekran kartı, 12x Cd Rom, Epson Lx 300 yazıcı, 16 Bit ses kartı, Fax Modem kartı, Win 95, Q. ergonomik klavye, hoparlör, kulaklık, mikrofona 1150\$.
Tel: (312) 412 11 76 (hafta içi, gündüz)
Selahattin Kavakderesi

486 Dx2-66, 8 Mb Ram, Digital ekran, 1 Mb ekran kartı, 520 Mb Hdd, ses kartı, kulaklık, mikrofona, 8x Cd Rom, Win 95 (Mmx'e yükseltir) 600\$.
Tel: (212) 552 39 11
Yavuz Ecevit

Çok temiz yükseltilmiş Amiga 1000, 50'yi aşkın orijinal oyun ve programlar, disket kutusuyla. İkinci 3.5" sürücü ve yedek 3.5" sürücü. Klilik ve kitlemeli Quick Joystick. Fiyatı: 400 DM.
Tel: (264) 716 23 33
İsmail Filizfidanoğlu

486 DX2 66, 12 Ram, 250 Mb Hdd, 14" renkli ekran, 2x Cd-Rom, ses kartı, bir çok program, mik., hop., Mouse ve Pad 500\$.
Tel: (212) 570 48 51
Erkut Tuncel

486 Dx 266, 8 Mb Ram, 410 Mb Hdd, Digital ekran, 1 Mb ekran kartı, 12x Cd-Rom, ses kartı, hoparlör, mikrofona, Win 95 600\$. Çok temiz.
Tel: (216) 392 04 96
Cafer Şahin

Sahibinden satılık Packard Bell. 17" Packard Bell monitör, Pentium 100, 16 MB RAM, 1.2 MB Sabit disk, Packard Bell 28.800 modem ve ses kartı, monitöre bağlı hoparlörler, 4x CD-ROM sürücü, 1 MB Cirrus Logic ekran kartı, radyo kartı, orijinal Win95, analog Joystick, 1400\$.
Tel: (212) 283 42 44
Gökhan Sungurtekin

Vogel Yayıncılık bünyesinde yayınlanan dergimizde muhabir-editör olarak çalışacak, bilgisayar sektörünü yakından tanıyan eleman aranıyor. İlgilenenler özgeçmişlerini (0212) 2834254 no.lu faksa gönderebilirler. Başvurular kesinlikle gizli tutulacaktır.

2x, 4x, 6x veya 8x acele Cd-Rom aranıyor. Fiyatı 5 milyondan yukarı olan Cd Rom'lar alınmaz. Ayrıca 28800, 33600 Modem'lerde alınır. Balıkesir/Bandırma.
Tel: (266) 718 73 48
Sercan İnaler

Temiz kullanılmış Sony Playstation arıyorum. İlgilenenler beni ararsa memnun olurum. Tel: (324) 814 33 70
Yusuf Soyipek

Bilgisayarınız para kazandırıyor mu? Birincilik yazılım firmasının reklam disketini çoğaltarak para kazanın! Bilgi + broşür isteyin.
Tel: (216) 338 39 57
Tuncer Yılmaz

Sahibinden Intel 120 Mhz Pentium, Intel Tomato 256 K Mainboard, 1GB Samsung Hdd, 32 Mb Ram, 2 Mb S3 Trio, 16 Bit ses kartı, 40 W Philips hoparlör + Mic., 14" 0.28" Digital monitör, klavye + Mouse. Fiyatı: 750\$.
Tel: (312) 441 94 97
Musa Özgün

486 Dx6-100 Mhz, 8 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 16x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 8N hoparlör, mikrofona, 14" monitör, 1.44 Floppy, Win 95 klavye, Mouse, Win 95 işletim sistemi, Office 97 çok temiz. Fiyatı: 600\$.
Tel: (256) 315 46 65
Nedim Gülezer

Satılık Yaschica Elektro 35 fotoğraf makinesi düşük işlemcili bilgisayarla takas edilebilir. Fiyatı: 200\$.
Tel: (252) 614 85 66-613 13 08
İbrahim Büyüksünetçi

Pentium 133, 16 Mb Edo Ram, 210 Mb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 E. K., 14" 0.28 Unisys ekran, 16 Bit Sound Blaster ses kartı, 4x Cd Rom, 100 disket oyun, klavye, Mouse, Joy, 950\$.
Tel: (322) 235 23 79
Haluk Biçe

Yeni P 150, 32 Mb Ram, 3D Mpeg Hardware 2 Mb, 2.1 Quantum Hdd, Yamaha ses kartı, 6x Cd Rom, Typ 3000 Plus + Uz. Ku., 14" Digital monitör, tüm orijinal sürücüler ve sürpriz oyun ve program Cd'leri pazarlıklı 1400\$.
Tel: (264) 716 23 33
İsmail Filizfidanoğlu

P 120, 16 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, 16 Bit ses kartı, 1.44 Floppy, 24x Cd-Rom, 33600 Fax-Modem, Office 97 yüklü ve tüm aksesuarlar 1300\$.
Tel: (532) 433 93 48
Kağan Girgin

Playstation'da Fifa 98 ve Goalstorm, Pc'de Worms2 turnuvası düzenliyoruz. Ayrıca Playstation oyunları takas edilir.
Tel: (212) 230 56 51 veya (532) 347 96 16
E-mail: basral@domi.net.tr
Burak Asral

386 veya 486'nız Pentium 100'e Upgrade edilir. Pentium 100 Cpu, Tomato Intel Chipset, 1080 Mb Hdd, 16 Mb Ram, S3 Trio 64 V. 250\$.
Tel: (212) 674 06 85 (Akşam 7'den sonra)
Murat Ünal

Sahibinden 486 Dx4 120 Mhz, 12 Mb Ram, 528 Mb Hdd, 4 hızlı Cd Rom, 14400 Modem, Aztech Waverider Pro 3D Wavetable ses kartı, 10 Watt anfil, ekolayzır, adaptörlü hoparlör, 1024x768 Svga NI LR renkli ekran, Mouse ve onlarca program. Hepsini sadece 600\$.
Tel: (212) 213 30 49-(216) 395 36 60
Hakan Özbek

Intel Pentium 100 Mhz Cpu ve Intel Board, 32 Mb Edo Ram, 20x Cd Rom sürücü, 33600 Fax Modem, 1 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio 64 Bit V+ PCI ekran kartı, 14" NI/LR renkli 0.28 monitör, 16 Bit 48 Khz General Midi (256 gerçek enstrüman sesi) Tempo 32 Professional ses kartı, masa üstü mikrofona, Mustek 800 DPI ve 16 milyon renkli Scanner, Canon Bjo-4100 renkli DPI yazıcı (T-shirt'e baskı yapar), 1.44 Floppy, Click And Play orijinal Cd oyunu ve birçok 3 boyutlu oyun hediye sistemi. 1100\$.
Tel: (212) 674 06 85/577 18 41 (Akşam 7'den sonra)
Arnağan Ünal

Satılık P166 Mmx Multimedia, 512 Vx Board, 14 Svga ekran, 2 Mb ekran kartı, 16 Mb Edo Ram, 2.1 Gb Hdd, 16 Bit ses kartı, Hop., Mik., 30x Cd Rom, 1.44 Fdd, oyun + program 1050\$.
Tel: (224) 327 06 71
Cengiz Güllaçlı

Çok az kullanılmış Brother CE-700 elektronik daktilo satılık, 27 Kb hafıza, Digital göşterge, 3 harf karakter seti.
Tel: (362) 457 68 46
Erkan Perşembe

Satılık bilgisayar, Pentium 100 Cpu - Anakart (Escort, 2.3 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 256 Cache Bellek, 1.44 Mb disket sürücü, 14" Digital monitör, 1 Mb, Espert Color Svga ekran kartı, 16 Bit Creative ses kartı, Creative (Infra) 24x uzaktan kumandalı, Mouse + Pad + bilgisayar örtüleri + mikrofon, Win 95, Q klavye, Quickshot 40 hm hoparlör + ekran koruyucu, Midi Tower kasa, lisanslı Win 95 kurul, lisanslı AutoCad R13, lisanslı Office 95, bilinen tüm oyunlar, Dr. Solomon antivirüs, Logo Perfect English, Plus, Internet E.4, Print Master 95 1600\$.
Tel: (266) 246 19 51 (Saat 16'dan sonra)
Veysel Gören

HP 400 Deskjet renkli yazıcı, 2 kartuş, 8 oyun Cd'si, bir ansiklopedi Cd'si ve 50 HP fotoğraf kağıdı 1800\$.
Tel: (266) 246 19 51 (Saat 16'dan sonra)
Veysel Gören

Satılık IBM Ps-1 renkli Vga ekran, 40 Mb Hdd ve diğer parçaları 250\$.
Tel: (312) 426 13 38
Hilmi Gültepe

Az kullanılmış 486 Dx2-66, 8 Mb Ram, 420 Hdd, 64 Kb Cache bellek, 4x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 2 adet Speaker, mikrofon, Mini Tower kasa, 15" monitör, F klavye, Mouse.
Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Acele Citizen Swift 90 Printer. Hiç kullanılmamış durumda.
Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Satılık 486-DX2-66, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" monitör, klavye, Mouse, 1.44 Mb Fdd 400\$.

Tel: (312) 468 89 68
Bürol Bozkurt

Pentium 133 Intel, 16 Mb Ram, 1.6 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 16x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, Intel Vx Board, 14" renkli monitör, Speaker, Joystick, Office 97, Windows 95 900\$.
Tel: (212) 694 31 83
Hakan Erbahar

Amiga 500 Plus A590, 20 Mb Hdd, renkli monitör 200 USD, 4 hızlı Cd Rom 50 USD, 486 DX2-66 Cpu + Mainboard 60 USD.
Tel: (212) 241 19 01 (Akşam 7'den sonra)
Ömer Demiroz

Pentium 166 MMX Cpu, Vx Pro Main Board 512 Kb Cache bellek, 40 Mb Edo Ram, 16 Bit Creative ses kartı, radyo kartı, 14400 Modem kartı, 14" ADI monitör, klavye (Win 95), Mouse (Microsoft Mouse), 1 Mb S3 Virge ekran kartı, 2.1 Gb Maxtor Hdd, 211 Mb Maxtor Hdd, 24x Cd Rom, Bir hafta kullanıldı, sadece 1200\$. (Mouse Pad+CD hediye)
Tel: (0532) 426 25 14
Gökhan Köp

P 133, 256 Cache Mainboard, 16 Edo Ram, 20 Gb Hdd, 2 Mb ekran kartı, 15" Dg. + ekran, 8x Creative Cd Rom, Cs 100 Anfi klavye + Mouse + 16 Pnp Sound Blaster ses kartı + Radio Card. Akşam 6'dan sonra. Fiyatı: 1100\$.
Tel: (212) 239 72 81
Atakan Levent

Programlar için süper Cd!! Asm + Bas + Pas ve diğer, Source kodlar, Editörler, öğretici kodlar ve dahası! Kargo dahil 15\$.
Tel: (322) 458 67 23
Recep Çağatay Çınar

Çalışır durumda Amiga 600, adaptörü, oyun kolları ve Mouse ile 150\$. Disket oyun ve programlar. İndirim yapılır. Saat 19'dan sonra arayınız.
Tel: (542) 414 87 96
Baran Sarı

Cctx kapalı devre monitörler, yangın-hırsız alarm sistemleri, Şide makineleri, tepegözler, medikal cihazlar, laboratuvar malzemeleri, kameralar, dedektörler panlar.
Tel: (242) 237 85 60/6 hat
Tank Basmacı

Satılık Panasonic Laser Printer Ky-P6100. İngilizce tercümelerinizi, tezlerinizi yazarm, bilgisayar dersi veririm.
Tel: (212) 254 75 80
Yavuz Altaç

Pentium 100, 32 Mb Ram, 1 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio, 14" Svga monitör, 16 Bit ses kartı, 4x Cd Rom, Win 95, hoparlör, mikrofon, Mouse, klavye, 33600 Modem satılık.
Tel: (232) 277 80 32
Tülin Candan

Intel Pentium 200 Mmx, 1 Gb anakart, 2 Mb ekran kartı, 14" Vestel monitör, 1 Gb Hdd, Floppy 24x Cd Rom, 32 Mb Edo Ram, ses kartı ve Fax Modem'li bilgisayar satılıyor, 1200\$ kutusunda.
Tel: (532) 347 32 41
Fatih Güner

Tomato 512 K Tx Board, Intel Pentium 133, 16 Mb Hyundai Ram, 4 Mb Rambus Creative Graphic Blaster, 1.6 Maxtor Hdd, 33600 Int Modem, 16 Bit S.Bpro uyumlu ses kartı, 30x Xenon Cd Rom, 14" Ni Svga mon., Creative Spk, W95, 10 adet Cd oyunu + programlar + sürücüler 900\$.
Tel: (216) 358 48 05
Ömer Özdemir

Sahibinden satılık Omega Zipdry, 100 Mb kapasite, Matrox Se Ram, kullanılmamış.
E-mail: prosa@rocketmail.com
Murat Sakızlı

486 Pci 256 Cache 5x86 destekli Mainboard, 8 Mb 72 Pin Ram, 486 Dx2/66 Cpu mini Tower kasa, 1 Mb Max 2 Mb Pci grafik kartı 200\$.
Tel: (222) 232 04 75 (19'dan sonra)
Selçuk Mete

Vestel 261 D10 müzik seti, önden yüklemeli Cd çalar, 32 Cd parçasını programlayabilme, 30 hafıza Digital Stereo Wide özel, çift kaset çalar, kasetten kasete hızlı kayıt, 2 yollu hoparlör sistemi, kullanılmamış, garantili. Fiyatı: 45.000.000.-TL.
Tel: (414) 247 00 13
İbrahim Kırmiç

Orijinal lisanslı Windows 95, Lisans + kullanım kılavuzu + Windows 95 Cd'si. Ayrıca hediye Cd, yanında hediye oyun Cd'si.
Tel: (236) 233 43 58
Muhammed Akyüz

P 166 MMX, 32 Ram, 2.1 Hdd, 2 Mb S3 64 V+ 14" 0.28 ekran, 24x Creative Infra Cd Rom, Ess 186 ses kartı, 33600 Fax-Modem, 256 gri Scala Scanner, faturası kesilmedi. Fiyatı: 1200\$.
Tel: (242) 243 11 62
Serhat Unsaf

486 DX4-100, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14400 Fax Modem, 1.44 Floppy, 8x Cd Rom, Mouse, Pad, Tr klavye, 10 oyun ve program Cd'si, 0.28 renkli monitör, Windows 95, Mini Tower kasa 500\$.
Tel: (216) 377 96 90
Şimşek Yıldırım

Satılık 486 SX, 4 Mb Ram, 14" renkli monitör, 180 Mb Hdd, 1.44 Fdd, kasa, Q klavye. Fiyatı: 300 USD.
Tel: (282) 653 44 29
Uğur Bora Güre

Satılık Pentium 100, Zet marka, 32 Mb Ram, 2.2 Gb Hdd, Creative Full Multimedia, 2 yıl garantili + 10 adet oyun Cd'si 1250\$.
Tel: (212) 201 13 33
Ahmet Armağan

Satılık Pentium veya 486 Dx2/66 bilgisayar, özellikler ve fiyat için arayınız.
Tel: (212) 523 41 96
Emre Durgut

Satılık Pentium 120 bilgisayar, Full Multimedia, 14" Tatung monitör 1000\$. Pazarlık yapılır.
Tel: (212) 585 26 73
Deniz Bahadır Gür

Satılık 486 DX4-100 Cyrix işlemci, 8 Mb Ram, 420 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" renkli monitör, klavye ve Mouse sadece 320 USD. Bu fırsat kaçmaz!
Tel: (282) 653 44 29
Uğur Bora Güre

Satılık Pentium 100, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" renkli monitör, klavye, Mouse. Fiyatı: 470 USD.
Tel: (282) 653 44 29
Uğur Bora Güre

Pentium 166 MMX, 2 Gb Hdd, 2 Mb ekran kartı, 24x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 32 Mb Sd Ram, 36600 Fax Modem, Win 95 klavye, 3 tuşlu fare ihtiyacıyla acilen satılıktır. Fiyatı: 1250\$.
Tel: (288) 417 99 98
Anıl Cankurt

Sahibinden satılık çok temiz, garantili Philips Pc21, teletexli ve uzaktan kumandalı TV kartı mı satıyorum. İlgiyenlere duyurulur. Fiyatı: 380 DM. Pazarlık edilebilir.
Tel: (232) 374 01 33
Gökhan Vatansever

P 200 MMX, Tomato Tx 5.2 Mb, 32 Mb Edo Ram, 2.1 Hdd, 4 Mb Diamond 3D 2000 Pro ekran kartı, 14" Digital monitör, 6x Cd Rom, 14400 Boca Fax Modem, Mini Tower kasa, Win 95 klavye. Fiyatı: 950\$.
Tel: (216) 366 80 94
Ender Gençaydın

Acer diz üstü bilgisayar, Pentium 120, 8 Mb Ram, 810 Mb Hdd, 16 Bit ses kartı, Dstrn ekran, Cd Rom Driver 6 hızlı, fiyatı 1000 USD + 200 USD.
Tel: (312) 357 98 30
Recai Ogur

Satılık Pentium 166 MMX, 512 K Mainboard, 32 Mb Edo Ram, 2 Gb Hdd, S3 Trio 2 Mb ekran kartı, Hyundai 14" NII/LR Digital monitör, Mini Tower kasa, 1.44 Mb Floppy, Disk Drive, Q-Türkçe Win 95 klavye, Mouse, Mouse Pad, 24x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 25 Wx 2 kolon, Joystick, Hdd'de Windows 95 + Dos 7.0, virüs, müzik ve resim programı. Fiyatı 1000\$ + kargo ücreti.
Tel: (216) 399 51 80 (12'den sonra)
Önder Sevin

486 DX2 66, 250 Mb Hdd, 12 Mb Ram, 14" renkli ekran, 2x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 33.6 Bps Fax-Modem, Mouse, Pad, hoparlör, mikrofon 500\$.
Tel: (212) 570 48 51
Erkut Tuncel

P 133, Cache M Board 16 Mb Edo Ram, 20 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio 64V+8X Creative Cd Rom, 16 Bit Sound Blaster ses kartı, radyo kartı, Creative Amfi, Mini Tower, 15" monitör, oyunlar 1080\$.
Tel: (212) 239 72 81 (7'den sonra)
Aydın Levent

Ben bir Canon Bjo-4300, bir renkli Printer, Bir Dpi yüksek olan tarayıcı, bir adet Ext. Yedekleme ünitesi arıyorum. Bunlardan herhangi birine sahip olan beni arasin.
Tel: (324) 515 88 44
Durmüş Senşec

Medicom Bilgisayar ve Yazılım Ltd. Şti.'nin üretmiş olduğu aşağıdaki programlarla hayatınız kolaylaşacak!

1. **Studiomatik**: Müzik stüdyoları için rezervasyon ve otomasyon programı 9.900.000.-TL.
2. **Sözlük**: İngilizce'den Türkçe'ye, Türkçe'den İngilizce'ye çeviri ve sözcük bilme oyunu 4.900.000.-TL.
3. **Sayısal Loto**: Şimdiye kadar yapılmamış en kaliteli loto programı. Kayıt ve değerlendirme yapabilirsiniz. Hiç vakit kaybetmeyin ve bizi arayın! İsteğe göre program yazılır.
Not: Fiyatlara KDV dahildir.
Medicom Bilgisayar ve Yazılım Ltd. Şti.
Selehattin Pınar Cad. Kazım Erbil İş Hanı No: 19/304 Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: (212) 213 30 49

Hiçbir yerde bulamayacağınız Midi müzik dosyaları! Hemen arayın!
Tel: (352) 621 61 81
Ümit Basri Bülbül

386 SX, 40 Mb Hdd, 3 Mb Ram Notebook, Büyük ve net Mono ekran 350\$. Harici Compex Ethernet kartı 50\$. Başka Hdd takılabilir.
Tel: (532) 295 07 23 (312) 212 13 44
Münür Atar

Dijital katalog yapımı, hediye, mecmualar, dağıtılmak üzere promosyon internet için, turizm, deri, emlak, aile fotoğrafları, her çeşit üretim & mevzuat.
Tel: (242) 528 51 62
Ahmet Kalpak

Acil 486DX2-66, 16 Edo Ram, 420 Mb Hdd, 4x Cd Rom, 16 Bit radyolu ses kartı, 1 Mb Vesa ekran kartı, 14" Svga ekran, 14400 Modem internet'i 800\$.
Erdem@Escortnet.com
Tel: (212) 587 74 87
Erdem Çalışkan

P 166 MMX, 16 Ram, 1.2 Gb Fujitsu Hdd, Tomato Mainboard, S3 Virge ekran kartı, 14" NILR MPR II monitör, Creative 1800 Infra uzak kum. Cd Rom, Sb 16 ses kartı, 16 tuşlu Megapad, 15 adet oyun Cd, Win 95 Türkçe 800\$. Pazarlık yapılır.
Tel: (312) 317 62 20
Ali Can Meydan

Pentium 150, 16 Mb Edo Ram, 1.7 Gb Eide Hdd, Intel Triton Vx Mainboard, 512 Kb Pci Video Ram, 2 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, 14" renkli monitör, 3.5" Hd Floppy, 12x Cd Rom, 16 Bit radyolu ses kartı, Uzaktan kumandalı Watch TV kartı, 14.400 Fax Modem, hoparlör, Windows 95 Türkçe Cd'li, 2 yıl garantili. 1300 USD.
Tel: (212) 587 23 89 (14-22 arası)
Can Harman Yüksel

Sahibinden Star LC 100, Colours Marka, nokta vuruşlu, çok az kullanılmış Printer 230 DM.
Tel: (312) 222 62 06
Abdullah Karaaslan

Satılık Intel Pentium 150, Intel Triton Fx Board, Intel Pentium 150 işlemci, 32 Mb Ram, 4 Mb S3 Virge ekran kartı, 4 Mb 3D Diamond Monster Fx kart, 1.7 Gb Hdd + 1.7 Gb Fujitsu Hdd, 24x Samsung Cd Rom sürücü, 16 Bit ses kartı, 33600 Fax Modem, radyo kartı, 14" 28 monitör, klavye, Mouse + Pad, Joystick, 50'ye yakın oyun, 40'a yakın dergi Cd'si, 2 adet Cd kutusu, 1 adet Cd Bridge 1700\$. Düşünenler 18-23 arası arasın.
Tel: (216) 360 51 10
Kagan Şimşek

Sahibinden MDK NFS II, Diablo Mk 3, Area 51 vb. tam 26 adet Cd oyunu. Ve yanında yüzlerce Shareware, ayrıca kurtuluş Cd'si. İstenirse takas edilir. Fiyatı: 125\$.
Tel: (286) 416 98 49
Cam Demirtaş

486 DX 33 orijinal Intel PC, Svga 1024*768 Mg ekran, Zif Soket, Over Drive, Upg ayrıca Intel Pentium Board, 100 Mhz Pentium satılıktır. 340 ila 420 Mb arası HardDisk arıyorum.
Tel: (216) 308 88 59 (212) 281 88 29
Cengiz Ali Alıoğlu

Synthesizer Roland Jx-1, Performance Synth, Touch Sensitivity, Mid, In, Out, Thru Pitch Bender, Modulation. Fiyat: 350\$. İbarez Wahl-Fuzz Pedal, fiyat: 90\$.
Tel: (216) 417 85 40
Serkan Ketenci

Makine tasarımı yapılır, makine projesi çizilir, özel ders verilir.
Tel: (218) 370 44 51-421 61 64
Sehel Aydın

486 DX2 66, 8 Mb Ram, 203 Mb Hdd, renkli Svga monitör 0.28 14", klavye, Mouse, programlar, Win 95, Office 95, Acad, 13-R ve oyunlar. Fiyatı: 365\$.
Tel: (212) 242 06 24
Süreyya Göllü

Packard Bell P 200, 1260 Hdd, 144 Fdd, 16 ram, 8x Cd, 28800 Fax, 16 Bit ses K+Radyo K+1 Mb Ek+ Mouse'lu UK+ Mic+ hoparlör+Atx Mt kasa+Q K 106 tuş+ 14" monitör, Mouse 1550\$.
Tel: (322) 235 22 09
İker Aker

Parrot bilgisayar, 38360x Aiwa ses kayıtlı Walkman, Nokia 8110 ve Siemens S6 cep telefonu, Philips Have tıraş mak., Digital Diary ve Citizen Databank 1000\$.
Tel: (542) 232 15 02- (328) 344 28 63
Ferhat Kiyagan

Pentium 150, 8 Mb Ram, 1.3 Hdd, ses kartı, Philips TV kartı, Creative Cd Rom, 33600 Fax Modem, markası Aidata. Değişik programlar için fiyat listesi isteyiniz.
Tel: (246) 218 53 46
Abdullah Dilek

P100, 32 Ram, 3.2 Gb Hdd, Dijital kasa, ses kartı, Philips TV kartı (Uk), Teletexli Creative 24x Cd Rom infra, 33600 Wisecom Modem, 20 Saat internet, 20 Cd + Win 95 Cd'si, Office 95 + yüzlerce oyun ve Joystick 2000\$ (400.000.000.-TL).
Tel: (466) 415 16 54
Murat Çorbacı

Satılık Pc + Printeri 486 DX/66 (Goldstar) + 14" monitör (ibm) + Printer (Mannesman) 400\$.
Tel: (212) 509 70 55
Aytug

486 DX4 100, 8 Mb Ram, 245 Mb Hdd, Svga ekran kartı, klavye, 3 tuşlu Mouse, programlar + oyun acilen satılıktır.
Tel: (258) 377 74 22
Veli Çar

P 133, 16 Mb Edo Ram, 1.2 Hdd, 1 Mb S3 Trio, 16 Bit ses kartı, 12x Cd Rom, 14" monitör, 6 ay garanti 900\$. Canon Bjo-4200 Inkjet Printer 250\$. Primax 4800 Dpi Scanner 150\$.
Tel: (216) 337 09 81
Mehmet Murat Bozkır

Yazı İşleri: Gero Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akçam, Hasan Yalçinkaya, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Ayten Çar, Kadir Tuzaş, Yeliz Aygöl (sekretarya)

Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmacıyan, Ozan Dönmez, Young Multimedia

Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu **Grafik/Bilgisayar:** Gökhan Koç

CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül

CHIP Reklam Servisi: Şebnem Karabıyık, Yeliz Koyun, Esra Güçlüer

Abone: Asu Bozyayla, Nur Geçili, Funda Cavlı **Dağıtım:** Nebi Danacı

Üretim: Turgay Tekatan **VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Sorumlu Yazışları Müdürü:** Şakir Batumlu

Renk Ayrımı-Film Çıkış: GAMA Tel: (212) 282-5322-23

Baskı: Uniprint A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

VOGEL Ankara Şubesi: Dilek Özgen Batumlu Hafta Sokak, 12/5 G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Fax: (212) 269-5021

Abone Fax: (212) 281-3908

Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254

Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermektedir.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makine mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermektedir. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermektedir.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermektedir. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

MAKİNA MAGAZİN/MM: Makine imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermektedir. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

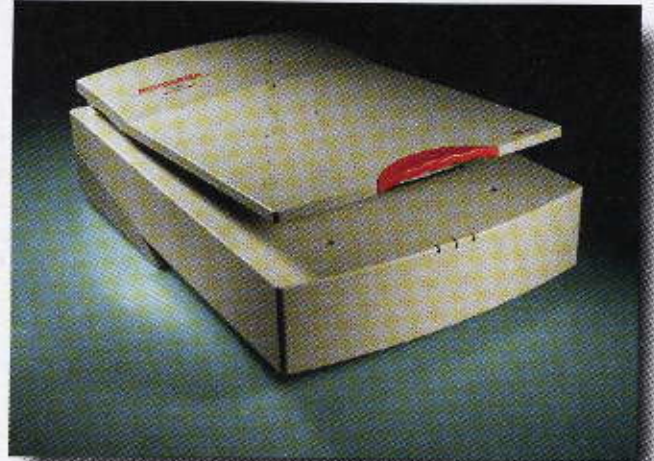
MICROSOFT	Ö.K.I - 3
LOGOMOTIF	5
KARMA	9_115_ARKA KAPAK
SIEMENS	10_11
GENPAZ	12
SONY	13
BEGHELLI	15
HESMAK	17
UFOTEK	19-21-23
PC GOLD	25-27
3M	29
DENİZ	31-33
NET ONE	35
ARMONI	39
LUCKY STAR	41
MEGAVIZYON	43-49-101
ASELSAN	47
TURCOM	51
TALIA	53
ESTRON	55_83
HANEL	57
TET	59
BİLTUR	61
MIRON	63
AVS	65_191
EMEK	67
BİMEKS	69
KOMPUSAN	71
TELLİÖLÜ	75
MEDYA BİLGİSAYAR	81
XEROX	83_85
TELEKOM	87_139
CEMRE	89
TULIP	95
COMPUSOFT	97
SÜRAT BİLGİSAYAR	99
COMPEL	103
MYTHARTS	107
ODS	113
VESTEL	117
BAŞARI	119
EMA BİLGİSAYAR	121
DAR	123
SETA	125
METROPOL	127
BIG BANG	129
YILDIZ	131
GENÇ MULTİMEDYA	133
ATP	135
TEKNOBİL	137
INSELBERG	143
PC DANİSMAN	145
MASCOM	147
RAKS	149
İHLAS-ACER	151
EMPA	153
DATAGATE	155
INTCOM	159
REMIVAC	161
MARKOM	163
BEKOM	165_167
ASKOM	169
ASEL	171
SAATÇİOĞULLARI	173
ALBİM	175
RÖNESANS	177
PERA	181
ETİ	183
EXPA	185
SERVO DATA	187
MİKROYAZILIMEVİ	189
MAVİ DONANIM	193
HARMONY	211
REDOKS	215
EASY PC	220_221
BİLSAG	45
ALTERNATİF	ARKA KAPAK İÇİ
SENTİM	KULAKLI KAPAK

NİSAN SAYISINDA NELER VAR?

Geleceğin Bilgisayarları:

- Gelecekte bürolar nasıl olacak?

Scanner nasıl çalışır?

Doktor PC:

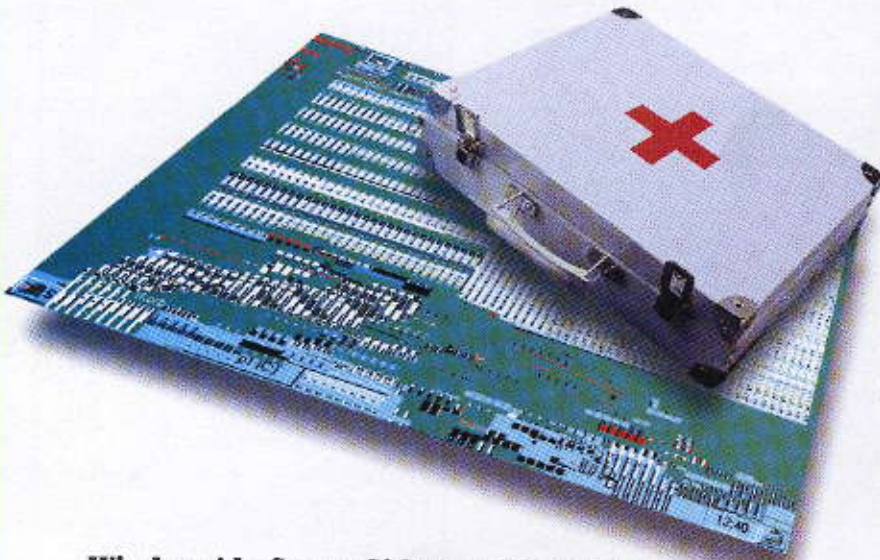
- Mouse ile yaşanan problemlere son!

NT Köşesi:

- Kurulum ve sistemin açılışı

İkibin Yılı Problemi

İnternet Hakkında Her Şey

Windows'da Sorun Giderme, Bölüm 1

Ve diğerleri

5 Dakika, Chipucu Kataloğu ve Dersane bölümümüz Word, Excel kurslarıyla devam ediyor...